

ความคิดทางการเมืองของเจีย ไทยรัฐ ผ่านงานเขียนการ์ตูนการเมือง ระหว่างปี

พ.ศ. 2536 - 2554

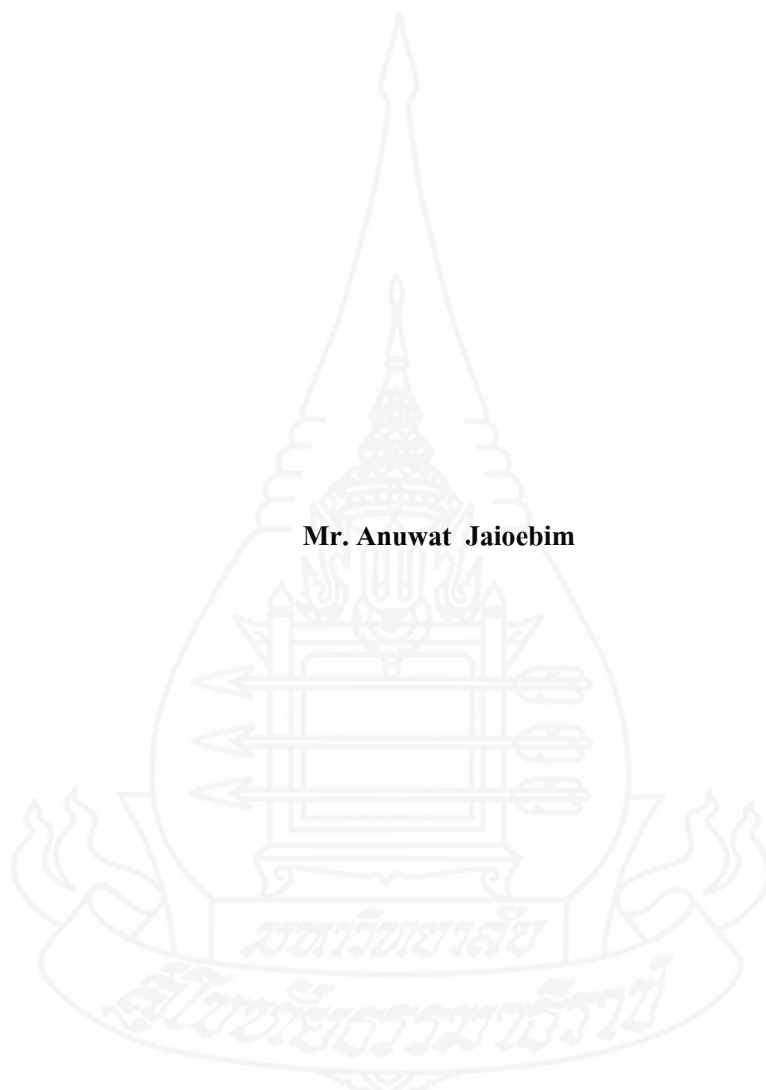
นายอนุวัต ใจเอิบอ้ม

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2554

Political Idea by Political Cartoon of Sia Thairath from 1993 - 2011

Mr. Anuwat Jaiobim

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2011

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ   ความคิดทางการเมืองของเจีย ไทยรัฐ ผ่านงานเขียนการ์ตูน
การเมือง ระหว่างปี พ.ศ. 2536 - 2554

ชื่อและนามสกุล   นายอนุวัต ใจเอิบอิม

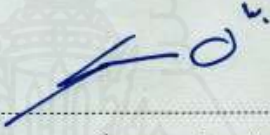
แขนงวิชา   การเมืองการปกครอง

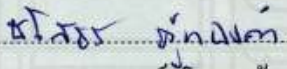
สาขาวิชา   รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

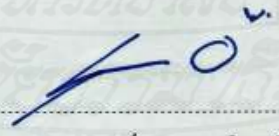
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ยุทธพร อิศรชัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2555

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ยุทธพร อิศรชัย)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ธไซสร ตูทองคำ)

.....
(รองศาสตราจารย์ยุทธพร อิศรชัย)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชา รัฐศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความคิดทางการเมืองของเซีย ไทยรัฐ ผ่านงานเขียนการ์ตูนการเมือง

ระหว่างปี พ.ศ. 2536 - 2554

ผู้ศึกษา นายอนุวัต ใจเอิบอิม **รหัสนักศึกษา** 2518000712 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

(การเมืองการปกครอง) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ยุทธพร อิศรชัย

ปีการศึกษา 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความคิดทางการเมืองของเซีย ไทยรัฐ ที่สะท้อนผ่านงานเขียนการ์ตูน ในช่วง พ.ศ. 2536 – 2554 (2) เพื่อศึกษาบริบททางการเมืองไทยที่เกี่ยวข้อง ในช่วง พ.ศ. 2536 – 2554

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเซีย ไทยรัฐ นักเขียนการ์ตูนการเมือง หนังสือพิมพ์รายวันไทยรัฐ

ผลการวิจัยพบว่า (1) เซีย ไทยรัฐ มีความคิดทางการเมือง ในด้านการพัฒนา ความชอบธรรม ความขัดแย้ง รวมถึงกฎหมายรัฐธรรมนูญ ผ่านภาพการ์ตูนการเมือง สอดคล้องกับ ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องและแนวคิดประชาธิปไตยของตน ด้วยระดับ การเห็นชอบ การวิจารณ์ตัดสิน และการ โจมตีต่อต้าน ต่อบริบทต่าง ๆ ทางการเมือง (2) บริบทที่เกิดขึ้นในทางการเมืองไทย ในช่วงพ.ศ. 2536 – 2554 ซึ่งแบ่งเป็น 3 ช่วง คือ (2.1) พ.ศ. 2536 - 2543 การเมืองที่มีรัฐบาลผสม ที่ไม่มีเสถียรภาพและไม่มีรัฐบาลใด ดำรงตำแหน่งได้ครบวาระ ซึ่งเซีย ไทยรัฐ เห็นว่า แม้เป็นรัฐบาลจากการเลือกตั้ง แต่ การทุจริตและไร้ความสามารถ ในการบริหาร ก็ไม่ช่วยให้คงอยู่ในตำแหน่งได้ (2.2) พ.ศ. 2544 – 2548 รัฐบาลผสม แต่มีความเข้มแข็งและเสถียรภาพมากขึ้น จนสามารถดำรงตำแหน่งครบวาระ ซึ่งเซีย ไทยรัฐ เห็นว่า ความเข้มแข็งและเสถียรภาพ จะช่วยด้านการพัฒนาประเทศ แต่ปัญหาทุจริตของรัฐบาลเองก็ต้องแก้ไข จัดการ (2.3) พ.ศ. 2549 – 2554 การเมืองหลังรัฐประหารพ.ศ. 2549 แม้จะมีรัฐบาลจากการเลือกตั้ง แต่ก็ไม่มีเสถียรภาพจนสามารถดำรงตำแหน่งครบวาระถึง 2 รัฐบาล ภายใน แค่ช่วงพ.ศ. 2551 และเกิดการเปลี่ยนชั่วคราวเมือง จัดตั้งรัฐบาลใหม่แทน โดยตั้งแต่รัฐประหารพ.ศ. 2549 รัฐบาลต่าง ๆ ต้องเผชิญกับปัญหา ข้อบทกฎหมายรัฐธรรมนูญ การต่อต้าน และความขัดแย้งทางการเมือง ที่ปรากฏอยู่เนื่อง ๆ เซีย ไทยรัฐ เห็นว่า การรัฐประหาร สร้างความถดถอยต่อประเทศทุกด้าน ผู้นำหรือรัฐบาลจากรัฐประหาร จะไม่มี ความชอบธรรมและได้รับการยอมรับจากประชาชน การนำประเทศกลับสู่ประชาธิปไตย จะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

คำสำคัญ ความคิดทางการเมือง เซีย ไทยรัฐ การ์ตูนการเมือง พ.ศ.2536-2554

Independent Study title: Political Idea by Political Cartoon of Sia Thairath from 1993 - 2011

Author: Mr. Anuwat Jaiobim; **ID:** 2518000712;

Degree: Master of Political Science (Politics and Government);

Independent Study advisor: Yuttaporn Isarachai; Associate Professor;

Academic year: 2011

Abstract

The fundamental of this objectives of this study are : (1) To study the Political Idea by Political Cartoon Pictures of Sia Thairath from 1993 – 2011. (2) To study the context of Thai Political from 1993 to 2011.

This research was as qualitative research, to studied from the relevant documents and to deeply interviewed Sia Thairath the political cartoonist of Thairath Newspaper.

This research found (1) Political idea Sia Thairath in areas of development legitimacy conflict and law with constitution accorded to the relevant theories and his democratic idea in level of agreement with, criticising culpable and opposition to political contexts and / or political situations through his presentation (2) Political contexts from 1993 to 2011 can be divided to be 3 periods as follows : (2.1) 1993 – 2000 Political was getting of coalition governments and instability. There were no governments serve full terms in office Sia Thairath thought even though being governments from democratic election. Corruption and inability for governmental affairs that caused to vacate office (2.2) 2001 – 2005 Political was still getting of a coalition government and but its government was stronger and more stability than the previous. Sia Thairath thought even though this strong and stability could be good for country development. The government must be solving in own corruption's problems (2.3) 2006 – 2011 The political after the coup d'e'tat of 2006 despite this was still getting governments from democratic election but they were not instability two governments in 2008 can not serve full term in office then replaced by the new government from opponent party. After coup d'e'tat of 2006 these governments faced barriers and problems in the law with constitution, anti-government groups and political conflict. Sia Thairath thought The Coup' was putting country regression in every areas. Government leader and government from Coup' will not be legitimacy and acceptable by the public. The country of democracy is a political solution.

Keywords: Political Idea Sia Thairath Political Cartoon 1993 – 2011

กิตติกรรมประกาศ

การทำการวิจัยค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากเหล่าคณาจารย์ นับตั้งแต่รองศาสตราจารย์ยุทธพร อิศรชัย ที่กรุณาให้คำปรึกษาและติดตามการทำวิจัยอิสระนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมานับตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งเสร็จสิ้นสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกได้ถึงความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณ คุณศักดา แซ่เอียว (เซีย ไทยรัฐ) นักเขียนการ์ตูน ในหนังสือพิมพ์รายวัน ไทยรัฐ ที่กรุณาให้ความร่วมมือและสละเวลาในการตอบแบบสอบถามและข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับงานวิจัยในครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทั้งในด้านข้อมูล ความช่วยเหลือ การอำนวยความสะดวก และการติดต่อประสานงานกับสาขาวิชารัฐศาสตร์ในทุก ๆ เรื่อง

คุณความดีและประโยชน์ของงานวิจัยนี้ ขอมอบแด่ พ่อและแม่ ผู้เป็นครูคนแรกของชีวิต ขอขอบคุณ ในกำลังใจของครอบครัว เพื่อน และเพื่อนนักศึกษา รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัย ค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทุกท่าน

อนุวัต ใจเอิบอิ่ม

มกราคม 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ประเด็นปัญหาการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับการ์ตูนสื่อการเมือง.....	7
แนวคิดในด้านการสื่อสารและการสื่อสารของการ์ตูน.....	9
ทฤษฎีสัญวิทยา.....	13
ทฤษฎีการตีความหมาย.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับความชอบธรรมทางการเมือง.....	17
แนวคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทางการเมือง.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมือง.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	33
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	34
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
วิเคราะห์ภาพการ์ตูนการเมืองและสรุปผลจากการสัมภาษณ์	36
รูปแบบของภาพการ์ตูนการเมือง	36
การวิเคราะห์ภาพการ์ตูน	42
การวิเคราะห์ผลสัมภาษณ์เชิง ไทยรัฐ	42
สภาพการณ์ เหตุการณ์ และบริบททางการเมือง	43
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	112
สรุปการวิจัย	112
อภิปรายผล	120
ข้อเสนอแนะ	125
บรรณานุกรม	127
ภาคผนวก	135
ก ตารางจัดเก็บข้อมูลภาพการ์ตูนการเมือง	136
ข แบบตอบสัมภาษณ์เชิง ไทยรัฐ	176
ค ประวัติเชิง ไทยรัฐ	183
ประวัติผู้ศึกษา	186

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 4.1 ชีวิตคนไทยทั้งประเทศฝากไว้กับสมองของท่าน.....	45
ภาพที่ 4.2 รัฐมนตรีหน้าใหม่ ประชาชนหน้าเก่า.....	47
ภาพที่ 4.3 แก...ล้มรัฐบาล.....	50
ภาพที่ 4.4 จนกว่าจะหอบตายไปเอง.....	52
ภาพที่ 4.5 เพื่อเพื่อน...หรือเพื่อชาติ.....	56
ภาพที่ 4.6 คลื่นยักษ์ลูกใหม่.....	59
ภาพที่ 4.7 ทรายางเถื่อน.....	62
ภาพที่ 4.8 ถึงคราวคนดู...ต้องชูใบแดง.....	65
ภาพที่ 4.9 ท่านใหญ่ท่านโต.....	68
ภาพที่ 4.10 ตาชั่งนี้มีชี้เป็นชี้ตาย.....	71
ภาพที่ 4.11 แคมเปญ 3 เดือน.....	75
ภาพที่ 4.12 เจ้ากันไป...อย่าอาฆาตจองเวรต่อกันเลย.....	78
ภาพที่ 4.13 สั้นร้าย...ที่ต้องรีบตื่น.....	81
ภาพที่ 4.14 คนไทยเก่งที่สุด เผาบ้าน เผาเมือง ตัวเอง.....	85
ภาพที่ 4.15 ชง...ต่อ...ชง ที่ปักตามเป้า.....	87
ภาพที่ 4.16 ชีวิตนี้ มีผู้ลึกลับ.....	90
ภาพที่ 4.17 กินหัว...กินหาง กินกลางตลอดตัว.....	93
ภาพที่ 4.18 ต้นไม้พิษ 2 มาตรฐาน ศัตรูได้ผลไม้พิษ พวกกันได้ผลสารพัดนึก.....	96
ภาพที่ 4.19 วิบากกรรม...พ่อ-ลูก งานเข้า.....	97
ภาพที่ 4.20 ประเทศไทยวันนี้ คือเขมรเมื่อวันวาน.....	102
ภาพที่ 4.21 วันสร้างประวัติศาสตร์.....	106
ภาพที่ 4.22 ระเบิดเวลาพวงใหญ่.....	109
ภาพที่ 4.23 ยุคประชาธิปไตย...ขาสั้น.....	110

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของไทยผ่านการเดินทางมาได้ประมาณ 80 ปี ซึ่งมีหลายสิ่งหลายอย่างที่เกิดขึ้น ในทางการเมืองและสังคมชาติไทย ทั้งเรื่อง การพัฒนา ความเจริญก้าวหน้า ที่มีขึ้นเป็นลำดับ แต่ ก็ยังมีบางด้านของการถดถอย การล่าช้าที่ ยังต้องปรับปรุงพัฒนาอีกมาก

การศึกษาเพื่อสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ ในทางการเมืองและสังคม เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ เพื่อการแก้ไข ปรับปรุงพัฒนา หรือคงไว้ในเรื่องที่ค่อนข้างสมบูรณ์ดีแล้ว มีการดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่อง

การศึกษา ความรู้สึก ความคิด แนวคิด และทัศนคติในทางการเมือง ของบุคคล ที่มีลักษณะ ใกล้ชิด เข้าถึงข้อมูล มีข้อมูล เชิงลึก จากการมีตำแหน่งหน้าที่ มีอาชีพ มีประสบการณ์ หรือความชำนาญ ต่อการวิเคราะห์ห้มองเห็นภาพได้ใกล้เคียงกับ เหตุการณ์ หรือบริบทที่เกิดขึ้น ในทางการเมือง ก็ย่อมจะเป็นประโยชน์ ต่อการศึกษา เพื่อความรู้ ความเข้าใจ ได้เป็นอย่างดีขึ้น

การ์ตูนการเมืองเป็นการแสดงออกในทางความคิด ความเห็น ทัศนคติ ที่เกี่ยวข้องกับเมือง นอกเหนือไปจากความเป็นหน้าที่หลักหรืออาชีพ ที่ผู้เขียนการ์ตูน สร้างรายได้ให้กับตนเอง โดยมีช่องทางที่นำเสนอ ในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ วารสาร เอกสาร หนังสือพิมพ์ และสื่อในช่องทางอื่น ๆ ผู้รับข้อมูลข่าวสารสามารถรับรู้ข้อมูล ได้อย่างง่ายสะดวก และไม่น่าเบื่อจนเกินไป ในการที่ต้องดูภาพข่าวรายงานข่าวหรืออ่านในงานสิ่งตีพิมพ์ ที่ค่อนข้างมีลักษณะเป็นทางการทั้งการใช้คำ การนำเสนอ และระยะเวลา ซึ่งนาน หรือมากกว่าการดูจากภาพการ์ตูน ที่มีภาพมีการใช้ประโยชน์หรือคำพูดเพื่อขยายความ และมักเป็นข่าวสารที่เป็นลักษณะของการนำเรื่องราวของข่าวมารวบรวมเข้าเป็นภาพและเนื้อเรื่อง ของการ์ตูน โดยเป็นภาพแบบ การ์ตูนช่องเดี่ยวหรือหลายช่อง หรืออาจเป็นตอน ๆ ในการนำเสนอ

การนำเสนอของการ์ตูนการเมือง ผ่านสื่อหรือช่องทางต่างๆ ก็ต้องมีกรอบและวิธีปฏิบัติอยู่เช่นกัน เพื่อให้มีกฎระเบียบ กติกา และมาตรฐาน ในการนำเสนอ

นอกเหนือจากการประมวลเหตุการณ์ เรื่องราวทางการเมือง ผู้เขียนการ์ตูนมักจะมีส่วนของการแทรก ความคิด ทศนคติ ค่านิยม ของตนเองเข้าไปในงานด้วย ก็ยังจะต้องมีในเรื่องของ คุณธรรม จริยธรรม อันเป็นเรื่องของ ความเหมาะสม ถูกต้อง ดีงาม ในกรอบสังคม ประเพณี วัฒนธรรม ในด้านกรอบที่กฎหมายกำหนด โดยในขอบเขตที่จะสามารถกระทำได้นอกเหนือจาก ปัจจัยภายนอกอื่น ๆ เช่น อำนาจ อิทธิพล หรือ ผลประโยชน์

โดยในรูปแบบของการ์ตูนการเมือง เป็นลักษณะของการสื่อสาร ของสื่อมวลชนประเภทหนึ่ง นอกเหนือจาก สื่อมวลชน อย่างวิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ โดยมีหน้าที่ทางสังคมประการหนึ่งคือ การแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิด โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นของเอกชน ซึ่งมีการนำเสนอข่าวสารในรูปแบบใหญ่ 2 แบบ คือ (นฤมล เรืองณรงค์ 2533 : 1-2)

1. การเสนอข่าวโดยตรง คือการเสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมา หรือการทำให้ผู้อ่านได้รับรู้ข่าวสารโดยตรง ในรูปของการเสนอเนื้อหาของข่าวตามความเป็นจริง ไม่ว่าผู้ใดก็ตาม ได้อ่านข่าวสารชนิดนี้แล้ว จะได้รับรู้เนื้อหาของข่าวที่ตรงกัน เพราะวัตถุประสงค์ของการเสนอข่าวชนิดนี้ก็คือการให้ข่าวสาร (It informs)

2. การเสนอข่าวโดยทางอ้อม คือการเสนอข่าว โดยผ่านทางคอลัมน์ต่าง ๆ เช่น คอลัมน์ ชุบซิบนินทา โคลง กลอน เสภา การ์ตูน ฯลฯ การเสนอข่าวประเภทนี้ขึ้นอยู่กับการศึกษาของผู้อ่านประกอบด้วยว่าจะตีความไปในทิศทางใด การเสนอข่าวโดยอ้อมเหล่านี้ ผู้อ่านจะได้รับความบันเทิงไปด้วย (It entertains)

โดยการ์ตูนการเมือง ก็เป็นรูปแบบหนึ่งของการเสนอข่าวโดยทางอ้อม ซึ่งสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดการเสนอข่าวทางอ้อม เนื่องจากในบางสังคม บางการปกครอง ของประเทศ การเสนอข่าวโดยตรงจะทำได้ลำบาก การแสดงออกโดยผ่านการ์ตูนการเมือง จึงเป็นช่องทางที่จะสามารถกระทำได้ จากการใช้ภาพ ลายเส้น เนื้อหา ในลักษณะบันเทิง เรียบง่าย แต่แท้จริง แล้วเป็นการแฝงในด้าน ความคิดเห็น ทศนคติ ค่านิยม ทางการเมือง ที่ผู้เขียนการ์ตูนการเมือง ได้แสดงออกมาผ่านภาพ ลายเส้น และเนื้อหา ในการ์ตูน

เซีย ไทยรัฐ เป็นการ์ตูนนิสต์ เขียนการ์ตูนการเมือง ในหน้า 3 ของหนังสือพิมพ์รายวันไทยรัฐ ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์รายวันที่มีผู้อ่านและยอดการพิมพ์ การจำหน่ายมากที่สุดในประเทศ โดยเริ่มทำงานในฐานะนักเขียนการ์ตูนล้อการเมือง ในหนังสือพิมพ์ รายวันไทยรัฐ ตั้งแต่ พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบัน โดยก่อนหน้านี การทำหน้าที่นักเขียนการ์ตูนล้อการเมือง ในหนังสือพิมพ์ รายวันไทยรัฐ ดังกล่าวเป็นหน้าที่ของ นาย ประยูร จรรย์วงศ์ นักเขียนการ์ตูนล้อการเมือง หรือการ์ตูนนิสต์ที่เป็นที่รู้จักกว้างขวาง และเป็นที่ยอมรับในการนำเสนอผลงาน ที่ถือว่าเป็นการวิพากษ์วิจารณ์การเมือง ผ่านการใช้ภาพการ์ตูน โดยมีกานำผลงานของนายประยูร จรรย์วงศ์ มาศึกษาในเชิง

วิชาการด้วยเช่นกัน เชีย ไทยรัฐ เข้ามาทำหน้าที่แทนนายประยูร จรรยาวงศ์ และในหนังสือพิมพ์ ที่มีปริมาณ ผู้อ่านหรือผู้บริโภคข้อมูลข่าวสารในปริมาณ หรือจำนวนที่สูง เป็นเรื่องที่น่าสนใจ

สิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความคิดเห็น ทศนคติ ค่านิยม และความรู้สึก ของตนเอง ที่เชีย ไทยรัฐ นำเสนอ ผ่านการ์ตูนการเมือง ทั้งในทางการเมือง รวมถึงเศรษฐกิจ สังคม และในด้านอื่น ๆ ในช่วง ตั้งแต่ พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีเหตุการณ์ บริบท หรือสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในบริบททางการเมือง ทั้งในด้านที่เกี่ยวกับ ของประเทศไทย ที่มีสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย ทั้งในพัฒนาการก้าวหน้า หรือในทางคงที่หรือถดถอย ทั้งที่ประเทศไทย มีวิวัฒนาการทางการเมือง การปกครอง มาเป็นเวลาไม่น้อยทีเดียวสำหรับการเป็นรัฐชาติหนึ่ง

ประเด็นที่น่าสนใจ คือ ความคิดเห็น ทศนคติ ค่านิยม และความรู้สึก ของ เชีย ไทยรัฐ ที่แสดงผ่านการ์ตูนการเมือง ในช่วง พ.ศ. 2536 ถึง พ.ศ. 2554 มีลักษณะอย่างไรบ้าง ทั้ง ความชอบธรรมในทางการเมือง ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ การพัฒนาทางการเมือง และความขัดแย้งในทางการเมือง ที่เกิดขึ้นในขณะเวลาดังกล่าว ซึ่งบทสรุปจากการศึกษา จะสามารถสร้างความเข้าใจ และแนวทางที่จะนำไปใช้ในด้านต่าง ๆ ให้เกิดเป็นประโยชน์มากขึ้น ได้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาความคิดทางการเมืองของเชีย ไทยรัฐ ที่สะท้อนผ่านงานเขียนการ์ตูน ในช่วง พ.ศ. 2536 – 2554

2.2 เพื่อศึกษาบริบททางการเมืองไทยที่เกี่ยวข้อง ในช่วง พ.ศ. 2536 – 2554

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยค้นคว้าอิสระนี้ เพื่อศึกษา ความคิด ทศนคติ ค่านิยม และความรู้สึก ในทางการเมือง ของเชีย ไทยรัฐ ที่แสดงออกมาในงานเขียนการ์ตูนการเมือง ในหนังสือพิมพ์รายวัน ไทยรัฐ ช่วงพ.ศ. 2536 – พ.ศ. 2554 เพื่อทราบถึง ความคิด ทศนคติ ค่านิยม และความรู้สึก ของเชีย ไทยรัฐ ต่อเหตุการณ์ และบริบท ทางการเมือง ในเรื่อง ความชอบธรรมในทางการเมือง ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ การพัฒนาทางการเมือง และความขัดแย้งในทางการเมือง ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น โดยใช้

ทฤษฎีสัญญาตีความหมาย การสื่อความ ของภาพการ์ตูนการเมือง ของ เชียง ไทยรัฐ
แนวคิดความชอบธรรมทางการเมือง อธิบาย การให้ความยอมรับและการสนับสนุน
จากประชาชน ของผู้นำหรือนายกรัฐมนตรี ในการเข้าสู่การตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่
ประสิทธิภาพ รวมถึง ผลลัพธ์ ของการปฏิบัติหน้าที่

แนวคิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ อธิบาย องค์การ การบังคับใช้ และ การให้การยอมรับใน
รัฐธรรมนูญ รวมถึง พัฒนาการด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ ที่ใช้ปกครองประเทศ

แนวคิดด้านการพัฒนาทางการเมือง อธิบาย ในด้านการดำเนินงานของระบอบ
ลักษณะของแนวปฏิบัติทางการเมือง การพัฒนาจะสอดคล้องกับ มาตรฐานของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น
ในรัฐ ในด้านการพัฒนาระบบบริหารและกฎหมาย อธิบาย สร้างสถาบัน เช่น ภาครัฐ ราชการ และ
พัฒนาพลเมือง ด้วยการจัดระบบบริหารและกฎหมาย ที่สอดคล้องต่อความก้าวหน้าและพัฒนา ใน
ด้านการพัฒนาประชาธิปไตย อธิบาย การต้องการในประชาธิปไตย ในทางการเมืองและสังคม

ทฤษฎีขัดแย้ง อธิบาย ปัญหาของความขัดแย้งที่เกิดขึ้น สาเหตุของปัญหา และผลที่
เกิดขึ้น จากความขัดแย้งทางการเมือง ที่มีต่อสังคม

ซึ่งการดำเนินการศึกษา ตามกรอบแนวคิดข้างต้น จะสามารถสร้างความเข้าใจ ใน
ความคิดทางการเมืองของ เชียง ไทยรัฐ ที่มีต่อเหตุการณ์ บริบท หรือสิ่งที่เกิดขึ้นในทางการเมือง
ในช่วงพ.ศ. 2536 – 2554 ได้เข้าใจและชัดเจนยิ่งขึ้น

4. ประเด็นปัญหาการวิจัย

4.1 เพื่อศึกษา ความคิดเห็น ทศนคติ ค่านิยม และความรู้สึก ที่มีต่อการเมืองของเชียง
ไทยรัฐ ในด้าน ความชอบธรรมในทางการเมือง ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ การพัฒนาทางการเมือง
และความขัดแย้งในทางการเมือง ที่แสดงออกผ่านงานเขียนการ์ตูนการเมืองในช่วง พ.ศ. 2536 –
2554

4.2 เพื่อศึกษา เหตุการณ์ และบริบททางการเมืองไทย ในด้าน ความชอบธรรมในทาง
การเมือง ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ การพัฒนาทางการเมือง และความขัดแย้งในทางการเมือง ที่
เกิดขึ้นในช่วง พ.ศ. 2536 – 2554

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคิดทางการเมืองของเซี่ย ไทยรัฐ ผ่านงานเขียนการ์ตูนการเมือง ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ไว้ดังนี้

5.1 เป็นการศึกษาวิเคราะห์ ความคิดทางการเมือง อันรวมถึง ทรรศนคติ ค่านิยม และความรู้สึก ต่อการเมืองของเซี่ย ไทยรัฐ ในด้าน ความชอบธรรมในทางการเมือง ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ การพัฒนาทางการเมือง และความขัดแย้งในทางการเมือง จากการศึกษาภาพการ์ตูนการเมืองของเซี่ย ไทยรัฐ ในช่วง พ.ศ. 2536 – 2554

5.2 เป็นการศึกษาวิเคราะห์ บริบทและเหตุการณ์ทางการเมือง ในด้าน ความชอบธรรมในทางการเมือง ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ การพัฒนาทางการเมือง และความขัดแย้งในทางการเมือง ที่เกิดขึ้น ในช่วง พ.ศ. 2536 – 2554 ที่มีผลต่อ ความคิด ทรรศนคติ ค่านิยม ความรู้สึก และงานเขียน การ์ตูนการเมือง ของเซี่ย ไทยรัฐ

5.3 เป็นการศึกษาวิเคราะห์ เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ในรูปการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

6. ข้อยกเว้นการวิจัย

6.1 ภาพการ์ตูนการเมืองเซี่ย ไทยรัฐ ที่คัดค้านมาศึกษาในครั้งนี้ ตั้งแต่ พ.ศ. 2536 – เดือนเมษายน พ.ศ. 2554 มีจำนวน 2,612 ภาพ โดยเลือกภาพที่เกิดเป็นบริบท เหตุการณ์ และสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการศึกษาในเรื่อง ความชอบธรรมในทางการเมือง ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ การพัฒนาทางการเมือง และความขัดแย้งในทางการเมือง ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ปีละ 1 ภาพ ยกเว้นในพ.ศ. 2550 ที่มีจำนวน 2 ภาพ ส่วนในพ.ศ. 2551 มีจำนวน 3 ภาพ และใน พ.ศ. 2554 มีจำนวน 2 ภาพ ที่นำมาศึกษา

7. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

7.1 บริบท หมายถึง สภาพแวดล้อมของเหตุการณ์ หรือสิ่งที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ในช่วงพ.ศ. 2536 - 2554 ในด้าน การเมือง เศรษฐกิจ และ สังคม

7.2 ความชอบธรรม หมายถึง เป็นความถูกต้อง เป็นที่ยอมรับ ในระเบียบและวิถีปฏิบัติ ในการเข้าสู่การดำรงตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่ ประสิทธิภาพและผลลัพธ์ ของการปฏิบัติหน้าที่ ของนักการเมือง

7.3 พัฒนาการ หมายถึงการเปลี่ยนแปลงในทางเจริญขึ้น หรือดีขึ้น ในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และ สังคม

7.4 ความขัดแย้ง หมายถึง การคิดเห็นที่แตกต่างกันในทางการเมืองและสังคม ที่ เกี่ยวข้องกับการเมืองไทย โดยมีบางส่วนของความขัดแย้ง และกลุ่มขัดแย้ง ละเมิดกฎหมาย ใช้กำลัง และอาวุธ จนเกิดเป็นความรุนแรงทางการเมืองและสังคม

7.5 การ์ตูนการเมือง หมายถึง ภาพการ์ตูนล้อการเมืองของนักเขียนการ์ตูนการเมืองที่ กล่าวถึงในการวิจัยนี้ และรวมถึงภาพการ์ตูนการเมือง ของ เชีย ไทยรัฐ ที่ตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์ รายวันไทยรัฐ ในพ็อคเก็ตบุ๊ก หรือ ในเว็บไซต์ ของเซีย ไทยรัฐ ในช่วงพ.ศ. 2536 - 2554

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ทำให้ทราบถึง ความคิด ทศนคติ ทางการเมือง ของเซีย ไทยรัฐ ที่มีต่อ เหตุการณ์ และ บริบททางการเมืองไทย ในช่วง พ.ศ. 2536 – 2554

8.2 ทำให้ทราบถึงเหตุการณ์ และบริบททางการเมือง ในด้าน ความชอบธรรมในทาง การเมือง ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ การพัฒนาทางการเมือง และความขัดแย้งในทางการเมือง ที่ เกิดขึ้นในช่วง พ.ศ. 2536 – 2554

8.3 ผู้ที่สนใจ สามารถนำผลการวิจัยไปศึกษาเพิ่มเติมหรือปรับใช้ ในการศึกษา เหตุการณ์ หรือ บริบท ทางการเมือง ผ่านงานที่มีการนำเสนอหรือแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ศิลปะ วรรณกรรม หรือการแสดงในรูปแบบต่าง ๆ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย ความคิดทางการเมืองของชาวไทยรัฐ ผ่านการ์ตูนการเมือง ในช่วงพ.ศ. 2536 – 2554 ในครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการ์ตูนล้อการเมือง
2. แนวคิดในด้านการสื่อสารและการสื่อสารของการ์ตูน
3. แนวคิดในทางสัตววิทยา
4. ทฤษฎีการตีความหมาย
5. แนวคิดเกี่ยวกับความชอบธรรมทางการเมือง
6. แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมาย รัฐธรรมนูญ
7. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทางการเมือง
8. แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมือง
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการ์ตูนล้อการเมือง

ความเป็นมา การ์ตูนล้อการเมือง (Political Cartoon) หรือ การ์ตูนบรรณาธิการ (Editorial Cartoon) คือ ภาพการ์ตูนที่วาดและตีพิมพ์ลงสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์, นิตยสาร โดยมีเนื้อหาล้อเลียนหรือวิพากษ์วิจารณ์สภาพสังคม, เศรษฐกิจและการเมือง จุดประสงค์เพื่อความสนุกสนานและความขบขัน ในบางครั้งอาจสอดแทรกถึงวิธีการแก้ปัญหาที่นั้น ๆ จะมีคำบรรยายหรือไม่ก็ได้ โดยนักวาดการ์ตูนล้อการเมืองนั้น ถือว่าเป็นคอลัมนิสต์หรือบรรณาธิการคนหนึ่งของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ๆ เรียกว่า การ์ตูนนิสต์ (Cartoonist)

ลักษณะ การ์ตูนการเมืองมีองค์ประกอบ 3 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนที่เป็นภาพของความเป็นจริง ซึ่งนักเขียนการ์ตูนจะแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่เขาคิดว่า ดีหรือไม่ดีซึ่งเกิดขึ้นกับสังคมและชุมชนนั้น
2. ส่วนที่เป็นตัวสาร ซึ่งแสดงโดยภาพลายเส้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่เขาคิดว่าน่าจะต้องทำ (หรือปฏิบัติที่ควรกระทำ)

3. ส่วน ที่นักเขียนการ์ตูนจะใช้ศิลปะและเทคนิคของการ์ตูนและจินตนาการเพื่อทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามว่าเขาควรจะรู้สึกอย่างไรต่อสิ่งที่เกิดขึ้น เช่น ขบขัน เส้าใจ ขุ่นข้อง หงุดหงิด ฯลฯ

ประเภท การ์ตูนการเมืองที่ได้มีการสร้างเป็นผลงาน มีการเผยแพร่ไปยังส่วนต่าง ๆ ทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นผู้อ่านจากหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ วารสารต่าง ๆ หรืออ่านจากเอกสาร อิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์ โดยสามารถจัดแบ่งได้เป็น 4 รูปแบบ ได้ดังนี้ (เชษฐา ทรัพย์เย็น : นัยแห่งความรุนแรง จาก [http://writer.dek-](http://writer.dek-d.com/sakulsueb/story/viewlongc.php?id=185704&chapter=2)

[d.com/sakulsueb/story/viewlongc.php?id=185704&chapter=2](http://writer.dek-d.com/sakulsueb/story/viewlongc.php?id=185704&chapter=2) การ์ตูนการเมือง)

1. The Descriptive การ์ตูน แบบอธิบายเหตุการณ์ เป็นการ์ตูนเชิงอธิบายเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นทางการเมืองตามที่ผู้เขียนเข้าใจ มีจุดประสงค์ให้ความบันเทิงเป็นหลัก

2. The Laughing Satirical การ์ตูน เสียดสีเชิงขบขัน เป็นการ์ตูนเสียดสีการเมืองเชิงขบขัน ซึ่งเป็นลักษณะของการ์ตูนการเมืองในสังคมประชาธิปไตยส่วนใหญ่ การ์ตูนมุ่งที่จะให้เกิดการแก้ไขปรับปรุงระบบการปกครองมากกว่าจะต้องการล้มล้างทำลาย โดยเป็นการกระตุ้นให้นักการเมืองทำในสิ่งที่ถูกต้องโดยการกระทำความชั่วร้าย มากกว่าจะมุ่งโจมตี

3. The Glorifying การ์ตูน แบบยกย่องให้เป็นผู้ยิ่งใหญ่ ลักษณะการ์ตูนแบบนี้จะพบได้ในสมัยที่มีการเลือกตั้งผู้นำประเทศหรือ ประธานาธิบดีครั้งสำคัญ ๆ เช่น Theodore Roosevelt เข้าชิงตำแหน่งประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

4. The Destructive Satirical การ์ตูน เสียดสีเชิงมุ่งทำลาย เป็นการจงใจให้เกิดความเจ็บปวด ทรมาน เช่น การกล่าวหา เลวกว่าสัตว์ หรือ ไม่ใช่มนุษย์และการกระทำของบุคคลผู้นั้น ไม่อาจให้อภัยได้ การ์ตูนการเมืองในลักษณะนี้เป็นความรุนแรงที่ก่อให้เกิดผลในเชิงจิตวิทยา (psychological)

ซึ่งการนำเสนองานการ์ตูนการเมือง ในแต่ละรูปแบบที่มีขอบเขตในการให้สิทธิเสรีภาพ แก่สื่อมวลชนในการทำงานด้านสื่อสารเช่นการเขียน การพิมพ์ หรือการโฆษณา ย่อมมีขอบเขตในการทำงานที่แตกต่างกัน ดังในระบอบการปกครองในแต่ละรูปแบบดังนี้

1. ระบอบการปกครองแบบเบ็ดเสร็จ การ์ตูนการเมืองในระบอบนี้จะถูกควบคุมเข้มงวดและมักถูกผู้ปกครองใช้เพื่อเป็นกระบอกเสียงของตน สร้างมติสาธารณะตามที่ตนต้องการ

2. ระบอบการปกครองแบบอำนาจนิยม ในระบอบนี้สื่อมวลชนไม่มีอิสรภาพเพราะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่รัฐบาลอย่างเคร่งครัด แต่รัฐบาลไม่สามารถควบคุมการวิพากษ์วิจารณ์ของประชาชนได้

3. ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย รัฐบาลในระบอบประชาธิปไตยต้องรับฟังพร้อมยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล การดูงานเมืองในระบอบประชาธิปไตยจัดว่าเป็นการวิจารณ์อย่างอิสระ การวิจารณ์ผู้นำประเทศและนโยบายของเขาก็เพื่อที่ทุกคนจะได้รู้ว่ากำลังเกิดอะไรขึ้นในบ้านเมืองและควรมีวิธีแก้ไขอย่างไร

2. แนวคิดในด้านการสื่อสารและการสื่อสารของการ์ตูน

การสื่อสารเป็นการติดต่อหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร ซึ่งอาจใช้อุปกรณ์หรือไม่ใช้อุปกรณ์เป็นตัวช่วยในการติดต่อหรือแลกเปลี่ยนสาร โดยผ่านกระบวนการสื่อสารซึ่งเป็นพื้นฐานที่จำเป็นในการรับส่งสาร ซึ่งจะมององค์ประกอบการสื่อสารที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นกระบวนการสื่อสาร

ความหมายความสำคัญของการสื่อสาร การสื่อสารหรือการติดต่อนั้นตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Communication” ซึ่งคำนี้มาจากภาษาละตินว่า “Communis” แปลว่า “ร่วม” (สุมิต สัชชกร (ไม่พบบรรณานุกรมอ้างอิง) อ้างถึงใน วัลลภ ลำพวย 2551: (3) - 5) หรือขยายความเป็น Communicar ซึ่งหมายถึงการสร้างร่วมกันหรือความคล้ายคลึงกัน (Commonness Making) ดังนั้นตามรากศัพท์แล้ว การสื่อสารมีความหมายว่าเป็นกิจกรรมที่สร้างความร่วมมือกันหรือความคล้ายคลึงกันให้เกิดขึ้นระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือเป็นความพยายามที่มนุษย์ต้องการจะแลกเปลี่ยนข่าวสารหรือแนวความคิดระหว่างกัน

การสื่อสารเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์ เนื่องจากมนุษย์ต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นการติดต่อระหว่างกันของมนุษย์ในสังคม การสื่อสารจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์ทั้งในระดับจุลภาค อันได้แก่ ความสำคัญต่อชีวิตประจำวัน ต่อความเป็นสังคม ต่อการสร้างร่วมมือ ต่อการสร้างการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ต่อการให้ความบันเทิง ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาพยาบาล ต่อการทำจิตบำบัด (วัลลภ ลำพวย 2551: (3) - 6)

และในส่วนระดับมหภาค อันได้แก่ ความสำคัญต่อการเมืองการปกครอง ต่อการเสริมสร้างประชาธิปไตย ต่อการพัฒนาประเทศ ต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรม ต่อการศึกษา ต่อธุรกิจ ต่ออุตสาหกรรม และต่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารองค์การ

การสื่อสารของการ์ตูน การล้อเลียนเชิงวิจารณ์ (Satire) คำว่า “satire” (แซะไทร์) มีความสำคัญต่อสื่อการ์ตูนเป็นพิเศษ เมื่อการล้อเลียนนั้น ไม่ใช่เพื่อเอาสนุกแต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นการล้อเลียนที่แฝงความคิด เห็นหรือความหมายบางอย่างไว้ด้วยเช่นอุทาหรณ์

ในภาษาอังกฤษมีคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับ satire ที่ H.W. Fowler (H.W. Fowler 1971 : 114 อ้างถึงใน ศักดา วิมลจันทร์ 2551 : 66 - 67) ได้เปรียบเทียบไว้ อีกหลายคำ ได้แก่ humour เรื่องขำขัน, wit คำตลก, satire เสียดสี, sarcasm ประชด, invective ผรุสวาท, irony เยาะเย้ย, cynicism ลัทธิเยาะเย้ย และ the sardonic เห็นคนอื่นเจ็บปวด ซึ่งแต่ละคำจะมีแรงกระตุ้น (motive) ขอบเขต (province) วิธีการ (method) และผู้ฟัง (audience) ของแต่ละคำที่แตกต่างกันไป

ภาษาการรู้ตน นักวิชาการทางภาษาแบ่งภาษาออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ (ศักดา วิมลจันทร์ 2551 : 71)

1. ภาษาถ้อยคำ หรือวจนภาษา (Verbal Language)
2. ภาษาที่ไม่ใช่ถ้อยคำ (Nonverbal Language)

ภาษาถ้อยคำ คือภาษาที่เกิดจากการสร้าง คำ ขึ้นมาแทนความหมายต่าง ๆ แล้วนำมา ร้อยเรียงกัน ให้ได้ความหมายตามต้องการ ภาษาถ้อยคำนี้ต้องสอนต้องเรียน เพื่อตกลงความหมาย ให้เข้าใจตรงกัน มี 4 รูปแบบ ได้แก่ เสียงพูด ตัวอักษรเขียนหรือพิมพ์ ตัวอักษรปุม ที่เรียกว่าตัวอักษร เบรลล์ (Braille) สำหรับคนตาบอด ภาษาใบ้ หรือภาษามือ (Sign Language) สำหรับคนใบ้หรือคนหู หนวก

ภาษาที่ไม่ใช่ถ้อยคำ ก็คือภาษาที่ใช้วิธีสื่อสารอย่างอื่น โดยไม่ใช่ถ้อยคำ ซึ่งคือช่องทางการรับรู้ทางธรรมชาติ นั่นเอง จึงมีชื่อเรียกตามช่องทางการรับรู้ ได้แก่ ภาษาภาพ ภาษาเสียง ภาษากลิ่น ภาษารส ภาษาสัมผัส และภาษาจิตเป็นต้น

การสื่อสารแบบไม่ใช่ถ้อยคำในการดูใบ้ ตาเป็นช่องทางที่สามารถรับรู้-สื่อสารภาษา ที่ไม่ใช่ถ้อยคำได้มากมาย ซึ่งสื่อการรู้ตน ได้นำไปใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ คือ ไม่เพียงแต่สามารถใช้ ภาพสื่อความหมายเกี่ยวกับภาพเพียงอย่างเดียว การรู้ตนนิสต์ ที่มีทักษะ ยังสามารถใช้ภาพสื่อ ความหมายเกี่ยวกับ เสียง กลิ่น รส และสัมผัส ได้อีก เช่น

เกี่ยวกับเสียง – ตัวการรู้ตนทำท่าเปิดหู (แปลว่าเสียงดังมาก) หรือป้องหูฟัง (แสดงว่า เสียงเบา)

เกี่ยวกับกลิ่น – ตัวการรู้ตนทำท่าสูดกลิ่น (แปลว่าหอม) หรืออุดจมูก (แปลว่าเหม็น)

เกี่ยวกับรส – ตัวการรู้ตนแลบลิ้นเลียปากบน (แปลว่าอร่อย) หรือเบะปากแลบลิ้น ออกมาตรง ๆ (แปลว่าไม่อร่อย)

เกี่ยวกับสัมผัส – ภาพหมอนฟูและยุบ (แปลว่าความนุ่ม) หรือก้อนหินหล่นใส่หัวโน (แปลว่าความแข็ง)

นอกจากนี้ในภาษาภาพ ในด้าน ภาษาสีหน้า ที่เป็นการ แสดงอารมณ์, ภาษาเสื้อผ้า ที่ เป็นการแสดงอาชีพ, ภาษาท่าทาง ที่เป็นการ แสดงการกระทำ, ภาษาร่างกาย ที่เป็นการ

แสดงรูปร่าง วัช ความแข็งแรง, ภาษาอังกฤษ ที่เป็นการ แสดงความหมายเชิงสัญลักษณ์ และ ภาษาจิต ที่เป็นการแสดงความรู้สึกต่าง ๆ (เพ็งอ้าง : 75 - 77)

เงื่อนไขการสื่อสารด้านบริบท วิลเบอร์ ชแรมป์ (Wilber schramm) กล่าวถึงพื้นฐาน ประสบการณ์ร่วม (Field of Experience) ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารว่าจะต้องมีประสบการณ์ ร่วมกันเพื่อสื่อสารให้เข้าใจตรงกัน (images.bas007.multiply.multiplycontent.com/.../ทฤษฎีการ สื่อสาร)

ภาพที่ 2.1 แบบจำลองการสื่อสารแบบประสบการณ์ร่วมของวิลเบอร์ ชแรมป์

ที่มา : images.bas007.multiply.multiplycontent.com/.../ทฤษฎีการสื่อสาร

วิลเบอร์ ชแรมป์ เป็นนักทฤษฎี ทางการศึกษาผู้หนึ่ง (ศักดา วิมลจันทร์ 2551 : 88) ได้ เสนอแบบจำลองการสื่อสารแบบประสบการณ์ร่วม อธิบายความสัมพันธ์ ในเรื่อง ประสบการณ์ ของทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร ซึ่งต่างฝ่ายต่างก็มีประสบการณ์ในเรื่อง ภาษา วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม ทักษะที่เป็นของตนเอง ว่า สิ่งเหล่านี้มีผลต่อ การเลือกส่ง เลือกรับ และการตีความหมาย ขอบเขตหรือสนามประสบการณ์นี้ จะมีผลต่อความสำเร็จ และความล้มเหลวของการสื่อสาร กล่าวคือ หากผู้ส่งสาร และผู้รับสารมีสนามประสบการณ์ร่วมกัน (Common Field of Experience) การสื่อความหมายก็จะง่าย ความเข้าใจตรงกันก็จะมีความมากขึ้นด้วย ในทางตรงกันข้ามหากผู้ส่งสาร และผู้รับสารมีประสบการณ์ต่างกัน การสื่อความหมายก็จะเป็นไปได้ยาก โอกาสในการเกิดความ เข้าใจผิดก็จะมีความมากขึ้นด้วย

ภาพที่ 2.2 แบบจำลองการสื่อสารตามแนวคิดของเดวิด เค เบอร์โล

ที่มา : http://e-book.ram.edu/e-book/m/mc111/mc111_03_04.html

แบบจำลองทักษะการสื่อสารของเบอร์โล (Berlo's Communication Skill Model)

เดวิด เบอร์โล (David Berlo) นักทฤษฎีการสื่อสารคนสำคัญ คนหนึ่ง (John Morgan & Peter Welton 1986 : 10 อ้างถึงใน สักดา วิมลจันทร์ 2551 : 90) ได้เสนอแบบจำลองโครงกรอบ (Framework) ที่แสดงให้เห็นขั้วความซับซ้อนของ ทักษะและความรู้ที่ผู้ส่งสาร และผู้รับสารต้องมีส่วนร่วมกัน เพื่อที่จะสื่อสารกันได้ด้วยดี เป็นรูปแบบที่วิเคราะห์เพิ่มเติมแบบประสบการณ์ร่วม อีก ระดับหนึ่ง โดยการแจกแจงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการสื่อสาร

เงื่อนไขการสื่อสารด้านจิตวิทยา ภาพเหมารวม (Stereotype) คือการรับรู้โดยทั่วไป (Generalization) ที่มีต่อชนชั้นของบุคคล วัตถุ หรือเหตุการณ์ ซึ่งเป็นไปตามวัฒนธรรมหนึ่ง และ (สักดา วิมลจันทร์ 2551 : 128) ภาพเหมารวม เชื่อมโยงการรับรู้ของเราเกี่ยวกับ ผู้คน เหตุการณ์ กิจกรรม สถานการณ์ ไปสู่การคาดการณ์และความคาดหวัง ในขณะที่ต้นแบบ (Prototype) แสดง ตัวอย่างของสิ่งต่าง ๆ แต่ละประเภท ภาพเหมารวมจะเติมรายละเอียด ต่าง ๆ เข้าไปในทางที่เราเชื่อว่า ควรเป็นอย่างนั้น อย่างนี้ จึงจะเป็นตัวแทนของสิ่งนั้น ๆ ได้

ภาพเหมารวมถือเป็นปัญหาสำหรับการสื่อสารตามปกติ เนื่องจากการตีความ จาก ลักษณะภายนอกที่เห็น เป็นการตัดสินอย่างหยาบ ๆ ทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างผิดๆ แต่สำหรับการสื่อสารในการ์ตูนกลับเป็นเรื่องตรงกันข้าม

3. ทฤษฎีสัญวิทยา

ความเป็นมา สัญวิทยา เป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับระบบของสัญลักษณ์ ที่ปรากฏอยู่ในความคิดของมนุษย์ อันถือเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวของเรา สัญลักษณ์อาจจะได้แก่ ภาษา รหัส สัญลักษณ์ เครื่องหมาย ฯลฯ หรือหมายถึงสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้มีความหมายแทนของจริง ตัวจริง ในตัวบทและในบริบทหนึ่งๆ)

สัญวิทยา เป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับระบบของสัญลักษณ์ ที่ปรากฏอยู่ในความคิดของมนุษย์ อันถือเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวของเรา สัญลักษณ์อาจจะได้แก่ ภาษา รหัส สัญลักษณ์ เครื่องหมาย ฯลฯ หรือหมายถึงสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้มีความหมายแทนของจริง ตัวจริง ในตัวบทและในบริบทหนึ่ง ๆ คำว่าสัญวิทยาหรือสัญศาสตร์ (Semiology และ Semiotics) ทั้งสองคำนี้มีรากศัพท์มาจากภาษากรีกคำเดียวกันคือ Semeion ที่แปลว่า Sign หรือสัญลักษณ์ ซึ่งสัญวิทยาหรือสัญศาสตร์ (<http://semeion.multiply.com/journal/item/5>) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับเครื่องหมายและสัญลักษณ์ ทั้งสองคำนี้ต่างมีเอกลักษณ์และถูกรวมอยู่ในระบบของเครื่องหมาย ซึ่งรวมถึงการศึกษาว่าความหมายของมันถูกสร้างและถูกเข้าใจอย่างไร บางครั้งนักสัญวิทยาทำการตรวจสอบว่าสิ่งมีชีวิตสร้างความหมายและปรับใช้อย่างเหมาะสมอย่างไรในโลก ทฤษฎีสัญศาสตร์ในระดับทั่วไปจะกล่าวถึงเครื่องหมาย ที่ศึกษาในแง่ของการสื่อสารของสารสนเทศในสิ่งมีชีวิต

Semiotics เป็นคำที่นักปรัชญาชาวอเมริกัน Charles Sanders Peirce (Charles Sanders Peirce (1977) จาก <http://semeion.multiply.com/journal/item/5>) ในช่วง ค.ศ.1839–1914 เป็นผู้ริเริ่มใช้และทำให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย

ส่วนคำว่า Semiology เป็นคำที่ตั้งขึ้นโดยนักภาษาศาสตร์ Ferdinand de Saussure (Ferdinand de Saussure (ไม่พบบรรณานุกรม) จาก <http://semeion.multiply.com/journal/item/5>)

ในช่วง ค.ศ. 1857-1913 นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการอีกหลายคนนำเอาแนวคิดเรื่องสัญวิทยาไปพัฒนาต่อ ซึ่งจะกล่าวถึงอีกคนได้แก่ Roland Barthes ในช่วง ค.ศ. 1915-1980 (Roland Barthes (ไม่พบบรรณานุกรม) จาก <http://semeion.multiply.com/journal/item/5>)

ในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสัญศาสตร์และสัญวิทยานั้นมีเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สอดคล้องและคล้ายคลึงกัน นั่นคือการศึกษาวิธีการสื่อความหมาย ขั้นตอนและหลักการในการสื่อความหมายตลอดจนเรื่องการทำความเข้าใจในความหมาย ของสัญลักษณ์ที่ปรากฏอยู่ในวัฒนธรรมหนึ่ง ๆ

ลักษณะของทฤษฎีสัญวิทยา การศึกษาเกี่ยวกับสัญศาสตร์จะเป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างรูปสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์ เพื่อค้นหาความหมายถูกสร้างและถูกถ่ายทอดอย่างไร ซึ่ง Saussure อธิบายว่าในทุก ๆ สัญลักษณ์ต้องมีส่วนประกอบทั้ง 2 อย่างได้แก่

(<http://semeion.multiply.com/journal/item/5>)

1. รูปสัญลักษณ์ (Signifier) คือสิ่งที่เราสามารถรับรู้ผ่านประสาทสัมผัส เช่นการมองเห็น ตัวอักษร รูปภาพ หรือการได้ยินคำพูดที่เปล่งออกมาเป็นเสียง (acoustic-image)

2. ความหมายสัญลักษณ์ (Signified) หมายถึงความหมาย คำนิยามหรือความคิดรวบยอด (concept) ที่เกิดขึ้นในใจหรือในความคิดของผู้รับสาร

ความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์แต่ละตัวนั้นเกิดขึ้น โดยตรรกะว่าด้วยความแตกต่าง (the logic of difference) หมายถึง ความหมายของสัญลักษณ์แต่ละตัวมาจากการเปรียบเทียบกับตัวมันแตกต่างจากสัญลักษณ์ตัว อื่นๆ ในระบบเดียวกัน ซึ่งหากไม่มีความแตกต่างแล้ว ความหมายก็เกิดขึ้นไม่ได้ ทั้งนี้ความต่างที่ทำให้ค่าความหมายเด่นชัดที่สุดคือความต่างแบบคู่ตรงข้าม (binary opposition) เช่น ขาว-ดำ ดี-เลว ร้อน-เย็น หรืออธิบายอีกอย่างคือ ความหมายของสัญลักษณ์หนึ่งเกิดจากความไม่มี หรือไม่เป็นของสัญลักษณ์อื่น

ประเภทของสัญลักษณ์ ขณะที่ความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์แต่ละตัวนั้นเกิดขึ้น โดยการพิจารณาที่ตรรกะของความแตกต่างนั้นก็ได้มีการเสนอการจัดประเภทของสัญลักษณ์ โดย Peirce ได้กำหนดเอาไว้เป็น 3 ประเภท ซึ่งแบ่งตามความสัมพันธ์ระหว่างรูปสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์ ดังนี้

1. รูปเหมือน (icon) เป็น ความสัมพันธ์ระหว่างรูปสัญลักษณ์กับความหมายสัญลักษณ์เป็นเรื่องของความเหมือนหรือ คล้ายคลึงกับสิ่งที่มันบ่งถึง เช่นภาพถ่าย ภาพเหมือน ภาพยนตร์และแผนภาพ เป็นต้น

2. ดรรชนี (index) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างรูปสัญลักษณ์กับความหมายสัญลักษณ์เป็นผลลัพธ์ หรือเป็นการบ่งชี้ถึงบางสิ่งบางอย่าง เช่นรูปกราฟที่แสดงผลลัพธ์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รอยเท้าของสัตว์ที่ประทับลงบนพื้นดิน หรือดรรชนีที่อยู่ท้ายเล่มของหนังสือที่บอกให้เราทราบถึงข้อความที่เราต้อง การจะค้นหา คุณสมบัติ อีกประการที่น่าสังเกตของสัญลักษณ์ประเภทดรรชนีก็คือ เมื่อเราเห็นรูปสัญลักษณ์ประเภทดรรชนี ความหมายสัญลักษณ์ที่เรานึกถึงไม่ใช่สิ่งที่เรามองเห็นในขณะนั้น เช่นตัวอย่างที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นคือรอยเท้าสัตว์ที่เมื่อเราพบ เราไม่ได้นึกถึงรอยเท้าในขณะนั้น แต่เรานึกไปถึงตัวสัตว์ที่เป็นเจ้าของรอยเท้า นั้น

3. สัญลักษณ์ (symbol) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างรูปสัญลักษณ์กับความหมายสัญลักษณ์ที่แสดงถึงบางสิ่งบางอย่าง แต่มันไม่ได้มีความคล้ายคลึงกับสิ่งที่มันบ่งชี้เลย ซึ่งการใช้งานเป็นไปในลักษณะของการถูกกำหนดขึ้นเองซึ่งได้รับการยอมรับจนเป็นแบบแผน (Convention) และต้องมีการเรียนรู้เครื่องหมายเพื่อทำความเข้าใจ หรือเป็นการแสดงถึงการเป็นตัวแทน (representation) ซึ่งสังคมยอมรับความสัมพันธ์นี้ ตัวอย่างเช่นเครื่องหมายทางคณิตศาสตร์ หรือการสวมแหวนนิ้วนางข้างซ้ายแสดงถึงการแต่งงาน เป็นต้น

ในการทำงานของขั้นตอนการแสดงความหมายของสัญลักษณ์นั้นจะมีความสัมพันธ์ระหว่างรูปสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์ตลอดเวลา ซึ่ง Barthes ได้ให้แนวคิดในการวิเคราะห์ความหมาย 2 ชนิดคือ (เพ็งอ้าง)

1. ความหมายตรง (Denotation) เป็น ระดับของความหมายที่เกี่ยวข้องกับความจริงระดับธรรมชาติ เป็นความหมายที่ผู้ใช้สามารถเข้าใจได้ตรงตามตัวอักษรจัดอยู่ในลักษณะของการอธิบายหรือพรรณนา (Descriptive level) และเป็นความหมายที่เป็นที่รับรู้และเข้าใจได้สำหรับผู้รับสารส่วนใหญ่ ยกตัวอย่างเช่นเมื่อเรากล่าวถึงช้าง ก็จะนึกถึงลักษณะของสัตว์ที่มีรูปร่างใหญ่ มีงา และงวง เป็นต้น การอธิบายความหมายของคำศัพท์ในพจนานุกรมก็เป็นความหมายโดยตรงเช่นกัน

2. ความหมายแฝง (Connotation) เป็นการตีความหมายของสัญลักษณ์โดยเป็นระดับที่พ่วงเอาปัจจัยทางวัฒนธรรมเข้ามา เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งเป็นการอธิบายถึงปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นกับอารมณ์ ความรู้สึกของผู้ใช้ และคุณค่าทางวัฒนธรรมของเขา ความหมายแฝงหรือความหมายในระดับที่สองนี้สร้างขึ้นบนพื้นฐานของความหมายตรง ของสัญลักษณ์ตัวเดียวกัน ซึ่งกระบวนการเกิดขึ้นของความหมายแฝงนี้เกิดขึ้นเมื่อสัญลักษณ์ในความหมายระดับ แรกถูกนำไปใช้ป็นรูปสัญลักษณ์ โดยมีการผูกโยงรวมเข้ากับความหมายใหม่ จึงเกิดเป็นความหมายแฝง ซึ่งกระบวนการนี้เองที่ Barthes ใช้ชื่ออธิบายการเกิด Myth หรือ มายาคติ ซึ่ง Barthes ได้อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการดังกล่าวไว้ดังนี้ “มายาคติเป็นระบบสื่อความหมายซึ่งมีลักษณะพิเศษตรงที่มันก่อตัวขึ้นบนกระแสการสื่อ ความหมายที่มีอยู่ก่อนแล้ว จึงถือได้ว่า มายาคติเป็นระบบสัญลักษณ์ในระดับที่สอง สิ่งที่เป็นหน่วยสัญลักษณ์ (ผลลัพธ์จากการประกบของรูปสัญลักษณ์กับความหมาย) ในระบบแรก กลายมาเป็นเพียงรูปสัญลักษณ์ในระบบที่สอง ขอย้ำในที่นี้ว่า วัสดุสำหรับสร้างวาทะแห่งมายาคติ (เช่น ภาษา ภาพถ่าย ภาพวาด โปสเตอร์ พิธีกรรม วัตถุ ฯลฯ) ไม่ว่าในเบื้องต้นนั้นจะมีความแตกต่างหลากหลายเพียงใดก็ตาม แต่ครั้งเมื่อถูกจับยึดโดยมายาคติแล้ว ก็จะถูกทอนให้เหลือเป็นเพียงรูปสัญลักษณ์เพื่อสื่อถึงสิ่งอื่นเสมอ”

การวิเคราะห์แบบสัญวิทยาต้องให้ความสำคัญกับความสำคัญที่สลับซับซ้อนและซ้อนเสี้ยนระหว่างรูปสัญลักษณ์กับความหมายสัญลักษณ์ (Roland Barthes, Selected and translated from the French by Annette Laver (1972/1990) : 11 อ้างถึงใน ไชยรัตน์ เจริญสิน โอพาร 2551 : 127)

เป็นการวิเคราะห์เชิง โครงสร้างของ Ferdinand de Saussure โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการใช้ภาษาที่สื่อให้เห็นภาพพจน์ (Figuratives) และความหมายแฝงต่าง ๆ ที่แสดงออกมาในรูปแบบของวัฒนธรรมมวลชน จารีตปฏิบัติและอุดมการณ์หลัก ในสังคม ดังนั้นการวิเคราะห์มายาคติของ Roland Barthes จึงเป็นการศึกษาที่พยายามเผยให้เห็นถึง “สิ่งที่เกิดขึ้นแต่ไม่นิยามพูดถึงกัน” (What-goes-without-saying)

แนวคิดทฤษฎีสัญญะวิทยาเกี่ยวกับงานตีความและวิเคราะห์ตัวบท สัญญะวิทยา หรือที่บางคนเรียกว่า สัญญะศาสตร์นั้นเป็นวิธีการศึกษาเพื่อให้ได้มาถึงความรู้วิธีการหนึ่ง นักวิชาการบางคนบอกว่าสัญญะวิทยาเป็นแบบหนึ่งของการหาความรู้แนวโครงสร้าง นิยม (Structuralism) แต่บางคนก็บอกว่าเป็นรูปแบบที่ของการศึกษาหาความรู้แบบกว่าโครงสร้างคือได้ พูดถึงเรื่องที่โครงสร้างไม่ได้นำมาเป็นประเด็นสำคัญ นั่นคือกระบวนการสร้างมายาคติ และตัวมายาคติ วิธีการหาความรู้แบบวิทยาการ ก็เป็นวิธีการศึกษาหาความรู้ที่เปิดมุมมองใหม่ให้ แก่ผู้ที่ทำการศึกษาเป็นวิธีการและเครื่องมือที่สามารถศึกษาทั้งในด้าน ภาษาศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์ หรือรัฐศาสตร์ เพื่อ หาถึงกระบวนการการเกิดของสิ่งที่ศึกษา กลวิธีการนำเสนอ การผูกเรื่อง การเล่าเรื่อง ตลอดจนความหมายแฝง ความหายเชิงมายาคติหรือสิ่งที่มายาคติบิดเบือนไว้ ให้สังคมได้รับรู้

สัญญะวิทยา จึงเป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับระบบของสัญลักษณ์ ที่ปรากฏอยู่ในความคิดของมนุษย์ อันถือเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวของเรา สัญลักษณ์อาจจะได้แก่ ภาษา รหัส สัญลักษณ์ เครื่องหมาย ฯลฯ หรือหมายถึงสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้มีความหมายแทนของจริง ตัวจริง ในตัวบทและในบริบทหนึ่งๆ การนำทฤษฎีสัญญะวิทยาไปใช้ในการศึกษาการสื่อสารของมนุษย์ ถือเป็นการศึกษาในแนวใหม่จากแนวความคิดที่มีมาแต่เดิม เป็นจุดเน้นที่ต่าง ไปจากการศึกษาดั้งเดิมที่มุ่งศึกษาการสื่อสารแบบเป็น กระบวนการที่เกี่ยวข้องอยู่กับสาร ช่องทาง เครื่องส่ง ผู้รับ เสี่ยงรบกวน และการย้อนกลับ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของการสื่อสาร

4. ทฤษฎีการตีความหมาย

อรรถปริวรรตศาสตร์ (ภาษาอังกฤษ: Hermeneutics แปลว่าเชิงตีความ) หรือ การตีความความหมาย สามารถมองได้ว่าเป็นทฤษฎีของการตีความและการทำความเข้าใจตัวบท ผ่านทางกระบวนการเชิงประจักษ์ (empirical) (<http://th.wikipedia.org/wiki/อรรถปริวรรตศาสตร์>) แนวทางนี้แตกต่างจากแนวปฏิบัติในการตีความที่เรียกว่านัยวิเคราะห์ ซึ่งพยายามแกะความหมายของตัวบท ขยายความ และเพิ่มเติมอรรถาธิบายของตัวบท ส่วนอรรถปริวรรตศาสตร์นั้น เน้นศึกษากระบวนการที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในผู้สร้างตัวบทนั้นและ ความสัมพันธ์ระหว่าง

ผู้สร้างกับผู้อ่าน โดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นในช่วงเวลาเดียวกัน หรือคนละช่วงเวลา การศึกษานี้ทำภายใต้เงื่อนไขของวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ดังนั้นศาสตร์สาขานี้จึงเป็นสาขาย่อยหนึ่งของปรัชญาที่สนใจความเข้าใจของมนุษย์และการตีความตัวบท ในปัจจุบัน ความหมายของคำว่าตัวบทนั้นถูกขยายออกไปจนเกินขอบเขตของเอกสาร งานเขียน โดยยังได้รวมไปถึง คำพูด การแสดง ผลงานศิลปะ หรือกระทั่งเหตุการณ์

ทฤษฎีการตีความหมาย เป็นแนวคิดเพื่อ เตือนให้ผู้การวิจัยเชิงคุณภาพและแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ในอดีต ได้ตระหนักและมีความระมัดระวังในการตีความ แปลความหมายสิ่งที่กำลังศึกษา โดยทฤษฎีการตีความหมาย อาจเพื่อเป็น คำถามสำคัญของแนวคิดเช่น สภาพการณ์อะไรที่ทำให้บุคคลเกิดพฤติกรรมและการแสดงออกนั้น ๆ จะหมายความว่าอะไรได้บ้าง

กระบวนการในการนำ ทฤษฎีการตีความหมาย มาเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ศึกษา มีขั้นตอนและองค์ประกอบ ที่ควรเข้าใจในเบื้องต้น ดังนี้ (อิสรภู่ รินไชย จาก www.edu.tsu.ac.th/.../เชิงคุณภาพใหม่/...)

1. ก่อนตีความหมายข้อมูล ต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ ตรวจสอบกับผู้ให้ข้อมูล ให้เกิดความกระจ่างหลายๆครั้ง
2. วิเคราะห์ระบบแนวคิดความหมายของผู้ที่ศึกษา ซึ่งคนใน (Emic) ตามบริบท แง่มุมของประสบการณ์ของผู้ที่เราศึกษา
3. แยกแยะ วิเคราะห์ข้อมูล แนวคิด ความหมายออกจากแนวคิดและการตีความของนักวิจัย ซึ่งเป็นคนนอก (Etic)
4. นักวิจัยต้องเปิดเผยตนเองเกี่ยวกับกระบวนการคิด แง่คิด มุมมองและความเชื่อของตน
5. อธิบายให้ความกระจ่างเกี่ยวกับสถานที่ (Setting) เก็บข้อมูลอย่างละเอียด
6. ตระหนักว่า ไม่ว่าจะวิเคราะห์ ตีความจากมุมมองจากบุคคลที่เขาศึกษา หรือแยกแยะแนวคิดของบุคคลที่เขาศึกษาได้ชัดเจนเพียงใด ผลการศึกษาหรือการตีความ ย่อมจะมีมุมมองและประสบการณ์ของนักวิจัยเจือปนอยู่ด้วย

5. แนวคิดเกี่ยวกับความชอบธรรมทางการเมือง

Sternberger (1968) (Sternberger จาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/449380>) ให้คำนิยามความชอบธรรมว่า “เป็นรากฐานแห่งอำนาจปกครองที่ถูกลำนำไปใช้ใน 2 นัย ได้แก่ ความ

ตระหนักถึงในส่วนของผู้ปกครองว่าตนเองมีสิทธิในการปกครอง และการให้การยอมรับต่อการปกครองนั้นของผู้ถูกปกครอง”

Weber, M (1958) (Weber, M จาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/449380>)

กล่าวว่าจากประวัติศาสตร์สังคมมนุษย์ที่ผ่านมาสามารถแบ่งประเภทของการใช้ สิทธิอำนาจปกครองที่ถือว่าชอบธรรมออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. สิทธิอำนาจปกครองเชิงบารมี (charismatic authority) ความชอบธรรมในการใช้สิทธิอำนาจปกครองรูปแบบนี้ขึ้นอยู่กับให้การยอมรับของประชาชนต่อบารมีของผู้นำซึ่งใช้สิทธิอำนาจนั้น ยกตัวอย่างเช่น การให้การยอมรับในการปกครองของหัวหน้าเผ่าที่ถูกมองจากคนในเผ่าว่ามีบารมี เพียงพอในการเป็นหัวหน้าเผ่า เป็นต้น

2. สิทธิอำนาจปกครองเชิงจารีตประเพณี (traditional authority) ความชอบธรรมในการใช้สิทธิอำนาจปกครองรูปแบบนี้ขึ้นอยู่กับให้การยอมรับของประชาชนต่อการใช้สิทธิอำนาจที่สืบเนื่องรูปแบบเช่นนั้นมายาวนานจาก คนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง จนกล่าวได้ว่าเป็นจารีตประเพณีที่ถือปฏิบัติสืบต่อกันมา ประเทศที่ดำเนินตามรูปแบบนี้ อาทิ ประเทศที่ปกครองในระบอบกษัตริย์ (monarchy) เป็นต้น

3. สิทธิอำนาจปกครองเชิงเหตุผลหรือเชิงกฎหมาย (rational/legal authority) ความชอบธรรมในการใช้สิทธิอำนาจปกครองรูปแบบนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของ การใช้สิทธิอำนาจว่าทำตามกฎหมายมากน้อยแค่ไหน ซึ่งพิจารณาได้จากตัวบทกฎหมายที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ประเทศที่ดำเนินตามรูปแบบนี้ได้แก่ประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมี ผู้แทน (representative democracy)

Alagappa, M. (Ed) (1995), (Alagappa, M. (Ed) จาก

<http://www.gotoknow.org/blogs/posts/449380>) อธิบายว่าความชอบธรรมทางการเมืองมีองค์ประกอบอยู่ 4 ประการ ดังนี้

1. การมีแบบแผนและค่านิยมร่วมกันของคนในสังคม (shared norms and values) การมีแบบแผนและค่านิยมร่วมกันของคนในสังคมที่ผ่านความสืบเนื่องกันมาในเชิง ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เป็นตัวกำหนดประเภทของระบบการเมือง การใช้อำนาจของรัฐ และการยอมรับของประชาชนต่อการใช้อำนาจนั้น องค์ประกอบข้อนี้มีตัวชี้วัดที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับเรื่องความชอบธรรมทางการเมือง ได้แก่

1.1 ความขัดแย้งด้านอุดมการณ์ทางการเมือง (conflict over organizing ideology) หากมีอุดมการณ์ทางการเมืองแบบใหม่เกิดขึ้นมาท้าทายอุดมการณ์ทางการเมืองแบบ เดิมที่มีอยู่และสามารถขยายแนวร่วมได้มากขึ้นเรื่อย ๆ ก็จะส่งผลกระทบต่อแบบแผนและค่านิยมที่เป็นอยู่ ซึ่ง

ความชอบธรรมของผู้ปกครองขณะนั้นย่อมถูกลดทอนลงและอาจถึงขั้นเกิดการ เปลี่ยนแปลงทางการเมืองตามมา

1.2 การใช้กำลังบังคับให้ทำตามของรัฐหรือผู้ปกครองภายใต้ข้ออ้างเรื่อง ความสงบสุขของสังคม (the use of force in securing compliance) โดยแยกพิจารณาออกเป็น 2 สถานะ คือ ผู้ใช้กำลังต้องมีความชอบธรรมในตนเอง และการใช้กำลังนั้นต้องอยู่ภายใต้กฎหมายอันมุ่งให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม มีคำถามเกิดขึ้นว่า การใช้กำลังที่ว่านี้ถือว่ามี ความชอบธรรมหรือไม่ เพียงใด คำตอบคือ “ไม่มีคำตอบที่แน่นอนตายตัว (no clear-cut answer is possible)” เพราะมีความแปรผันไปตามบริบท วัตถุประสงค์ และขอบเขตของการใช้กำลัง ยกตัวอย่างเช่น ถ้ามีการใช้กำลังเพื่อจัดระเบียบสังคมให้เกิดเสถียรภาพ ความชอบธรรมในการใช้อำนาจของผู้ปกครองอาจเป็นไปในเชิงบวกภายใต้สายตาของผู้ที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มเป้าหมายที่ถูกใช้กำลังเข้าจัดการ ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้ปกครองมีลักษณะยึดยึดคอคอดกวมการเมืองให้กับ ประชาชนและใช้กำลังปราบปรามผู้ต่อต้านอย่างรุนแรงอันขัดกับเจตจำนงของ ประชาชน ก็อาจได้รับการมองว่าไม่มีความชอบธรรมในการใช้กำลังนั้น

1.3 ระดับการให้การสนับสนุนจากสาธารณชน (degree of public support) หากสาธารณชนออกมามีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการใช้สิทธิเลือกตั้ง การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมือง การให้การสนับสนุนยอมรับนโยบายของรัฐบาลและสิ่งที่รัฐบาลขอความร่วมมือในบาง กรณี และการให้ความเชื่อมั่นในความมีประสิทธิภาพของระบบยุติธรรม เช่นนี้ถือว่ามีส่วนสำคัญต่อการมีแบบแผนและค่านิยมร่วมกันของคนในสังคมที่ ก่อให้เกิดมุมมองความชอบธรรมในตัวระบบการเมืองและรัฐบาล ในทางตรงกันข้ามถ้าหากระดับการสนับสนุนจากสาธารณชนมีน้อย ด้วยเพราะมีการขยายตัวของความไม่เชื่อมั่นในระบบยุติธรรม การหลีกเลี่ยงไม่ให้ความร่วมมือในคำสั่งหรือการจัดระเบียบของทางรัฐบาล การไม่ให้ความเคารพเชื่อฟังทางการเมือง ความเคลือบแคลงใจ และการมองสังคมในแง่ร้าย เช่นนี้ถือว่ามีผลกระทบต่อการมีแบบแผนและค่านิยมร่วมกันของคนในสังคมที่ก่อ ให้เกิดมุมมองความไม่ชอบธรรมในตัวระบบการเมืองและรัฐบาล

2. การเข้าสู่อำนาจด้วยการทำตามกฎเกณฑ์ที่มีอยู่ (conformity with established rules for acquiring powers) ผู้ปกครองหรือรัฐบาลที่ก้าวเข้าสู่อำนาจภายใต้กฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ถือว่ามี ความชอบธรรมในสายตาของคนส่วนใหญ่ในชาติของตน หากเข้าสู่อำนาจด้วยวิธีทางอื่นถือว่าขาดความชอบธรรม อย่างไรก็ตามแนวคิดนี้อาจใช้อธิบายไม่ได้กับกรณีการเมืองในประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศ เพราะถึงแม้ว่าเกิดเหตุการณ์การ ได้มาซึ่งอำนาจของรัฐบาลชุดใหม่ที่มีได้มา ตามวิธีทางและกฎเกณฑ์ที่มีอยู่ เช่น การก่อรัฐประหาร แต่ก็ได้รับการยอมรับจากคนในสังคม

ว่ามีความชอบธรรมในการได้มาซึ่งอำนาจนั้น โดยรัฐบาลดังกล่าวสามารถเริ่มต้นสร้างความชอบธรรมให้กับตนเองได้ 2 ทาง คือ ทางแรก ด้วยการอาศัยกรณีเหตุการณ์ทางการเมืองที่เพิ่งผ่านพ้นไป ในการสร้างแบบแผนและ ค่านิยมในหมู่ชนให้เกิดการยอมรับในรัฐบาลใหม่ และพยายามลด ความชอบธรรมของระบอบเดิมหรือความชอบธรรมของรัฐบาลชุดที่แล้ว ทางที่สอง ด้วยการอาศัย บารมีของผู้นำคนใหม่ จากนั้นในระยะยาวค่อยเสริมสร้างความชอบธรรมให้เพิ่มมากขึ้น

3. การใช้อำนาจอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ (proper and effective use of power) มีความหมายอยู่ 2 นัย คือ นัยแรกเป็นการใช้อำนาจบริหารประเทศภายใต้กฎหมาย ระเบียบการ และกฎหมาย และนัยที่สองเป็นการใช้อำนาจอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิด ประโยชน์ส่วนรวม แก่คนในสังคม มิใช่ตกอยู่กับตนเองและพวกพ้อง อย่างไรก็ตามเรื่องการทำงานของ รัฐบาลที่ไม่มีประสิทธิภาพอาจมิได้หมายความว่า การขาดความชอบธรรมเสมอไป เนื่องจาก หารัฐบาลนั้นบริหารงานล้มเหลว ระเบียบการการเลือกตั้งในครั้งต่อไปจะเป็นตัวตัดสิน (ในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย) แต่เนื่องจากผู้คนมักคิดเชื่อมโยงเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานของรัฐบาล เข้ากับเรื่องความชอบธรรม จึงทำให้เรื่องประสิทธิภาพการ บริหารงานของรัฐบาลกลายเป็นตัวชี้วัดที่เป็น รูปธรรมสำหรับใช้วัดระดับความชอบธรรมของ รัฐบาล

4. การให้ความยอมรับในการปกครอง (consent of the governed) การให้ความยอมรับ ในการปกครองแตกต่างกันไปตามลักษณะของระบอบการปกครอง ยกตัวอย่างเช่น ในระบอบ ประชาธิปไตยการให้การยอมรับของประชาชนในการปกครองของผู้ปกครองขึ้น อยู่กับเรื่องของการ เปิดกว้างให้ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพ และมีส่วนร่วม ส่วนในระบอบอำนาจนิยมและระบอบ เผด็จการแบบเบ็ดเสร็จการให้การยอมรับในการ ปกครองมุ่งไปที่เรื่องการบริหารงานของรัฐบาลว่า บรรลุเป้าหมายและนโยบายที่ แถลงไว้มากน้อยเพียงใด มากกว่าดูที่รูปร่างหน้าตาองคาพยพของ รัฐบาล

6. แนวคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เป็นกฎหมายลำดับศักดิ์สูงสุดแห่งราชอาณาจักร ไทย กฎหมายอื่นใดจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญไม่ได้ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายว่าด้วยการจัด ระเบียบการปกครองของประเทศ ซึ่งตั้งแต่ปี.ศ. 2475 ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญแล้วทั้งสิ้น 18 ฉบับ อันแสดงให้เห็นถึงความขาดเสถียรภาพทางการเมืองของประเทศ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (<http://th.wikipedia.org/wiki/รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย>)

รัฐธรรมนูญไทยระบุว่าประเทศไทยมีรูปแบบรัฐเป็นราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ และปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา (เขียนว่า ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข) กำหนดให้มีการแบ่งแยกอำนาจระหว่างอำนาจนิติบัญญัติ บริหารและตุลาการ ปัจจุบัน ประเทศไทยใช้ระบบสองสภา แตกต่างจากในอดีตที่ใช้ระบบสภาเดี่ยว รัฐธรรมนูญแต่ละฉบับกำหนดให้ผู้แทนราษฎรมาจากการเลือกตั้งและการแต่งตั้งแตกต่างกันไป เช่นเดียวกับพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรหลักที่ทำหน้าที่ตีความรัฐธรรมนูญและวินิจฉัยข้อขัดแย้งข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ

ในทางวิชาการกฎหมายนั้นแนวคิดประชาธิปไตยตะวันตกได้ถ่ายทอดอยู่ในรูปแบบของทฤษฎีกฎหมายที่เรียกว่า ทฤษฎีรัฐธรรมนูญนิยม (constitutionalism) ซึ่งตั้งอยู่บนหลักการสามประการ คือ การรับรองสิทธิเสรีภาพให้กับประชาชน การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และการเสริมสร้างเสถียรภาพและประสิทธิภาพให้กับรัฐบาล

รัฐธรรมนูญไทยหลายฉบับได้ยอมรับแนวคิดดังกล่าวและนำมาเป็นเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญในการกำหนดกรอบในการตราบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหลายๆฉบับของไทย เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นต้น โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติอย่างชัดเจนถึงหลักการดังกล่าวในคำปรารภของรัฐธรรมนูญ (บรรทัดที่ ๑๖๖ (2538) จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย>)

ดังนั้น โดยสภาพแล้วรัฐธรรมนูญไทยหลายฉบับที่มีกรอบความคิดแบบตะวันตก ควรที่จะเกิดผลตามครรลองประชาธิปไตยตะวันตกเหมือนอย่างประเทศตะวันตก แต่ในทางตรงกันข้ามสิ่งที่เกิดขึ้นในระบบการเมืองไทยดูเหมือนได้สวนทางกับ ระบบการเมืองของตะวันตก ซึ่งต้องยอมรับว่า รัฐธรรมนูญเป็นเพียงกฎหมายลายลักษณ์อักษรสูงสุดของรัฐ ประเทศไทยมีการเปลี่ยนรัฐธรรมนูญบ่อยครั้ง ซึ่งขัดกับแนวคิดทางนิติศาสตร์ที่ว่า รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐ ซึ่งควรมีความศักดิ์สิทธิ์และคงทนถาวร

สำหรับประเทศไทย ในส่วนที่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญนั้นนับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ที่ทรงอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้ รัฐธรรมนูญ อันเป็นกฎหมายแม่บทสูงสุดในการปกครองที่ประเทศหลายฉบับรัฐธรรมนูญดังกล่าว ปรากฏใน 2 ลักษณะคือ ลักษณะหนึ่งเป็นรัฐธรรมนูญ มุ่ง

จะใช้บังคับเป็นการถาวร โดยที่มีการร่างกันอย่างเป็นระบบกับอีกลักษณะ คือรัฐธรรมนูญที่มุ่งจะใช้บังคับเป็นการชั่วคราวซึ่งมักจะเรียกว่า ธรรมนูญการปกครองนั่นเอง

(<http://th.wikipedia.org/wiki/รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย>)

รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวบางฉบับใช้บังคับเป็นเวลานาน เช่น ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2502 ซึ่งเกิดขึ้นโดยการทำรัฐประหารของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ใช้บังคับเป็นเวลา 9 ปีเศษ แต่รัฐธรรมนูญฉบับถาวรหลายฉบับใช้บังคับในระยะเวลาสั้น ๆ เพราะเป็นรัฐธรรมนูญที่มีหลักการสอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย แต่ไม่สอดคล้องกับโครงสร้างอำนาจทางการเมืองซึ่งไม่ได้อยู่ในมือของประชาชน อย่างแท้จริง ทว่าตกอยู่ในมือของกลุ่มข้าราชการประจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะนายทหารระดับสูง ด้วยเหตุนี้รัฐธรรมนูญที่มุ่งจะใช้บังคับเป็นการถาวรจึงมักจะถูกยกเลิก โดยการทำรัฐประหาร โดยคณะผู้นำทางทหาร

อย่างไรก็ดี มิใช่ว่ารัฐธรรมนูญที่ดี จะไม่อาจแก้ไขได้เลย เพราะในความเป็นจริงย่อมไม่มีกฎหมายฉบับใดที่เหมาะสมกับทุกเวลาสถานการณ์ได้ ดังนั้น รัฐธรรมนูญก็อาจแก้ไขได้ ตามเวลาและสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป แต่ต้องเป็นไปตามความจำเป็นเท่านั้น อาทิเช่น กรณีของสหรัฐอเมริกา ปัจจุบันยังไม่เคยเปลี่ยนรัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษร ยังคงใช้ฉบับเดิมมาแต่แรก มีเพียงการแก้ไขปรับปรุงส่วนที่จำเป็นเท่านั้น ดังนั้น การจะทำให้กลไกหรือมาตรการต่างๆ ในรัฐธรรมนูญยั่งยืนถาวรได้นั้น จึงอยู่ที่สังคมที่จะกำหนดวัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมว่าจะมีส่วน เข้าใจและเข้าถึงเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแบบประชาธิปไตย

7. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทางการเมือง

นิยามของการพัฒนาการเมืองเกิดขึ้นในช่วงที่ ลูเซียน พาย (Lucian W. Pye) เป็นประธานคณะกรรมการการเมืองเปรียบเทียบในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ที่ให้การสนับสนุนการศึกษาการพัฒนาการเมืองมาตั้งแต่แรกเริ่มในช่วงต้น ทศวรรษที่ 1960 พาย ได้พยายามศึกษาวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการเมือง และพบว่าประเด็นที่สำคัญ ๆ มากมายและค่อนข้างสลับซับซ้อนกว่าที่เขาคาดไว้ พาย จึงได้สรุปการพยายามนิยามการพัฒนาการเมืองที่มีอยู่ในวงวิชาการอเมริกันไว้ 10 ประการดังนี้ (Lucien W. Pye (1966) จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/การพัฒนาการเมือง>)

1. การพัฒนาการเมือง เป็นพื้นฐานทางการเมืองของการพัฒนาเศรษฐกิจ ในแง่นี้ การเมืองที่พัฒนาแล้วจะเปรียบเสมือนปัจจัยที่สำคัญที่จะเอื้ออำนวย ต่อความเจริญทางเศรษฐกิจ เช่น ช่วยให้รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรเพิ่มขึ้น

2. การพัฒนาการเมือง เป็นการเมืองของสังคมอุตสาหกรรม นั่นคือมีการมองกันว่าการเมืองในประเทศอุตสาหกรรมไม่ว่าจะเป็นระบอบการเมืองแบบประชาธิปไตยหรือเผด็จการจะมีแบบแผนของพฤติกรรมของสมาชิกของสังคมในลักษณะที่มีเหตุผล รัฐบาลมีความยอมรับฝึชชอบต่อความสงบสุขและมีความกินคืออยู่ดีของประชาชน

3. การพัฒนาการเมือง เป็นความเป็นทันสมัยทางการเมือง เนื่องจากแนวความคิดที่พยายามโยงการพัฒนาการเมืองกับการเมืองของสังคม อุตสาหกรรม แต่ก็ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นแนวความคิดที่ต่ำเอียง ไม่ให้ความสำคัญกับประเพณีและปทัสถานของ สังคมอื่น ๆ

4. การพัฒนาการเมือง เป็นเรื่องการค้าเงินงานของรัฐบาลิควม คิดนี้เกิดจากความเห็นที่ว่าแนวปฏิบัติทางการเมืองที่เกิดขึ้นอันถือได้ว่า มีลักษณะที่พัฒนาแล้วนั้นจะคล้อยจองกับมาตรฐานของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในรัฐ ชาติยุคใหม่

5. การพัฒนาการเมือง หมายถึงเรื่องราวของการพัฒนาระบบบริหารและกฎหมายแนวความคิดต่อเนื่องมาจากความเห็นดีว่าการพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องการสร้างชาติ โดยแบ่งรูปแบบของการสร้างชาติออกเป็น 2 รูปแบบคือ การสร้างสถาบัน และการพัฒนาพลเมือง

6. การพัฒนาการเมือง เป็นเรื่องของการระดมพลและการมีส่วนร่วมทางการเมือง แนวความคิดนี้อ้างว่าการฝึกฝนและการให้ความสำคัญกับสมาชิกของสังคมในฐานะ เป็นราษฎรตลอดจนการส่งเสริมให้พวกเขาเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ ยิงต่อรัฐชาติใหม่ และถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยึงต่อการพัฒนาการเมือง และประเด็นที่สำคัญประการหนึ่งในการศึกษาการพัฒนาการเมืองในแง่นี้คือ เรามักจะผูกพันลักษณะการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองกับสิทธิในการออกเสียง เลือกตั้งแบบประชาธิปไตยมากเกินไปจนมองข้ามการมีส่วนร่วมทางการเมืองใน ลักษณะอื่นๆ ด้วย

7. การพัฒนาการเมือง เป็นเรื่องของการพัฒนาประชาธิปไตย แนวความคิดนี้ค่อนข้างจะแคบ คือ มองว่าการพัฒนาการเมืองมีอยู่รูปแบบเดียว คือ การสร้างประชาธิปไตย ด้วยเหตุนี้จึงมีนักวิชาการหลายท่านวิพากษ์วิจารณ์ ว่าเป็นค่านิยมที่ต่ำเอียง มุ่งที่จะยึดยึด ค่านิยมทางการเมืองแบบตะวันตกให้กับประเทศด้อยพัฒนาซึ่ง ควรจะสนใจว่า “พัฒนา” ให้การเมืองของชาติก้าวหน้าได้อย่างไร มากกว่าที่จะสนใจว่าจะสร้างประชาธิปไตยอย่างตะวันตกได้ได้อย่างไร

8. การพัฒนาการเมือง เป็นเรื่องของความมีเสถียรภาพและการเปลี่ยนแปลงที่เป็นระเบียบ แนวทรรสนะนี้มีความต่ำเอียงในแง่ของค่านิยมแบบประชาธิปไตยน้อยลง คือมองว่าลักษณะการเมืองที่พัฒนาแล้วจะเกิดขึ้นในระบอบการเมืองใดก็ได้ที่ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้

9. การพัฒนาการเมือง เป็นเรื่องของผลกระทบและอำนาจ แนวความคิดนี้พัฒนามาจากความเห็นเก่าๆ ทั้งในเรื่องของสถาบันและเสถียรภาพทางการเมืองโดยมองว่าเหตุสำคัญที่จะก่อให้เกิดเสถียรภาพทางการเมืองและทำให้สถาบันดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ขึ้น อยู่กับความสามารถของระบบการเมืองเอง

10. การพัฒนาการเมือง เป็นแง่หนึ่งของกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ดังที่เราได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า การพัฒนาการเมืองนั้น จะผูกพันอย่างแน่นแฟ้นกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม การที่ด้านใดด้านหนึ่งของสังคมแปรเปลี่ยนไปจนกระทบถึงการเปลี่ยนแปลงใน ด้านอื่น ๆ ด้วย

8. แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมือง

ทฤษฎีความขัดแย้ง (conflict theory) ถือได้ว่าเป็นเครื่องชี้วัดให้ประจักษ์ ถึงวิวัฒนาการทางความคิดของความขัดแย้งที่มีพัฒนาการจากอดีตสู่ปัจจุบัน รากฐานของทฤษฎีความขัดแย้ง พัฒนามาจากสมมติฐานที่ว่า "สังคม คือ ระบบที่มีลักษณะซับซ้อนของความไม่เท่าเทียมกัน (inequality) และความขัดแย้ง (conflict) จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคม"

Johan (Johan as cited in Tjosvold (1991) : 379 จาก

<http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=5829.0>) พยายามที่จะชี้ให้เห็นว่า "ความขัดแย้งเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม (การกระทำ) ของบุคคล" หมายถึงว่า "การที่บุคคล หรือกลุ่มบุคคลมีทัศนคติที่เป็นอริต่อกัน เช่น เมื่อคน ๆ หนึ่งเห็นว่าคนอีกคนหนึ่งกำลังขัดขวางเขาในอันที่จะได้มาซึ่งสิ่งที่เขาต้องการ"อาการอย่างหนึ่งของความขัดแย้ง อาจจะนำมาซึ่งพฤติกรรมในรูปแบบที่ทำร้าย ทำร้าย หรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อคู่อริหรือแม้แต่ตนเอง Johan ได้สรุปไว้ว่า "ความขัดแย้ง" (conflict) มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของคน (attitude) และส่งผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ (behavior)

Coffey, Cook, and Hunsaker (1994) : 112 (Coffey, Cook, and Hunsaker จาก

<http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=5829.0>) ให้ความหมาย "ความขัดแย้ง" คือ เป็นการไม่เห็นด้วยระหว่างสองฝ่ายหรือมากกว่าสองฝ่าย (disagreement between two or more parties) เช่น การที่คนสองคนมีความเห็นต่างกัน การไม่ลงรอยระหว่างกลุ่ม หรือระหว่างองค์กร ซึ่งปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ การตระหนักของบุคคลต่อสถานการณ์หนึ่งที่แตกต่างกัน ส่งผลให้เกิดการกำหนดเป้าหมายที่ขัดแย้งกันได้ ความขัดแย้งจึงมักถูกมองว่าเป็นสิ่งไม่ดี แต่ในความเป็นจริงแล้วในบางกรณี ความขัดแย้งก็เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดวิธีแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ได้ ดังนั้นจึงต้องพิจารณาความขัดแย้งทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

วงศา คงดี และสุวิทย์ เลาหศิริวงศ์ (2539 : 365) (วงศา คงดี และสุวิทย์ เลาหศิริวงศ์ จาก <http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=5829.0>) ได้เสนอความหมายของ ความขัดแย้งตามแนวทางกระบวนการทางสังคมหรือเป็นแบบความสัมพันธ์ทางสังคมว่า ความขัดแย้งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางสังคมในทางลบ ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของปฏิสัมพันธ์ร่วมกันของบุคคล หรือกลุ่มตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไปที่มีเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ขัดกัน ทำให้มีความพยายามที่จะผลักดันให้ฝ่ายตรงข้ามหมดประสิทธิภาพ จึงใช้การขัดแย้งกันเป็นวิธีการ (means) เพื่อให้ฝ่ายตนบรรลุเป้าหมาย ในบางครั้งความขัดแย้งมักจะลุกลามกลายเป็นข้อพิพาทได้ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะเราเอาปัญหาหลาย ๆ อย่างในท้องถิ่นมาเป็นปัญหาระดับชาติ

วันชัย วัฒนศัพท์ (2547) : 68 จาก

<http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=5829.0>

กล่าวถึง ความขัดแย้งว่า หมายถึง ความไม่ลงรอยกัน หรือสถานะที่ไม่เห็นพ้องต้องกัน หรือความเป็นปฏิปักษ์กัน ระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปโต้แย้งกันในประเด็นของค่านิยม หรือเกิดการแข่งขันกัน ในเรื่องของอำนาจสถานภาพ เป้าหมาย และการแข่งขันทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด

ยูริ (2547 : 45) (ยูริ จาก <http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=5829.0>) ได้แยกแยะ ความหมายของความขัดแย้งไว้ 3 ความหมาย ดังนี้ความหมายแรก ความขัดแย้ง หมายถึง ความขัดแย้งที่มีรากฐานเกี่ยวกับผลประโยชน์ อันมาจากความต้องการ และความปรารถนาของมนุษย์ ความหมายที่สองหมายถึงการที่มีจุดยืนไม่ตรงกัน ขัดกัน โดยมีเรื่องของผลประโยชน์ที่แฝงอยู่ในจุดยืนนั้น เกิดจากการที่ต่างคนต่างต้องการสิ่งเดียวกัน ส่วน ความหมายที่สาม คือ การแก่งแย่งชิง "อำนาจ"

มูลเหตุของความขัดแย้ง ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างของความคิดเห็นและการรับรู้ของบุคคล

Folett and Schmidt (as cited in Graham (1995) : 145) and Morris (2004) : 20-21 จาก <http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=5829.0>) กล่าวถึง ความแตกต่างของความคิดเห็นของคนเราและความแตกต่างด้านค่านิยม (ค่านิยม เป็นสิ่งที่คนเรายอมรับไว้เป็นความเชื่อ หรือหล่อหลอมสร้างเป็นความรู้สึกนึกคิดของตนเองตลอดไป จนกว่าจะพบค่านิยมใหม่ ซึ่งพอใจมากกว่าก็จะเปลี่ยนค่านิยมนั้นได้) ทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นได้เพราะคนเรามักใช้ค่านิยมและประสบการณ์ในสิ่งที่ได้รับรู้มาใช้เพื่อการวินิจฉัยหรือตัดสินใจ (value judgment) ในการทำงานสิ่งหนึ่งสิ่งใด จึงแสดงเป็นพฤติกรรมปรากฏออกมา ดังนั้น ค่านิยมการรับรู้ส่วนตัว (perception) และความเชื่อ (beliefs)

Kamarulzaman (2001 : 42) (Kamarulzaman จาก

<http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=5829.0>) กล่าวถึงสาเหตุของความขัดแย้งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia) ว่ามีพื้นฐานมาจากความแตกต่างของผลประโยชน์และการรับรู้ (differing interests and perspectives) เป็นสำคัญ

ฉันทนา บรรพศิริ โชติ (2547 : 55) (ฉันทนา บรรพศิริ โชติ จาก

<http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=5829.0>)

กล่าวถึง "ความขัดแย้ง" ในมิติที่ผสมผสานกันระหว่างแนวคิดเชิงรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ว่า ความขัดแย้งมีสาเหตุมาจากการแข่งขัน เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรที่ขาดแคลนความเข้ากันไม่ได้ อันมาจากเรื่องผลประโยชน์และอุดมการณ์ นอกจากความขัดแย้งยังมีความเกี่ยวข้องกันเรื่องของ "อำนาจ" ด้วย ปัญหาที่ทำให้ความขัดแย้งปะทุขึ้นมาและมีแนวโน้มที่จะยืดเยื้อมักมาจาก สาเหตุสำคัญยิ่ง คือ ปัญหาอัตวิสัย (subjectivity) ของมนุษย์ เพราะอาจทำให้เกิดการรับรู้ที่ผิด และการมีอคติ

ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มความขัดแย้ง เมื่อมีการขัดแย้งเกิดขึ้นต่างฝ่ายก็จะเริ่มถอยห่างออกจากกันและลดการสื่อสาร ระหว่างกันลง ทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจกันมากขึ้น ปัจจัยที่มีผลทำให้ความขัดแย้งทวีความรุนแรงหรือขยายตัวกว้าง มีดังนี้ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2534 : 29) (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ จาก <http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=5829.0>)

1. การข่มขู่ (threatening) คือ การทำให้อีกฝ่ายหนึ่งรับรู้และเกรงกลัวว่าฝ่ายตนเข้มแข็งกว่า ซึ่งจะทำให้ฝ่ายที่ถูกข่มขู่มีการโต้ตอบกลับมามากขึ้น

2. การรับรู้ (perceive) ข้อมูลที่ไม่เป็นจริง เช่น การรับรู้ว่าอีกฝ่ายหนึ่งไม่ดี เอาเปรียบ หรือไม่มีเหตุผล การรับรู้โดยไม่มี การไตร่ตรอง จะทำให้เกิดความหวาดระแวง ความไม่ไว้วางใจ ทำให้การขัดแย้งขยายมากขึ้น

3. ความไม่ไว้วางใจ (distrust) ไม่เชื่อว่าอีกฝ่ายจะมีความซื่อตรงและทำดีอย่างที่พูด ทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจกัน ถ้าเคยมีประวัติความไม่ซื่อตรง หักหลังหรือข่มขู่ ก็ยิ่งยากที่จะทำให้เกิดความไว้วางใจและความขัดแย้งขยายมากขึ้นและแก้ไขยาก

4. การสื่อสาร (communication) การบิดเบือนข้อมูลเพื่อประโยชน์ของฝ่ายตน จะทำให้การสื่อสารขาดคุณภาพ อุปสรรคสำคัญของการสื่อสารที่มีผลต่อความขัดแย้งในองค์กร คือ ช่องทางจากระดับบนลงสู่ระดับล่าง หรือจากระดับล่างขึ้นสู่ระดับบน และความแตกต่างของค่านิยม ทศนคติและการรับรู้ของผู้ส่งและผู้รับข้อมูล ซึ่งยากที่จะแก้ไข

5. ความขัดแย้งที่มีสาเหตุจากโครงสร้าง (structural conflict) โครงสร้างของสังคม หรือขององค์กรที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง ได้แก่ การแบ่งโครงสร้างของอำนาจหน้าที่ที่ไม่ชัดเจน จนทำให้เกิดการก้าวก่ายหน้าที่กันหรืองานซ้ำซ้อนกัน และเพราะตำแหน่งหน้าที่การงานที่ต่างกัน

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในด้านการศึกษางานการ์ตูนการเมืองผ่านผลงานการ์ตูนล้อการเมืองของนักเขียนการ์ตูน เพื่อเป็นการทำความเข้าใจในเหตุการณ์ สภาพการณ์ทางการเมือง ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาในแต่ละยุค รวมถึงการให้แนวความคิด ทักษะคิด การเสนอหรือสอดแทรกความคิดเห็น ผ่านการ์ตูนการเมืองของนักเขียน ในฐานะประชาชนของประเทศ ได้มีการนำมาศึกษา ในหลาย ๆ ผลงาน ซึ่งสามารถสร้างประโยชน์ในด้านต่าง ๆ มากมาย อาทิ การเข้าใจในสภาพปัญหา การศึกษาขยายความเพิ่มเติม ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการนำไปพัฒนาในด้านต่าง ๆ ต่อไป

ในการศึกษางานการ์ตูนที่มีผู้ที่ได้ทำการศึกษาไว้แล้วนั้นมีข้อมูลสาระและข้อสรุปผลจากผลงานการศึกษาเหล่านั้น ซึ่งสามารถนำผลงานเหล่านั้นมาอธิบายได้ดังนี้

ชาตรี พนเจริญสวัสดิ์ (2529) วิเคราะห์งานการ์ตูนของชัย ราชวัตร ชูดีผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน ช่วงปี พ.ศ. 2521 -2523 มุ่งศึกษาวิเคราะห์ทางด้านกลวิธีนำเสนอผลงานของชัย ราชวัตร อันประกอบด้วย โครงเรื่อง ตัวละคร การใช้ภาษา การใช้ภาพแสดงเหตุการณ์ การใช้ลักษณะตัวละคร วัตถุประสงค์และการเลือกสรร รวมทั้งการศึกษาวเคราะห์ความคิดเห็นทางด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ

โดยพบว่า โครงเรื่องของการ์ตูนชุดนี้ มีโครงเรื่องใหญ่ซึ่งเป็นโครงเรื่องกว้าง ๆ เกี่ยวกับฉากซึ่งเป็นสถานที่กำหนดให้เป็นหมู่บ้านทุ่งหมาเมิน ประกอบลักษณะ พฤติกรรมของตัวละคร ส่วนโครงเรื่องย่อยเป็นโครงเรื่องสั้น ๆ ที่เสนอเหตุการณ์จบลงในแต่ละวัน การวางโครงเรื่องย่อยนั้นนิยมใช้เหตุการณ์สองเหตุการณ์มาประกอบเป็นเรื่องแล้วจบลงอย่างหักมุมพลิกความคาดหมาย

การสร้างตัวละครของการ์ตูนชุดนี้ ใช้ทั้งตัวละครสมมติและตัวละครที่เป็นบุคคลจริง ตัวละครสมมติได้แก่ ผู้ใหญ่มา ไอ้จ้อย และเต่าหยอย เป็นตัวละครหลักในการดำเนินเรื่อง ส่วนตัวละครที่เป็นบุคคลจริงได้แก่บุคคลที่มีบทบาทตามที่ปรากฏเป็นข่าวและเหตุการณ์ในขณะนั้น เป็นตัวละครรอง การใช้ภาษาส่วนมากจะใช้ภาษาปาก และดำเนินเรื่องด้วยบทสนทนา ประกอบด้วยการใช้คำโวหารต่าง ๆ และน้ำเสียงแสดงการล้อเลียน เยาะเย้ย เสียดสี ประชดประชันและถากถาง

การใช้ภาพแสดงเหตุการณ์และการใช้ลักษณะการใช้ตัวอักษร มีการใช้ตัวละคร จาก สถานที่ และ ตัวอักษรต่าง ๆ เพื่อเน้นอาการ อารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ ของตัวละคร

สำหรับวัตถุประสงค์และการเลือกสรรนั้น ได้นำข่าวเหตุการณ์และภาวะการณ์ต่าง ๆ ทาง สังคมมาเป็นวัตถุดิบ โดยเลือกเอาเหตุการณ์ทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ มาเสนอเป็นความคิดเห็น ซึ่งพบว่ามัลักษณะที่วางตั้ง คำหนิ คติเตียน รัฐบาล เจ้าหน้าที่รัฐ และนักการเมืองที่ขาดความ รับผิดชอบต่อตำแหน่งหน้าที่การงานอันเป็นผลให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน ทั้งภัยทางสังคม และทางด้านเศรษฐกิจ

นฤมล เรืองณรงค์ (2533) ได้ศึกษาการ์ตูนการเมืองในช่วง 14 ตุลาคม 2516 ถึง 6 ตุลาคม 2519 ในการศึกษาพบว่า การ์ตูนการเมืองเป็นภาพสะท้อนของเหตุการณ์ทางการเมือง โดยมี เหตุการณ์ทางสังคม การเมือง เป็นปัจจัยที่กำหนดแนวความคิดที่สะท้อนผ่านการ์ตูนการเมือง ออกมา และการ์ตูนจะประกอบด้วยสาระสำคัญ 2 ประการคือ

1. ส่วนที่เป็นเนื้อหาของข่าว และ
2. ส่วนที่เป็นความคิดหรือเจตนาธรรมณ์ของนักเขียนการ์ตูน

โดยที่สาระสำคัญสองประการดังกล่าวจะสะท้อนผ่านภาพการ์ตูนการเมืองออกมา พร้อมกัน นอกจากนี้หน้าที่ที่สำคัญของการ์ตูนการเมืองคือ การวิพากษ์ วิचारณ์ การเมือง การให้แง่ คิด การให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ตลอดจนการแสดงความรู้สึกชอบต่อสังคม การ ธรรมรงค์ให้แก้ไขปัญหาต่าง ๆ

เจียมศักดิ์ กอวัฒนสกุล (2535) มุ่งทำการศึกษาถึงภาพการ์ตูนการเมือง ซึ่งมีส่วนสร้าง มติมหาชน อันสำคัญที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ว่า มีรูปแบบและเนื้อหาในการเขียนเป็นอย่างไร ในช่วงเวลาระหว่างวันที่ 23 กุมภาพันธ์ ถึง 9 ธันวาคม 2534 ซึ่งเป็นภาพการ์ตูนในยุครัฐบาลเผด็จ การคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ

โดยวิเคราะห์เนื้อหาจากภาพการ์ตูนการเมืองที่ประยูร จรรย์วงษ์ เป็นผู้เขียนและ ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวัน ไทยรัฐในช่วงเวลาดังกล่าว โดยได้จัดกลุ่มภาพการ์ตูนการเมือง เหล่านั้น แบ่งออกเป็น 5 กลุ่มด้วยกัน อันประกอบด้วย

กลุ่มการเมืองโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์การยึดอำนาจการปกครองบริหาร ประเทศโดยคณะ รสช.

กลุ่มเศรษฐกิจซึ่งเป็นภาพบุคคลหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกล่าวถึงเศรษฐกิจ โดยทั่วไป

กลุ่มสังคมที่มีภาพเกี่ยวข้องกับปัญหาสังคม

กลุ่มต่างประเทศที่มีภาพเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในต่างประเทศซึ่งส่งผลกระทบต่อชาวโลกโดยส่วนรวม หรือต่อประเทศไทยโดยตรง และ กลุ่มอื่น ๆ ซึ่งเป็นภาพเกี่ยวข้องกับปัญหาต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยส่วนรวม

ซึ่งพบว่าภาพการ์ตูนการเมืองเขียนโดยประยูร จรรย์วณิช ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ อันเป็นข้อมูลหลักในการศึกษาครั้งนี้ ได้แสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ โจมตีผู้มีอำนาจทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีอำนาจในคณะ รสช. และรัฐบาลที่แต่งตั้งโดยคณะ รสช. ได้อย่างอิสระและหนักหน่วง โดยไม่หวั่นเกรงต่ออำนาจหรืออิทธิพลใด ๆ เหมือนอยู่ภายใต้การปกครองรัฐบาลประชาธิปไตยที่มาจากกรเลือกตั้ง ซึ่งผิดกับรัฐบาลยุคเผด็จการที่ผ่านมาจะใช้อำนาจเผด็จการลิดรอนเสรีภาพในการเขียนแสดงความคิดเห็น ไม่ว่าจะป็นรูปแบบใดก็ตาม

วีรพร จันทร์ทอง (2541) ได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ความคิดทางการเมืองของ อรรถนพ กิติชัยวรรณ ผู้เขียนการ์ตูนการเมือง ที่สร้างสรรค์ผลงานผ่านการ์ตูนการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเนื้อหาที่แฝงอยู่ในการ์ตูนนั้น พบว่ามีทั้งเรื่องราวทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และเรื่องทั่วไป เป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนได้ง่าย มีส่วนในการให้ความรู้ทางการเมือง และโน้มน้าวให้คล้อยตามได้ส่วนหนึ่ง

ความมุ่งหมายและแนวคิดของผู้เขียนการ์ตูน ที่แสดงออกในรูปของการ์ตูนการเมือง มีทั้งความแตกต่างและสอดคล้องในรูปแบบ และเจตนารมณ์ของผู้เขียน โดยขึ้นอยู่กับบริบททางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง โดยกลุ่มเป้าหมายจะเป็นบุคคลทุกระดับชั้นในแวดวงสังคม

งานการ์ตูนการเมืองของ ผู้เขียนการ์ตูนการเมืองท่านนี้ ยังเป็นตัวกลางที่ทำให้เข้าใจความเคลื่อนไหวทางการเมืองในอีกมิติหนึ่ง สามารถแสดงออกถึงความพอใจ และไม่พอใจในสภาพต่าง ๆ ดังผลงานของเขาในปี พ.ศ. 2522 – 2540 และยังพบว่าการ์ตูนการเมืองส่วนมาก จะมีทั้งแนวคิดเกี่ยวกับสังคม การเมือง เศรษฐกิจรวมอยู่ในภาพเดียวกัน

มนิษา บุญชิต (2542) ทำการศึกษา การ์ตูนการเมือง ช่วงรัฐบาลพล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ เพื่อศึกษาถึงลักษณะและเนื้อหาการใช้การ์ตูน เป็นสื่อในการแสดงความคิดเห็นและสะท้อนภาพเหตุการณ์และปรากฏการณ์ทางการเมืองออกมาจากภาพการ์ตูนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ โดยงานดังกล่าวมีลักษณะเป็นศิลปะการวิพากษ์สังคม เสียดสี ล้อเลียนการเมืองของสื่อมวลชน ซึ่งแตกต่างไปจากการใช้รูปแบบการสื่อสารประเภทอื่นในการวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่ป็นไปของสังคม

โดยศึกษาเนื้อหาที่สื่อออกมาจากลายเส้นที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นตัวละครในเรื่อง ผ่านแนวความคิดทางสังคมการเมือง ในฐานะเป็นฐานันดรที่มีศักยภาพในการเชื่อมโยงความหลากหลายระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ของสังคมภายใต้รูปแบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย

พร้อมทั้งศึกษารูปแบบและเนื้อหาของภาพการ์ตูนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ภายใต้กรอบการเมือง สังคมและเศรษฐกิจ ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารออกมาเป็นภาพการ์ตูน โดยนำมาเปรียบเทียบกับกรนำเสนอข้อมูลข่าวสารในช่วงเวลาขณะนั้น

การวิจัยพบว่า ภาพการ์ตูนเป็นเสมือนภาพสะท้อนเหตุการณ์ความเป็นไปของสังคมในช่วงเวลานั้น ซึ่งมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในสังคมเป็นแนวทางในการดำเนินเรื่องที่เกิดขึ้น รวมทั้งมีการแทรกแนวคิดของผู้เขียนที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านั้น ฉะนั้นภาพการ์ตูนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์จึงเป็นรูปแบบการสื่อสารทางการเมืองที่สะท้อนบทบาทการแสดงความคิดเห็นอีกรูปแบบหนึ่งของสื่อมวลชน อันเป็นบทบาทการเสนอความคิดเห็นทางอ้อม ทำให้สังคมได้รับทั้งข่าวสารและความบันเทิงไปพร้อม ๆ กัน ถึงแม้ว่าข้อมูลที่ได้รับจะทำให้เกิดการเรียนรู้ในระดับการบรรยายเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นเท่านั้น

ศุกเกียรติ เหล่าธีรศิริ (2548) ศึกษาการเมืองผ่านงานการ์ตูนการเมือง ช่วงรัฐบาลนายชวน หลีกภัย โดยศึกษาลักษณะและเนื้อหาของการ์ตูนเป็นสื่อในการแสดงความคิดเห็นและสะท้อนภาพเหตุการณ์และปรากฏการณ์ทางการเมืองที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มติชนรายสัปดาห์ ซึ่งเป็นรูปแบบการสื่อสารประเภทหนึ่งในการวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่เป็นไปในสังคมผ่านลายเส้นที่ประกอบขึ้นมาเป็นตัวละครในเรื่อง ผ่านแนวความคิดทางสังคมการเมืองในการเชื่อมโยงความหลากหลายระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ของสังคมว่าเป็นเช่นไรภายใต้รูปแบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยและทำการศึกษารูปแบบรวมถึงเนื้อหาของภาพการ์ตูนภายใต้กรอบการเมืองซึ่งอาจมีความเชื่อมโยงไปสู่เศรษฐกิจและสังคมในช่วงเวลานั้น

ซึ่งพบว่า ภาพการ์ตูนเป็นเสมือนภาพสะท้อนเหตุการณ์ทางการเมืองในช่วงเวลานั้น รวมทั้งมีการแทรกแนวคิดของผู้เขียนและสะท้อนความรู้สึกของประชาชนในสังคมที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านั้น มากกว่าเป็นการให้ความรู้ทางการเมือง ฉะนั้นภาพการ์ตูนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์มติชนรายสัปดาห์เป็นรูปแบบการสื่อสารทางการเมืองที่สะท้อนบทบาทการแสดงความคิดเห็นอีกรูปแบบหนึ่งของสื่อมวลชน อันเป็นบทบาทการเสนอความคิดเห็นทางอ้อมที่ทำให้สังคมได้รับทราบข่าวสารในปัจจุบัน

โดยสรุปงานการ์ตูนการเมืองถึงแม้ว่าจะเป็นการสื่อสารในช่องทางที่ใช้ภาพเป็นส่วนใหญ่กับการมีคำพูดประกอบภาพเหล่านั้นบ้าง ก็ยังทำให้การสื่อสาร โดยผ่านสัญลักษณ์เหล่านี้ นำสื่อไปถึงผู้อ่าน ได้อย่างเป็นที่เข้าใจ ในเจตนารมณ์ ในการนำเสนองานของผู้เขียน ซึ่งจะมีทั้งการเสนอในผลงาน เพื่อบอกกล่าวในข้อเท็จจริง ของเหตุการณ์ หรือ สภาพการณ์ ที่เกิดขึ้น

การเสนอในผลงานที่สอดแทรก แนวคิด หรือทัศนคติ ต่อเหตุการณ์ หรือ สภาพการณ์ ที่เกิดขึ้นหรือ อาจเพื่อประชดประชัน ท้วงติง ในแนวคิด แนวนโยบาย การดำเนินการ หรือสิ่งที่ กำลังจะดำเนินการ ของบุคคลในงานเขียนที่ผู้เขียนการ์ตูนได้นำเสนอ

สิ่งที่เกิดขึ้นคือผู้อ่าน ได้รับข้อมูลในการนำมาประกอบในการคิด วิเคราะห์ ไตร่ตรอง หรือในการตัดสินใจได้มากยิ่งขึ้น และการเสนองานของนักเขียนการ์ตูนการเมืองเป็นการนำเสนอ ผ่านช่องทางการสื่อสารที่เป็นช่องทางที่ค่อนข้างสาธารณะและเป็นช่องทางที่ใหญ่ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร เป็นต้น

ดังนั้นผู้อ่านหรือผู้รับข่าวสารจึงเป็นลักษณะกลุ่มใหญ่หรือสาธารณชน ซึ่งเป็นเรื่องที่ดี ในการรับรู้และเรียนรู้ ของประชาชนเกี่ยวกับเรื่องที่ใกล้ตัวและสำคัญต่อความเป็นประชาชนของ ประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นเรื่องของการเมืองนั่นเอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดทางการเมืองของเชื้อ ไทยรัฐรวมถึง
บริบททางการเมือง สภาพการณ์ และสถานการณ์ในทางการเมือง ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2536 – 2554
ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยการใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเชื้อ ไทยรัฐ คอลัมนิสต์ นักเขียนการ์ตูนการเมือง
หนังสือพิมพ์รายวันไทยรัฐ โดยกำหนดขอบเขตสัมภาษณ์ เกี่ยวกับ ความคิดทางการเมืองไทย ใน
ด้านความชอบธรรมในทางการเมือง ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ การพัฒนาทางการเมือง และความ
ขัดแย้งในทางการเมือง ในช่วง พ.ศ. 2536 – 2554

1.2 ศึกษาจากข้อมูลเอกสาร ภาพการ์ตูนการเมือง เชื้อไทยรัฐ โดยเลือกภาพดังนี้
ภาพเพื่อศึกษาวิเคราะห์ การพัฒนาทางการเมือง ในช่วงพ.ศ. 2536, 2537, 2544,
2549, 2550 และ 2554 ปีละ 1 ภาพ ซึ่งมีบริบท เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาทางการเมืองที่น่าสนใจ ใน
พ.ศ. 2536, 2549 และ 2550 ในช่วงหลังรัฐประหาร พ.ศ.2535, ในขณะที่รัฐประหารและหลัง
รัฐประหาร พ.ศ. 2549 ตามลำดับ รวมถึง บริบทการพัฒนาทางการเมือง ในพ.ศ. 2537, 2544 และ
2554 ในแต่ละรัฐบาล ซึ่งมีความแตกต่างกัน

ภาพเพื่อศึกษาวิเคราะห์ ความชอบธรรมทางการเมือง ในช่วงพ.ศ. 2538, 2539,
2541, 2546, 2547, 2548, และ 2554 ต่อผู้นำหรือนายกรัฐมนตรี ที่มีช่วงการบริหารหรือการดำรง
ตำแหน่ง ในขณะที่เหตุการณ์และบริบททางการเมืองและสังคมที่มีความแตกต่างกัน

ภาพเพื่อศึกษาวิเคราะห์ กฎหมาย รัฐธรรมนูญ ในช่วงพ.ศ. 2540, 2542,
2543, 2545, 2550 และ 2551 ต่อความคิดเห็น องค์กรหน่วยงาน การบังคับใช้ และผลที่เกิดขึ้น จาก
กฎหมายและรัฐธรรมนูญ ฉบับต่าง ๆ

ภาพเพื่อศึกษาวิเคราะห์ ความขัดแย้งในทางการเมือง ในช่วงพ.ศ. 2552 และ 2553
ต่อเหตุการณ์และบริบทของความขัดแย้งทางการเมืองและสังคม ที่ค่อนข้างรุนแรงและส่งผล
กระทบเป็นปัญหาใหญ่ ในช่วงเวลาดังกล่าว

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ โดยเป็นลักษณะการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อการหาข้อมูลและคำตอบ เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย โดยดำเนินการดังนี้

2.1 เป็นการสัมภาษณ์เจาะลึกเชิง ไทยรัฐ ในด้านความคิดเห็น ทักษะคิด ในทางการเมืองไทย ในช่วงพ.ศ. 2536 - 2554

2.2 วิเคราะห์เนื้อหาในภาพการ์ตูนการเมือง เชิง ไทยรัฐ ในช่วงพ.ศ. 2536 – 2554 โดยการตีความเชิงสัญวิทยา (Semiology) และทฤษฎีการตีความหมาย (Hermeneutics)

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น เอกสาร วารสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ

3.2 สร้างข้อคำถามโดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างข้อคำถาม การสัมภาษณ์เจาะลึก สำหรับการวิจัย โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษางานค้นคว้าอิสระ เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ

3.3 นำแบบคำถามการสัมภาษณ์เจาะลึก เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานค้นคว้าอิสระ เพื่อขอคำชี้แนะตรวจสอบในการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้เหมาะสม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ศึกษาเอกสารผลงานการ์ตูนการเมืองของเชิง ไทยรัฐ ช่วงตั้งแต่ พ.ศ. 2536 – 2554 ทั้งในงานเขียนคอลัมน์ประจำในหนังสือพิมพ์อื่น ๆ เอกสาร วารสาร เกี่ยวกับงานการ์ตูน การเมืองและการทำงานในหน้าที่นักเขียนการ์ตูนการเมืองของเชิง ไทยรัฐ รวมไปถึงข้อความหรือบทความ การให้สัมภาษณ์ในทางการเมืองของเชิง ไทยรัฐ ผ่านงานเอกสารหรืองานในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อย่างอินเทอร์เน็ต

4.2 การสัมภาษณ์เจาะลึกเชิงไทยรัฐ อันประกอบด้วยแนวคิด ทศนคติ ทางการเมือง บริบททางการเมือง ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นในทางการเมืองในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 – 2554 รวมถึง ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไข หรือทางออกในการแก้ปัญหา

5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการศึกษาวิเคราะห์ โดยการตีความเชิงสัญลักษณ์ และการตีความหมาย ภาพการ์ตูนการเมือง ของเชิงไทยรัฐ ในช่วงตั้งแต่ พ.ศ. 2536 – 2554 ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ตีความ ภาพการ์ตูนการเมืองของเชิงไทยรัฐ พ.ศ. 2536, 2537, 2544, 2549, 2550 และ 2554 ปีละ 1 ภาพ ในแนวคิดการพัฒนาทางการเมือง ในด้านการดำเนินงานของชาติที่ลักษณะของแนวปฏิบัติทางการเมือง การพัฒนาจะสอดคล้องกับ มาตรฐานของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในรัฐ ในด้านการพัฒนาระบบบริหารและกฎหมาย ในด้านการพัฒนาประชาธิปไตย

5.2 วิเคราะห์ตีความ ภาพการ์ตูนการเมืองของเชิงไทยรัฐ พ.ศ. 2538, 2539, 2541, 2546, 2547, 2548, และ 2554 ในแนวคิดความชอบธรรมทางการเมือง ของผู้นำหรือนายกรัฐมนตรี

5.3 วิเคราะห์ตีความ ภาพการ์ตูนการเมืองของเชิงไทยรัฐ พ.ศ. 2540, 2542, 2543, 2545, 2550 และ 2551 ในแนวคิด กฎหมาย รัฐธรรมนูญ

5.4 วิเคราะห์ตีความ ภาพการ์ตูนการเมืองของเชิงไทยรัฐ พ.ศ. 2552 และ 2553 ในแนวคิดทฤษฎี ความขัดแย้งในทางการเมือง

จากนั้นนำข้อมูลนำมาอภิปรายผล ในเชิงพรรณนา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความคิดทางการเมืองของเชียวไทยรัฐ ผ่านงานเขียนการ์ตูนการเมือง ได้ศึกษาจากการสัมภาษณ์โดยทำการสัมภาษณ์เจาะลึก เชียวไทยรัฐ ในช่วงระหว่างปีพ.ศ. 2536 ถึง 2554

เชียวไทยรัฐ มีผลงานการ์ตูนการเมืองที่เป็นผลงานประจำ ซึ่งตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวัน ไทยรัฐ นอกจากนี้ ยังมีบทให้สัมภาษณ์ที่มีผู้ขอสัมภาษณ์ เชียวไทยรัฐ เกี่ยวกับ ความคิดทางการเมือง ในระบบสื่อสารสนเทศอย่างเช่น อินเทอร์เน็ต ดังนั้นในการวิเคราะห์ความคิดทางการเมืองของเชียวไทยรัฐ จึงเป็นการวิเคราะห์จากผลงานการเขียนการ์ตูนการเมืองของเชียวไทยรัฐ ในหนังสือพิมพ์รายวันไทยรัฐ และงานจากบทความให้สัมภาษณ์ในระบบสื่อสารสนเทศดังกล่าวมาข้างต้น

การศึกษาความคิดทางการเมืองของเชียวไทยรัฐ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในการศึกษานี้ มีการศึกษาในขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. การวิจัยนี้มีระยะเวลาในการทำการศึกษ วิจัย สํารวจ และเก็บรวบรวม ข้อมูล และทำการวิเคราะห์ ในช่วงตั้งแต่ พุทธศักราช 2536 จนถึงช่วงเดือนเมษายน พุทธศักราช 2554
2. เป็นการศึกษาบริบททางการเมือง เหตุการณ์ และสภาพการณ์ทางการเมือง ที่เกิดขึ้นในช่วงตั้งแต่ พุทธศักราช 2536 จนถึงช่วงเดือนเมษายน พุทธศักราช 2554 โดยศึกษาจากการเก็บรวบรวมข้อมูล จากเอกสาร ตำรา ข้อความ งานวิชาการ ที่ได้มีการบันทึกหรือรวบรวมไว้ รวมถึงงานทางด้านการ์ตูนการเมืองของเชียวไทยรัฐ ในหนังสือพิมพ์รายวันไทยรัฐ
3. เป็นการทำการศึกษาวิจัย ในความคิด ทางการเมืองของเชียวไทยรัฐ ที่มีต่องานเขียนการ์ตูน และ ความรู้สึก ทศนคติ อุดมการณ์ ของเชียวไทยรัฐที่มีต่อ การเมืองการปกครองไทยในช่วงตั้งแต่ พ.ศ. 2536 จนถึงช่วงเดือนเมษายน พ.ศ. 2554

1. วิเคราะห์ภาพการตั้งถิ่นฐานเมืองและสรุปผลจากการสัมภาษณ์

1.1 รูปแบบของภาพการตั้งถิ่นฐานเมือง

ภาพการตั้งถิ่นฐานเมือง ของ เชียง ไทยรัฐที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้นำข้อมูล ทั้งจาก หนังสือพิมพ์รายวันไทยรัฐ ซึ่ง เชียง ไทยรัฐ ได้เป็นคอลัมนิสต์เขียนการตั้งถิ่นฐานเมือง ในหน้า 3 ของ หนังสือพิมพ์นี้ทุกวันจันทร์ ถึงวันเสาร์ เว้นวันอาทิตย์

นอกจากนี้ยังได้นำภาพการตั้งถิ่นฐานเมืองบางส่วนของ เชียง ไทยรัฐ มาจากเว็บไซต์ <http://siathairath1.blogspot.com/> ของ เชียง ไทยรัฐเอง ซึ่งได้นำผลงานในปีต่าง ๆ ที่ได้เขียนการตั้งถิ่นฐานเมืองให้กับหนังสือพิมพ์รายวันไทยรัฐ รวมทั้งหนังสือพิมพ์หรือหนังสืออื่น ๆ ที่นำมาลงไว้ใน เว็บไซต์ ดังกล่าว

ผู้วิจัยได้นำผลงานการตั้งถิ่นฐานเมืองของ เชียง ไทยรัฐ ทั้งจากหนังสือพิมพ์รายวัน ไทยรัฐและในเว็บไซต์ รวมทั้งหนังสือแบบ ป็อคเก็ตบุ๊ก ที่รวบรวมภาพการตั้งถิ่นฐานเมืองของ เชียง ไทยรัฐ เพื่อนำมาศึกษา วิเคราะห์ ในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งหมด 2,612 ภาพ โดยเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2536 จนถึงเดือนเมษายนของ พ.ศ. 2554 โดยแยกเป็นภาพในแต่ละปีดังนี้

พ.ศ. 2536 จำนวน 87 ภาพ, พ.ศ. 2537 จำนวน 39 ภาพ, พ.ศ. 2538 จำนวน 71 ภาพ , พ.ศ. 2539 จำนวน 50 ภาพ, พ.ศ. 2540 จำนวน 65 ภาพ, พ.ศ. 2541 จำนวน 251 ภาพ, พ.ศ. 2542 จำนวน 249 ภาพ, พ.ศ. 2543 จำนวน 250 ภาพ, พ.ศ. 2544 จำนวน 218 ภาพ, พ.ศ. 2545 จำนวน 165 ภาพ, พ.ศ. 2546 จำนวน 97 ภาพ, พ.ศ. 2547 จำนวน 86 ภาพ, พ.ศ. 2548 จำนวน 142 ภาพ, พ.ศ. 2549 จำนวน 107 ภาพ, พ.ศ. 2550 จำนวน 209 ภาพ, พ.ศ. 2551 จำนวน 208 ภาพ, พ.ศ. 2552 จำนวน 142 ภาพ, พ.ศ. 2553 จำนวน 96 ภาพ และพ.ศ. 2554 จำนวน 80 ภาพ

โดยนำภาพที่สอดคล้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและเป็นสาระสำคัญ ที่น่าศึกษาค้นคว้าในการวิจัยนี้ ซึ่งนำมาเป็นภาพที่ทำการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย ปีละ 1 ภาพ ยกเว้นในพ.ศ. 2550 ที่มีจำนวน 2 ภาพ ส่วนในพ.ศ. 2551 มีจำนวน 3 ภาพ และใน พ.ศ. 2554 มีจำนวน 2 ภาพ ซึ่งผลจากการศึกษาวิเคราะห์วิจัย ในบทที่ 4 นี้ ได้มีข้อสรุปและผลของการศึกษา วิเคราะห์ได้ ดังนี้

1.1.1 ลักษณะการการวางตัวภาพการตั้งถิ่นฐานของเชียง ไทยรัฐ ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เป็นงานการตั้งถิ่นฐานเมืองที่เป็นลักษณะการตั้งถิ่นฐาน ช่องเดียว โดยจะมีลักษณะ ของการกล่าวถึงเรื่องราว หรือบริบท ที่เกิดขึ้น และสร้างคำตอบ ที่ผู้เขียนต้องการสื่อความหมาย ไว้ในเนื้อหานั้นเลย ใน ลักษณะการตั้งถิ่นฐานช่องเดียวจบ

การ์ตูนการเมืองของเซีย ไทยรัฐ จะใช้ลักษณะของการให้คำอธิบาย เข้าไปในภาพการ์ตูนการเมือง เหล่านั้น มากกว่าการใช้ลักษณะ อารมณ์ ท่าทาง การแสดงออกทางสีหน้า อารมณ์ ของตัวการ์ตูน เช่น ชอบ โกรธ ดีใจ เสียใจ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า การเป็นการ์ตูนที่ต้องเขียนในช่องเดียว โดยต้องสื่อความหมายและสร้างความเข้าใจให้จบลงในการ์ตูนช่องเดียวนั้นของผู้อ่าน หรือผู้รับสาร ดังตัวอย่าง ภาพ “เก้าอี้ตัวนี้ต้นทุนสูงมาก ค่าดูแลรักษาก็แพง ขอให้โชคคืออยู่นานๆ (เซีย ไทยรัฐ 2553 : 71) เป็นภาพ นายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยมีเชือกที่ใช้ในการเชิดหุ่นในการสื่อความหมาย ถูกควบคุม ถูกชักใย เพื่อให้แสดงบทบาทหน้าที่ ต่าง ๆ ตามแต่ผู้ควบคุมหรือผู้ที่ชักใยหรือเชือกจะกำหนด และงูเห่าที่พันรอบคอ นายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่แสดง ความสนิทสนม เป็นพวกพ้องเดียวกัน และมีความเป็นมิตรต่อกัน โดยเซีย ไทยรัฐ ใช้อักษร ภาษาอังกฤษ N กำกับไปที่ตัวงูเห่า โดยต้องการสื่อถึงนายเนวิน ชิดชอบ ซึ่งเคยเป็น ผู้ใกล้ชิด คนสนิท และทำงานร่วมกับอดีตนายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตร มาก่อน ซึ่งงูเห่าก็คือความไม่เชื่อ ความอกตัญญู โดยนำมาจาก คำเปรียบเปรย คำสุภาษิต เรื่อง ชวานากับงูเห่า

นายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ยืนบนเก้าอี้ และเก้าอี้ก็ตั้งอยู่บนรอยแตกแยกของแผ่นดิน โดยด้านหลังของภาพ (Background) เป็นภาพของการเผาทำลายทำลายอาคาร บ้านเรือน เพื่อสื่อถึงการดำรงตำแหน่งและการบริหารหน้าที่ นายกรัฐมนตรี บนความแตกแยกของคนในแผ่นดินและบนความเสียหายของบ้านเมือง

กระนั้น เซีย ไทยรัฐ ก็ยังใช้คำขยายความประกอบภาพ เพื่อเพิ่มข้อมูลและสร้างคำอธิบายให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในภาพมากขึ้น โดยใช้คำว่า “ปฏิวัติ 19 ก.ย. 2549” “ยุบพรรคการเมือง 4 พรรค” “พธม. ยึดทำเนียบรัฐบาล” “พธม. ยึดสนามบิน” บนกระดาษ 4 แผ่น ซึ่งเป็นป้ายที่ใช้เขียนข้อความต่าง ๆ ในการเรียกร้องทางการเมือง โดยมีดินตบ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ในการเรียกร้องทางการเมืองของ “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” ใช้เป็นอุปกรณ์อย่างหนึ่งในการเรียกร้องทางการเมือง ตกอยู่ข้างกองเลือด โดยอยู่ข้างหนึ่งของรอยแยกของแผ่นดิน และอีกด้านของรอยแยกของแผ่นดิน มีข้อความ “โค่นล้มนายก 3 คน” “ล้มการประชุมอาเซียนซัมมิท พัทยา” “จลาจลในกทม.” บนกระดาษเช่นกัน โดยมีเสื้อที่ขาดวิน มีคำว่า “นปช.” และ “ดินตบ” ที่เป็นอุปกรณ์อย่างหนึ่งในการเรียกร้องทางการเมืองของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ตกอยู่ท่ามกลางกองเลือด

ซึ่งข้อความเหล่านี้ที่เซีย ไทยรัฐ นำมาขยายเพิ่มในภาพการ์ตูนการเมือง ก็เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจใน ข้อมูล เรื่องราว ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รวมถึง ความสัมพันธ์ ปฏิสัมพันธ์ ระหว่าง กลุ่มหรือบุคคล ในภาพการ์ตูนที่มีต่อกัน พร้อม ๆ ไปด้วยการแทรกใส่ ความคิด แนวคิด ทักษะคติ เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ในแง่มุมของเซีย ไทยรัฐ ที่นำเสนอมาในภาพการ์ตูน

ตัวของการ์ตูนที่เขียนก็จะเป็นในลักษณะของการเมืองเป็นหลัก ซึ่งตัวละครในภาพการ์ตูน ก็จะปรับเปลี่ยนหรือเคลื่อนไหวไปตามสภาพเหตุการณ์หรือบริบททางการเมืองที่เกิดขึ้น ซึ่งมีลักษณะของการ ดิตติง เสียยศ การประชดประชัน และแม้แต่การเสนอแนะ ต่อตัวแสดงในภาพการ์ตูนอย่าง นักการเมือง ข้าราชการ หรือ บุคคลที่ เกี่ยวพัน เกี่ยวข้อง กับบริบทที่เกิดขึ้นในบริบทของเหตุการณ์ทางการเมืองในแต่ละช่วง

ตัวแสดงในการ์ตูนที่นำมาเสนอ จะมีเรื่องของบุคลิก (character) ลักษณะนิสัย หรือ พฤติกรรม ที่เขียนโดยคนไทย นำมาใช้ เพื่อเป็นการสื่อในการ์ตูนอีกด้านหนึ่ง และเพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ หรือเข้าถึงความเป็นตัวตน บุคลิก ลักษณะ หรือ ภาพลักษณ์ ของบุคคลนั้น ที่เขียนโดยการแสดงแทนโดยภาพการ์ตูน และรวมถึงตามอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก และทัศนคติของเขียนโดยคนไทย ดังตัวอย่างการ์ตูนการเมืองของไทย ที่เขียนถึง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในช่วงที่เริ่มเข้ามาเล่นการเมืองใหม่ ๆ ยังไม่ได้เป็นหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์และเป็นช่วงเริ่มต้นของการเข้าสู่แวดวงการเมือง โดยภาพการ์ตูนที่แสดงเป็นนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่ดูอ่อนเยาว์ มีความมั่นใจ และสุขภาพ จนแม้กระทั่งช่วงต้นของการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ปลายปี พ.ศ. 2551

แต่หลังเหตุการณ์ ความรุนแรงทางการเมืองปี พ.ศ. 2552 ที่รัฐบาล สั่งการให้เจ้าหน้าที่สลายการชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดง ภาพการ์ตูนนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่มีความสูงวัยมากขึ้น ซึ่งก็เป็นไปตาม วัน เวลา ตามวัยของอายุเป็นปกติ ภาพการ์ตูนนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในภาพลักษณ์ใหม่ มีลักษณะหน้าตา บุคลิก ของความแข็งกร้าว เป็นเผด็จการ ไว้หนวด อดอล์ฟ ฮิตเลอร์ นายกรัฐมนตรีเยอรมนี ระหว่าง ค.ศ. 1933 ถึง 1945 และผู้เผด็จการของนาซีเยอรมนี ถูกจดจำทั่วไปร่วมกับการรุ่งเรืองของฟาสซิสต์ในทวีปยุโรป สงครามโลกครั้งที่สอง และการล้างชาติโดยนาซี (http://th.wikipedia.org/wiki/อดอล์ฟ_ฮิตเลอร์)

นอกจากนี้ ภาพนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หลังรัฐบาลใช้กำลังสลายการชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดงที่ราชประสงค์ ในช่วงปี พ.ศ. 2553 ซึ่งในเหตุการณ์นั้น มีผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิต ภาพการ์ตูนนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้ถูกปรับเปลี่ยนเป็นภาพของ “บุคลาธิษฐานของความตาย” (อังกฤษ: Personification of Death) หรือมักจะเรียกกันว่า “กริม รีพเพอร์” (Grim Reaper) มักจะเป็นรูปโครงกระดูกสวมเสื้อคลุมยาวแบบมีหมวกคลุมศีรษะสีดำ ถือเกี่ยวด้ามยาว หรือบางครั้งก็จะเรียกว่า “เทพแห่งความตาย” (Angel of Death) ในบางกรณีกริม รีพเพอร์อาจจะเป็นผู้ที่ป็นสาเหตุที่ทำให้เสียชีวิตได้ ที่ทำให้เชื่อกันว่ากริม รีพเพอร์เป็นผู้ที่ตัดสินบน, ล่อลวง หรือ เอาฉลาดได้ เพื่อให้ยึดอายุต่อไปได้ (<http://th.wikipedia.org/wiki/บุคลาธิษฐานของความตาย>)

ในส่วน รูปร่าง หน้าตา บุคลิก ของภาพการ์ตูนของอดีตนายกรัฐมนตรี ท่านต่าง ๆ ก็มีแตกต่างกันไปตาม บุคลิก ลักษณะ และความโดดเด่นหลัก ๆ ทางกายภาพ ของตัวตนจริงของแต่ละท่าน เช่น

นายชวน หลีกภัย รูปร่าง ผอมบาง สวมแว่นสายตา ไว้ผมกระบัง หวีเรียบ แปล้ มีปากที่แหลมยาว ซึ่งน่าจะพยายามสื่อถึง การเป็นนักพูด มีการใช้วาจาที่มีความสามารถและแหลมคม มีความเป็นนักคิด มักใช้เหตุผล หลักการ ในการทำงาน แต่ก็แฝง ความมีเล่ห์เหลี่ยมอยู่ด้วย ส่วนการแต่งกายมักเป็นชุดสูทเป็นหลัก แต่ก็มีการแต่งกายนอกเหนือไปจากนี้บ้าง ขึ้นกับเนื้อเรื่องหรือเนื้อหาในงานการ์ตูน ว่าสื่อเนื้อหาอย่างไรหรืออยู่ในสถานการณ์อะไร

นายบรรหาร ศิลปะอาชา รูปร่าง ลำตัวยาว มีความเป็นผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ มาก ประสบการณ์ คู่ช่อ มีความเรียบง่ายในการคิด การทำงาน ในด้านการแต่งกาย ก็จะมีลักษณะ เช่นเดียวกับนายชวน หลีกภัย

พล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ รูปร่าง อ้วน สูงใหญ่ ใบหน้าอวบใหญ่ ปากกว้าง ใส่แว่นสายตา ด้านการแต่งกาย ก็จะเช่นเดียวกับนายชวน หลีกภัย

พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร มีใบหน้าเหลี่ยม เป็นคน มีบุคลิก จริงจัง มุ่งมั่น กับการทำงาน แต่งกายด้วยเสื้อลักษณะเชิ้ตแขนยาว ผูกเน็คไท และมีรูปแบบการแต่งการลักษณะอื่นแทรกอยู่บ้าง เช่นกัน

พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ในภาพชายสูงวัย มีความเป็นผู้ใหญ่ แต่งกายด้วยชุดสูทในช่วงแรก ๆ ของการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี แต่ในช่วงหลัง ภาพการ์ตูนเปลี่ยนเป็น ฤาษีนั่งอยู่บนหลังเต่า มีเหรียญที่เขียนว่า “คุณธรรม” คล้องที่คอ

นายสมัคร สุนทรเวช ชายสูงวัย รูปร่างอ้วน สูงใหญ่ มีจมูกบานใหญ่ บุคลิก เครื่องขริม มุ่งมั่น แต่งกายและสวมหมวกแบบเซฟหรือกึ่งปรุงอาหาร

นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ รูปร่าง ผอมบาง สวมแว่นสายตา แต่งกายด้วยชุดสูท และมีรูปแบบการแต่งการลักษณะอื่นแทรกอยู่บ้าง เช่นกัน

สำหรับตัวการ์ตูนอื่น ๆ เช่น นักการเมือง ส.ส. ส.ว. ก็มักจะเขียนภาพการ์ตูน ด้วยการให้การแต่งกายเป็นลักษณะสุททาสกาลทั่วไป ส่วนทหาร ตำรวจ หรือ ข้าราชการ ก็มักเป็นชุดเครื่องแบบที่สวมใส่ตามปกติ

เซีย ไทยรัฐ ได้ใส่ตัวการ์ตูนบางส่วน แทรกไปในบางภาพของงานเขียนการ์ตูน โดยอาจจะต้องการสร้างความเป็นสีสัน หรือ เพื่อแสดงความเป็นสัญลักษณ์ ของงานตนเองด้วย และยังเป็นเทคนิคบางส่วนของงานเขียนการ์ตูน เพื่อให้งานมีความเป็นการ์ตูนจริง ๆ ที่มีลักษณะ ดูหรืออ่านสบาย ไม่ตึงเครียดเกินไป แม้ว่าเรื่องราวหรือสาระจะเป็นเรื่องในทางการเมือง

ก็ตาม รวมถึงอาจเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกหรือความคิดของตนเองผ่านบทคำพูดในตัวการ์ตูนที่ใส่เสริมเข้าไป อันได้แก่ เด็กชายผมแกละ เด็กหญิงผมจุก หนู และแมลงสาบ ที่เขียน ไทยรัฐไว้เพิ่มไปในงานดังกล่าว

1.1.2 การใช้องค์ประกอบอื่น ๆ เพิ่มความน่าสนใจเข้าไปในงานการ์ตูน เขียน ไทยรัฐ ได้นำบทกลอน นำมาอธิบาย ขยายข้อมูลความคิดเห็นของตัวเอง เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ ประกอบภาพการ์ตูนการเมือง ที่เขียนในหนังสือบันทึกการเมืองด้วยลายเส้นการ์ตูน 2 (เขียน ไทยรัฐ 2551 : 8-203) และ บันทึกการเมืองด้วยลายเส้นการ์ตูน 3 (เขียน ไทยรัฐ 2553 : 12-262) ซึ่งเป็นหนังสือแบบฝึกหัดเกิดปัญญาของเขาเอง ส่วน บันทึกการเมืองด้วยลายเส้นการ์ตูน 1 (<http://siatoon.blogspot.com/>) ซึ่งเขียน ไทยรัฐ นำมาลงในเว็บไซต์ของเขาเองเช่นกัน ก็ได้เขียนอธิบายเป็นข้อความ สาระ และอธิบายความภาพแต่ละภาพ ให้เป็นที่เข้าใจได้โดยตรง

ในส่วน คำพังเพย คำคม คำสุภาษิต ของไทย ก็ได้มีการหยิบยกนำมาใช้กับภาพการ์ตูน ซึ่งเป็นการง่าย สะดวก และ น่าสนใจมากขึ้นสำหรับผู้อ่าน เนื่องจากโดยทั่วไปแล้ว มักชอบและมีความเข้าใจในคำเหล่านั้นอยู่แล้ว เมื่อนำมาใช้กับงานเขียนการ์ตูน ซึ่งอาจนำมาใช้ในลักษณะ เปรียบเทียบ ล้อเลียน หรือ ประชดประชัน ก็ยิ่งทำให้เป็นที่น่าสนใจมากขึ้น เช่น ภาพ “สุภาษิต : ปลาเน่าปิ้ง(ตัว)เดียว เหม็นไปทั้งกรม.(ข้อ) (เขียน ไทยรัฐ 2553 : 35) ซึ่งเขียน ไทยรัฐ นำสุภาษิต “ปลาเน่าตัวเดียว เหม็นไปทั้งข้อง” มาประชดประชัน เหตุการณ์ทางการเมืองที่เขาเขียนถึงในขณะนั้น

โดยเขียน ไทยรัฐ โดยสื่อถึง กระบวนการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในสมัยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่นำลุงยังชีพไปช่วยประชาชนที่เดือดร้อน จากปัญหาอุทกภัย แต่ปรากฏว่า ลุงของที่ใส่มาในลุงยังชีพเหล่านั้น ไม่มีคุณภาพ ไม่ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะปลากะป๋องที่บรรจุมาในลุงยังชีพนั้น ด้วยกลับเป็นปลากะป๋องที่เน่าเสียไม่สามารถนำมาบริโภคได้ เป็นการประจานในหน่วยงานที่รับผิดชอบในการ ที่ทำงานไม่มีประสิทธิภาพ ส่อถึงการทุจริตคอร์รัปชัน

หรืออย่างสุภาษิต “กินอยู่กับปาก อยากอยู่กับท้อง” (เขียน ไทยรัฐ 2551 : 73) ซึ่งหมายถึง รู้เห็น และ ต้องการให้เป็นไปตามประสงค์ แต่สร้างทำเป็น ไม่ทราบ ไม่รู้เรื่อง ภาพดังกล่าวแสดงถึงนายสมัคร สุนทรเวช หัวหน้าพรรคพลังประชาชน ที่กล่าวหาว่า พล.อ. สนธิ บุญยรัตกลิน ประธาน คมช. และ พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี ในขณะนั้นว่า มีส่วนรู้เห็นและ มีบทบาท ต่อกระแสน้ำที่อ้างว่า มีคำสั่งลับในการแทรกแซงกระบวนการเลือกตั้ง และ สกัดกั้น ทำลาย พรรคพลังประชาชน ซึ่ง พล.อ. สนธิ บุญยรัตกลิน และ พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ต่างออกมาชี้แจงว่า เรื่องดังกล่าวไม่เป็นความจริงแต่อย่างใด

เซีย ไทยรัฐ ยังมีการนำ ชื่อเรื่องของภาพยนตร์ทั้งไทยและต่างประเทศและรายการทีวี ซึ่งเป็นที่รู้จักหรือเป็นที่สนใจนำมา ล้อเลียน หรือ เสียดสี เป็นการ์ตูนการเมือง ดังรายการเขื่อนม่นประเทศไทยกับนายอภิสิทธิ์ ทางสถานีโทรทัศน์ เอ็น บี ที ที่ออกอากาศ ในวันอาทิตย์ เพื่อวัตถุประสงค์ในการ ชี้แจง ประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร การทำงาน แนวทาง หรือ นโยบายของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะนำมาล้อเลียน โดยใช้ชื่อภาพว่า “เขื่อนม่นประเทศไทย” (เซีย ไทยรัฐ 2553 : 212) โดยเขียนภาพบรรยายถึง UN หรือสหประชาชาติ มีความตกใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเบื้องหน้า ซึ่งมีประชาชนที่เรียกร้องประชาธิปไตย เสียชีวิต จากการใช้อาวุธของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และทหาร

หรืออย่างภาพยนตร์ต่างประเทศเรื่อง “แบทแมน” ที่พระเอกหรือ แบทแมน สามารถแปลงร่างเป็นมนุษย์ค้างคาวที่เก่งกาจและคอยช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือกำลังได้รับอันตราย โดยมีเพื่อนคู่หูที่ชื่อ โรบิน คอยให้ความช่วยเหลือ แบทแมน ในการทำภารกิจ ดังกล่าว (<http://th.wikipedia.org/wiki/แบทแมน>)

ซึ่งเมื่อมีผู้ที่ต้องการขอความช่วยเหลือจาก แบทแมน ก็จะใช้วิธีส่องไฟ ไปบนท้องฟ้า เพื่อให้แบทแมน ทราบและเข้ามาช่วยเหลือ

โดยเซีย ไทยรัฐ ได้นำมาเสียดสีล้อเลียน โดยใช้ชื่อภาพว่า “ให้ตายเถอะ โรบิน มันต้องเป็นสัญญาณเรียก แบทแมน ชี” (เซีย ไทยรัฐ 2553 : 122) โดยเป็นคำพูดของ นายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในร่างของ แบทแมน กล่าวกับ นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรี ในร่างของ โรบิน

โดยทั้ง แบทแมน และ โรบิน สายตาต่างจับจ้องไปที่แสงไฟบนท้องฟ้า ซึ่งเป็นเงาภาพของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี โดยเซีย ไทยรัฐ ได้ขยายความภาพโดยใช้บทกลอน ในการอธิบายความถึง รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ใช้เงินกู้เป็นจำนวนมาก ในการกระจายลงไปยังส่วนภาคประชาชน เพื่อให้ประชาชนประทับใจและศรัทธาต่อรัฐบาล แต่กลับกลายเป็นว่า ประชาชน ไม่ได้ให้ความสำคัญ ให้ความสนใจ หรือศรัทธาต่อรัฐบาล แต่กลับ ศรัทธานี้ถึง และ ยังเรียกร้อง ต่อการเป็นผู้นำ ที่สามารถช่วยเหลือพวกเขาได้อย่าง พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร

นอกจากการนำ บทกลอน รายการทีวี หรือ ภาพยนตร์ นำมาล้อเลียนเป็นการ์ตูนการเมือง เสริมจากเหตุการณ์ บ้านเมืองตามปกติ ข่าวสารอื่น ๆ เช่น กีฬา ทั้งในและต่างประเทศ หรือ การเมืองต่างประเทศ ที่น่าสนใจหรือมีความเป็นปัจจุบันและความทันสมัยของ ข่าวสาร ในขณะนั้น ก็มีนำเสนอ เช่นกัน

1.2 การวิเคราะห์ภาพการ์ตูน

ศึกษาวิเคราะห์ โดยแนวคิด ทฤษฎีสัญวิทยาและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ในการตีความ สร้างความเข้าใจใน ภาพการ์ตูนการเมือง ของเซีย ไทยรัฐ ในช่วงตั้งแต่ พ.ศ. 2536 – 2554 ในด้าน

1.2.1 การพัฒนาทางการเมือง ในด้านการดำเนินงานของรัฐบาลที่ลักษณะของ แนวปฏิบัติทางการเมือง การพัฒนาจะสอดคล้องกับ มาตรฐานของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในรัฐ ในด้าน การพัฒนาระบบบริหารและกฎหมาย ในด้านการพัฒนาประชาธิปไตย

1.2.2 ความชอบธรรมทางการเมือง ของผู้นำหรือนายกรัฐมนตรี ต่อการได้รับการยอมรับสนับสนุน หรือ ไม่ได้รับการยอมรับสนับสนุน ในการทำงาน ในการดำรงตำแหน่ง

1.2.3 กฎหมาย รัฐธรรมนูญ องค์กร ในเรื่องของ หน่วยงาน องค์กร การปฏิบัติหน้าที่ รวมถึง กฎหมาย การคัดค้าน การสนับสนุน กฎหมาย รัฐธรรมนูญ

1.2.4 ความขัดแย้งในทางการเมือง ปัญหาความแตกแยกทางสังคม อันเนื่องจากการเมือง การใช้กำลัง ความรุนแรง และผลกระทบ

1.3 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์เชิง ไทยรัฐ

1.3.1 ต่อความคิด ทศนคติ ในทางการเมือง ช่วง พ.ศ. 2536 - 2554

ผู้วิจัยได้จัดทำ ตารางเพื่อเป็นการเก็บข้อมูลภาพการ์ตูนการเมืองของ เซีย ไทยรัฐ ในแต่ละปี เรียกว่า “ตารางเก็บรวบรวมภาพการ์ตูน พ.ศ. (ในแต่ละปี)” โดยแยกภาพเป็นส่วนและหมวดหมู่ เป็น 5 ช่องภาพ เพื่อสะดวกในการศึกษา ดังนี้

1. ภาพที่เกี่ยวข้องกับ นายกรัฐมนตรี โดยตรง เช่น ความเป็นตัวตน บทบาท ภาพลักษณ์ ความเหมาะสม ชอบธรรม ในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี บริหารประเทศ

2. ภาพที่เกี่ยวข้องกับ การเมือง เช่น กฎหมาย/รัฐธรรมนูญ การพัฒนาทางการเมือง ความขัดแย้งทางการเมือง และการเมืองในด้านอื่น ๆ

3. ภาพที่เกี่ยวข้องในทางเศรษฐกิจ เช่นปัญหา การเงิน การคลัง ของประเทศ รายได้และปัญหาการครองชีพ ของประชาชนเป็นต้น

4. ภาพที่เกี่ยวข้องในทางสังคม เช่นปัญหาวัยรุ่น สังคมเสื่อมโทรม ยาเสพติด ค้าประเวณี และอาชญากรรมเป็นต้น

5. ภาพอื่น ๆ เช่น เรื่องราวของกีฬา เหตุการณ์ต่าง ที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ เป็นต้น

ผู้วิจัย ได้จัดทำตารางเพิ่มอีก 1 ตาราง เรียกว่า “ตารางหัวข้อภาพการเมือง พ.ศ. (ในแต่ละปี)” โดยนำภาพที่เกี่ยวข้องกับการเมืองในช่องภาพที่ 2 ข้างต้น มาแยกเป็น 4 หมวดหมู่ช่องภาพ เพื่อศึกษาลงไปในข้อมูลให้ชัดเจนมากขึ้นดังนี้

1. กฎหมาย/รัฐธรรมนูญ เช่น การบังคับใช้ การยึดถือปฏิบัติ หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง การสนับสนุนและการยอมรับของภาคส่วนในสังคม

2. การพัฒนาทางการเมือง เช่น การระดมพล การมีส่วนร่วมทางการเมือง การพัฒนาประชาธิปไตย การพัฒนาการเมือง เป็นเรื่องการค้าเงินงานของรัฐบาลลักษณะที่พัฒนาแล้วนั้นจะต้องจูงกับมาตรฐานของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในรัฐ และ การพัฒนาการเมือง ในเรื่องราวของการพัฒนาระบบบริหารและกฎหมาย

3. ความขัดแย้งทางการเมือง เช่น ความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชน หรือประชาชนกับประชาชน การใช้ความรุนแรง การละเมิดกฎหมายจากปัญหาความขัดแย้ง

4. การเมืองในด้านอื่น ๆ เช่น การทำหน้าที่ ภาพลักษณ์ การต่อรอง การหาผลประโยชน์ ของกลุ่มการเมือง นักการเมือง การทุจริต คอร์รัปชัน กลุ่มผลประโยชน์ เป็นต้น

เพื่อให้มีลักษณะแนวโน้มของการวิเคราะห์ ดีความที่จะสอดคล้องและใกล้เคียง กับสิ่งที่ เชีย ไทยรัฐนำเสนอและถ่ายทอด ผู้วิจัยได้ จัดประเภทของภาพให้มีน้ำหนักที่แสดงออกได้ถึง ทศนคติ อารมณ์ ความคิดเห็น ในการเขียนการ์ตูนการเมืองของเซีย ไทยรัฐดังนี้

ก หมายถึง การสนับสนุน เห็นชอบ และชื่นชม เป็นลักษณะ ในเชิงบวก

ข หมายถึง การเสียดสี วิพากษ์ ในลักษณะ ตีตึง โดยอาจมีการเสนอ

ทางออก ข้อชี้แนะ เป็นลักษณะ ในเชิงระดับกลาง ๆ

ค หมายถึง การวิพากษ์ วิพากษ์ ในลักษณะ รุนแรง โจมตี โดยสื่อให้เห็นถึงความผิด ความเลวร้าย เสียหาย มีลักษณะ การกล่าวโทษ ประณาม เป็นเชิงในด้านลบ

สภาพการณ์ เหตุการณ์ และ บริบททางการเมือง พ.ศ. 2536

รัฐบาลนายชวน หลีกภัย ผู้นำ พรรคประชาธิปัตย์ แคนนำจัดตั้งรัฐบาลเป็นรัฐบาลผสม อันประกอบด้วย พรรคพลังธรรม พรรคความหวังใหม่ และพรรคกิจสังคม เป็นไปในลักษณะอาณาจักรผลประโยชน์ของกันและกัน พรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลแต่ละพรรคจะมีอาณาจักรของตนเองในระบบราชการและในสังคมการเมือง (รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ : เศรษฐกิจการเมือง ยุครัฐบาล ชวน หลีกภัย จาก <http://econ.tu.ac.th/archan/rangsun/หนังสือรวมบทความจากหนังสือพิมพ์/สังคมการเมืองไทย/เศรษฐกิจการเมืองยุครัฐบาลชวน หลีกภัย/The Political Economy of the Chuan Government.pdf>)

ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเมื่อเดือนกันยายน 2535 พรรคประชาธิปัตย์ กำหนดนโยบายด้านการเมืองการปกครองอย่างชัดเจนว่า “เร่งรัดการดำเนินงานกระจายอำนาจ

ปกครองไปสู่การปกครองท้องถิ่นอย่างจริงจัง ด้วยการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นทุกระดับ” การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นนโยบายที่ชัดเจนของพรรคประชาธิปัตย์เช่นกัน แต่รัฐบาลนายชวน หลีกภัย กลับแถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2535 โดยมีได้มีนโยบายการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดอย่างชัดเจน (เพ็งอ้าง) และเมื่อเป็นรัฐบาลก็มีได้ดำเนินการในการผลักดันการเลือกตั้งผู้ว่าให้เกิดเป็นผลสำเร็จแต่อย่างไร

ทันทีที่พรรคประชาธิปัตย์เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล ความตั้งใจของรัฐบาลในการปกปิดและบิดเบือนข่าวสาร นโยบายการกำหนดเขตการท้องเกี่ยวในอุทยานแห่งชาติ แต่ในที่สุดอุทยานแห่งชาติก็รอดพ้นในความเสียหายจากการกำหนด “เขตท้องเกี่ยว” หรือจัดตั้ง “นิคมการท้องเกี่ยว” เพราะรัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์ผลักดันไม่สำเร็จ (เพ็งอ้าง)

ปัญหาของโครงการโฮปเวลล์ ที่พ.อ.วินัย สมพงษ์ รัฐมนตรีจากพรรคพลังธรรม ยืนอยู่ข้างบริษัทโฮปเวลล์เกินเลยกว่าที่สามัญสำนึกจะเข้าใจได้ เช่น ในประการสำคัญ การกดดันให้นายสมหมาย ตามไท ผู้ว่าการการรถไฟแห่งประเทศไทย ลงนามยินยอมให้โฮปเวลล์ลดขนาดของไหล่ทางเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง เพราะเป็นการลงนามโดยที่คณะกรรมการ รฟท.ยังไม่มติในเรื่อง (เพ็งอ้าง)

ในส่วนโครงการรับจำนำข้าวเปลือกในฤดูกาลผลิตปี 2535/2536 ซึ่งดำเนินการโดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) กำลังสร้างภาระทางการคลังแก่รัฐบาลอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน จากการใช้งบประมาณในการเข้าไปรับจำนำข้าว เพราะรัฐบาลรับภาระส่วนขาดทุนในการดำเนินโครงการค่อนข้างเต็มที่ (เพ็งอ้าง)

นอกจากนี้ก็ยังมิ เหตุการณ์บ้านเมืองที่เกิดขึ้น และเป็นข่าวสารตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจและติดตามของประชาชนหรือผู้รับข่าวสารในขณะนั้น อาทิ ข้าว จั๊กจั่นปนหูน 4 บริษัท 30 คน, จ้างวานฆ่าประชาชนศาลฎีกา และ เผาโรงเรียน 3 จังหวัดภาคใต้วอด 36 แห่ง (ข้าวเดือนปี 2536 จาก

<http://www.jobsiam.com/linkout/o.php?out=http://webboard.yenta4.com/topic/35766>)

ในลำดับถัดไป เป็นภาพการ์ตูนการเมืองของเซีย ไทยรัฐ ในช่วง พ.ศ. 2536 ที่ผู้วิจัยนำมาเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.1 ภาพ “ชีวิตคนไทยทั่วประเทศฝากไว้กับสมองของท่าน”

ที่มา: <http://chuanleekpai1.blogspot.com/> (ภาพ วันที่ 6 พฤศจิกายน 2536)

ภาพนายกรัฐมนตรีชวน หลีกภัยและหัวหน้าพรรคร่วมรัฐบาล ยืนอยู่ร่วมกัน โดยมีข้อความบรรยายภาพว่า “ชีวิตคนไทยทั่วประเทศฝากไว้กับสมองของท่าน”

การใช้ภาษาด้วยคำ หรือ วจนภาษา (Verbal Language) (ศักดิ์ วิมลจันทร์ 2551 : 71) โดยเป็นตัวอักษรเขียนคำว่า สนเฟื่อง ชอบวางเหลี่ยมการเมือง ทำเพื่อเรื่องอำนาจ ขาดเมตตาธรรม และ ? ซึ่งเป็นเครื่องหมายคำถาม งง หรือ ความสงสัย ลักษณะฝังไว้ในศีรษะ สื่อถึง ความคิด อุดมการณ์ ทศนคติ และอุดมการณ์ ของบุคคลในภาพ โดยภาพมีหัวข้อบอกประเด็นเนื้อหาภาพว่า ชีวิตคนไทยทั่วประเทศฝากไว้กับสมองของท่าน ซึ่งเป็นความหมายในเชิงเรียกร้องและเสียดสี การพัฒนาทางการเมือง การดำเนินงานของชาติ บุคคลในภาพ

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้เพราะ เป็นปีหลังจากเหตุการณ์ พฤษภาทมิฬ พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นเหตุการณ์อันเป็นผลจากการรัฐประหาร รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งที่มีปัญหาด้านความโปร่งใสในการบริหารประเทศ การพัฒนาทางการเมืองของ รัฐบาลใหม่ที่มาจากการเลือกตั้ง เป็นเรื่องที่น่าสนใจ

ภาพนี้เป็นหมวด “การพัฒนาทางการเมือง” ในระดับเสียดสี ล้อเลียนในระดับกลาง “ข” ซึ่ง เขียน ไทยรัฐ เขียนถึง ผู้นำรัฐบาล และพรรคร่วมรัฐบาล อันมินาย ชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ แกนนำ และพรรคร่วมรัฐบาล อันมีพรรคพลังธรรม พรรคความหวังใหม่ และพรรคกิจสังคม ซึ่งมีการรวมกันจัดตั้งรัฐบาล โดยมีความคิดในการเข้าร่วมในการเป็นรัฐบาล โดยที่ไม่ได้มุ่งหวังทำงานเพื่อพัฒนาประเทศ มาตรฐานทางแนวคิด หรือพฤติกรรมที่ไม่ยึดหลัก

ผลประโยชน์และความก้าวหน้าของประเทศ ย่อมไม่เอื้อต่อการผลักดันดำเนินงาน ดำเนินนโยบาย ให้ประเทศชาติสู่การพัฒนา (Lucien W. Pye (1966) จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/การพัฒนาเมือง>)

สภาพการณ์ เหตุการณ์ และ บริบททางการเมือง พ.ศ. 2537

รัฐบาลชวน หลีกภัย ไม่ปฏิบัติตามสัญญาประชาคมที่ให้ไว้ในถ้อยแถลงเลือกตั้ง หากยังไม่นำพาที่จะดำเนินนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภาอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการกระจายอำนาจและการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และยังมีแถมพ่วงด้วยความไม่โปร่งใสของรัฐบาลจากกรณี มีการนำที่ดินของรัฐไปแจกจ่ายแก่ผู้มีฐานะร่ำรวยภายใต้โครงการปฏิรูปที่ดิน

กรณีการฉ้อฉลหัวจักรรถไฟ ซึ่งเป็นข่าวในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน 2537 มติของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2537 เห็นชอบกับข้อเสนอของกระทรวงคมนาคม ในการปลดนายวีรพงษ์ รามางกูร ออกจากตำแหน่งประธานคณะกรรมการการรถไฟแห่งประเทศไทย ไม่เพียงแต่สร้างรอยด่างแก่พรรคพลังธรรมเท่านั้น หากยังสร้างมลทินแก่ รัฐบาลนายชวน หลีกภัย อีกด้วย ข้ออ้างของ พ.อ.วินัย สมพงษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ในการปลดประธานและกรรมการ รฟท.บางคน พ.อ.วินัย กล่าวหาว่า นายวีรพงษ์และสมัครพรรคพวกขัดขวางการดำเนินงานโครงการทางรถไฟและถนนยกระดับในเขตกรุงเทพมหานคร หรือที่รู้จักกันในนาม “โครงการโฮปเวลล์” (Hopewell)

ในทางเศรษฐกิจ กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยแสดงความวิตกเกี่ยวกับการเพิ่มขึ้นของดัชนีราคาผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังจากที่ทราบดัชนีราคาผู้บริโภคในเดือนกันยายน 2537 เงินเฟ้อจึงกลายเป็นข่าวพาดหัวหนังสือพิมพ์เกือบตลอดเดือนตุลาคม 2537 ปริมาณเงินเชื่อมีมากกว่าเงินฝาก ความต้องการใช้จ่ายเงินภายในประเทศมีมากเกินไปที่เงินออมภายในประเทศจะสนองตอบได้ ระบบเศรษฐกิจไทยจึงต้องหยิบยืมเงินออมจากต่างประเทศมาใช้จ่าย ผลก็คือระบบเศรษฐกิจไทยมีปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด

พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ยังนำขบวนคัดค้านการแก้ไขมาตรา 198-199 แห่งร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อธำรงฐานะของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เสถียรภาพของรัฐบาลชวนถูกสั่นคลอนอย่างหนักจากปัญหาต่าง ๆ ที่พุ่งเข้าหารัฐบาล (รังสรรค์ ณะพรพันธุ์ : เศรษฐกิจ การเมือง ยุครัฐบาล ชวน หลีกภัย จาก <http://econ.tu.ac.th/archan/rangsun/หนังสือรวมบทความจากหนังสือพิมพ์/สังคมการเมืองไทย/เศรษฐกิจการเมืองยุครัฐบาลชวน หลีกภัย/The Political Economy of the Chuan Government.pdf>)

นอกจากนี้ก็ยังมึ เหตุการณ์บ้านเมืองที่เกิดขึ้น และเป็นข่าวสารตามหน้าหนังสือพิมพ์ หรือช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจและติดตามของประชาชนหรือผู้รับข่าวสารในขณะนั้น อาทิ ข่าว จิ้งเจียว “ยันตระ อมโรภิกขุ” เสพเมถุน, มาตรการ 2 แม่ลูก “ศรีธนะขัณฑ์”, “ปาอีใส่หน้า อุทัย พิมพ์ใจชน”, “ส.ป.ก.4-01 อภัยสไล้แจกเศรษฐี” และ จับ “กำนันเป๊าะ” ฌ้อโงงที่ดินเขาไม้แก้ว (ข่าวเด่น ปี 2537 จาก

<http://www.jobsiam.com/linkout/o.php?out=http://webboard.yenta4.com/topic/35766>)

ในลำดับถัดไป เป็นภาพการ์ตูนการเมืองของเซีย ไทยรัฐ ในช่วง พ.ศ. 2537 ที่ ผู้วิจัย นำมาเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.2 ภาพ “รัฐมนตรีหน้าใหม่ ประชาชนหน้าเก่า”

ที่มา: <http://chuanleekpai1.blogspot.com/> (ภาพ วันที่ 29 ตุลาคม 2537)

ภาพชายยากจน ออกอยาก หิวโซ ถูกตรึงไว้ด้วยโซ่ตรวน มองการเฉลิมฉลอง ดื่มกิน อย่างมีความสุขของกลุ่มผู้นำ ผู้บริหารประเทศ โดยมีข้อความบรรยายภาพว่า “รัฐมนตรีหน้าใหม่ ประชาชนหน้าเก่า”

ภาพของการใช้ภาษาถ้อยคำ หรือ วจนภาษา (Verbal Language) (ศักดิ์ วิมลจันทร 2551 : 71) เป็นภาษาตัวอักษร โดยคำว่า ความยากจน ไว้ที่ร่างของชายที่ผอมโซไร้เสื้อปิดปกคลุม ส่วนกายท่อนบน เป็นการสื่อความหมายตรง หรือความหมายแท้ (denotation) เป็นความหมายที่ แน่นอนและเข้าใจตรงกัน (Larry L. Barker & Deborah A. Guat, 1996 : 33) อ้างถึงใน ศักดิ์ วิมลจันทร 2551 : 84) อันหมายถึง ความจน ขัดสน ออกอยาก รongรับการขยายความหมายให้ชัดเจน

ยิ่งขึ้นไปอีกด้วยคำว่า “ความยากจน” ในขณะที่อีกด้าน เป็นกลุ่มคนที่มีการแต่งกายที่ดูทันสมัย มีฐานะร่ำรวย ถือแก้วเครื่องดื่ม แสดงผ่านภาษาสีหน้าในอารมณ์ ของความสุข ในการเฉลิมฉลอง ในโอกาสหรือวาระ ของงานที่ใช้ป้ายถ้อยคำ “ร.ม.ต. ใหม่ บนโต๊ะอาหาร”

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้เพราะ การพัฒนาทางการเมือง ของ รัฐบาลใหม่ เป็นเรื่องที่น่าสนใจ และมองเห็นแนวโน้มด้านการพัฒนาทางการเมืองของประเทศได้

ภาพนี้เป็นหมวด “การพัฒนาทางการเมือง” ในระดับเสียดสี ส่อเสียดในระดับกลาง “จ” ซึ่ง เขียน ไทยรัฐ เขียนถึง รัฐบาล พรรคประชาธิปัตย์ ที่ยังไม่สามารถ บริหารประเทศ ให้มีผลงานเป็นที่น่าพอใจ ปัญหาของประชาชน โดยเฉพาะการทำมาหากิน การประกอบอาชีพ และการดำรง ชีวิต ยังมีความยากลำบาก

การสับเปลี่ยนพรรคและบุคคล เข้ามาร่วมรัฐบาล ในรัฐบาลผสม ที่อ่อนแอก็เพื่อที่จะรักษาอำนาจและตำแหน่งของกลุ่มตนเอง โดยที่ไม่ได้มุ่งหวังทำงานเพื่อพัฒนาประเทศ ฐานใหญ่อย่างประชาชนของประเทศ ยังยากลำบากและไม่เข้มแข็งพอที่จะช่วยกัน พัฒนาประเทศชาติสู่ความเจริญทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (Lucien W. Pye (1966) จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/การพัฒนาการเมือง>)

สภาพการณ์ เหตุการณ์ และ บริบททางการเมือง พ.ศ. 2538

ศรัทธาของประชาชนที่มีต่อรัฐบาลชวน หลีกภัย เริ่มมีความถดถอย จากการกล่าวหาในเรื่องการบริหารที่ไม่โปร่งใส การแสวงหาผลประโยชน์ และความไม่สง่างามในทางการเมือง ดังกรณีให้ ส.ส. พรรคร่วมรัฐบาล ต้องยกมือสนับสนุนรัฐบาล ในการอนุมัติให้นำ เข้าไม้ซุงเถื่อนจากต่างประเทศ

พรรคประชาธิปัตย์ ไม่ต้องการให้ ส.ส.พรรคร่วมรัฐบาลมีสำนึกทางมโนธรรม หากแต่ต้องการให้ใช้ “กฎหมู่” เพื่อเอาชนะฝ่ายค้าน โดยไม่คำนึงถึงความชอบธรรมใด ๆ

การปฏิรูปที่ดินเป็นนโยบายของรัฐบาลนายชวน หลีกภัย ซึ่งแถลงต่อรัฐสภา และเป็นหน้าที่ของ ส.ส. พรรคร่วมรัฐบาลทุกคน ที่จักต้องสนับสนุนนโยบายดังกล่าวนี้ โดยการตั้งข้อสังเกตของฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับเรื่องนี้ และมองว่าเป็นการนำที่ดินไปแจกจ่ายให้แก่เศรษฐีและสมัครพรรคพวกของชนชั้นปกครอง

พฤติกรรมของรัฐบาลนายชวน หลีกภัย มิได้แตกต่างจากรัฐบาล ในระบอบประชาธิปไตย อื่นๆ กล่าวคือ เป็นรัฐบาลของกลุ่มผลประโยชน์ ดังเช่นกรณี การหวนกลับไปใช้มาตรการการห้ามนำ เข้าน้ำมันปาล์ม รัฐบาลนายชวน หลีกภัย ที่เลือกเข้าข้างนายทุน โรงงานน้ำมัน

ปาล์มมากกว่าเกษตรกรผู้ปลูกปาล์ม หรือ คังกรณิการปราบปรามการปั่นหุ้่นอย่างลำเอียง หรือ กรณีที่รัฐบาลนายชวน หลีกภัย ผลักดันที่จะส่งเสริมให้เอกชนปลูกยูคาลิปตัส และส่งเสริมการสร้างเขื่อนไฟฟ้า โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์ : เศรษฐกิจ การเมือง ยุครัฐบาล ชวน หลีกภัย จาก <http://econ.tu.ac.th/archan/rangsun/> หนังสือรวมบทความจากหนังสือพิมพ์/สังคมการเมืองไทย/เศรษฐกิจการเมืองยุครัฐบาลชวน หลีกภัย/The Political Economy of the Chuan Government.pdf)

ภายหลังการอภิปรายไม่ไว้วางใจสิ้นสุดลง พรรคพลังธรรมมีมติถอนตัวจากการร่วมรัฐบาลผู้นำพรรคประชาธิปัตย์ คำนวณที่จะนำ พรรคความหวังใหม่ เข้าร่วมรัฐบาล แต่ไร้ผล จึงประกาศยุบสภาในวันที่ 19 พฤษภาคม 2538 นั้นเอง

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อจัดตั้งรัฐบาลใหม่เพื่อบริหารประเทศ ในวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 พรรคชาติไทย ได้รับเลือกตั้งเป็นจำนวนมากที่สุด

นายบรรหาร ศิลปอาชา หัวหน้าพรรคชาติไทย ได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 21 ของประเทศไทย โดยมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2538 (การเลือกตั้งทั่วไปปีพ.ศ. 2538 จาก <http://arinwan.info/index.php?topic=2100.0>)

นอกจากนี้ก็ยังมิ เหตุการณ์บ้านเมืองที่เกิดขึ้น และเป็นข่าวสารตามหน้าหนังสือพิมพ์ หรือช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจและติดตามของประชาชนหรือผู้รับข่าวสารในขณะนั้น อาทิ ส.ป.ก.4-01 ชนวนรัฐบาลยุบสภา, สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ เสด็จเยือนต่างประเทศ, อุทกภัยใหญ่รอบ10ปี ทำเศรษฐกิจพินาศยับ (ข่าวเด่นปี 2538 จาก

<http://www.jobsiam.com/linkout/o.php?out=http://webboard.yenta4.com/topic/35766>)

ในลำดับถัดไป เป็นภาพการ์ตูนการเมืองของเซีย ไทยรัฐ ในช่วง พ.ศ. 2538 ที่ผู้วิจัยนำมาเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.3 ภาพ “แก...ล้มรัฐบาล”

ที่มา: <http://chuanleekpai1.blogspot.com/> (ภาพ วันที่ 20 พฤษภาคม 2538)

ภาพนายชวน หลีกภัย ยืนอยู่หน้ากระจกเงา โดยแสดงอารมณ์กราดเกรี้ยวใส่ภาพของตนเองที่ปรากฏบนกระจกเบื้องหน้า โดยมีข้อความบรรยายภาพว่า “แก...ล้มรัฐบาล”

กระจกซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการสะท้อนภาพเสมือนจริงของผู้ที่ส่องหรือใช้กระจก เพื่อให้เห็นหรือทราบถึงสภาพ ที่เป็นอยู่ เหมือนกับการมองไปยังผู้อื่น ๆ ซึ่งจะสามารถเห็นและเข้าใจในสภาพได้มากกว่า การมองตัวเอง โดยไม่มีวิสัยทัศน์ที่สะท้อนในการมองเห็นภาพดังเช่นกระจกเงา อารมณ์ เกรี้ยวกราด โมโห ของบุคคลที่ยืนหน้ากระจก กับภาพที่เกิดขึ้นบนกระจกเหมือนกันทุกอย่าง เพียงแต่สิ่งที่ถืออ้อมมีลักษณะของเอกสาร หนังสือ หรือตำรา โดยใช้ภาษาถ้อยคำว่า “ประชารัฐไทย” ถือไว้ในมือของผู้ที่ส่องกระจก แต่ภาพที่เกิดขึ้นบนกระจกเงา กลับเป็นคำว่า “ตะแบง สปก. 4-01” โดยมีหัวข้อบอกประเด็นว่า “แก...ล้มรัฐบาล” ซึ่งเป็นการเขียนภาพล้อเลียนในเชิงเสียดสี (satire) ล้อเลียน แต่แฝงความคิด และความหมาย (H.W. Fowler 1971 : 114 อ้างถึงใน ศักดา วิมลจันทร์ 2551 : 66 - 67) ที่บุคคลที่ยืนหน้ากระจกเกรี้ยวกราดภาพตัวเองบนกระจกจากการไม่ยึดถือสิ่งที่เป็นเรื่องถูกต้องดีงามและเป็นภาพลักษณ์ ที่ตนเองเป็นอยู่ในขณะนั้น

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้เพราะ ต้องการศึกษา ความชอบธรรม ของรัฐบาลจากการเลือกตั้ง หลังจากบริหารประเทศได้ระยะหนึ่ง จะมีความยอมรับสนับสนุนทางการเมือง หรือด้านความชอบธรรมอย่างไร

ภาพในหมวด นายกรัฐมนตรี ในระดับเสียดสี ล้อเลียนในระดับกลาง “ข” ของแนวคิดด้านความชอบธรรมทางการเมือง ซึ่ง เชีย ไทยรัฐ เขียนถึงนายกรัฐมนตรี ชวน หลีกภัย ซึ่งถือเป็นผู้มีภาพลักษณ์นอกเหนือจากความเป็นคนซื่อสัตย์สุจริตแล้ว ก็ยังเป็นผู้มีภาพลักษณ์ของผู้มีความรัก

ในความเป็นประชาธิปไตยและเชื่อมั่นยึดถือในประชาธิปไตย ได้แสดงความไม่พอใจเกี่ยวกับปัญหาของเสถียรภาพของรัฐบาล และการให้การยอมรับต่อการปกครองนั้นของผู้ถูกปกครอง” (วีระ เลิศสมพร : ไทยกับความชอบธรรมทางการเมือง (Thai Government with Political Legitimacy) จาก <http://thaipoliticsgovernment.org/wiki/รัฐบาลไทยกับความชอบธรรมทางการเมือง>) หรือประชาชนนั่นเอง โดยสาเหตุมาจากความไม่โปร่งใส ปัญหาทุจริต คอร์รัปชัน ของรัฐบาลเอง ความชอบธรรม ของรัฐบาลก็คือ รัฐบาลที่มีธรรมาภิบาล คือปกครอง บริหารประเทศด้วยความเป็นธรรมสุจริต ให้ความเท่าเทียมเสมอภาคต่อประชาชน โดยมีความเข้าใจ มีความสามารถในด้านการบริหารประเทศ ได้ดีพอสมควร (เซีย ไทยรัฐ (2554) เทปเสียง)

สภาพการณ์ เหตุการณ์ และ บริบททางการเมือง พ.ศ. 2539

การเข้ามาบริหารราชการแผ่นดินในฐานะนายกรัฐมนตรีของนายบรรหาร ศิลปะอาชา หัวหน้าพรรคชาติไทย อยู่ในช่วงการเสื่อมถอยลงของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และการขยายขนาดหนี้สินในสถาบันการเงิน และการตกต่ำลงของธุรกิจกรรมการเงินในตลาดหลักทรัพย์ การส่งออก กุ้งถูกกีดกันจากกฎหมายสิ่งแวดล้อมของสหรัฐ ขณะเดียวกับที่ค่าเงินดอลลาร์ในตลาดการเงินระหว่างประเทศปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ค่าเงินบาทที่ผูกติดไว้กับดอลลาร์จึงพลอยสูงตามไปด้วย ผลก็คือทำให้ความสามารถในการแข่งขันของไทยในตลาดการค้าทั้งในระดับภูมิภาคและในระดับโลกลดลงไปอีก นอกจากนี้บรรดานักเก็งกำไรต่างชาติได้เข้ามาโจมตีค่าเงินของไทยหลายครั้ง รัฐบาลนายบรรหาร ศิลปะอาชา ยังคงเป็นรัฐบาลผสม ที่ประกอบไปด้วยพรรคร่วม รัฐบาลถึง 5 พรรค นำไปสู่ความตึงเครียดไม่ราบรื่น ทั้งยังถูกสื่อมวลชนและพรรคฝ่ายค้าน ขุดคุ้ยและโจมตี ในเรื่องปัญหาทุจริต คอร์รัปชัน

วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2539 การปรับคณะรัฐมนตรีครั้งแรกก็มาถึง และในเดือน พฤษภาคม มีการปรับคณะรัฐมนตรีถึง 6 ครั้ง นายบรรหาร ก็ตัดสินใจประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร เป็นการชิงตัดหน้าการยื่นญัตติของพรรคประชาธิปัตย์ ที่ขอเปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐบาล โดยมีพระบรมราชโองการในวันที่ 27 กันยายนนั่นเอง และได้กำหนดวันเลือกตั้งทั่วไปเป็นวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539 เพื่อหารัฐบาลใหม่เข้ามาบริหารประเทศ (รัฐบาล หลงจู้ จาก <http://arinwan.info/index.php?topic=2100.0>)

หลังการเลือกตั้ง พรรคความหวังใหม่ ซึ่งมีพล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ ดำรงตำแหน่ง หัวหน้าพรรค ได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุด และได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล โดยมี

พรรคร่วมรัฐบาลอันประกอบด้วย พรรคมวลชน พรรคประชากรไทย พรรคชาติพัฒนา พรรคเสรี และพรรคเสรีธรรมเป็นพรรคร่วมรัฐบาล (<http://chawalityong.blogspot.com/>)

นอกจากนี้ก็ยังมีการเกิดขบวนการขึ้น และเป็นข่าวสารตามหน้าหนังสือพิมพ์ หรือช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจและติดตามของประชาชนหรือผู้รับข่าวสารในขณะนั้น อาทิ ข่าว ปีมหามงคล กาญจนภิเษก, สัปดาห์แสงชัย สุนทรวัฒน์, สมรักษ์ คำสิงห์ ีโรโอลิมปิก, นักการเมืองกลุ่ม 16 รุมทิ้งเบงก์บีบีซี 8 หมื่นล้าน และ รัฐนาวา “บรรหาร” ล่ม” เต็งคัดหลังยุบสภา แทนลาออก (ข่าวเด่นปี2539 จาก

<http://www.jobiam.com/linkout/o.php?out=http://webboard.yenta4.com/topic/35766>)

ในลำดับถัดไป เป็นภาพการ์ตูนการเมืองของเซีย ไทยรัฐ ในช่วง พ.ศ. 2539 ที่ผู้วิจัย นำมาเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.4 ภาพ “จนกว่าจะหอบตายไปเอง”

ที่มา: <http://banhantoon.blogspot.com/> (ภาพ วันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2539)

ภาพนายกรัฐมนตรี บรรหาร ศิลปอาชา แบกก่องใหญ่ หนัก โดยคำว่า “รัฐบาล” วิจารณ์เป็นวงกลม ซึ่งมีคำว่า ไร้ศรัทธา ชาว คราว ฉาวโฉ่ และเศรษฐกิจตกต่ำ โดยวิจารณ์อย่างนั้นไม่ไปไหน โดยมีพล.อ. ชวติต ยงใจยุทธ และนายชวน หลีกภัย นั่งดูอย่างมีความสุขสบายใจ

ภาพการวิจารณ์ของ นายกรัฐมนตรี บรรหาร ศิลปอาชา อยู่ในวงกลม วงรี ในแบบรูปสัญลักษณ์ (Signifier) โดยให้ ความหมายสัญลักษณ์ (Signified) เป็นความคิดรวบยอดของผู้ชม ผู้อ่าน (<http://semeion.multiply.com/journal/item/5>) ถึงการไม่ไปไหน ไม่ก้าวหน้า ไม่สืบหน้า อยู่กับที่วนเวียน เกี่ยวพันกับสิ่งนั้น สิ่งนี้อยู่ โดยขยายสิ่งนั้นด้วย คำว่า “ไร้ศรัทธา” “ชาว” “คราว” “ฉาวโฉ่”

และ “เศรษฐกิจตกต่ำ” ให้ความหมายได้ถึง การไม่สามารถแก้ปัญหาและออกจากปัญหาของ การไร้ศรัทธา ข้าราชการ นาว โฉ และเศรษฐกิจตกต่ำ อันเกิดจากมูลเหตุต่าง ๆ กัน ได้ ในที่สุดการวิงวอนอย่างนี้ก็แก้ปัญหาอะไรไม่ได้ สุดท้ายก็จะทอดทิ้ง หมดกำลังใจ ไปเอง โดยพล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ และนายชวน หลีกภัย ในภาษาสีหน้า ของความสุข สบายใจ คงจะได้ประโยชน์ ใดๆ อย่างหนึ่ง บ้างจากการล้มเหลว ของนายกรัฐมนตรี บรรหาร ศิลปะอาชา

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้เพราะ ต้องการศึกษ ความชอบธรรม ของรัฐบาลนายบรรหาร ศิลปะอาชา จากการเลือกตั้งหลังการยุบสภา ของนายชวน หลีกภัย รัฐบาลที่แล้ว ในสมัยแรกของ รัฐบาลนายบรรหาร ศิลปะอาชา จะมีความยอมรับสนับสนุนทางการเมือง หรือด้านความชอบธรรมอย่างไร

เป็นภาพในหมวด นายกรัฐมนตรี ในระดับเสียดสี ล้อเลียน ในระดับกลาง “ข” ของแนวคิดด้านความชอบธรรมทางการเมือง ซึ่ง เชีย ไทยรัฐ เขียนถึง รัฐบาลนายบรรหาร ศิลปะอาชา ที่กำลังจะทำให้ รัฐบาล หมด เสถียรภาพ ความมั่นคง และความชอบธรรมพอที่จะคงสถานะของการเป็นรัฐบาลได้ต่อไป ปัญหาความไม่โปร่งใส ในการบริหารประเทศของรัฐบาลเอง การพัวพันในเรื่องทุจริต คอร์รัปชั่น การไม่ยอมรับต่อการทำหน้าที่ของรัฐบาลจากปัญหา ปัญหาเศรษฐกิจที่ประชาชนเดือดร้อน เมื่อรัฐบาลไม่สามารถ แก้ไข จัดการ ปัญหาเหล่านี้ และใช้อำนาจอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ (proper and effective use of power) เพื่อให้เกิดประโยชน์ส่วนรวม แก่คนในสังคม (Alagappa, M. (Ed) (1995) จาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/449380>) ความเหมาะสมหรือความชอบธรรม ในการทำหน้าที่ ย่อมลดน้อย ถอยลงไป เช่นกัน (เซีย ไทยรัฐ (2554) เทปเสียง)

สภาพการณ์ เหตุการณ์ และ บริบททางการเมือง พ.ศ. 2540

วันที่ 17 พฤศจิกายน 2539 เป็นการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 21 ของประเทศไทย ผลปรากฏว่า พรรคความหวังใหม่ ที่เพิ่งก่อตั้งและส่งผู้สมัครลงเลือกตั้งเป็นครั้งแรกประสบความสำเร็จ ได้เป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล และพล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ หัวหน้าพรรค ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และจัดตั้งรัฐบาลผสมบริหารประเทศ

แต่แล้วเพียงต้นปี 2540 คลื่นลูกแรกของวิกฤตเศรษฐกิจก็ซัดเข้ามาหยั่งกำลังแนวต้านรับของไทย

วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2540 มีการ โจมตีค่าเงินบาทโดยกองทุนต่างชาติอย่างรุนแรง ด้วยความกลัวว่าระบบการเงินจะพัง ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ทำสัญญา swap เพื่อปกป้องค่าเงินบาทไปถึง 12,000 ล้านดอลลาร์

ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่ดูเหมือนว่ากำลังจะเติบโตอย่างผิดสังเกตในลักษณะ “เศรษฐกิจฟองสบู่”

ในเดือนมีนาคม ธนาคารแห่งประเทศไทย ประกาศว่ามีบริษัทเงินทุน 10 แห่งต้องเพิ่มทุน ต่อมาวันที่ 14 พฤษภาคมมีการ โจมตีค่าเงินบาทครั้งใหญ่อีกครั้ง คราวนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยต่อสู้โดยทำสัญญา swap ไปกว่าหมื่นล้านดอลลาร์ จนทำให้ทุนสำรองสุทธิเหลือเพียง 2,500 ล้านดอลลาร์

นายอานวย วีรวรรณ ลาออกจากรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยแต่งตั้งนายทอง พิทยะ เข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแทน เดือนสิงหาคมถึงตุลาคม มีการปลุกกระแสสังคมผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างหนักและต่อเนื่องว่า ประเทศไทยกำลังจะล้มละลาย เพราะการดำเนินนโยบายทางการเงินการคลังผิดพลาดของรัฐบาล แม้ว่าจะมีความพยายามกอบกู้สถานการณ์ด้วยการปรับคณะรัฐมนตรีขนานใหญ่ถึง 2 ครั้ง คือในวันที่ 15 สิงหาคม และ 24 ตุลาคม (อริน : พายเรือในอ่าง จาก http://www.dailyworldtoday.com/newsblank.php?news_id=7351)

รัฐบาลพล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ ประสบกับปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจ และปัญหาจากปล่อยให้ค่าเงินบาทลอยตัว จนเกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจและการคลังของประเทศไปในวงกว้าง และรัฐบาลต้องนำพาประเทศเข้าไปอยู่ภายใต้การกำกับดูแลด้านการเงินการคลัง กับกองทุนฟื้นฟูระหว่างประเทศ หรือ IMF (จิรวัดน์ รจนาวรรณ 2547 : 185)

รัฐบาลพล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ ถูกฝ่ายค้านโดยนายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ และเป็นผู้นำฝ่ายค้าน กล่าวหา พล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ ในด้านการขาดความรับผิดชอบ ขาดภาวะผู้นำ ไร้ความสามารถ ไร้ประสิทธิภาพ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวและพรรคพวก ปล่อยให้พลละเลยให้มีการคอร์รัปชัน และมีเจตนาหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย จนนำสู่การอภิปรายของฝ่ายค้าน (กิริติ เกียรติยากร (บรรณาธิการ) 2550 : 181-182)

ความเสื่อมศรัทธาของประชาชน รวมถึงแรงเสียดทานทั้งในและนอกสภา ในที่สุด พล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ ก็ไม่สามารถดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี อยู่ต่อไปได้ โดยตัดสินใจลาออกจากราชการในวันที่ 6 พฤศจิกายน 2540 (อริน : พายเรือในอ่าง จาก http://www.dailyworldtoday.com/newsblank.php?news_id=7351)

โดยนายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ สามารถนำพรรคและตัวเอง กลับมาเป็นรัฐบาลและการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้อีกครั้งเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2540 (จิรวัดน์ รจนาวรรณ 2547 : 185)

เหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งในปี พ.ศ. 2540 นี้ คือการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่เกิดจากการปฏิรูปการเมืองสมัยนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี โดยเริ่มจากการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 ฉบับที่ 6 ในปีพ.ศ. 2539 โดยแก้ไขเพิ่มมาตรา 211 เพื่อให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ ขึ้นมาทำหน้าที่จัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ทั้งฉบับ (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ 2553 : 94) เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2540 โดยมีสาระสำคัญ เช่น ในด้าน สิทธิเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน ในด้านการควบคุมและการตรวจสอบการเข้าสู่อำนาจรัฐและการใช้อำนาจรัฐ และ ในด้านการสร้างเสถียรภาพทางการเมืองและรัฐสภาที่มีประสิทธิภาพ

โดยในสาระสำคัญข้างต้น ก่อนข้างที่จะทำให้เกิด ระบบคาน ถ่วงดุล ระหว่างภาครัฐ ภาคการเมือง หรือ ระหว่างนักการเมืองกับประชาชน มากขึ้น ถือเป็นการพัฒนาและปฏิรูปทางการเมือง ในอีกระดับหนึ่ง (เพ็งอึ้ง : 94 -102)

นอกจากนี้ก็ยังมีความเห็นเกี่ยวกับบ้านเมืองที่เกิดขึ้น และเป็นข่าวสารตามหน้าหนังสือพิมพ์ หรือช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจและติดตามของประชาชนหรือผู้รับข่าวสารในขณะนั้น อาทิ ข่าว การคอร์รัปชันของนักการเมืองและข้าราชการ ในสมัยรัฐบาลพล.อ. ชวลิต, นักการเมืองบางกลุ่มต่อต้าน นายอานันท์ ปันยารชุน นายอุทัย พิมพ์ใจชน และ ศสร. ที่ผลักดัน รัฐธรรมนูญปี 2540, พรรคแกนนำรัฐบาลพล.อ. ชวลิต และพรรคร่วมรัฐบาล แย่งกันแสวงหาผลประโยชน์จากอำนาจรัฐ เพื่อตนเอง, เสนาะ เทียนทอง และ สมัคร สุนทรเวชต่อต้าน รัฐธรรมนูญปี 2540, และปัญหาความเสียหายทางเศรษฐกิจที่รุนแรงจนกระทรวงการคลังอาจแบกรับ การแก้ปัญหาไม่ไหว

(<http://chawalityong.blogspot.com/>)

ในลำดับถัดไป เป็นภาพการชุมนุมการเมืองของเครือข่ายไทยรัฐ ในช่วง พ.ศ. 2540 ที่ผู้วิจัยนำมาเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.5 ภาพ “เพื่อเพื่อน...หรือเพื่อชาติ”

ที่มา: <http://chawalityong.blogspot.com/> (ภาพ วันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2540)

ภาพนายกรัฐมนตรี พล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ ถูกเข้า รับการเคาะหัวด้วยปึกเอกสารที่ใช้ข้อความว่า “รัฐธรรมนูญ” โดยมีนายเสนาะ เทียนทอง และนาย สมักร สุนทรเวช แสดงท่าทางโกรธ และโมโห พล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธอยู่ด้านหลัง

ภาพเอกสารคำว่า “รัฐธรรมนูญ” ที่ผู้เขียนการ์ตูน เขียนกำกับลงไปในภาพ ในความรู้ และข่าวสารทางการเมืองในช่วงเวลานั้นน่าจะหมายถึง ร่างรัฐธรรมนูญฉบับปีพ.ศ. 2540 โดยเคาะลงไปทีศิริยะ ของพล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ ซึ่งน่าจะให้ความหมายไปในเชิง ของการสอนสั่งหรือให้พร ของพระภิกษุ โดยใช้ที่พระมนต์ที่ทำมาจากใบไม้ พรหมให้กับประชาชนที่มาขอพร หรือการเสด็จ หรือการเป็นสิริมงคล ก็เช่นกัน โดยมีคำว่า “ไป๊ก ไป๊ก ไป๊ก” ซึ่งมีใช้คำนี้ในแวดวงการสื่อสารด้านอื่นเช่น เพลง นำมาใช้ในการอธิบายถึง การประพรมน้ำมนต์ และเคาะศิริยะ ของผู้ที่มาเคารพกราบไหว้ หลวงพ่อคุณ วัดบ้านไร่

การตีความ (Hermeneutics) กลุ่มสังคม วัฒนธรรม การแสดงออก ที่อธิบายหรือตีความหมาย (อิศรัฎฐ์ รินไชสง จาก www.edu.tsu.ac.th/.../เชิงคุณภาพใหม่/...) การคุกเข่าลงให้ ผู้ใหญ่กว่า เคาะศิริยะ ในสังคมไทยถือเป็นการให้พรเป็นสิ่งมงคล ให้สติเตือนให้อยู่ในกรอบแบบไทย ที่ผู้เขียนการ์ตูนและบุคคลในภาพการ์ตูน เป็นคนไทยมีความเข้าใจในสังคมวัฒนธรรมนี้

นายกรัฐมนตรี พล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ ผู้นำรัฐบาล จะต้องตัดสินใจในเชิงเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยใช้หัวข้อบอกข้อความเป็นในลักษณะเชิงคำถามว่า เพื่อเพื่อน...หรือเพื่อชาติ โดยมีภาพ

เพื่อน ซึ่งคือนายเสนาะ เทียนทอง และนายสมักร สุนทรเวช โดยยกหัวแม่มือโป้งให้ พล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ โดยภาษากายแม้ว่าการยกนี้โป้งโป้งจะให้ความหมายได้ทั้ง 2 ทาง คือ พอใจ ชื่นชม และยกย่อง กับอีกทางหนึ่ง ซึ่งหมายถึง โกรธ ไม่พอใจ งอนและโมโห ซึ่งมักใช้และแสดงออกในผู้ใหญ่หรือเด็ก

การที่จะทราบว่าเป็นในแนวทางไหน จะต้องดูจากสีหน้าและท่าทางประกอบ โดยในภาพทั้งนายเสนาะ เทียนทอง และนายสมักร สุนทรเวช ต่างมีสีหน้าที่ไม่พอใจ โมโห ใส่ พล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ โดยใช้ภาษาอักษรว่า โป้งโป้งโป้ง ช่วยเน้นขยายอารมณ์และการกระทำด้วย

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้เพราะ ต้องการศึกษาด้านความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ ที่มีต่อรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญและบริบททางการเมืองที่น่าสนใจ

ภาพในหมวด กฎหมาย รัฐธรรมนูญ ในระดับบวก “ก” ระดับ เห็นด้วย สนับสนุน โดย เชีย ไทยรัฐ มองว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับปีพ.ศ. 2540 ซึ่งมีหลักการสำคัญสามประการ คือ การรับรองสิทธิเสรีภาพให้กับประชาชน การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และการเสริมสร้างเสถียรภาพและประสิทธิภาพให้กับรัฐบาล (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2538) จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย>) และเป็นรัฐธรรมนูญที่ประชาชนมีส่วนร่วมความเป็นประชาธิปไตย (เซีย ไทยรัฐ (2554) เทปเสียง) และมีเนื้อหาในรัฐธรรมนูญที่ค่อนข้างเป็นการปฏิรูปการเมืองมาก มีการผ่านกระบวนการในการถ่วงถ่วง ตรวจสอบและให้ความเห็นชอบทั้งในภาคการเมืองและภาคประชาชนมาแล้ว

รัฐบาลนายกรัฐมนตรี พล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ ควรผลักดันจนสามารถประกาศบังคับใช้ได้ แม้ว่า อาจจะต้องกระทบต่อความสัมพันธ์ทางการเมืองกับ นายเสนาะ เทียนทอง และนายสมักร สุนทรเวช ซึ่งอยู่ร่วมรัฐบาล และไม่สนับสนุน ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้

สภาพการณ์ เหตุการณ์ และ บริบททางการเมือง พ.ศ. 2541

9 พฤศจิกายน 2540 นายชวน หลีกภัย ได้นำพลพรรคเข้าสู่ทำเนียบรัฐบาล ภาพพจน์ความซื่อสัตย์ บวกกับทีมงานด้านเศรษฐกิจสังคมที่ประกอบไปด้วยบุคคลที่มีชื่อเสียง ส่งผลให้คณะรัฐมนตรีชวน 2 เป็นความหวังในการพลิกฟื้นเศรษฐกิจและแก้ปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน

ยุครัฐบาลชวน 2 ความคาดหวัง ความฝันของประชาชนที่ฝากไว้กับคณะรัฐมนตรีของนายชวน หลีกภัย กลับมิได้เป็นไปตามที่ฝัน รัฐบาลครม.ทีมนี้ไม่เพียงแต่จะซ้ำเติมความเสียหายแก่ประเทศชาติด้วยการสร้างความหายนะทางเศรษฐกิจให้เลวร้ายยิ่งขึ้น แต่ยังปล่อยให้มีการทุจริตคอร์รัปชันอย่างมโหฬารในหลาย ๆ ระดับของรัฐ

เรื่องความเสียหายของรัฐบาลกับข้าราชการในการบริหารและทำงานด้วยความ มี
ชอบและโปร่งใส โดย นายประวัตินันต์คำ รองอธิบดีกรมป่าไม้หอบเงินสด 5 ล้านบาท ที่ได้จาก
การรับสินบนตัดไม้สักจากป่าสาละวิน เข้าไปให้นายกรัฐมนตรีเพื่อบริจาคให้กองทุนไทยช่วยไทย
เมื่อ กุมภาพันธ์ 2541

มิถุนายน 2541 รัฐมนตรี พรรคประชาธิปัตย์ โชว์ผลงานผลาญงบประมาณชาติ ใน
กรณีโครงการก่อสร้างถนนความเร็วสูงหรือ SDH มูลค่าหมื่นล้านบาทขององค์การโทรศัพท์แห่ง
ประเทศไทย หน่วยงานในสังกัดกระทรวงคมนาคมที่นาย สุเทพ เทือกสุบรรณ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงคมนาคม เตรียมการ ฮั้วการประมูลของเอกชน 8 ราย ไว้ล่วงหน้า แต่บังเอิญคนในพรรค
ทนความอดสูไม่ไหว นายทวี ไกรคุปต์ หนึ่งในสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ จึงบุกคู้ก่อนจะถูก
สาวไล่ต่อยด้วยฝีมือพรรคฝ่ายค้าน ซึ่งภายหลังหลักฐานต่าง ๆ ออกมายืนยันว่า
นายสุเทพ เทือกสุบรรณ มีส่วนรู้เห็นกับขบวนการฮั้ว ในฐานะผู้เซ็นอนุมัติ ทำให้นายสุเทพ
เทือกสุบรรณ ต้องระงับโครงการดังกล่าวไว้ชั่วคราว

กันยายน 2541 มีการบุกคู้ให้สาธารณชน รับรู้ถึงความผิดปกติของโครงการฝักสวน
ครัวรั้วกิน ได้ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของ นายวิรัช รัตนเศรษฐ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ จากพรรคชาติไทย ที่นำเงินงบประมาณ 500 ล้านบาท มาจัดซื้อเมล็ดพันธุ์พืชฝักสวน
ครัว โครงการนี้ถูกตรวจสอบพบว่าใช้วิธีพิเศษในการจัดซื้อเมล็ดพันธุ์พืช กล่าวคือ เมล็ดพันธุ์ที่
จัดซื้อภายใต้วิธีพิเศษมีราคาแพงกว่าเมล็ดพันธุ์พืชชนิดเดียวกันที่ขายอยู่ตามท้องตลาดอย่างต่ำ 2
เท่า เป็นผลให้ต้องสูญเสียงบประมาณแผ่นดินหลายร้อยล้านบาทโดยเปล่าประโยชน์

พฤศจิกายน 2541 โครงการของงบประมาณจัดซื้อยาให้กับโรงพยาบาลทั่วประเทศ
วงเงิน 1,400 ล้านบาท โดยการอนุมัติของนายรักเกียรติ สุขชนะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
สาธารณสุข พรรคกิจสังคม ถูกเปิดโปงออกมา โดยที่นายกรัฐมนตรีชวน หลีกภัย ผู้ซื่อสัตย์ ออกมา
ปกป้องอย่างออกหน้าออกตา ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏ พบว่า ทั้งราคาในการจัดซื้อยาเวชภัณฑ์ที่
แพงกว่าปกติ และผลิตภัณฑ์บางชนิดที่ไม่ได้คุณภาพมาตรฐาน (รัฐบาล ชวน2 จาก
<http://oldforum.serithai.net/index.php?topic=19334.0>)

ในเวลาต่อมาศาลฎีกา มีคำสั่งยึดทรัพย์สินนายรักเกียรติ จำนวน 233 ล้านบาท ตกเป็น
ของแผ่นดินเนื่องจากร่ำรวยผิดปกติ ในปี 2546 ศาลยังพิพากษาให้จำคุกนายรักเกียรติ เป็นเวลา 15 ปี
ฐานเป็นเจ้าพนักงานเรียกรับเงินสินบนจำนวน 5 ล้านบาท จากบริษัทผลิตภัณฑ์ยาสองแห่ง
แลกเปลี่ยนกับการยกเลิบบัญชีราคาขายหลักเพื่อเอื้อประโยชน์ให้ทั้งสองบริษัทขายยาในราคาสูงกว่า
ปกติ (ข่าวดังประจำปี 2541 จาก <http://webboard.yenta4.com/topic/35767>)

นอกจากนี้ข่าวการตั้งพรรคใหม่ของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งเป็นคลื่นลูกใหม่ทางการเมืองและเป็นที่ยึดตามองและสนใจในทางการเมืองของประชาชน เนื่องจากความแปลกใหม่และเป็นผู้นำนวัตกรรมใหม่เข้ามาในทางการเมือง

โดย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่เป็นคลื่นลูกใหม่ทางการเมืองในขณะนั้น ได้ลาออกจากหัวหน้าพรรคพลังธรรม จากมติพรรคในปี พ.ศ. 2538 ในการดำรงตำแหน่งแทนพล.ต. จำลอง ศรีเมือง หัวหน้าพรรคคนเก่า (กิริติ เกียรติยากร (บรรณาธิการ) 2550 : 175)

พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้จัดตั้งพรรคไทยรักไทย ในพ.ศ. 2541 โดยดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรค ซึ่งมีลูกพรรคพลังธรรมหลายคนย้ายตามพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มาอยู่พรรคไทยรักไทยด้วย (เพ็งอ้อ : 182)

นอกจากนี้ก็ยังมีความเห็นที่เมืองที่เกิดขึ้น และเป็นข่าวสารตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจและติดตามของประชาชนหรือผู้รับข่าวสารในขณะนั้น อาทิ ข่าว การโกล่เกล็ดตั้งที่บุรีรัมย์, ขวนกับปัญหากลุ่มต่อต้านการสร้างท่อก๊าซ ไทย-พม่า, ขวนรอพรรคชาติพัฒนา มาเสียบร่วมรัฐบาล, การโกล่เกล็ดตั้งที่สมุทรปราการ, ขวน ไม่สามารถควบคุมรัฐมนตรี คอร์รัปชั่น, ขวนนำพาชาติสู่การเป็นทาสทางการเงินของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ IMF (<http://chuanleekpai.blogspot.com/>)

ในลำดับถัดไป เป็นภาพการ์ตูนการเมืองของเซีย ไทยรัฐ ในช่วง พ.ศ. 2541 ที่ผู้วิจัยนำมาเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.6 ภาพ “คลื่นยักษ์ลูกใหม่”

ที่มา: <http://chuanleekpai.blogspot.com/> (ภาพ วันที่ 22 กรกฎาคม 2541)

ภาพนายชวน หลีกภัย ซึ่งอุ้มนายสุเทพ เทือกสุบรรณ พยายามวิ่งหนีคลื่นยักษ์ ที่มี
ข้อความ เสื่อมศรัทธา ไปให้พ้น โดยเร็ว

นายกรัฐมนตรี ชวน หลีกภัย อุ้มชายคนหนึ่งที่ตั้งชื่อว่า เป็นนายสุเทพ เทือกสุบรรณ โดย
ผู้เขียนการ์ตูน ใช้คลื่นยักษ์ เป็นภาษาวัตถุแสดงสัญลักษณ์ ความหมายตรง (Denotation) ความจริง
ของธรรมชาติที่คลื่นยักษ์ เป็นอันตราย ต่อสิ่งต่างที่อยู่ใกล้หรือขวางมัน ใน ความหมายแฝง
(Connotation) ที่นำด้านสังคม วัฒนธรรม เกี่ยวข้องในการอธิบาย
(<http://semeion.multiply.com/journal/item/5>) โดยด้านลบของคลื่นยักษ์ คือ ความใหญ่โตและ
อันตรายของ ปัญหา ความเชื่อถือ ศรัทธา

ภาพนายกรัฐมนตรี ชวน หลีกภัย อุ้มนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ที่ในมือถือแฟ้มหรือ
หนังสือที่มีอักษร ภาษาอังกฤษ SDH ซึ่งผู้อ่านที่มีข้อมูลหรือติดตามข่าวสารในขณะนั้นจะทราบว่าเป็น
ชื่อของโครงการด้านการสื่อสาร ที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ และมีข้อมูล ข่าวสาร เรื่องความไม่
โปร่งใส และการทุจริต โดยนาย ชวนเองและนาย สุเทพ จะต้องรีบก้าวไปให้พ้นจากจุดของคลื่น
ยักษ์ที่มีคำว่า “เสื่อมศรัทธา” ซึ่งก็หมายถึง ศรัทธาของประชาชน ที่เคยมีต่อบุคคล 2 คน เริ่มเสื่อม
และลดน้อยถอยลง จนไม่สามารถยืนอยู่ตรงนั้น ได้ ซึ่งก็คือการหมดความชอบธรรมในอำนาจและ
ตำแหน่งในการเป็นรัฐบาลหรือฝ่ายบริหารประเทศนั่นเอง

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้เพราะ การเมืองมีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะเรื่อง ผู้นำหรือรัฐบาล
บริหารประเทศ บ่อยครั้งและมีความถี่มาก เสถียรภาพของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง โดยส่วนหนึ่ง
มาจากการสนับสนุนโดยประชาชน เป็นที่น่าสนใจ ศึกษา

ภาพในหมวด นายกรัฐมนตรี ในระดับเสียดสี ล้อเลียนในระดับกลาง “ข” ของแนวคิด
ด้านความชอบธรรมทางการเมือง ซึ่ง เชีย ไทยรัฐ เขียนถึง รัฐบาลของนายชวน หลีกภัย ซึ่งเป็นเข้า
มาเป็นรัฐบาลสมัยที่สอง ผลงานการบริหารประเทศก็ยังไม่ดีนัก

ความไม่โปร่งใส ปัญหาทุจริต คอร์รัปชัน อย่างโครงการด้านการสื่อสาร SDH ซึ่งมีการ
เกี่ยวข้องในผลประโยชน์ของชาติ ซึ่งนายสุเทพ เทือกสุบรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
ดูแลกำกับอยู่

อำนาจอันเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ (proper and effective use of power) เพื่อให้
เกิดประโยชน์ส่วนรวม แก่คนในสังคม (Alagappa, M. (Ed) (1995) จาก
<http://www.gotoknow.org/blogs/posts/449380>) ไม่ถูกสร้างหรือนำมาใช้ ย่อมเร่งให้ศรัทธาของ
ประชาชนต่อรัฐบาลตกต่ำลงอย่างรวดเร็วความชอบธรรม ของรัฐบาล (เชีย ไทยรัฐ (2554) เทป
เสียง)

สภาพการณ์ เหตุการณ์ และ บริบททางการเมือง พ.ศ. 2542

กลางปี 2542 ปฏิบัติการ โกงครั้งมโหฬาร ในการเลือกตั้งสมาชิกเทศบาลนคร จังหวัดสมุทรปราการ ถึงขั้นต้องให้มีการเลือกตั้งครั้งใหม่ สูญเสียบประมาณไปโดยเปล่าประโยชน์ เพราะผลที่ออกมาไม่สามารถหาคน โกงมาลงโทษได้ เนื่องจากนายวัฒนา อัสวเหม เป็นบิดาของหัวหน้าผู้สมัครทีมหนึ่ง ซึ่งในขณะนั้นนั่งเก้าอี้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และเป็นผู้มีบุญคุณต่อพรรคประชาธิปัตย์ ในฐานะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้สามารถจัดตั้งรัฐบาลชวน 2 เป็นผลสำเร็จ

ตุลาคม 2542 มีการเปิดโปรงขบวนการค้าซีดีเถื่อน ซึ่งคนของรัฐบาล ได้ใช้บ้านพิษณุโลกอันเป็นบ้านพักของนายกรัฐมนตรี เป็นสถานที่เก็บซีดีเถื่อน ก่อนกระจายสู่ท้องตลาด (รัฐบาล ชวน2 จาก <http://oldforum.serithai.net/index.php?topic=19334.0>)

เหตุการณ์ที่สำคัญในปี พ.ศ. 2542 อีกเหตุการณ์หนึ่งคงเป็นเรื่องของ วันที่ 1 ตุลาคม 2542 จากกรณีที่ กลุ่มนักศึกษาพม่า จำนวน 12 คน พร้อมอาวุธปืนและระเบิด นำโดยนายจอนนี่ อ้างว่าพวกเขาชื่อ “ก๊อดส์อาร์มี” หรือ “กองทัพพระเจ้า” บุกเข้าไปในสถานทูตพม่า ประจำประเทศไทย ถนนสาทร เขตสาทร เพื่อการต่อรองทางการเมืองในประเทศพม่า จนฝ่ายไทยโดย ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงต่างประเทศ ในขณะนั้น เสนอเป็นตัวประกันให้กลุ่มนักศึกษาพม่าและพาไปส่งที่ชายแดนจังหวัดราชบุรี รวมเวลา 25 ชั่วโมง สถานการณ์ทุกอย่างจึงคลี่คลายลง (ข่าวดังประจำปี 2540- 2549 จาก <http://webboard.yenta4.com/topic/35767>)

นอกจากนี้ก็ยังมิ เหตุการณ์บ้านเมืองที่เกิดขึ้น และเป็นข่าวสารตามหน้าหนังสือพิมพ์ หรือช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจและติดตามของประชาชนหรือผู้รับข่าวสารในขณะนั้น อาทิ ข่าว ปรีศนา ห้างทอง ธรรมวัฒนะฆ่าตัวตาย, โรงงานลำไยอบแห้งระเบิด คับ 45, ก๊อดส์อาร์มียึดสถานทูตพม่า, ขายหน้าทั่วโลก รัฐบาล “ชวน 2” ปล่อยหมากัดมือบ และ “ธัมมชโย” พันเจ้าอวาสวัตพระธรรมกาย (ข่าวดังประจำปี 2540- 2549 จาก <http://webboard.yenta4.com/topic/35767>), สนับสนุนสิ่ง โละกรรมกรที่ชวนแต่งตั้งสอบ กรณีบ้านที่กาญจน, ชวนไร้ความสามารถเคลียร์ปัญหาชายแดนไทยพม่า, ธารินทร์เจองานยากคดีสอบเบงก์กรุงไทย (<http://chuanleekpai.blogspot.com/>) (

ในลำดับถัดไป เป็นภาพการ์ตูนการเมืองของเชีย ไทยรัฐ ในช่วง พ.ศ. 2542 ที่ผู้วิจัยนำมาเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.7 ภาพ “ตรายางเถื่อน”

ที่มา: <http://chuanleekpai.blogspot.com/> (ภาพ วันที่ 8 พฤศจิกายน 2542)

ภาพตรายางรูป นายกรัฐมนตรีชวน หลีกภัยและพล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ เตรียมที่จะประทับตราให้กับเอกสารที่วางกองอยู่ด้านล่าง

ตรายางในด้านความหมายตรง (Denotation) (ศักดา วิมลจันทร์ 2551 : 128) คือเครื่องประทับตราที่ผู้ทำหรือเป็นเจ้าของ เครื่องประทับตรา นี้ ให้การรับรอง หรือเป็นการยืนยันถึงความสมบูรณ์ของความถูกต้อง ในการทำให้เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ มีความสมบูรณ์ ถูกต้องมีผลบังคับใช้ในการยอมรับหรือในทางกฎหมาย โดยมักใช้คู่กับการลงลายมือชื่อ หรือที่เรียกว่า ลายเซ็น เพื่อสร้างความสมบูรณ์ให้มากขึ้น

ในด้านความหมายเฝือม (Connotation) (ศักดา วิมลจันทร์ 2551 : 128) ตรายาง อาจหมายถึง การเป็นเครื่องมือที่แสดงความถูกต้อง ความชอบธรรมให้สิ่งต่าง ๆ เช่นการพูด หรือการแสดงออก ในเรื่องใด และสร้างผลให้ผู้อื่น ๆ เห็นคล้อยตาม เชื่อตาม

ตรายางรูปนายกรัฐมนตรีชวน หลีกภัย และ พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นผู้มีความสำคัญในทางการเมืองและความน่าเชื่อถือทางสังคม ซึ่งจะต้องประทับตราลงบนเอกสาร ที่ใช้ภาษาอักษร สื่อสารความหมายว่า อยู่กับชนล้าวนเป็นคนดี และ ลูกน้อง เสธ. ทำอะไร ก็ไม่ผิด

ซึ่งในการพูด ชี้แจงหรือ ยืนยัน ของบุคคลทั้งสอง ที่มีต่อข้อครหา ข้อกล่าวหา ของบุคคลที่อยู่ในอาณัติ หรือมีความเกี่ยวพันใกล้ชิดกับตน เท่ากับเป็นการยืนยัน ในความถูกต้อง

ในเชิงมนโคติ คือความคิดหรือความรู้สึกแทนการตรวจสอบที่เป็นเรื่องในลักษณะของระบบและเป็นเรื่องทางเหตุผล เชิงวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ยังเป็นลักษณะในเชิงชี้นำไปในทางความคิด และสร้างความคล้อยตามอีกด้วย

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้ เพื่อศึกษาการรักษาความถูกต้องด้านกฎหมาย หรือรัฐธรรมนูญ ที่รัฐบาล ต้องให้ความสำคัญ เคารพ และดำเนินการปฏิบัติ ให้เป็นไปโดยถูกต้อง

ภาพในหมวด กฎหมาย รัฐธรรมนูญ ในระดับเสียดสี ส่อเสียดในระดับกลาง “ข”

เซีย ไทยรัฐ เขียนถึง รัฐบาลและบุคคลชวน หลีกภัย ซึ่งก็มี พล.ต. สนั่น ขจรประศาสน์ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มักใช้การมีสถานะทางสังคมการเมือง และอำนาจหน้าที่ ของตนเอง ปกป้อง ยืนยัน ความบริสุทธิ์ ความถูกต้อง ของบุคคลใกล้ชิด แทนที่จะใช้กฎหมาย ซึ่งตนเองก็เป็นเจ้าพนักงานของรัฐที่ต้องพิทักษ์ ในการสร้างความถูกต้องตามกระบวนการ (เซีย ไทยรัฐ (2554) เทปเสียด) และยังสร้างความลำบากใจให้กับองค์กรหรือหน่วยงานที่ต้องทำหน้าที่ดังกล่าวด้วย

สภาพการณ์ เหตุการณ์ และ บริบททางการเมือง พ.ศ. 2543

ปัญหาพื้นที่เขตแดนระหว่างไทย-กัมพูชา โดยใน พ.ศ. 2543 ได้มีการลงนามใน “บันทึกความเข้าใจ” (Memorandum of Understanding : MoU) ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย และ รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา ว่าด้วยการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก ลงนาม ณ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา วันที่ 14 มิถุนายน 2543 หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า MOU ปี 43 ซึ่งลงนามไว้ในสมัยรัฐบาลชวน หลีกภัย โดยมี ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้น เป็นผู้ลงนาม (mou ปี พ.ศ. 2543 จาก <http://highlight.kapook.com/view/50959>)

การพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) กรณีกู้เงิน 45 ล้านบาทจากบริษัท เอเอเอส ออโต้ เซอร์วิส จำกัด ของพล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ เลขานุการพรรคประชาธิปัตย์ อดีตรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยว่าเป็นการจงใจแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่เป็นเท็จ เพราะไม่มีที่มาที่ไปของเงินชัดเจน

พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ ยังมีเรื่องคดีหาสน์ 3 หลังในพื้นที่ป่าเมืองกาญจนบุรี ตรวจสอบพบว่า บุกรุกพื้นที่อุทยานแห่งชาติและมีความเกี่ยวข้องกับคนใกล้ชิดของพล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์

กรณีซื้อขายตำแหน่งสำนักงาน รพช. ที่ถูกเปิดโปงในเดือนกันยายน 2541 เริ่มต้นจากการจับกุม น.อ.ชาติรา ธารบุญ จากนั้นขยายผลสู่การจับกุม จ.ส.ต.สุวิทย์ มลรัฐฯ คนขับรถของ เสธ.หนั้น และ สันติ เกรียงไกรสุข ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย เพราะผลตรวจสอบพบว่ามีกร อ้างชื่อ ฉวีวรรณ ขจรประศาสน์ ภรรยา พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ เข้าไปเกี่ยวข้อง

กรณีผืนป่าท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าป่าได้ถูกทำลายไป 422 ไร่ ต้นไม้ถูกตัด โค่น 1,293 ต้น เมื่อเดือนมีนาคม 2543 จนข้าราชการกรมป่าไม้ด้วยกันทนมไม่ไหว พยายามนำ ข้อเท็จจริงของการทำลายป่าครั้งนี้ออกมาเปิดเผย เรื่องจริงร้อนถึงนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ที่เพิ่ง รอดจากการไม่ถูกตั้งฟ้องในความผิดฐานไม่สั่งเพิกถอนสัมปทานพื้นที่ป่าสงวนป่าท่าชนะ และ เปลี่ยนพื้นที่สัมปทานโดยไม่ได้นำเสนอรับอนุมัติจาก ครม. ซึ่งพื้นที่เปลี่ยนแปลงเกิน 2,000 ไร่

กรณี มีอบเชื่อนปากมูลและฝายรายไศล เป็นความทุกข์ยากของประชาชนในเขต โครงการที่เดือดร้อนจากการต้องถูกอพยพ และขาดรายได้จากการประมง เนื่องจากไม่ปฏิบัติตาม พันธ์สัญญาใน โครงการต่อเนื่อง ซึ่งรัฐบาลเดิมเคยสัญญาไว้

การจัดสรรงบประมาณประมาณประจำปี 2544 สะท้อนการมุ่งหาผลประโยชน์จาก ภาษีของประชาชน โดยการเร่งรีบอนุมัติผ่านงบประมาณปี 2544 และฉวยโอกาสโค้งสุดท้ายของ การจัดสรรงบประมาณอนุมัติโปรเจกต์ยักษ์ ซึ่งใช้เงิน มหาศาล เช่น โครงการสร้างไซโล 66 แห่งทั่ว ประเทศภายใต้วงเงิน 10,800 ล้านบาทของ ประภักดิ์ โพสุชน ซึ่งได้รับการอนุมัติโดยไม่ต้อง พิจารณารายละเอียด

แม้ว่านายชวน หลีกภัย จะประกาศยุบสภาไปเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2543 แต่ ครม.ชุด ของนายชวน ที่เป็นครม.รักษาการ ก็ได้มีการอนุมัติงบประมาณผูกพัน เป็นจำนวนเงินสูงถึง 64,653.1 ล้านบาท

ปัญหาเศรษฐกิจยังเป็นปัญหาใหญ่ของรัฐบาลชวน หลีกภัย การทำตามเงื่อนไข ไอเอ็มเอฟ. เพื่อให้ นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน การให้ฝรั่งมาซื้อสินทรัพย์จาก ปรส. ในราคาถูก เอาไปขายต่อสร้างกำไรและรัฐบาลยังรับหนี้เอกชนเข้ามาเป็นหนี้รัฐบาล ทำให้หนี้สาธารณะ ที่ประชาชนคนไทยต้องแบกรับ หนี้พุ่งสูงถึง 3,260,000 ล้านบาท หรือราว 70,000 บาทต่อคน นอกจากนี้การส่งออกของบริษัทต่างชาติ ที่กระจุกตัวอยู่เพียงไม่กี่ธุรกิจ และใช้วัตถุดิบนำเข้าเกือบ ทั้งหมด ผลประโยชน์ที่จะตกแก่คนไทยจึงมีเพียงน้อยนิด (รัฐบาล ชวน2 จาก

<http://oldforum.serithai.net/index.php?topic=19334.0>)

นอกจากนี้ก็ยังมึ เหตุการณ์บ้านเมืองที่เกิดขึ้น และเป็นข่าวสารตามหน้าหนังสือพิมพ์ หรือช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจและติดตามของประชาชนหรือผู้รับข่าวสารในขณะนั้น อาทิ ข่าว ก๊อดส์อาร์มียีด โรงพยาบาลราชบุรี ถูกวิสามัญดับขกทีม, มติชนเปิดโปงทุจริตเรือขุดฉาว

1.2 พันล้าน, วิกฤตต่อก๊าซไทย-มาเลเซีย ปะทะกันเดือด, ศาลรัฐธรรมนูญตัดสินให้ พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ เว้นวรรค 5 ปี ฐานชุกทรัพย์สิน, พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โคน ป.ป.ช.ฟ้องศาลรัฐธรรมนูญ คดีชุกหุ้น, ชวน-บัญญัติ"หลดคดี (ข่าวตั้งประจำปี 2540- 2549 จาก

<http://webboard.yenta4.com/topic/35767>), ธารินทร์สั่งแบงก์ชาติรับผิดชอบหนี้กรุงไทยและนำเงินสำรองของชาติไปชดเชยแบงก์ชาติ, ทักษิณ ชินวัตรกว้านซื้อตัว ส.ส. เข้าพรรคไทยรักไทย และชวนถูกกล่าวหาในสหกรณ์สุราษฎร์ฯ (<http://chuanleekpai.blogspot.com/>)

ในลำดับถัดไป เป็นภาพการ์ตูนการเมืองของเซีย ไทยรัฐ ในช่วง พ.ศ. 2543 ที่ผู้วิจัยนำมาเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.8 ภาพ “ถึงคราวคนดู...ต้องชูปะแดง”

ที่มา: <http://chuanleekpai.blogspot.com/> (ภาพ วันที่ 23 สิงหาคม 2543)

ภาพของชายคนหนึ่งที่มีคำว่า “กตต.” แสดงความเป็นตัวตน ได้ถูกรุมทำร้าย โดยมี นายกรัฐมนตรี ยืนเท้าเอวมอง ดูด้วยสายตาสงสาร ส่วนคนที่อยู่รอบนอกออกไปพยายามประท้วง การกระทำที่เกิดขึ้นตรงหน้า

ตีความหมายภาพชายคนหนึ่งที่ใช้ภาษาอักษรที่กำหนดให้รู้ว่าคือใคร โดยเป็นคำว่า “กตต.” อันเป็นคำย่อมาจากคำว่า “คณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งราชอาณาจักรไทย” เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีหน้าที่หลักในการควบคุมและจัดให้มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น

([http://th.wikipedia.org/wiki/คณะกรรมการการเลือกตั้ง_\(ประเทศไทย\)](http://th.wikipedia.org/wiki/คณะกรรมการการเลือกตั้ง_(ประเทศไทย)))

และในภาษาท่าทาง ของชาย 3 คน ในการกระต๊อบและรุมตี กกด. ที่นอนกองอยู่กับพื้น โดยชายอีกคนหนึ่ง

ซึ่งสื่อได้ว่าเป็นนายกรัฐมนตรีนายชวณ หลีกภัย ยืนเท้าเอวมองด้วยใบหน้าที่สะใจ เห็นดี เห็นงามกับการรุมทำร้าย กกด. ของ ชายทั้ง 3 คน ส่วนภาพของมือหลายมือที่ชูใบกระดาศ โดยมี ถ้อยคำต่าง ๆ อาทิ “โล่คน โกง” “นักการเมืองน้ำเน่าออกไป” เป็นการสื่อสารที่ผู้เขียนถึงการให้ ใบแดง ใบเหลือง ซึ่งเป็นการใช้ภาษาวัตถุเพื่อแสดงความหมายเชิงสัญลักษณ์ (ศักดา วิมลจันทร์ 2551 : 76) โดยที่ใบแดง ใบเหลือง ไม่ได้ถูกแจกหรือให้จริง โดยใบแดงหรือใบเหลืองที่กรรมการ ให้กับนักกีฬา ที่ทำผิดหรือละเมิดกติกา กฎ ระเบียบ เช่นกีฬาฟุตบอล และในทางการเมือง ก็ นำมาใช้กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับ กกด. ที่เป็นองค์กรที่สามารถระบุน หรือชี้มูล ความผิดหรือการ ททุจริต ทางการเมือง ให้กับนักการเมืองที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ซึ่งก็หมายถึงเมื่อนักการเมือง ไม่เคารพและรับฟังการชี้มูลต่อการผิดทุจริต โดย กกด. ซ้ำยังโจมตี กกด. ในด้าน ต่าง ๆ นานา ประชาชนจะเป็นฝ่ายลงโทษ ให้บทเรียนกับนักการเมือง เหล่านั้นเอง เช่นใส่รัฐบาลที่ไม่จริงจังปฏิรูป หรือ โดยวิธีการต่าง ๆ ที่จะสนับสนุน กกด. ให้ทำงาน ได้อย่างเต็มที่ เช่น เพิกถอนสิทธิผู้สมัครทุจริต เป็นต้น

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้ เพื่อศึกษาการทำหน้าที่ของหน่วยงานที่เกิดจาก รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญ เพื่อพยายามแก้ปัญหาด้านการเมือง นักการเมือง ต่อปัญหาและความ ล้มเหลว ของกระบวนการการเมืองที่ผ่านมา

ภาพในหมวด กฎหมาย รัฐธรรมนูญ ในระดับเสียดสี สื่อเขียนในระดับกลาง “จ” เชีย ไทยรัฐ เขียนถึง นายกรัฐมนตรี ชวณ หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ที่ไม่ ยอมรับต่อการ ทำหน้าที่ ของ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือ กกด. ที่ชี้มูลและตัดสิน เรื่องการทุจริต กระทำผิด การเลือกตั้ง ซึ่งมีสมาชิกของพรรคประชาธิปัตย์ บางคนถูกชี้มูลและตัดสินดังกล่าวด้วย

นายกรัฐมนตรีที่ต้องพิทักษ์และสนับสนุนและปฏิบัติให้เป็นไปตาม การดำเนินงาน ขององค์กร ตามรัฐธรรมนูญ (เชีย ไทยรัฐ (2554) เทปเสียง) แต่กลับปฏิเสธ ไม่ยอมรับ และไม่ ปฏิบัติ เสียเอง เพราะตนเองและกลุ่มพวกพ้อง เสียประโยชน์

สภาพการณ์ เหตุการณ์ และ บริบททางการเมือง พ.ศ. 2544

24 มกราคม 2544 พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เดินทางไปจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อรับฟัง ข้อมูลจากผู้สนับสนุนและผู้คัดค้านโครงการสร้างโรงไฟฟ้าหินกรูดและโรงไฟฟ้าบ่อนอก เพื่อจะ

ตัดสินใจว่าจะสร้างหรือไม่สร้าง ถ้าตัดสินใจสร้างก็กลัวเสียคะแนนสนับสนุนจากฝ่ายคัดค้าน ถ้าไม่สร้างก็กลัวเสียคะแนนเสียงจากฝ่ายสนับสนุน (รัฐบาล ทักษิณ ชินวัตร จาก <http://www.thainews.com/old/analyzed/domestic/2545/0145/dpolitic.htm>)

วันที่ 3 สิงหาคม 2544 นายประเสริฐ นาสกุล ประธานตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แถลงผลวินิจฉัยคดีด้วยคะแนนเสียงฉิว 8 ต่อ 7 เสียงว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย ไม่มี ความผิด ฐาน “ชุกหุ้น” เพราะไม่ใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา 295 ของรัฐธรรมนูญ คดีนี้สืบเนื่องจาก คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีมติ 8 ต่อ 1 วินิจฉัยว่า พ.ต.ท.ทักษิณ จงใจปกปิดการถ่ายโอนหุ้นมูลค่ากว่า 4,000 ล้านบาท ให้คนรับใช้ คนขับรถ และคนใกล้ชิด โดยไม่แจ้งรายการแสดงบัญชีทรัพย์สินหลังพ้นตำแหน่ง เป็นคำวินิจฉัยก่อนการเลือกตั้ง ส.ส. ในวันที่ 6 มกราคม 2544 เพียง 10 วันเท่านั้น คำวินิจฉัยดังกล่าว กลายเป็นแรงกดดันให้ พ.ต.ท.ทักษิณ แถลงกลางที่ประชุมพรรคไทยรักไทยว่า “แพ้ไม่ได้”

ปรากฏว่า พรรคไทยรักไทย ชนะถล่มทลายด้วยคะแนน 10,193,950 คะแนน ได้ ส.ส. 249 คน จากทั้งหมด 500 ที่นั่ง พ.ต.ท.ทักษิณ ได้เป็นนายกรัฐมนตรีสมใจ แต่ยังคงลุ้นว่าจะพ้นคดี ชุกหุ้นหรือไม่ ท่ามกลางกระแสเรียกร้องให้ตุลาการรัฐธรรมนูญ อย่าสวนประชามติของคนไทยทั้งประเทศ ที่ต้องการให้ พ.ต.ท.ทักษิณ เป็นผู้นำประเทศ (ข่าวดังประจำปี 2540- 2549 จาก <http://webboard.yenta4.com/topic/35767>)

รัฐบาลพ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร ในสมัยแรก ดำเนินนโยบายต่าง ๆ ตามที่ได้หาเสียงไว้ ซึ่งได้รับความนิยมจากประชาชน เช่น การพักชำระหนี้เกษตรกร, โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค, โครงการบ้านเอื้ออาทร เป็นต้น พ.ต.ท.ทักษิณ ก็ยังได้รับความนิยมจากกลุ่มเกษตรกรและประชาชนในชนบททั่วไปอย่างมาก หากแต่มีเสียงวิจารณ์จากหลายฝ่ายว่า เป็นการดำเนินนโยบายแบบประชานิยม (รัฐบาลทักษิณ ชินวัตร จาก <http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=24-08-2010&group=3&gblog=24>)

นอกจากนี้ก็ยังมีความขัดแย้งบ้านเมืองที่เกิดขึ้น และเป็นข่าวสารตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจและติดตามของประชาชนหรือผู้รับข่าวสารในขณะนั้น อาทิ ข่าว เฉลิม พรหมเลิศ รองประธานวุฒิสภา ชื่อกาม น.ร.หญิงวัย 14, พ.ต.ท.ทักษิณ หลุดคดีชุกหุ้น ไทยรักไทยกวาดแชมป์เลือกตั้ง, บ้าน “น้ำก้อ-น้ำขุน” วิปโยค โคลนถล่มฝัง 126 ศพในคืนเดียว, คลังแสงปากช่องระเบิด ดับ 17 สูญ 200 ล้าน, และ ดวงเฉลิม อยู่บำรุง ผู้ต้องหาฆ่าดาบยี่ม (ข่าวดังประจำปี 2540- 2549 จาก <http://webboard.yenta4.com/topic/35767>) ชวนโจมตีเสนาะคดีสนามกอล์ฟฟอล์ปน์, ทักษิณปฏิรูประบบราชการ, และ ใช้เอกสิทธิ์ ส.ว. คุ่มครอง ส.ว.เฉลิม พรหมมาศ ซื้อหาซื้อบริการทางเพศ (<http://siatoon.blogspot.com/>)

ในลำดับถัดไป เป็นภาพการ์ตูนการเมืองของเชื้อ ไทยรัฐ ในช่วง พ.ศ. 2544 ที่ผู้วิจัยนำมาเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.9 ภาพ “ท่านใหญ่ท่านโต”

ที่มา: <http://siatoon.blogspot.com/> (ภาพ วันที่ 27 กันยายน 2544)

ภาพนายกรัฐมนตรัทักยิณ ชินวัตร พยายามผลักผู้ชายผู้ชายที่มีร่างกายใหญ่โต ที่กำลังนั่งทับอยู่บนหนังสือเล่มใหญ่ อย่างยากลำบาก เพื่อให้พ้นจากการนั่งทับหนังสือนั้นอยู่

ภาพเหมารวม (Stereotype) ซึ่งคือการรับรู้ทั่ว (Generalization) ที่มีต่อชนชั้นบุคคล วัตถุหรือเหตุการณ์ ซึ่งเป็นไปตามวัฒนธรรมหนึ่ง โดยอาจมีการเติมรายละเอียดต่าง ๆ ลงไป เพื่อให้เชื่อว่าเป็นสิ่งนั้น (ศักดิ์ วิมลจันทร์ 2551 : 128)

ภาพเหมารวมของการเป็นข้าราชการที่ต้องแสดงอำนาจ บารมี ต่อชาวบ้าน ประชาชน กับ อีกด้านของข้าราชการที่เป็น โครงสร้างใหญ่ ครอบคลุมทั้งประเทศ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ เฉื่อยช้า ไม่ต้องการ การเปลี่ยนแปลง

ชายร่างใหญ่โตนั่งหันหลังและทับหนังสือ โดยการแต่งกาย เสื้อผ้า และเครื่องหมาย สัญลักษณ์ที่อยู่บนเสื้อ แสดงถึงความเป็นคนที่ทำงานอยู่ในหน้าที่ ตำแหน่ง ข้าราชการ โดยใช้ภาษา ถ้อยคำเขียนให้ความถึงพฤติกรรมของชายผู้นั้น โดยการทับหนังสือเล่มหนาแสดงถึงความเป็นเรื่องใหญ่ ข้อมูลมาก โดยใช้คำว่า “ปฏิรูประบบราชการ” โดยปฏิรูป คือการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพื่อให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยรวมความได้ว่า ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงระบบราชการ ให้มีความ

เจริญรุ่งเรืองมากขึ้น โดยชายที่แต่งกายด้วยเสื้อผ้า ผูกเน็คไท ในลักษณะของคนทันสมัย ก้าวหน้า อาจไม่สามารถผลักดันให้ข้าราชการผู้นั้น พ้นจากการนั่งทับหนังสือหรือเปิดหนังสือ เพื่อให้เนื้อหา ในหนังสือ ซึ่งคือการปฏิรูประบบราชการ ให้บังเกิดหรือบรรลุผลได้

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้ เพื่อศึกษาการทำหน้าที่ด้านการพัฒนาทางการเมือง ของรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ที่เป็นผู้ถูกกล่าวถึงการมีวิสัยทัศน์ การพัฒนา องค์กร หน่วยงาน หลายส่วน ก้าวหน้าและสำเร็จ มาแล้ว

ภาพในหมวด การพัฒนาทางการเมือง ด้านแนวทางการพัฒนาระบบบริหารและ กฎหมาย ในระดับสนับสนุน เห็นชอบ ในระดับบวก “ก”

เซีย ไทยรัฐ เขียนถึง นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นคน มีความคิดก้าวหน้า ทำงานเร็ว คิดสนใจเฉียบพลัน และประสบความสำเร็จจากการเป็นนักธุรกิจมาก่อน

การพัฒนาระบบบริหารและกฎหมาย การสร้างสถาบันอย่างราชการให้ก้าวหน้าเป็น และเพื่อขับเคลื่อน การพัฒนาพลเมือง (Lucien W. Pye (1966) จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/การพัฒนาการเมือง>) เป็นสิ่งดี ที่รัฐบาลนี้คิดจะดำเนินการ และต้องให้การสนับสนุน แต่ถึง แม้จะมี อำนาจหน้าที่ในฝ่ายบริหารประเทศก็ตาม ก็ไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ ที่เข้าไปปฏิรูป ปรับปรุง ระบบสถาบัน ราชการ ซึ่งมีความใหญ่โตและมีปัญหาอุปสรรค ในองค์กรมากมาย

สภาพการณ์ เหตุการณ์ และ บริบททางการเมือง พ.ศ. 2545

รัฐบาลพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จากนโยบายปราบปรามยาเสพติด การแก้ปัญหา คอรัปชั่น และแก้ปัญหาคาความยากจนของประชาชน การจัดระเบียบสังคม การปฏิรูประบบราชการ การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่ค่อนข้างเห็นผลในทางที่ดีขึ้น รวมทั้งการเป็นผู้นำด้านการเมืองระหว่าง ประเทศในภูมิภาคเอเชีย ได้รับการยอมรับและชื่นชมจากประชาชน ไม่น้อย

แต่ รัฐบาล กลับได้รับผลกระทบจากการบริหารงานที่ผิดพลาด เกี่ยวกับเข้าไป แทรกแซงการทำงานของข้าราชการ สื่อมวลชน และ องค์กรพัฒนาเอกชน จนเกิดความขัดแย้งกับ บุคคลต่าง ๆ รวมทั้งมีการเปิดเผยกรณีทุจริตในโครงการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องโดยไม่สามารถเอาผิด กับนักการเมืองที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้รัฐบาลถูกโจมตีว่าไม่จริงจังในการปราบปรามการทุจริต คอรัปชั่น นอกจากนี้รัฐบาลยังถูกโจมตีด้านการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน เมื่อมีการใช้ ความรุนแรงกับกลุ่มคัดค้านการวางท่อก๊าซ ไทย-มาเลเซีย และ ถูกต่อต้านจากหลายฝ่ายเพื่อไม่ให้มี

การดำเนินการตามนโยบาย เรื่องการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และการจัดการที่ดินด้วยการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลยังคงมีเสถียรภาพที่มั่นคงจากจำนวน ส.ส. ที่มีมากกว่าพรรคฝ่ายค้านเกือบ 2 เท่า (366 ต่อ 134 เสียง) ทำให้ พรรคฝ่ายค้านไม่สามารถเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ นายกรัฐมนตรี และไม่สามารถยับยั้ง กฎหมายสำคัญในสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งประชาชนยังคงให้ความเชื่อมั่นต่อรัฐบาลและ นายกรัฐมนตรีอยู่

สำหรับฝ่ายนิติบัญญัติ มีภาพลักษณ์ค่อนข้างตกต่ำจากความไม่เป็นกลางทางการเมืองของประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา และ ความขัดแย้งระหว่าง ส.ส. กับ ส.ว. รวมทั้งมีการเรียกร้องให้ขึ้นเงินเดือนแก่ ส.ส. ส.ว. ทำให้ถูกโจมตีถึงความไม่เหมาะสมอย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตามรัฐสภายังสามารถพิจารณากฎหมายสำคัญได้หลายฉบับ โดยเฉพาะกฎหมายปฏิรูประบบราชการจำนวน 2 ฉบับ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบราชการ ตามแนวทางการปฏิรูปการเมือง ในส่วนความเคลื่อนไหวของพรรคการเมือง ปรากฏว่า พรรคไทยรักไทย ยังคงได้รับคะแนนนิยมจากประชาชนอยู่มาก เนื่องจากการใช้สถานะของความเป็นรัฐบาลช่วยในการหาเสียง ในขณะที่พรรคประชาธิปัตย์ ยังไม่สามารถสร้างคะแนนนิยมได้เท่าที่ผ่านมา อีกทั้งได้รับผลกระทบจากปัญหาภายใน กรณีมีการแย่งชิงตำแหน่งหัวหน้า

ส่วนการดำเนินงานขององค์กรอิสระ ไม่ได้ได้รับการยอมรับจากประชาชนเท่าที่ควร เนื่องจากถูกมองว่า ศาลรัฐธรรมนูญ และ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ถูกควบคุมโดยฝ่ายการเมือง เริ่มตั้งแต่มีกระบวนการสรรหาจนถึงการลงมติของวุฒิสภา จึงไม่มีความเป็นกลางทางการเมือง มีเพียงคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่ดูจะมีความเป็นอิสระ แต่ก็ไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย อย่างไรก็ตามการทำงานขององค์กรอิสระ ได้มีส่วนทำให้การปฏิรูปการเมืองและการพัฒนาประชาธิปไตยก้าวไปในทางที่ดีขึ้น (สถานการณ์การเมืองในรอบปี 2545 และแนวโน้มปี 2546 จาก <http://www.thainews.com/old/analyzed/domestic/2546/0146/dpolitic.htm>)

ภาวะการผลิตภาคอุตสาหกรรมของไทยปี 2545 ปรับตัวดีขึ้น โดยดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมขยายตัวร้อยละ 7.3 ส่วนด้านการลงทุนช่วง 11 เดือนของปี 2545 มีการขอรับการส่งเสริมการลงทุนมูลค่า 231,600 ล้านบาท สูงกว่าปี 2544 ที่มีมูลค่าเพียง 190,700 ล้านบาท (เพ็ญอ้าง)

สถานการณ์สิ่งแวดล้อมในช่วงมกราคม – ธันวาคม 2545 ส่วนใหญ่การเคลื่อนไหวและร้องเรียน มีสาเหตุมาจากปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน ปัญหาเรื่องเขื่อนปากมูล หรือ การคัดค้านโครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติและ โรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซีย จังหวัดสงขลา และการ

คัดค้านโรงไฟฟ้าบ่อนอกและโรงไฟฟ้าหินกรูด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เนื่องจากเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน และรัฐบาลยังได้มอบหมายให้ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรี ซึ่งรับผิดชอบด้านความมั่นคงของชาติ แก้ปัญหาหาสาเหตุ ซึ่งมีการแพร่ระบาดและเป็นปัญหาทางสังคมอย่างรุนแรง (เพ็งอึ้ง)

นอกจากนี้ก็ยังมีความเห็นที่เกือบบ้านเมืองที่เกิดขึ้น และเป็นข่าวสารตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจและติดตามของประชาชนหรือผู้รับข่าวสารในขณะนั้น อาทิ ข่าว มติชนเปิดโปงห้วงคิ้วแรงงานยิว สอบวินัย 8 บิ๊กแรงงาน เค็งปลัด-อธิบดีเข้ากรู, กะเหรี่ยงถล่มรถนักเรียนบ้านคาดับ 3, “ภราดร” พีเว่อร์, มติ ป.ป.ช.ชี้ รักเกียรติ สุขชนะ รวยผิดปกติ และพระราชนิพนธ์เรื่อง “ทองแดง” ดัดอันดับขายดีที่สุดปี 2545 (ข่าวดังประจำปี 2540- 2549 จาก <http://webboard.yenta4.com/topic/35767>), การเมืองควบคุม กกด. ในการแจกใบเหลืองใบแดง, ประชาชนสนับสนุน พ.ต.ท. ทักษิณ ปราบคอร์ปชั่น (<http://siatoon.blogspot.com/>)

ในลำดับถัดไป เป็นภาพการ์ตูนการเมืองของเขีย ไทยรัฐ ในช่วง พ.ศ. 2545 ที่ผู้วิจัยนำมาเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.10 ภาพ “ตาชั่งนี้มีชีเป็นชั่งตาย”

ที่มา: <http://siatoon.blogspot.com/> (ภาพ วันที่ 6 มิถุนายน 2545)

ภาพยนตร์โอกาส อรุณินทร์ ประธาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ถู้อมิดในขณะที่ตรวจสอบคูลของน้ำหนักแต่ละข้างที่อยู่บนตาชั่ง โดยมีนายรัฐมนตรี ทักมึณ ชินวัตร นั้่มองคั้วความวิตกกังวลอยู่ด้านหลัง

ชายในชุดสูทสากลโดยมีตราชั่งโบราณอยู่บนปลายนิ้วมือ ในขณะที่แขนอีกข้างถือมีดไว้ในมือ โดยตีความภาพในลักษณะ ความหมายเทียม (Connotation) (ศักดา วิมลจันทร์ 2551 : 128) ตราชั่งเปรียบได้กับความยุติธรรม ของชายผู้ถือตราชั่งนี้ โดยใช้ภาษากั้อัยคำอักษรตั้วย่อ ปปช. ซึ่งผู้มีความรู้หรือความเข้าใจนางการเมืองจะทราบวาคือ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่จะทำหน้าที่ตัดสิน คนที่อยู่บนตราชั่งในอักษรตั้วย่อ “รมต.” ซึ่งเป็นคำย่อของรัฐมนตรี โดยอีกด้านของตราชั่งเป็นมัดเอกสาร คำอภิปรายของฝ่ายค้าน ซึ่งจะถ่วงคูลกันในน้าหนักหรือความน่าเชื่อถือของแต่ละด้านของตราชั่ง โดยมีคในมือแทนสัญลักษณ์ของการตัดสินโดยคั้วถอดถอน รมต. พร้อมรอไว้แล้ว โดยบุคคลที่อยู่ด้านหลังถูกใช้ภาษาสีหน้าสื่อสาร การวิตกกังวล ลึ้น หรือใจจดใจจ่อกับการ ตัดสิน

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้ เพื่อศึกษา ด้านองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น เรื่อย ๆ

ภาพในหมวด กฎหมาย รัฐธรรมนูญ ในระดับเสียดสี วิพากษ์วิจารณ์ ในระดับกลาง “จ”

เซีย ไทยรัฐ เขียนถึง การตัดสินซึ่งมุดต่อการกระทำผิดทุจริตของรัฐมนตรีในคณะรัฐบาล พ.ต.ท. ทักมึณ ชินวัตร โดยการยื่นข้อ คั้วร้อง โดยพรรคประชาธิปไตย แกนน้าฝ่ายค้าน

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ ปปช. อันเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ในการทำหน้าที่ ใต้สวน ตรวจสอบ วินิจฉัย นักการเมือง ขั้วราชการ ต่อการร้ารวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ (http://www.nacc.go.th/ewt_news.php?nid=1235&filename=index)

โดยรัฐธรรมนูญกำหนดขึ้นเพื่อ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และการเสริมสร้างเสถียรภาพและประสิทธิภาพใให้กับรัฐบาล ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมมากขึ้น (<http://th.wikipedia.org/wiki/รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย>)

การทำหน้าที่ขององค์กรอิสระและสามารถชี้โทษผิดถูก ต่อบุคคลในรัฐบาลของ พ.ต.ท. ทักมึณ ชินวัตร ย่อมส่งผลกระทบต่อรัฐบาลและเสถียรภาพ รัฐบาลได้ไม่น้อยทีเดียว

สภาพการณ์ เหตุการณ์ และ บริบททางการเมือง พ.ศ. 2546

พ.ศ. 2546 ได้มีนโยบายทำสงครามปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดอย่างรุนแรง ในช่วงระยะเวลา 3 เดือน จนถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่า มีการฆ่าตัดตอนผู้กระทำความผิด

ด้านสังคม ได้แก่ การปราบปรามผู้มีอิทธิพล และการจำหน่ายสลากเลขท้าย 3 ตัว 2 ตัว ของรัฐบาล โดยนำรายได้จากการจำหน่ายส่วนหนึ่ง ไปเป็นทุนการศึกษาสำหรับเยาวชนที่ครอบครัวมีฐานะยากจน และยังมีโครงการแท็กซี่เอื้ออาทร โดยคิดค่าเช่ารถในราคาประหยัด เพื่อสร้างอาชีพให้ผู้มีรายได้น้อย แต่มีผู้วิพากษ์วิจารณ์ว่า มีการลักลอบเปิดโอกาสให้ทำธุรกิจเช่าแท็กซี่ได้อย่างเสรี เพื่อเอื้อประโยชน์ให้เครือข่ายของ พ.ต.ท.ทักษิณ ที่ดำเนินธุรกิจให้เช่าแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร เป็นผลให้เกิดปริมาณรถแท็กซี่บนท้องถนนมากเกินความจำเป็น

พ.ต.ท.ทักษิณ มักถูกฝ่ายต่อต้านวิพากษ์วิจารณ์ว่า มักใช้อำนาจสนับสนุนหรือเอื้อประโยชน์ให้เครือข่ายและบุคคลใกล้ชิด เช่น การสนับสนุนให้ได้รับตำแหน่งสำคัญ อย่างการผลักดันให้ พล.อ.ชัยสิทธิ์ ชินวัตร ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก ให้ได้รับตำแหน่งสำคัญอย่าง ผู้บัญชาการทหารบกและผู้บัญชาการทหารสูงสุด ในเวลาต่อมา รวมถึง พล.ต.อ.เพรียวพันธ์ ดามาพงศ์ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นพี่ชายของคุณหญิงพจมาน รวมถึงการใช้อำนาจต่าง ๆ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กลุ่มชินคอร์ป เช่น ลดค่าภาษีสัมปทานโทรคมนาคม ให้กับบริษัทเอไอเอส ลดค่าสัมปทานเช่าคลื่นความถี่ ให้กับบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) เป็นต้น (รัฐบาล ทักษิณ ชินวัตร จาก <http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=24-08-2010&group=3&gblog=24>)

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลยังคงมีเสถียรภาพทางการเมืองและมีมั่นคง เพราะสามารถคุมเสียงเด็ดขาดในสภา (การเมืองปี 46 จาก <http://www.the-thainews.com/old/analyzed/domestic/2546/0146/dpolitic.htm>)

ด้านความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน โดยในวันที่ 29 ม.ค.2546 ชาวกัมพูชานับร้อยคน บุกเข้าไปในสถานทูตไทย ริมถนน นโรดม กลางกรุงพนมเปญ และบุกเข้าไปทำลายข้าวของและเผาอาคารสถานทูต เอกอัครราชทูตไทย จนทำให้เจ้าหน้าที่จำนวนมาก ต้องพากันหนีตายอย่างไม่คิดชีวิต โดยรัฐบาลกัมพูชาอ้างว่า ชาวกัมพูชาไม่พอใจนักแสดงชาวไทยที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องปราสาทนครวัด ที่เคยมีกรณีพิพาทระหว่างไทยกับกัมพูชา และไม่ให้เกิดริชาวกัมพูชา (เขมรเผาสถานทูตไทยในพนมเปญ จาก <http://board.dserver.org/p/phdmd/00000065.html>) อย่างไรก็ตาม รัฐบาลไทยและรัฐบาลกัมพูชา ก็ยุติปัญหานี้ลงได้ในเวลาอันรวดเร็ว

ในด้านเศรษฐกิจ รัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร สามารถทำให้เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวจากวิกฤตการณ์ทางการเงินในเอเชีย พ.ศ. 2540 ได้สำเร็จ และดำเนินงานที่สำคัญหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการขอใช้หนี้สินที่รัฐบาลมีต่อกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) จนหมดภายใน 2 ปี การเพิ่มอัตราผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ จากร้อยละ 2.1 ในปี พ.ศ. 2544 ขึ้นมาเป็นร้อยละ 6.7 ในปี พ.ศ. 2547 (รัฐบาล ทักษิณ ชินวัตร จาก <http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=24-08-2010&group=3&gblog=24>)

ในส่วนของการขยายตัวของดัชนีในตลาดหลักทรัพย์นั้น อาจจะมีสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความไม่โปร่งใสในการบริหารของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณได้ เพราะพบว่ามีธุรกิจบางแห่งได้ประโยชน์มากกว่าธุรกิจกลุ่มอื่น ๆ โดยหากพิจารณาจากบริษัท 10 แห่ง ที่มีการเพิ่มของมูลค่าสูงสุด 10 แห่ง จะพบว่าบริษัทที่มีการเพิ่มขึ้นของมูลค่าส่วนใหญ่แล้ว จะได้รับผลมาจากปัจจัยภายนอก และผลจากนโยบายของรัฐ ซึ่งกระจายผลในทุกกลุ่มธุรกิจ (ผ่า 5 ปีเศรษฐกิจยุคทักษิณ รับผลพวงรัฐบาลเก่า จาก <http://www.nidambe11.net/ekonomiz/2006q1/2006march30p7.htm>)

นอกจากนี้ก็ยังมีความเห็นที่ขัดแย้งกัน และเป็นการข่าวดังตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจและติดตามของประชาชนหรือผู้รับข่าวสารในขณะนั้น อาทิ ข่าว เขมรคลังเผาสถานทูตไทย, พ.ต.ท.ทักษิณ ทำสงครามยาเสพติด ฆ่าตัดตอน 2 พันศพ, จับ “ก้านนเป๊าะ” ฐานจ้างวานฆ่า ล้างผู้มีอิทธิพล, ยึดทรัพย์-จำคุก รักเกียรติ สุขชนะ, และ รัฐเสียด่างทางด่วน 6.2 พันล้าน (ข่าวดังประจำปี 2540- 2549 จาก <http://webboard.yenta4.com/topic/35767>) กลุ่มทุนพรรคประชาธิปัตย์หันมาสนับสนุนพรรคไทยรักไทย, และพ.ต.ท.ทักษิณ ถูกโจมตี ขู่หาทุจริตคอร์รัปชัน (<http://toontaksin1.blogspot.com/>)

ในลำดับถัดไป เป็นภาพการดูงานการเมืองของเซีย ไทยรัฐ ในช่วง พ.ศ. 2546 ที่ผู้วิจัย นำมาเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.11 ภาพ “แคมเปญ 3 เดือน”

ที่มา: <http://toontaksin1.blogspot.com/> (ภาพ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2546)

ภาพนายกรัฐมนตรีนพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ผายมือไปทางโลงศพ โดยมีคำว่า แจกฟรี สำหรับ พ่อค้ายาบ้า โดยมีเด็กชายหญิง 2 คนถือป้าย คำว่า ร่วมกวาดล้างยาบ้าให้หมดจากประเทศไทย ยืนสนับสนุนอยู่ด้านหลัง

นายกรัฐมนตรีนพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ในชุดเสื้อแขนยาวผูกไท ตามปกติ แต่มีปีกและวงแหวน อยู่บน ศีรษะ ซึ่งผู้ที่เข้าใจในภาพ หรือมีประสบการณ์ ในเรื่อง ศาสนาหรือเทพเจ้าของคนแบบชาติตะวันตก แบบเดียวกับผู้เขียนการ์ตูน (วิลเบอร์ ชเรมปี อ้างถึงใน ศักดา วิมลจันทร์ (2551 : 88) จาก images.bas007.multiply.multiplycontent.com/.../ทฤษฎีการสื่อสาร) ก็จะเข้าใจว่านี่คือ เทพดา เทพยดา หรือ เทวดา (Heavenly Spirits) (สอ เสถบุตร 2539 : 263) ที่มีความสูงส่ง ดั่งงาม และด้วยใบหน้าที เครื่องเครียดเอาจริงเอาจัง พร้อม การผายมือไปทางโลงศพที่มีคำว่า แจกฟรีสำหรับ พ่อค้ายาบ้า ซึ่งตีความหมายได้ถึงการเอาจริงเอาจังในการปราบปรามยาเสพติด อย่างเด็ดขาดของ นพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โดยมีการกำหนดระยะเวลาโดยใช้คำว่า “แคมเปญ 3 เดือน” ซึ่ง “แคมเปญ” เป็นการใช้คำทับศัพท์ จากภาษาอังกฤษคำว่า “Campaign” ซึ่งหมายถึง การรบฤดูหนึ่ง, การต่อสู้, การรณรงค์, รบ, ทำการต่อสู้, ทำการโฆษณาเพื่อต่อสู้, การเผยแพร่ และการโฆษณา (สอ เสถบุตร 2539 : 79) เมื่อพิจารณาข้อมูล รายละเอียดของภาพ ร่วมกับ ความหมายหลักของคำว่า “แคมเปญ” คงเป็นการสื่อความในลักษณะ การทำสงครามต่อสู้กับพ่อค้ายาบ้าหรือกระบวนการค้ายาเสพติด อย่างเด็ดขาด โดยมีระยะเวลาในการดำเนินการให้เป็นที่เห็นผล ทราบผลในเวลา 3 เดือน ท่ามกลาง การสนับสนุน ของประชาชนโดยรวม

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้ เพื่อศึกษา ด้านความชอบธรรมของผู้นำรัฐบาลที่ในปีนั้นมีการใช้
มาตรการที่รุนแรงในการปราบปรามยาเสพติด

ภาพในหมวด นายกรัฐมนตรี แนวคิดด้านความชอบธรรมทางการเมือง ในระดับ
สนับสนุน เห็นชอบ ในระดับบวก “ก”

เซีย ไทยรัฐ เขียนถึง นายกรัฐมนตรีพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ในการที่จะปราบปรามกับผู้
ที่อยู่ในกระบวนการยาเสพติดอย่างเด็ดขาด แม้ว่าในหลายกรณีจะไม่ได้มีกระบวนการยุติธรรมหรือ
กฎหมายเข้ามา ดำเนินการให้เป็นที่ไปตามขั้นตอนที่ถูกต้อง แต่การปราบปรามยาเสพติด ตาม
นโยบายที่จริงจัง ถึงลูกถึงคน นี้ อาจอยู่ในข่าย ใช้กำลังเพื่อจัดระเบียบสังคมให้เกิดเสถียรภาพ
Alagappa, M. (Ed) (1995) จาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/449380>) จึงเป็นความ
ถูกต้องชอบธรรมที่รัฐบาลจะกระทำ

สภาพการณ์ เหตุการณ์ และ บริบททางการเมือง พ.ศ. 2547

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลง
โครงสร้างหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อให้องค์ปกครองท้องถิ่นระดับจังหวัด
สอดคล้องกับการกระจายอำนาจมากขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองใน
ท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น

โดยในปี พ.ศ. 2547 ประเทศไทยได้มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
โดยตรงพร้อมกันทั่วประเทศเป็นครั้งแรก (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ 2553 : 108)

ด้านสถานการณ์ทางการเมือง การเคลื่อนไหวของ พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ อดีต
เลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเชื่อมโยงกับบุคคลและกลุ่มบุคคลหลายวงการ กำลังเป็นที่สนใจว่า
คณะและพรรคที่ตั่งขึ้นใหม่นี้ จะสามารถเป็นแกนหนึ่งบนเวทีการเมืองไทยหรือไม่

การเคลื่อนไหวภายในพรรคประชาธิปัตย์ เพื่อแก้ไขความขัดแย้งที่แหลมคมภายใน
และเพื่อรักษาภาพลักษณ์ของการเป็นพรรคเก่าแก่

การเคลื่อนไหวของพรรคชาติไทย ได้รับความสนใจจากสื่อมวลชนพอสมควร
เนื่องจากความแน่วแน่ในการไม่ยุบรวมพรรค การมีผู้นำที่เป็นนักการเมืองเก่า มีโยงใย
ความสัมพันธ์หลายฝ่าย

พรรคไทยรักไทย ซึ่งมีการประชาสัมพันธ์เป็นระยะ แต่การเคลื่อนไหวจริงมีลักษณะ
ลงลึกสู่พื้นที่ต่าง ๆ ทั้งในเขตเลือกตั้ง การเชื่อมประสานกับพรรคและนักการเมือง โดยผ่านช่องทาง
ต่าง ๆ การรุกชิงพื้นที่ทางเศรษฐกิจและการเมืองอย่างเข้มข้น

กล่าวโดยรวมได้ว่า เป็นการเคลื่อนไหวทางการเมืองของนักการเมือง หรือพูดให้เฉพาะขึ้น ก็คือการเคลื่อนไหวทางการเมืองในหมู่นักการเมืองของไทย ซึ่งมีทั้งการต่อสู้และประนีประนอมกัน

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ โดยทั่วไปมีอัตราการเติบโตต่ำกว่าที่คาด แต่ก็ยังคงอยู่ในระดับสูงของโลก การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของไทย เช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นในที่อื่น ด้านหลักมาจากการใช้จ่ายภาคครัวเรือน โดยการกระตุ้นจากนโยบายทางการเงินการคลังของรัฐบาล ประกอบด้วยนโยบายที่เรียกว่า “ประชานิยม” จำนวนหนึ่ง ที่ให้ครัวเรือนเข้าถึงเงินทุนได้ง่ายขึ้น ขณะที่ฐานะการคลังของรัฐบาลดูดีขึ้น ฐานะของครัวเรือนกลับปรากฏหนี้สินสูง การลงทุนภาคเอกชนได้ขยายตัวพอสมควรในครึ่งปีแรกของปี 2547 แต่จำนวนไม่น้อยมาจากกลุ่มบริษัทข้ามชาติ

สถานการณ์ ด้านลบ อื่น ๆ ได้แก่ การก่อการร้ายใน 3 จังหวัดภาคใต้ ราคาน้ำมันพุ่งสูง สัญญาเงินเฟ้อและอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น โรคระบาดในสัตว์ที่อาจติดต่อถึงคน และอาจรวมความขัดแย้งที่ค่อนข้างเด่นชัดภายในชนชั้นนำ(รายงานสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย มิถุนายน 2547 จาก<http://www.nidambe11.net/ekonomiz/2004q3/article2004july20p1.htm>)

นอกจากนี้ก็ยังมึ เหตุการณ์บ้านเมืองที่เกิดขึ้น และเป็นข่าวสารตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจและติดตามของประชาชนหรือผู้รับข่าวสารในขณะนั้น อาทิ ข่าว มหันตภัย ไข้หวัดนก, สัฆหาร โหดนั้กอนุรั้กษั้บ่อนอก เจริญ วัตอั้กษร, ไฟใต้ลुकโซน ก่อเหตุรุนแรงต่อเนื่องตลอดทั้งปี, พ.ต.ท.ทักษิณ นำรัฐนาวาอยู่ครบ 4 ปีเป็นรัฐบาลแรก ในประวัติศาสตร์การเมืองไทย, และ มหันตภัยสีนามิถลั้มไทย (ข่าวเด่นประจำปี 2540- 2549 จาก <http://webboard.yenta4.com/topic/35767>)

ในลำดับถัดไป เป็นภาพการ์ตูนการเมืองของเซียไทยรัฐ ในช่วง พ.ศ. 2547 ที่ผู้วิจัยนำมาเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.12 ภาพ “เจ้ากันไป...อย่าอาฆาตจองเวรต่อกันเลย”

ที่มา: เซีย ไทยรัฐ (2547 : 3) (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ภาพ วันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2547)

ภาพนายกรัฐมนตรีพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จับมือของชากศพที่ด้านหนึ่งมีป้ายข้อความประชาชน 3 จว. ภาคใต้ กับมือของชากศพอีกฝั่งหนึ่งที่มีข้อความ เจ้าหน้าที่ราชการ ให้ชากศพทั้งคู่จับมือกัน โดยมีข้อความภาพ “เจ้ากันไป...อย่าอาฆาตจองเวรต่อกันเลย”

การจับมือกันในทางสัญลักษณ์ของการตีความในลักษณะทั่วไปและในเรื่องราวของชีวิตประจำวัน อันหมายถึง ร่วมมือกัน ตกลงกัน ตามแต่บริบท ที่เกิดขึ้น เช่นการตกลงทำธุรกรรมของบุคคล 2 กลุ่ม เมื่อลงนามในทางเอกสารแล้ว ก็จะจับมือกัน เป็นการแสดงออกในทางสัญลักษณ์ของการสำเร็จในข้อตกลง

หรืออีกนัย ยังหมายถึง การยุติหรือจบลง ในสิ่งที่เคยทำหรือเคยเกิดขึ้น เนื่องจากมีสิ่งใหม่หรือการเปลี่ยนแปลง การจับมือก็เพื่อสร้างพันธะ ทางใจหรือการยอมรับต่อกันว่าจะไม่ทำให้เกิดสิ่งเหล่านั้นขึ้นมาอีก

ซึ่งในภาพการ์ตูน ที่ชายคนนี้จับมือศพ ซึ่งในภาพ จะเป็นภาพในเชิงความหมายแท้ (Denotation) (ศักดา วิมลจันทร์ 2551 : 128) ซึ่งหมายถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิต เป็นความตายจริง ๆ หรือสิ้นชีวิตลงแล้วนั่นเอง โดยให้มือศพทั้ง 2 ด้าน ซึ่งมีคำว่า “ประชาชน 3 จว.” ภาคใต้ ซึ่ง จว ย่อมาจาก จังหวัด และ เจ้าหน้าที่ราชการ ซึ่งหมายถึง เจ้าหน้าที่ราชการที่ปฏิบัติ ในบริเวณพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้เป็นหลัก เข้าประสานกัน คงเป็นไปได้เพื่อให้เกิดการจบลงหรือยุติลง พอแล้ว ไม่มีใครได้เปรียบเสียเปรียบ โดยมีหัวข้อบอกประเด็นว่า “เจ้ากันไป...อย่าอาฆาตจองเวรต่อกันเลย” และภาพ ชายถือหนังสือหรือแฟ้มที่มีข้อความว่า สันติธรรม นีโรไทยกรรม เพื่อขยายความในตัวภาพให้เห็นการสื่อสาร ภาพของการจับมือกันได้มากขึ้น

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้ เพื่อศึกษา ด้านความชอบธรรมของผู้นำรัฐบาลที่ในช่วงนั้นมีการใช้ ความรุนแรง จนมีผู้เสียชีวิต กรณีปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนใต้

ภาพในหมวด นายกรัฐมนตรี แนวคิดด้านความชอบธรรมทางการเมือง ในระดับ สันติสนุน เห็นชอบ ในระดับบวก “ก”

เซีย ไทยรัฐ เขียนถึง นายกรัฐมนตรีพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ต่อปัญหา ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ว่าเป็นการสูญเสียของทั้งภาครัฐ เจ้าหน้าที่รัฐ กับ ภาคประชาชน ซึ่งมีทั้ง ประชาชนผู้บริสุทธิ์ กับผู้ที่อยู่ในกระบวนการ ก่อความไม่สงบและใช้ความรุนแรง ที่เกิดจากการ ควบคุมปราบปรามโดยรัฐและการใช้หรือสร้างความรุนแรงโดยกลุ่มกระบวนการก่อความไม่สงบ

โดยรัฐมีหน้าที่ในการควบคุมและรักษาความสงบเรียบร้อย ดังนั้นสิ่งที่รัฐปฏิบัติลงไป แม้ว่าจะมีความสูญเสียเกิดกับประชาชนก็ถือเป็นเรื่องของการทำหน้าที่ เพื่อรักษาเสถียรภาพ ของ สังคมประเทศ (Alagappa, M. (Ed) (1995) จาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/449380>)

สภาพการณ์ เหตุการณ์ และ บริบททางการเมือง พ.ศ. 2548

พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีสมัยที่ 2 จากผลการเลือกตั้ง เมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ด้วยคะแนนเสียงอันเป็นประวัติศาสตร์กว่า 19 ล้านเสียง โดยได้ ตำแหน่ง ส.ส.ในสภา จำนวน 376 ที่นั่ง ในขณะที่พรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นคู่แข่งสำคัญ กลับได้ เพียง 96 ที่นั่ง

จึงอาจกล่าวได้ว่า รัฐบาลพรรคไทยรักไทยสมัยที่สองนี้ เป็นรัฐบาลที่ได้รับการ เลือกตั้ง จากประชาชนทั่วทุกภาค ทั้งในเมืองและชนบท จึงเป็นรัฐบาลชุดแรก ในประวัติศาสตร์ ไทย ภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่มาจากพรรคการเมือง เดียว ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเกินกึ่งหนึ่งของสภาผู้แทนราษฎร ผลการเลือกตั้งในครั้งนี้ ทำให้การ เมืองไทย มีแนวโน้มที่จะพัฒนาเข้าสู่ระบบสองพรรค (ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีสมัยที่สอง จาก <http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=24-08-2010&group=3&gblog=24>)

การขยายตัวของเศรษฐกิจไทยหลังจากวิกฤตินั้น ในช่วง 3 ปีแรกของรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ดีมาก เมื่อเทียบกับประเทศอื่น แต่ก็ถือได้ว่าเป็นไปตามรูปแบบที่ควร จะ ฟื้นตัวได้มากอยู่แล้ว แต่ในช่วง 2 ปีหลัง คือปี 2547-2548 เศรษฐกิจไทยกลับไม่ได้ขยายตัวอย่าง เค้นซัดกว่าประเทศอื่น โดยขยายตัวต่ำกว่ามาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และ สิงคโปร์

ส่วนนโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรคนั้น เป็นนโยบายที่ดี ช่วยเหลือคนจนลดการใช้เงินเพื่อรักษาพยาบาล ได้ค่อนข้างมาก แต่เมื่อมีการทำโครงการจริงแล้ว รัฐบาลมีการจัดสรรงบประมาณ มาอย่างจำกัด ปีแรกเพิ่มขึ้นจากงบประมาณปี 2544 เพียง 7.8% และหลังจากนั้น ก็มีการเพิ่มงบประมาณอย่างจำกัด ไม่สอดคล้องกับต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้นโยบายที่ควรจะให้สิทธิในการรักษาพยาบาลกับทุกคนอย่างมีมาตรฐาน กลายเป็นนโยบายที่ทำให้มาตรฐานการรักษาพยาบาลมี 2 มาตรฐาน คือระบบสำหรับคนที่จ่ายค่ารักษาพยาบาลเองได้ กับระบบสำหรับคนจน (นโยบายรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร จาก

<http://www.midambe11.net/ekonomiz/2006q1/2006march30p7.htm>)

ปัญหาทางการเมืองต่อการเรียกร้องและต่อต้านรัฐบาลทวีความเข้มข้นมากขึ้น โดยรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. นายสนธิ ลิ้มทองกุล ผู้ดำเนินรายการหลัก ซึ่งเคยเป็นเพื่อนที่สนิทสนมกันมาก่อนกับ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ได้วิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อย่างดุเดือด และที่สร้างความสั่นสะเทือนกับรัฐบาลอย่างมากคือเรื่อง การทุจริตในโครงการต่าง ๆ ที่มีมูลค่ามหาศาล และการแทรกแซงองค์การอิสระของรัฐ จนรายการดังกล่าวถูกปลดออกจากรายการช่อง 9 อ.ส.ม.ท. นายสนธิ ลิ้มทองกุล จึงใช้เวทีอย่าง หอประชุมธรรมศาสตร์ เวทีลีลาศ สวนลุมพินี และ ช่องทางดาวเทียม รวมทั้งสถานีวิทยุ ในการปราศรัย โจมตีรัฐบาล และหาแนวร่วมไปทั่วประเทศ โดยขยายและเผยแพร่ข้อมูล ประเด็นการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ หรืออย่างการขายหุ้นชินคอร์ปให้กับกลุ่มเทมาเสกของสิงคโปร์โดยไม่ต้องเสียภาษี (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ 2553 : 120-122)

นอกจากนี้ก็ยังมีความเห็นเกี่ยวกับบ้านเมืองที่เกิดขึ้น และเป็นข่าวสารตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจและติดตามของประชาชนหรือผู้รับข่าวสารในขณะนั้น อาทิ ข่าว พระประสูติกาลพระองค์เจ้าที่ปังกฯ สถาปนาหม่อมศรีรัศมิ์, สินบน ซีทีเอ็กซ์, แกรมมีสูบมดิชน, ปราบฎการณ์สวนลุมฯ ปราบฎการณ์สนธิ, และ ยูเนสโกชู “พุทธทาส” บุคคลสำคัญของโลก (ข่าวเด่นประจำปี 2540- 2549 จาก <http://webboard.yenta4.com/topic/35767>)

ในลำดับถัดไป เป็นภาพการชุมนุมการเมืองของเซี่ย ไทยรัฐ ในช่วง พ.ศ. 2548 ที่ผู้วิจัยนำมาเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.13 ภาพ “ฝ่าร้าย...ที่ต้องรับต้น”

ที่มา: เซีย ไทยรัฐ (2548 : 3) (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ภาพ วันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2548)

ภาพนายกรัฐมนตรีพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่ต้องแบกกล่องใหญ่หนัก หลายใบ โดยมีคำที่เขียน ระบุความเป็นสิ่งนั้น อาทิ อำนาจเบ็ดเสร็จ ผลประโยชน์ครอบครัว โดยตกลงไปในหลุมทรายคู ที่เขียนว่า “ม็อบ” “ทรยศ” “เครดิตรัฐ” และ “ทำลายทักษิณ” โดยที่ ร่างของ นายกรัฐมนตรีพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร กำลังค่อย ๆ จมลงไปเรื่อย ๆ

ในการสื่อสารของภาพที่ ผู้อ่านการ์ตูน ที่มีสนามประสบการณ์ร่วมจะเข้าใจถึง สภาพของหลุมทรายคู ที่เมื่อ คนหรือสัตว์ต่าง ๆ ที่ตกลงไปมักจะถูกจมนลงไปจนเสียชีวิต

ทรายคูที่เกิดขึ้นกับนายกรัฐมนตรีพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร แสดงความหมายเชิงสัญลักษณ์ (ศักดา วิมลจันทร์ 2551 : 75 - 77) แทน ม็อบ ทรยศเครดิตรัฐ และทำลายทักษิณ ซึ่งใช้ภาษาอักษรให้ ผู้อ่านเข้าใจได้ตามที่ผู้เขียนการ์ตูนต้องการสื่อ นอกจากนี้ สิ่งที่ นายกรัฐมนตรีพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ต้องแบกหรือวางเทินไว้บนศีรษะ ด้วยคำว่า “อำนาจเบ็ดเสร็จ” “ผลประโยชน์ครอบครัว” และอื่น ๆ ที่เป็นเรื่อง หรือสาระในทางลบหรือทางที่ไม่ดี ความเสียหายซึ่งจะทำให้ร่างของนายกรัฐมนตรีพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จมลงได้อย่างเร็วขึ้น แต่ในภาพก็ยังมีภาพเด็กชายไว้ผมแกละ ซึ่งน่าจะเป็นตัวแทนความคิดของผู้เขียนการ์ตูน ยืนก้มไม้ หรือท่อนไม้เพื่อพยายามให้ความช่วยเหลือ และสอดคล้องกับหัวข้อบอกประเด็นที่เขียนว่า “ฝ่าร้าย...ที่ต้องรับต้น”

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้ เพื่อศึกษา ด้านความชอบธรรมของผู้นำรัฐบาล ที่ในขณะนั้นมีปัญหา ด้านการบริหารประเทศมากขึ้น รวมถึงปัญหา ความโปร่งใสของรัฐบาล

ภาพในหมวด นายกรัฐมนตรี แนวคิดด้านความชอบธรรมทางการเมือง ในระดับเสียดสี วิพากษ์วิจารณ์ ในระดับกลาง “ข”

เซีย ไทยรัฐ เขียนถึง นายกรัฐมนตรีพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่กำลังอยู่ในช่วงที่กำลังมีปัญหาของศรัทธาและความ ชอบธรรม การมีผลประโยชน์ทับซ้อน การบริหารประเทศที่มีปัญหาสร้างความไม่พอใจให้กับประชาชนมากขึ้น เรื่อย ๆ (เซีย ไทยรัฐ (2554) เทปเสียง)

เซีย ไทยรัฐ ต้องการให้ นายกรัฐมนตรีพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ต้องเร่งแก้ไขปัญหาเหล่านี้โดยเร็ว ก่อนศรัทธา และระดับการให้การสนับสนุนจากสาธารณชน (degree of public support) (Alagappa, M. (Ed) (1995) จาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/449380>) เชื่อมโยงของประชาชนจะสร้างปัญหา เสถียรภาพของรัฐบาล ความชอบธรรม ของรัฐบาล นอกจากนี้ปัญหาจากความเดือดร้อนและปัญหาของประชาชน ที่ออกมารวมตัวเรียกร้องและกดดันให้รัฐบาลแก้ปัญหา รวมทั้ง กลุ่มฝ่ายตรงข้ามทางการเมืองของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ก็พยายาม ที่จะล้มรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ให้หมดอำนาจและขาดความชอบธรรมในการบริหารจากการเป็นรัฐบาลบริหารประเทศ

สภาพการณ์ เหตุการณ์ และ บริบททางการเมือง พ.ศ. 2549

วันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2549 ระหว่างการดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี สมัยที่สองของ พ.ต.ท.ทักษิณ ตระกูลชินวัตรและดามาพงศ์ ได้ขายหุ้นที่ครอบครองอยู่ทั้งหมด ในบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ให้แก่บริษัท เทมาเส็ก โฮลดิ้งส์ จำกัด (พีทีอี) ซึ่งเป็น กองทุนเพื่อการลงทุน ของ รัฐบาลสิงคโปร์ จำนวน 1,487,740,000 หุ้น (คิดเป็น 49.595% ของจำนวนหุ้นทั้งหมด) มูลค่าหุ้นละ 49.25 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 73,271,200,910 บาท ซึ่งถือเป็นการขายหุ้นผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีมูลค่าสูงที่สุดเป็น ประวัติการณ์ โดยที่ได้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการขายหุ้นเพียงไม่กี่วันก่อนหน้า และการที่ไม่ต้องเสียภาษีรายได้จากผลกำไรในการขายหุ้น ทำให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากในสังคมไทย โดย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ชี้แจงว่า เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน เหตุการณ์ครั้งนี้ เป็นจุดที่ทำให้ กระแสการขับไล่ พ.ต.ท.ทักษิณ ออกจาก นายกรัฐมนตรี ขยายตัวออกไปในวงกว้าง (รัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ. 2549 จาก <http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=24-08-2010&group=3&gblog=24>)

ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 มีการชุมนุมเกิดขึ้นอีกครั้ง เป็นการเปิดตัว “พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” หรือกลุ่มพันธมิตรฯ โดยมี นายสนธิ ลิ้มทองกุลและ

พล.ต. จำลอง ศรีเมือง เป็นแกนนำ เป้าหมายเพื่อต้องการขับไล่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและเป้าหมายเพื่อโค่นล้มการบริหารงานหรือนโยบายการทำงานของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่พวก กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เรียกว่าเป็น ‘ระบอบทักษิณ’”

แรงเสียดทานทางการเมืองรอบด้านจน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ต้องประกาศยุบสภาในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 เพื่อจัดการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2549 แต่พรรคฝ่ายค้านอันประกอบด้วย พรรคประชาธิปัตย์ พรรคชาติไทย และ พรรคมหาชน ประกาศไม่เข้าร่วมการเลือกตั้ง โดยแถลงว่าเป็นการเลือกตั้งที่ไม่เป็นธรรม

แม้ว่าการเลือกตั้งจะผ่านไปด้วยชัยชนะของพรรคไทยรักไทย แต่ก็มีปัญหาจากการเลือกตั้งตามมาอีกมากมาย

โดยวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2549 รัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้ประกาศเว้นวรรคทางการเมืองไม่ขอรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยอ้าง เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง

พ.ต.ท.ทักษิณ แถลงการณ์ทางโทรทัศน์ร่วมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทยว่า แม้พรรคไทยรักไทย จะชนะการเลือกตั้ง 2 เมษายน แต่ตนจะไม่ขอรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการสร้างความสมานฉันท์ และปรองดองในชาติ แต่ยังคงจำเป็นต้องรักษาการในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จนกว่าการสรรหานายกรัฐมนตรีคนใหม่จะแล้วเสร็จ แต่เมื่อยังคงมีกระแสต่อต้านจากพรรคฝ่ายค้าน และกลุ่มพันธมิตรฯ ต่อการที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้น ในวันที่ 6 เมษายน พ.ต.ท.ทักษิณ ได้ลาราชการ และแต่งตั้งให้ พล.ต.อ.ชิตชัย วรรณสถิตย์ รองนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

มีการร้องเรียนในด้านความไม่โปร่งใส ของ การเลือกตั้งเมื่อ 2 เมษายน 2549 จนในวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2549 ณ ศาลฎีกา ได้มีคำวินิจฉัยกลางออกมาว่า การเลือกตั้งเมื่อ 2 เมษายน 2549 ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและให้เป็นโมฆะ (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ 2553 : 123 –124) และ ศาลปกครองได้ตัดสินให้ การเลือกตั้ง ในวันที่ 2 เมษายน เป็นโมฆะ หลังจากนั้นศาลได้ตัดสินจำคุกและตัดสิทธิทางการเมืองคณะกรรมการการเลือกตั้ง 3 คน คือ พล.ต.อ.วาสนา เพิ่มลาภ นายปริญญา นาคฉัตริย์ และ นายวีระชัย แนวบุญเนียร เป็นเวลา 10 ปี ทำให้ทั้งสามคน พ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้ง

ในด้านเศรษฐกิจ รัฐบาลได้มีการเซ็นสัญญาเขตการค้าเสรีกับนิวซีแลนด์และออสเตรเลีย และสามารถลดหนี้สาธารณะ จาก 57% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ในปี พ.ศ. 2544 เหลือ 41% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ในเดือนกันยายน ปี พ.ศ. 2549

อย่างไรก็ตาม วันที่ 19 กันยายน เวลาประมาณ 21.00 น. คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดย พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน ผู้บัญชาการทหารบก เป็นหัวหน้าคณะ ทำรัฐประหารยึดอำนาจจากรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ซึ่งอยู่ระหว่างร่วมการประชุมสหประชาชาติ ที่นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา คณะรัฐประหาร ได้ยกเลิกการเลือกตั้งในเดือนตุลาคม ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 สั่งยุบสภา สั่งห้ามการประท้วงและทำกิจกรรมทางการเมืองเกินกว่า 5 คน ยับยั้งและเซ็นเซอร์สื่อ ประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร และควบคุมตัวสมาชิกคณะรัฐมนตรีหลายคน ได้แก่ พล.ต.อ.ชิดชัย วรรณสถิตย์ และ นายแพทย์พรหมมินทร์ เลิศสุริย์เดช เป็นต้น พร้อมแต่งตั้งพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแทน ซึ่งถือเป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 24 ของประเทศไทย (http://th.wikipedia.org/wiki/รัฐประหารในประเทศไทย_พ.ศ._/2549)

นอกจากนี้ก็ยังมีความเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมืองที่เกิดขึ้น และเป็นข่าวสารตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจและติดตามของประชาชนหรือผู้รับข่าวสารในขณะนั้น อาทิ ข่าว ฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี, พ.ต.ท.ทักษิณขายชินคอร์ปให้เทมาเส็ก กำเงินสด 7.8 หมื่นล้าน, วิกฤตการเมือง วิกฤตการเลือกตั้งปี 49, ลอบสังหาร พ.ต.ท.ทักษิณ คาร์บอมบ์ หรือคาร์บ้องส์, และ ปฏิวัติยึดอำนาจ พ.ต.ท.ทักษิณ (ข่าวเด่นประจำปี 2540- 2549 จาก <http://webboard.yenta4.com/topic/35767>) คมข. แจ้งข้อมูลทุจริตให้ คตส. สดง. ปปช., และ บรรหาร ยินดี เข้าร่วมงานกับรัฐบาลใหม่ (เซีย ไทยรัฐ อ้างถึงใน <http://generalsurayut.blogspot.com/>)

ในลำดับถัดไป เป็นภาพการชุมนุมการเมืองของเซีย ไทยรัฐ ในช่วง พ.ศ. 2549 ที่ผู้วิจัยนำมาเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.14 ภาพ “คนไทยเก่งที่สุด เผบ้าน เผเมือง ตัวเอง”

ที่มา: <http://generalsurayut.blogspot.com/> (ภาพ วันที่ 21 กันยายน 2549)

ภาพเพลงแห่งคำว่า “ปฏิวัติ 19.9.49” ลูกใหม่ เผผลาญ ประเทศไทย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประเทศ ในโลก ท่ามกลางความมืดมิดของบรรยากาศโลก และคำว่า “คนไทยเก่งที่สุด เผบ้าน เผเมือง ตัวเอง”

เป็นการนำเสนอภาพในลักษณะของการล้อเลียนการเมืองในเชิงประชด (Sacasm) (H.W. Fowler (H.W. Fowler 1971 : 114 อ้างถึงใน ศักดา วิมลจันทร์ 2551 : 66 - 67) โดยใช้วิธีการพูด ในทางตรงกันข้าม คือคำว่า เก่งที่สุด เผบ้าน เผเมือง นำมาประชดประชัน การเผบ้าน เผเมือง ของตัวเอง เนื้อภาพแผนที่ประเทศไทย โดยใช้ภาษาถ้อยคำ การปฏิวัติ 19.9.49 ขยายแปลว เพลงแปลวไฟ แสดงความหมายเชิงสัญลักษณ์ ของเสียหาย รุนแรง เดือดร้อน (ศักดา วิมลจันทร์ 2551 : 75 - 77) ที่ทำลายและสร้างความเสียหายให้กับบ้านเมือง ประเทศชาติ

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้ เพื่อศึกษา ด้านการพัฒนาทางการเมือง ในช่วง การปกครองแบบ ประชาธิปไตย ที่หยุดชงักลงจากรัฐประหาร วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 และผลที่เกิดขึ้น

ภาพในหมวด การพัฒนาทางการเมือง ด้านการพัฒนาประชาธิปไตย ในระดับ วิพากษ์วิจารณ์ รุนแรง โจมตี ในระดับลบ “ค”

เชีย ไทยรัฐ เขียนถึงการทำรัฐประหารรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ตามระบอบประชาธิปไตย โดย คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 เป็นการเมือง ที่ไม่มีการพัฒนาและถดถอย (เชีย ไทยรัฐ (2554) เทปเสียง) เป็นการทำลายและสร้างความเสียหาย

อย่างรุนแรงในความก้าวหน้าในการปกครอง การสร้างประชาธิปไตย เพื่อความเจริญทางการปกครองแบบสังคมประเทศเจริญ (Lucien W. Pye (1966) จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/การพัฒนาการเมือง>) แล้วได้สะกด ชงักลง จากรัฐประหารนี้

สภาพการณ์ เหตุการณ์ และ บริบททางการเมือง พ.ศ. 2550

รัฐบาล พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ แทบไม่มีผลงานอะไรเป็นชิ้นเป็นอันแม้ว่าจะเป็นรัฐบาลที่มาจากอำนาจของคณะรัฐประหารและมีกองทัพหนุนค้ำ โดยปล่อยให้ผ่านไปเรื่อย ๆ กระทั่งมีผู้ประชดประชันว่าเป็นรัฐบาลของประเทศไทย ที่มีลักษณะกลับหัวกลับหาง คือบางรัฐบาลที่มาจากทางเลือกกลับมีพฤติกรรมเป็นเผด็จการ ส่วนรัฐบาลที่มาจากอำนาจเผด็จการกลับอยากทำตัวเป็นประชาธิปไตย (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ 2553 : 131)

แม้ว่า พรรคไทยรักไทย จะถูกยุบไปแล้วแต่อดีต ส.ส. และ นักการเมืองที่เคยสังกัดพรรคไทยรักไทย ได้รวมตัวกันตั้งพรรคใหม่ที่ชื่อว่าพรรคพลังประชาชน ที่พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ให้การสนับสนุน และ พรรคพลังประชาชนได้เลือกนาย สมักร สุนทรเวช ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรค (เพ็ญอ้าง : 132)

หลังรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ได้ถูกยกเลิก โดยประกาศใช้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 ในรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญ และเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ไทย ที่จัดให้มีลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ ในที่สุดผลการลงประชามติ ส่วนใหญ่รับรองร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้และต่อมาได้ประกาศใช้เป็น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 (เพ็ญอ้าง)

พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้ประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อสรรหารัฐบาลใหม่เข้ามาบริหารประเทศ โดยกำหนดการเลือกตั้งในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 (เพ็ญอ้าง : 133) การปฏิบัติงานของ พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ในช่วงสั้น ๆ ของการเข้ารับและดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยวางยุทธศาสตร์ประชาชนอยู่ดีมีสุข โดยเน้นการพัฒนาคนและครอบครัวให้พึ่งพาตนเองได้ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีงบประมาณส่วนกลาง 5000 ล้านบาท ยกเลิกโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค เปลี่ยนเป็น รักษาฟรีทุกโรค และให้คนไทยห่างไกลจากโรค

ในด้านสิทธิมนุษยชน ยกเลิกคำสั่งคณะปฏิรูปฯ เรื่องห้ามการชุมนุมประท้วง แต่ยังไม่ยกเลิกกฏอัยการศึก การปิดเว็บไซต์ที่มีข้อความวิพากษ์วิจารณ์ การปิดวิทยุชุมชนที่ต่อสายตรง สัมภาษณ์อดีตนายท.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หลังเกิดรัฐประหาร

ในด้านสื่อสารมวลชน ได้ปิดสถานีโทรทัศน์ไอทีวีเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2550 แต่ได้เปิดสถานีโทรทัศน์ไอทีวีอีกครั้งเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2550 ก่อนสั่งให้ปิดตัวลงในวันจันทร์ที่ 14 มกราคม 2551 จากนั้นได้เปิดสถานีโทรทัศน์ทีบีเอสโดยก่อตั้งเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2551 และ หลังจากวันที่ 1 กุมภาพันธ์ - 30 เมษายน 2551 ใช้ชื่อว่าสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

อย่างไรก็ตาม พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องการบุกกรุป่าสงวนและการคอร์รัปชัน โดยถูกกล่าวหาว่าครอบครองพื้นที่ป่าสงวนเขายายเที่ยง ในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งขัดต่อกฎหมายพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และ ครอบครองโบกี้รถไฟ 4 โบกี้ ไว้ที่บ้านเขายายเที่ยง จ.นครราชสีมา อย่างผิดกฎหมาย (<http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=25-08-2010&group=3&gblog=25>)

นอกจากนี้ก็ยังมีความเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมืองที่เกิดขึ้น และเป็นข่าวสารตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจและติดตามของประชาชนหรือผู้รับข่าวสารในขณะนั้น อาทิ ข่าว ยุบพรรคไทยรักไทย, กลุ่มฝ่ายการเมืองตรงข้ามทักษิณกลัวแพ้เลือกตั้ง, และ สมัคร ชนะเลือกตั้งและจัดตั้งรัฐบาลผสม (<http://generalsurayut.blogspot.com/>)

ในลำดับถัดไป เป็นภาพการ์ตูนการเมืองของเซีย ไทยรัฐ ในช่วง พ.ศ. 2550 ที่ผู้วิจัยนำมาเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.15 ภาพ “ตง...ต่อ...ตง ที่ปักตามเป้า”

ที่มา: <http://generalsurayut.blogspot.com/> (ภาพ วันที่ 2 มิถุนายน 2550)

ภาพคนและกลุ่มคนที่ถือธงแต่ละธงที่มีคำบรรยายระบุในแต่ละธง อันมีความหมายแตกต่างกันไป โดยแต่ละคนแต่ละกลุ่มคน มีสิ่งใกล้ตัว ที่อธิบายถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่าง คนกลุ่มคน ธง และ สิ่งใกล้ตัวเหล่านั้น

การตีความภาพข้างต้น โดยแนวทางตีความ Humanetic ในบริบททางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น ร่วมกับแนวคิดและประสบการณ์ การรับทราบข้อมูลข่าวสารของผู้วิจัย (อิศรัฎฐ์ รินโรตง จาก www.edu.tsu.ac.th/.../เชิงคุณภาพใหม่/...) จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยตีความภาพข้างต้นได้ดังนี้

ภาพของดาญีถือธงคำว่า “แย่ง” นั่งบนเก้าอี้มีคำว่า “นายก” นั่งบนเก้าอี้ ใกล้กับเต่าที่เลี้ยงไว้โดยมีคำว่า “ปว.2549”

กลุ่มคน 4 คน มีอักษร “คตส.” ขยายความเป็นตัวตนของคนกลุ่มนั้น ถือธงคำว่า “ยึด” ยืนอยู่ใกล้กับ กล้องคล้ายกล้องเอกสาร มีคำว่า “กล่าวโทษ” “ข้อหาทุจริต” และ “ทักษิณ + ครอบครั” เป็นต้น

ชายในชุดสูท ถือธงคำว่า “บุบ” ยืนอยู่ใกล้กับตัวอักษร “ท”

ชายในชุดทหารมีคำว่า “คมช.” ขยายความเป็นตัวตนทหารคนนี้ถือธงคำว่า “ยึด” โดยยืนใกล้กับวัตถุคล้าย ตู้เซฟที่ใช้เก็บเงินและสิ่งของมีค่า นอกจากนี้ยังมีธงที่มีคำว่า “ทรัพย์สินของทักษิณ”

ตีความหมายได้ถึง การรัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ. 2549 สัมรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โดย ธง ในด้านสัญลักษณ์ทางด้านวัตถุ ที่หมายถึงการวางเป้าหมาย ที่เรียกว่า ตั้งธง และ ดำเนินการให้เป็นที่ไปตามการวางเป้าหมายได้สำเร็จ โดยปักธงไว้เป็นการแสดงถึงการสำเร็จ เสร็จสิ้น

การดำเนินการเป็นที่ไปตามเป้าหมายไม่ว่าการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ที่ถูกนักวิชาการ ให้ฉายาว่า ญาญีเลี้ยงเต่า (<http://www.oknation.net/blog/print.php?id=5404>) ซึ่งแต่งตั้งโดย คณะรัฐประหารที่ใช้ชื่อว่า “คมช.” ซึ่งย่อมาจาก คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (<http://th.wikipedia.org/wiki/คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ>) ให้ดำรงตำแหน่งแทน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และการดำเนินการต่อการตัดสินใจ และ ลงโทษ ต่อพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และบุคคลใกล้ชิด ต่อการกระทำผิดทุจริต โดย “คตส.” ซึ่งย่อมาจาก คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ซึ่งเป็นคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ในเรื่องที่ได้กระทำการให้รัฐเสียหายเฉพาะรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

เท่านั้น (<http://th.wikipedia.org/wiki/คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ>) และกระบวนการตุลาการ ซึ่ง แนวโน้มสูง ที่จะตัดสินในความผิด รวมถึง การยึดทรัพย์ และการยุบพรรคไทยรักไทย ของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้ เพื่อศึกษา ด้านกฎหมาย รัฐธรรมนูญในช่วงปี หลังรัฐประหารที่มีรัฐบาล จากคณะรัฐประหาร ทำการปกครองบริหารประเทศ

ภาพในหมวด ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ ในระดับ วิพากษ์ วิวิจารณ์ รุนแรง โจมตี ในระดับลบ “ค”

เซีย ไทยรัฐ เขียนถึง ช่วงเวลาของการเมือง การปกครอง ประเทศ ในช่วงของการประกาศใช้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย(ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 เป็นกฎหมายหลักในการบริหาร ปกครองประเทศ (<http://board.palungjit.com/f11/รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย-ฉบับชั่วคราว-พุทธศักราช-2549-a-53018.html>) คมช. ที่ทำรัฐประหารล้มรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้วางเป้าหมายที่สำคัญคือการทำให้ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร หมดอำนาจทางการเมือง และยากลำบากในการจะกลับมามีอำนาจทางการเมือง หลังรัฐประหารได้แต่งตั้ง พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี แทน และได้สร้างหน่วยงานที่เรียกว่า คตส. ในการติดตามสืบสวนต่อการกระทำผิดทุจริตของพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และบุคคลใกล้ชิด โดยมีผลถึงการยึดทรัพย์ และการยุบพรรคไทยรักไทย

เซีย ไทยรัฐ เชื่อว่า การบริหารปกครองประเทศภายใต้การดูแลกำกับ โดยคณะรัฐประหาร หน่วยงานที่แต่งตั้งขึ้นมาอย่าง คตส. กระบวนการศาลสถิตยุติธรรม คงมีกระบวนการในการดำเนินการตรวจสอบ และตัดสิน ต่อ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อย่างรุนแรง ไม่เป็นธรรม เพื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการกีดกัน พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ออกจากระบบการเมืองและยังได้รับผลประโยชน์จากทรัพย์สิน ของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ด้วย

อีกหนึ่งภาพที่ผู้วิจัยเพิ่มเข้ามาใน พ.ศ. 2550 โดยเห็นว่าเป็นภาพที่น่าศึกษา และทำให้ได้ข้อมูลในงานวิจัยนี้ได้คืออีกภาพ ดังลำดับต่อไป

ภาพที่ 4.16 ภาพ “ชีวิตนี้ มีผู้ลิดขิด”

ที่มา: <http://generalsurayut.blogspot.com/> (ภาพ วันที่ 14 สิงหาคม 2550)

ภาพของคนไทย ถูกปิดตา ถูกมัดมือ และถูกผลักไส บังคับ ให้ต้องเดินผ่านหน้าผา ซึ่งมีผู้กำหนดไว้ให้ โดยเป็นเพียงเส้นทางเล็ก ๆ ที่อันตรายและไม่ได้มีความมั่นคงแต่อย่างใด

ในแนวทางตีความหมายภาพที่น่าเสนอ ในรูปแบบของภาพเหมารวม (ศักดา วิมลจันทร์ 2551 : 182) ที่ดูการแต่งกายของชายที่มีอุปกรณ์หรือเครื่องหมาย อย่างรองเท้า บู๊ท หมวก แบเร่ต์ และลูกกระเบิดที่เอว ว่าเป็น ทหาร ที่พยายาม ผลักชายที่ใช้คำว่า คนไทย ระบุดัตนของคนที่ถูกปิดหน้าปิดตา ให้เดินไปข้างหน้า โดยตีความหมายถึงการปิดกั้น การรับรู้ สิ่งที่อยู่ข้างหน้า อนาคตข้างหน้า โดยมีผู้กำหนดเส้นทาง ที่ให้ภาษาอักษรขยายความว่า “ผ่าน รธน. 2550 เลือกตั้ง ได้ ประชาธิปไตยสีเขียว” ให้เดินไว้แล้วคือ คมช. ซึ่งเป็นคำย่อมาจาก คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (<http://th.wikipedia.org/wiki/คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ>)

โดยใช้ความคิดทางข้าง (Lateral Thinking) โดยคิดอย่างมีจินตนาการ (Imaginative Thinking) (ศักดา วิมลจันทร์ 2551 : 75 - 77) ถึงการเดินบนเส้นทางที่เล็ก แคบ และไม่มีความมั่นคง โดยที่ข้างหน้าเป็นสุดปลายเนินเขา และเบื้องล่างเป็น เหว ซึ่งถ้าชายที่ถูกปิดตาก้าวเดินออกไปจริง ๆ อะไรจะเกิดขึ้นกับเขา

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้ เพื่อศึกษา ด้านการพัฒนาทางการเมือง ในช่วงปีหลังรัฐประหารที่มีรัฐบาล จากคณะรัฐประหาร ทำการปกครอง บริหารประเทศ

ภาพในหมวด การพัฒนาทางการเมือง ด้านการพัฒนาประชาธิปไตย ในระดับ วิพากษ์วิจารณ์ รุนแรง โจมตี ในระดับลบ “ค”

เซีย ไทยรัฐ เขียนถึง ร่างรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 อันมีกลุ่มอำนาจทางการเมืองที่มาจาก คมช. อันเป็นกลุ่มที่ทำรัฐประหารล้มรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร ได้มีส่วนกำหนดร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้

มีความเป็นเผด็จการ โดยพยายามบังคับ ให้ประชาชนลงประชามติ เลือกประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ซึ่งขัดกับการใช้สิทธิ เสรีภาพ และอำนาจของประชาชน ตามแนวคิด “The sovereignty of the people” หรือ “อำนาจอธิปไตยของปวงชน” แนวคิดที่ว่าด้วยอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนนี้ จะถือว่าประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย (<http://e-learning.mfu.ac.th/mflu/1604101/chapter1/Lesson5.htm> บทที่ 5)

สภาพการณ์ เหตุการณ์ และ บริบททางการเมือง พ.ศ. 2551

นายสมัคร สุนทรเวช นำพรรคพลังประชาชนชนะในการเลือกตั้ง วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 และได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ 2553 : 133) โดยในวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2551 สถาผู้แทนราษฎรมีมติเห็นชอบ ให้นายสมัคร สุนทรเวชเป็นนายกรัฐมนตรี โดยมี นายชงยุทธ ดิยะไพรัช ดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎร นอกจากนี้ นายสมัครยังดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ควบอีก 1 ตำแหน่งด้วย แต่ก็ยังถูกกล่าวหาจาก กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ถึงการดำรงตำแหน่งของนายสมัคร สุนทรเวช ว่าเป็น นอมินี (ตัวแทน) ของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี ที่ถูกศาลตัดสินลงโทษ จำคุกในข้อหา เซ็นชื้อยินยอมให้ภรรยาซื้อที่ดิน ตามกฎหมาย (<http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=03-09-2010&group=3&gblog=26>)

พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้เดินทางกลับประเทศไทย ซึ่งก็ถูกต่อต้านอย่างรุนแรงจากกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาชน อย่างไรก็ตาม พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ก็สามารถอยู่ในประเทศไทยได้เพียงไม่กี่เดือน ก็หลบหนีออกนอกประเทศไปอีก (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ 2553 : 134)

รัฐบาล นายสมัคร สุนทรเวช เข้ามาบริหารประเทศ โดยพยายามแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ และเพื่อบรรเทาผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจของประชาชน เช่นการชะลอการปรับขึ้นราคาแก๊สหุงต้มภาคครัวเรือน หรือการงดเก็บค่าน้ำประปาครัวเรือนที่ใช้ต่ำกว่า 50 ลูกบาศก์เมตรต่อเดือน เป็นต้น พร้อม ๆ กับการเดินหน้าแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 โดยรัฐบาลอ้างว่าเป็นอุปสรรคในการบริหารประเทศ อาทิมาตรา 237 เกี่ยวกับการยุบพรรคและเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคทั้งหมด (เพ็งอ้าง)

เสถียรภาพของ รัฐบาลพรรคพลังประชาชน เริ่มสั่นคลอน เมื่อที่ประชุมใหญ่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีมติให้ใบแดงแก่นายชยุต ดิยะไพรัช ซึ่งเป็นกรรมการบริหารพรรคพลังประชาชน และดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎร ด้วยข้อกล่าวหามีส่วนพัวพันกับการทุจริตการเลือกตั้งที่จังหวัดเชียงราย ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 (เพ็ญอ้าง : 135)

การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เข้มแข็งและมีพลังมากขึ้น ทั้งจากกลุ่มแนวร่วมใหม่และสภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ โดยอ้างเหตุผลการขับไล่ รัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวช ว่า เป็นตัวแทน เป็นหุ่นเชิด ภายใต้การคำสั่งหรือบงการโดย พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และ การบริหารที่ล้มเหลวในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ รวมถึงการแทรกแซงสื่อและ กระบวนการยุติธรรม (เพ็ญอ้าง : 136)

ในขณะเดียวกัน กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ หรือ นปช. ซึ่ง สันับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และรัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวช จากพรรคพลังประชาชน จะคอย ขัดขวาง การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย จนมีเหตุปะทะกันจน มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต (เพ็ญอ้าง : 137)

แต่ในที่สุดนายสมัคร สุนทรเวช ก็ต้องหลุดจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ด้วยคำ พิพากษาของศาลรัฐธรรมนูญในคดี เป็นพิธีกรในรายการ ซิมไปบ่นไป ซึ่งถือเป็นการขัด รัฐธรรมนูญ (เพ็ญอ้าง)

สภาผู้แทนราษฎรมีมติเลือก นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ รองหัวหน้าพรรคพลังประชาชน ซึ่งเป็นสามีของนางเยาวภา วงศ์สวัสดิ์ น้องสาวของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ขึ้นดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีคนที่ 26 ในขณะที่ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ทำการ ชุมนุมต่อต้านอย่างรุนแรงมากขึ้น ด้วยการยึดทำเนียบรัฐบาลเพื่อไม่ให้รัฐบาลเข้าไปทำงาน จนถูก รัฐบาลสลายการชุมนุม โดยมีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต (เพ็ญอ้าง : 138)

กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ยังกดดันอย่างหนักอีกโดยการ ปิดและยึดสนามบินสุวรรณภูมิ ในวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

หลังจากปิดสนามบินสุวรรณภูมินานนับสัปดาห์ โดยที่รัฐบาลนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคำนี้ได้ จนในที่สุด ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย ให้ยุบพรรคพลังประชาชน พรรคชาติไทย และพรรคมหาชนเพื่อประชาธิปไตย ในวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2551 จากการฝ่าฝืนกระทำผิด เกี่ยวกับการเลือกตั้ง (เพ็ญอ้าง : 139) ทำให้รัฐบาลนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ต้องหมดอำนาจหน้าที่ใน การเป็นนายกรัฐมนตรีเป็นรัฐบาลไปโดยปริยาย การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ก็ได้ผ่อนคลายลงและยุติไปในที่สุด

โดยในวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2551 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ได้รับการเสนอชื่อและได้รับการลงมติจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่รัฐบาลใหม่ ต่อไป (เพ็ญอ้าง : 142)

นอกจากนี้ก็ยังมีความเห็นเกี่ยวกับบ้านเมืองที่เกิดขึ้น และเป็นข่าวสารตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจและติดตามของประชาชนหรือผู้รับข่าวสารในขณะนั้น อาทิ ข่าว พรม, ยึดสนามบินสุวรรณภูมิ, การมี ส.ว. จากการเลือกตั้ง 76 และ สรรหา 74, ทักษิณหย่าภรรยา, ผู้ว่าฯ กทม. ถูกกล่าวหาทุจริต BRT และ รถดับเพลิง, นปช. โจมตี ปปช. ในคดีทุจริตของทักษิณ, และ กฎเหล็ก 9 ข้อ ของอภิสิทธิ์ (<http://samaksunthornwet.blogspot.com/>)

ในลำดับถัดไป เป็นภาพการ์ตูนการเมืองของเซีย ไทยรัฐ ในช่วง พ.ศ. 2551 ที่ผู้วิจัยนำมาเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.17 ภาพ “กินหัว...กินหาง กินกลางตลอดตัว”

ที่มา: <http://samaksunthornwet.blogspot.com/>) (ภาพ วันที่ 4 เมษายน 2551)

ภาพคน 3 คน ถูกจับถูกกิน ด้วย ตัวประหลาดที่เป็น ตา ปาก ลิ้น และฟันที่แหลมคม โดยคนทั้ง 3 ไม่น่าที่จะสามารถหลุดรอดพ้นจากคมเขี้ยวนี้ไปได้

เป็นการสื่อสาร โดยผู้เขียนการ์ตูนใช้ภาษาอักษรอธิบายถึงความเป็นสิ่งใด สิ่งหนึ่ง (ศักดิ์ วิมลจันทร 2551 : 71) โดยผู้เขียนการ์ตูนใช้เป็นภาษาจริงหรือภาษาความหมายแท้ เพื่อให้สามารถเข้าใจได้เลยโดยไม่ต้องตีความภาพอีกทีหนึ่ง ซึ่งในภาพตัวประหลาดที่เป็น ตา ปาก ลิ้น

และพื้นที่แหลมคม ใช้คำว่า “รัฐธรรมนูญ เผด็จการ” “วางยาโดย คมช. + พวก” และ “ทำลายประชาธิปไตย” สื่อความเป็นตัวตนของตัวประหลาดนี้ โดยหมายความได้ถึง รัฐธรรมนูญ นี้ มีอันตรายและน่ากลัว อย่างปากที่ใหญ่และน่ากลัว มีเขียวพื้นที่แหลมคม จับกัดคนในภาพ 3 คน ซึ่งผู้ที่ติดตามข่าวสารการเมืองหรือเห็นภาพการ์ตูนการเมืองในลักษณะนี้มาก่อนบ้าง จะทราบได้ว่า (วิลเบอร์ ชเรมป์ อ้างถึงใน ศักดา วิมลจันทร์ 2551 : 88) ชายร่างอ้วนจมูกใหญ่ คือนายสมักร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี

ส่วนผู้หญิง ที่มี อักษร ม.ฉ. ที่แขนคือนาง อนงค์วรรณ เทพสุทิน หัวหน้าพรรค มัชฌิมาธิปไตย และเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในรัฐบาลของนายสมักร สุนทรเวช และนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ (http://th.wikipedia.org/wiki/อนงค์วรรณ_เทพสุทิน) ส่วนชายสูงอายุรูปร่างเตี้ยสั้น ที่อยู่ถัดไปทางด้านหลังคือนายบรรหาร ศิลปะอาชา หัวหน้าพรรคชาติไทย ส.ส. สุพรรณบุรี (<http://th.wikipedia.org/wiki/พรรคชาติไทย>)

การกัดกินหรือจับไว้ เป็นการให้ความหมายทางภาษาสัญลักษณ์ (ศักดา วิมลจันทร์ 2551 : 75 - 77) ถึงการตกอยู่ในภาวะอันตราย การตกเป็นเหยื่อ หรือการหมายถึงการแพ้ การเสียเปรียบและเป็นผู้อ่อนแอกว่า

โดยใช้คำว่า “กินหัว..กินหาง...กินกลางตลอดตัว” ซึ่งเป็นคำที่เอามาจากการละเล่นงูกินหางที่เป็นการละเล่นพื้นเมืองเก่า โดยมีวิธีเล่นคร่าวๆ โดยมีผู้เล่นเป็นพองจะไล่จับลูกงูจากปลายแถว ฝ่ายแม่จะตั้งกองมือเพื่อป้องกันลูก หากลูกงูตัวใดถูกพองดึงจนหลุดออกจากแถวไป ก็จะต้องออกจากการเล่น ผู้เล่นที่เหลือก็เริ่มเล่นกันอีกจนกว่าลูกงูจะถูกจับจนหมด (

<http://www.panyathai.or.th/wiki/index.php/งูกินหาง>)

แต่ในความหมายนี้แสดงถึงคนทั้ง 3 ได้ถูก รัฐธรรมนูญที่กล่าวถึงข้างต้น ทำให้ต้องตกอยู่ในภาวะ อันตราย พ่ายแพ้หรือเสียเปรียบ ซึ่งบริบทจริงที่เกิดขึ้นในขณะนั้นก็คือการที่บุคคลทั้ง 3 มีการกระทำหรือปฏิบัติที่เป็นความผิด หรือละเมิดต่อกฎหมาย รัฐธรรมนูญ และถูกชี้มูลต่อการกระทำผิดนั้น โดยการต้องหมดอำนาจหน้าที่ทางการเมือง

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้ เพื่อศึกษา ด้านการใช้ การบังคับใช้กฎหมาย รัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2550 ที่ถูกกล่าวถึงการเป็นรัฐธรรมนูญที่ คณะรัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ควบคุมและกำหนดเนื้อหาในรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ของคณะรัฐประหาร

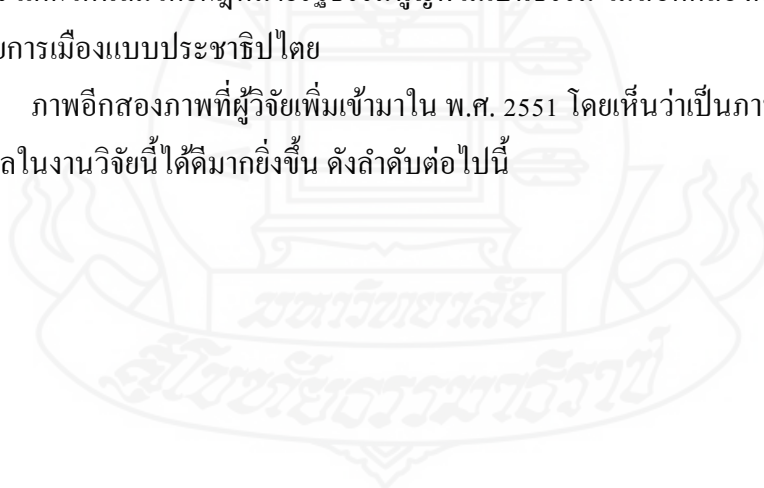
ภาพในหมวด กฎหมายรัฐธรรมนูญ ในระดับ วิพากษ์ วิวิจารณ์ รุนแรง โจมตี ในระดับ
ลบ “ค”

เซีย ไทยรัฐ เขียนถึง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 เป็น รัฐธรรมนูญ ที่ เกิดจากการกำหนดและควบคุม โดย คมช. ซึ่งเป็นคำย่อมาจาก คณะมนตรีความ มั่นคงแห่งชาติ (<http://th.wikipedia.org/wiki/คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ>) ให้เป็นไปในทิศทางที่กลุ่มต้องการ ทั้งการพยายามสืบทอดอำนาจในทางการเมือง และมีส่วนใน การกำหนดการบริหารปกครองประเทศ รวมทั้งกำจัดการมีอำนาจและการกลับมาสู่เส้นทาง การเมืองของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โดยนายสมักร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีหัวหน้าพรรค พลัง ประชาชน ซึ่งเจ้าของพรรคตัวจริงก็คือ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ก็จะถูกรัฐธรรมนูญฉบับนี้กำจัดให้ หมดอำนาจ รวมถึง นาง อนงค์วรรณ เทพสุทิน หัวหน้าพรรคมหาชนธิปไตย และ นายบรรหาร ศิลปะอาชา หัวหน้าพรรคชาติไทย โดย นายสมักร สุนทรเวช ถูกขี้มูลต่อความผิด นาง อนงค์วรรณ เทพสุทิน ถูกขี้มูลต่อความผิด และนายบรรหาร ศิลปะอาชา ถูกขี้มูลต่อความผิด ซึ่งถ้าศาลตัดสินว่า มีความผิดจริงก็จะทำให้บุคคลเหล่านี้ต้องหมดอำนาจหน้าที่ในตำแหน่งทางการเมือง

เซีย ไทยรัฐ ไม่ได้เขียนภาพนี้ เพื่อให้ผู้อ่านต้องตีความหมายหรือตีความสื่อสารใด ๆ มาก โดยเขียน วิจารณ์ โจมตี ไปในภาพโดยตรง โดยใช้ถ้อยคำของคำว่า “รัฐธรรมนูญเผด็จการ” “วางยาโดย คมช. + พวก” และ “ทำลายประชาธิปไตย” ซึ่งรัฐบาลที่ชนะการเลือกตั้งมาตามระบอบ ประชาธิปไตย กลับต้องถูกโค่นล้มลงอีกครั้ง แม้ว่าจะไม่ได้โค่นล้มด้วยกำลังหรืออำนาจแบบ รัฐประหาร แต่ก็โค่นล้มโดยกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ไม่เป็นธรรม ไม่สอดคล้องกับประชาธิปไตย และทำลายการเมืองแบบประชาธิปไตย

ภาพอีกสองภาพที่ผู้วิจัยเพิ่มเข้ามาใน พ.ศ. 2551 โดยเห็นว่าเป็นภาพที่น่าศึกษา และทำ ให้ได้ข้อมูลในงานวิจัยนี้ได้ดีมากยิ่งขึ้น ดังลำดับต่อไปนี้

ภาพที่ 4.18 ภาพ “ต้นไม้อพย 2 มาตรฐาน ศัตรูได้ผลไม้อพย พวกกันได้ผลสารพัดนึก”

ที่มา: <http://samaksunthornwet.blogspot.com/> (ภาพ วันที่ 15 สิงหาคม 2551)

ภาพของต้นไม้แห่งความน่ากลัว ที่ด้านหนึ่งของต้นไม้ไม่มี ผลไม้ ของ อำนาจ ทรัพย์สิน และความมั่งคั่ง สร้างความสุข ความพอใจ ต่อคนด้านล่างที่รอคอยเก็บเกี่ยว ในขณะที่อีกด้านของต้นไม้เดียวกัน ผลไม้ กลับเป็นผลที่มีความเลื่อมเสีย อันตราย และหายนะ โดยมีคำว่า “คดี” และ “ยบพรค”

ภาพแสดงการเปรียบเทียบต้นไม้ต้นหนึ่งที่มีความแตกต่างสุดขั้วในแต่ละซีกด้านของต้นไม้ ด้านหนึ่งเป็นกลุ่มคนดีใจกับการที่จะได้เก็บเกี่ยวผลจากต้นไม้ ซึ่งผู้เขียนการ์ตูนไม่ได้เขียน เป็นรูปเหมือนของผลไม้ แต่เป็นลักษณะ รูปดั่งที่ใช้บรรจุหรือใส่สิ่งต่าง ๆ ลงไปข้างใน โดยแต่ละถุงใช้ภาษาอักษร กำหนดความหมายลงไปอีกให้เป็นที่เข้าใจ เช่นคำว่า เงินสินบน อำนาจ ประโยชน์ และรัฐบาล เป็นต้น กับอีกด้านผลไม้จากต้นไม้ นี้ แตกต่างในเรื่องรูปร่างของผลไม้และ กำหนดความหมาย ในแต่ละผล ก็แตกต่างเช่นกัน โดยมีคำว่า คดี และ ยบ พรค ต้นไม้ ซึ่งใช้ภาษาอักษร กำหนด ความหมาย โดยคำว่า “คมช.” ซึ่งเป็นคำย่อมาจาก คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (<http://th.wikipedia.org/wiki/คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ>)

จากภาษาสีหน้าที่แสดงอารมณ์ของต้นไม้ (ศักดิ์ วิมลจันทร์ 2551 : 75 - 77) สามารถใช้ในทางการสื่อสารและสร้างความเข้าใจในทางการเมืองของไทยให้รวดเร็วและสะดวกขึ้น ภาษาสีหน้าของต้นไม้ ที่แสดงอารมณ์ กราตเกรี้ยว คุร้าย และเบี่ยงสายตา ที่คุร้าย มาทางกองโจรกระตุกมนุษย์ โดยใช้คำที่บ่งบอกความเป็นตัวตนของโจรกระตุกเหล่านั้นว่า “ทรท.” และ “พปช.” ซึ่งในการใช้เพื่อสื่อสารทางการเมืองในบางบริบท โดยเป็นคำย่อ ของ “พรรคไทยรักไทย”

และ “พรรคพลังประชาชน” ซึ่งได้รับผลหรือถูกอารมณ์ที่กราดเกรี้ยว คุร้าย ของต้น ไม่นี่ให้ต้องตก อยู่ในสภาพดังกล่าว

โดยตีความ (Hermeneutics) จากสภาพการณ์ พฤติกรรม การแสดงออก ผ่านภาพ ดังกล่าว ทำให้ทราบความหมาย (อิศริฐฐ์ รินไรสง จาก www.edu.tsu.ac.th/.../เชิงคุณภาพใหม่/...) ของ คมช. ที่ทำรัฐประหาร เป็นเผด็จการ ต่อการปกครองแบบประชาธิปไตย และต้องการให้ รัฐบาลที่ถูกรัฐประหารหมดอำนาจโดยสิ้นเชิง โดยใช้ช่องทางหรือเครื่องมือต่าง ๆ ซึ่งจะเป็น องค์กรที่มีหน้าที่โดยตรงหรือกลุ่มการเมืองฝ่ายตรงข้าม ซึ่งอาจได้ประโยชน์ทางอ้อม

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้ เพื่อศึกษา ด้านกฎหมาย รัฐธรรมนูญ ในช่วงปีหลังรัฐประหารที่คณะ รัฐประหาร ยังมีอำนาจ ต่อการปกครอง การบริหารประเทศ

ภาพในหมวดกฎหมาย รัฐธรรมนูญ ในระดับ วิพากษ์วิจารณ์ รุนแรง โจมตี ในระดับ ลบ “ก”

เซีย ไทยรัฐ เขียนถึง คมช. ในการวางรากฐานของอำนาจ และกีดกัน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ออกจากการเมือง ในการดำเนินการยึดทรัพย์ ยึดอำนาจ อย่างไม่เป็นธรรม โดยใช้ กฎหมาย รัฐธรรมนูญ และ องค์กรอิสระที่ไม่มีความเป็นอิสระ เสรีอย่างแท้จริง และไม่ทำหน้าที่ เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม และของประเทศเป็น (เซีย ไทยรัฐ (2554) เทปเสียง)

และภาพสุดท้ายใน พ.ศ. 2550 ที่นำศึกษา และทำให้ได้ข้อมูลในงานวิจัยนี้ได้ดีมาก ยิ่งขึ้น ดังลำดับต่อไปนี้

ภาพที่ 4.19 ภาพ “วิภากรรณ...พ่อ-ลูก งานเข้า”

ที่มา: <http://somchaiwong.blogspot.com/> (ภาพ วันที่ 26 กันยายน 2551)

ภาพผู้ชายคนหนึ่ง กับ หญิงสาว ที่ถูกกลุ่มชายที่แสดงสีหน้ากราดเกรี้ยว คุดัน จับผู้ชาย กับหญิงสาวคนนี้ไว้ โดยมีมิดเล่มใหญ่ จ่อไว้ และพร้อมที่จะใช้มิดนี้ทำอันตรายได้ตลอดเวลา

ในด้านภาษาวัตถุ การเป็นสัญลักษณ์ (ศักดิ์ วิมลจันทร์ 2551 : 75 - 77) มิดถือเป็นการ สื่อสารของการตัดสินลงโทษ ต่อการกระทำของผู้ใด ที่ผู้มีอำนาจตัดสินชี้หรือเห็นว่าผิด และจะต้อง ลงโทษในลักษณะค่อนข้างรุนแรง

ชายรูปร่างเล็กสวมแว่นสายตา ที่ใช้ภาษาอังกฤษ “นายก” ช่วยขยายความเข้าใจถึงบริบท หรือความเป็นตัวตน ซึ่งผู้เขียนสื่อถึง นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรี กับ หญิงสาวที่ใช้คำว่า “ลูกนายก” ซึ่งคือ นางสาว ชินฉิชา วงศ์สวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเชียงใหม่ พรรคเพื่อ ไทย (<http://www.naewna.com/politic/4295>) ทั้ง 2 คน ถูกชายที่ภาษาสีหน้า แสดงถึงความ โกรธ โมโห และเคียดแค้น จับตัวไว้ และมีชาย 2 คนใส่แว่นดำ ซึ่งผู้เขียนการ์ตูนท่านนี้ มักใช้เขียนสื่อถึง คนบางส่วนใน กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ที่ก้าวร้าว และชอบใช้ความรุนแรง ได้ จับนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ไม่ให้ขจัดขึ้น โดยมีชายอีกคนในชุดสูทถือมิดที่มีคำว่า “ยุบพรรค” จี้จ่อ ไว้ โดยส่วน นางสาว ชินฉิชา วงศ์สวัสดิ์ ถูกชายถือมิดที่มีคำว่า “สอบทรัพย์สิน” จี้จ่อไว้ อยู่ เช่นกัน โดยชายผู้นี้ถูกใช้ภาษาอังกฤษแสดงความเป็นตัวตนว่า “ส.ว. ลากตั้ง” ซึ่งผู้เขียนการ์ตูนใช้ การเสียดสี (Satire) (H.W. Fowler (H.W. Fowler 1971 : 114 อ้างถึงใน ศักดิ์ วิมลจันทร์ 2551 : 66 - 67) ซึ่งผู้อ่านที่มีความรู้ ความสนใจการเมืองไทยบ้าง ก็พอ จะทราบว่าจะหมายถึง สมาชิกวุฒิสภาใน ระบบสรรหา ที่ไม่ต้องมาจากการเลือกตั้ง โดยดูมองได้ว่า สมาชิกวุฒิสภาในระบบสรรหานี้ ไม่ได้ มีกระบวนการเข้าดำรงตำแหน่งในลักษณะ การจัดหาบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งตามระบอบ ประชาธิปไตย

จากชื่อหัวข้อภาพ “วิบากกรรม...พอ-ลูก งานเข้า” ซึ่งมีลักษณะอารมณ์ของการปลงได้ หรือการรู้สึกลางเฉย หรือยอมรับสภาพต่อสิ่งที่เกิดขึ้น ส่วนคำว่า “งานเข้า” ซึ่งเป็นภาษาที่ไม่เป็นทางการ โดยมีการใช้และเข้าใจในลักษณะเฉพาะกลุ่มและในระยะเวลาหนึ่ง โดยสำนวน “งานเข้า” ใช้กันแพร่หลายในความหมายที่ว่า “เกิดปัญหายุ่งยากขึ้น ทำให้ต้องรีบแก้ไข”

(<http://www.oknation.net/blog/hrd/2009/09/18/entry-2>)

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้ เพื่อศึกษา ด้านกฎหมาย รัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2550 ที่ถูกกล่าวถึง การเป็นรัฐธรรมนูญที่เป็นรัฐธรรมนูญที่ร่างจากกลุ่ม หรือคณะบุคคล ที่ทำการรัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ. 2549 กับการมีผลกระทบต่อรัฐบาลที่ถือว่าเป็นตัวแทนของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

ภาพในหมวด กฎหมายรัฐธรรมนูญ ในระดับเสียดสี วิพากษ์ วิจารย์ ในระดับกลาง “จู”

เซีย ไทยรัฐ เขียนถึง นาย สมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นสามีของนางสาว พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรีที่ถูกโค่นล้มอำนาจจากการถูกทำรัฐประหาร ซึ่งกำลังมีปัญหาต่อเสถียรภาพของการเป็นรัฐบาล ทั้งจากการถูกต่อต้านโดยกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งต่อต้านพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และตัวแทนใด ๆ ก็ตามที่จะเข้ามามีอำนาจ รวมถึงพรรคพลังประชาชน ที่ตนเองเป็นกรรมการบริหารพรรคและเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระบบบัญชีรายชื่อ ก็ถูกขู่ต่อความผิดในการเลือกตั้งและอาจถูกตัดสิทธิถึง ยุบพรรค

นอกจากนี้นางสาว ชินฉิชา วงศ์สวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเชียงใหม่ พรรคเพื่อไทย บุตรสาว ก็กำลังมีปัญหาในเรื่องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่ง (<http://www.naewna.com/politic/4295>) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการดำรงตำแหน่งหน้าที่ในทางการเมืองด้วย

เซีย ไทยรัฐ คิดว่า รัฐบาลนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ และพรรคพลังประชาชน จะต้องถูกกลุ่มบุคคล หน่วยงานหรือองค์กร รวมทั้งกฎหมาย จากรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2550 นี้ ซึ่งถูกกำหนดและถูกจัดสร้างตามวัตถุประสงค์ของ กลุ่มคณะรัฐประหารหรือ คมช. ที่ต่อต้าน กัดกัน และ สกัดกัน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ออกจากระบบการเมืองไทย

โดยทำให้รัฐบาลนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอำนาจและตัวแทน ของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ต้องยุติในตำแหน่ง และอำนาจ หน้าที่ในทางการเมือง อย่างแน่นอน

สภาพการณ์ เหตุการณ์ และ บริบททางการเมือง พ.ศ. 2552

หลังคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในการยุบพรรคพลังประชาชน พรรคชาติไทย และ พรรคภูมิใจไทย ในวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ทำให้เกิดสุญญากาศทางการเมืองคือไร้ฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลในการบริหารประเทศ

จึงต้องมีการเสนอชื่อเสนอชื่อนายกรัฐมนตรี ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อหาผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนใหม่

การประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเสนอชื่อนายกรัฐมนตรี ในวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2551 พรรคประชาธิปัตย์ ได้เสนอชื่อนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ส่วนพรรคเพื่อไทย เสนอชื่อ พล.ต.อ. ประชา พรหมนอก หัวหน้าพรรคเพื่อแผ่นดิน เป็นคู่แข่งตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยผลการลงมติปรากฏว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้รับคะแนนเสียง 235 เสียง ส่วน พล.ต.อ. ประชา พรหมนอก ได้รับคะแนนเสียง 198 เสียง โดยมีผู้งดออกเสียง 3 เสียงจากจำนวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีอยู่ในขณะนั้น 436 คน (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ 2553 : 142)

ส่งผลให้พรรคประชาธิปัตย์ ได้พลิกมาจัดตั้งและเป็นรัฐบาล บริหารประเทศท่ามกลางความไม่พอใจของกลุ่มที่สนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่มารอฟังผลที่ด้านทางเข้าออก อาคารรัฐสภา และพยายามใช้ อิฐบล็อกจาก ท่อนไม้ และ แท่งเหล็ก ทำลายยานพาหนะของ ส.ส. ที่ให้การสนับสนุน นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ หรือ นปช. ได้ปรับเปลี่ยน เรียกกลุ่มมวลชนของตัวเองใหม่ว่า “กลุ่มคนเสื้อแดง” และออกติดตามนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีคนอื่น ๆ เพื่อแสดงการประท้วงไม่พอใจรัฐบาล ด้วยวิธีการต่าง ๆ อาทิเช่น การชูตินตบ การตะโกนขับไล่ การปาไข่ไก่หรืออุจจาระใส่เป็นต้น (เพ็ญอ้าง : 143)

รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พยายามสร้างผลงานในด้านเศรษฐกิจ โดยมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ที่รู้จักกันในชื่อ “ปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง” ซึ่งในหลาย ๆ นโยบายของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีลักษณะและแนวทาง คล้ายกับนโยบายประชานิยม ในสมัยของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี อาทิ โครงการเช็คช่วยชาติ (เพ็ญอ้าง : 142)

นายวีระ มุสิกพงศ์ และ แกนนำกลุ่มคนเสื้อแดง ได้จัดชุมนุมใหญ่ในวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2552 ภายใต้ชื่อ “แดงทั้งแผ่นดิน” (Red in the Land) โดยยื่นข้อเรียกร้อง 4 ข้อ ดังนี้

1. ให้เร่งรัดดำเนินคดีกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ที่ยึดถนนราชดำเนิน ทำเนียบรัฐบาล สถานีโทรทัศน์ เอ็นบีที และสนามบินสุวรรณภูมิ
2. ปลดนายภิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ และพันธมิตรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นตำแหน่งทางการเมือง
3. ให้รับร่างรัฐธรรมนูญฉบับ คปพร. หรือยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และนำ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กลับมาใช้ใหม่
4. เมื่อได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แล้ว ให้ยุบสภาขึ้นอำนาจให้ประชาชน

หากรัฐบาลไม่ปฏิบัติ จะจัดการชุมนุมใหญ่เพื่อขับไล่รัฐบาลต่อไป ซึ่งทางรัฐบาลชี้แจงว่า ข้อเรียกร้องข้อแรกนั้นการดำเนินการกำลังเป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม ส่วนข้อเรียกร้องอื่น ๆ ไม่มีการตอบรับแต่อย่างใด (เพ็ญอ้าง : 143)

กลุ่มคนเสื้อแดงได้จัดชุมนุมเพื่อทวงข้อเรียกร้อง และประท้วงต่อต้านรัฐบาล โดยอ้างถึงการเป็นรัฐบาลที่ไม่ชอบธรรม ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งของประชาชน เป็นรัฐบาลที่ได้รับการสนับสนุนจากคณะรัฐประหารหรือกองทัพ ที่ยึดอำนาจทำรัฐประหารรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง เป็นรัฐบาลที่ได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือระหว่างกันของรัฐบาลกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ที่มีแนวทางการเมืองตรงข้ามและต่อต้านอดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

การจัดการชุมนุมทางการเมืองของกลุ่มคนเสื้อแดง มีทั้งที่กรุงเทพฯและต่างจังหวัด ซึ่งเป็นกรณีกระดุมมดลูกให้ขยายออกไปในวงกว้าง มีการปราศรัย ของแกนนำในการโจมตีการบริหาร การทำงานของรัฐบาล รวมถึง ความไม่ถูกต้องชอบธรรมในการเข้ามาเป็นรัฐบาล ของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

ในหลาย ๆ ครั้งของการจัดการชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้มีการ “โฟนอิน” หรือ “วิดีโอลิงค์” มาเป็นระยะ โดยทุกครั้งจะเน้นและอธิบายว่าตนเองเป็นเหยื่อของความอยุติธรรม รวมถึงกล่าว โจมตี องค์การอิสระ กองทัพ กระบวนการยุติธรรม รวมทั้งองคมนตรีด้วย (เพ็ญอ้าง)

นอกจากนี้ ในการ “โฟนอิน” หรือ “วิดีโอลิงค์” ของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จะโน้มน้ำหนักกระตุ้นให้กลุ่มคนเสื้อแดง ต่อสู้กับอำนาจหรือกฎหมายอย่างไม่ต้องเกรงกลัว ถึงกับมีการประกาศว่า “หากมีเสียงปืนเกิดขึ้นจะกลับเข้ามานำประชาชนต่อสู้กับทหาร” (เพ็ญอ้าง : 146)

การชุมนุมเรียกร้องทางการเมืองของกลุ่มคนเสื้อแดง ได้บานปลายขยายจนเป็นการจลาจล โดยวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2552 กลุ่มคนเสื้อแดงใช้รถแท็กซี่ ปิดถนนรอบอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ทำให้การจราจร ในกรุงเทพฯ มีปัญหาอย่างหนัก (เพ็ญอ้าง : 144)

การบุกเข้าไปในโรงแรมรอยัล คลิฟ บีช รีสอร์ท พัทยา เพื่อล้มการประชุมอาเซียน ที่มีการกำหนดการประชุมระหว่างวันที่ 10-12 เมษายน พ.ศ. 2552 จนไม่สามารถดำเนินการประชุมได้ เหตุการณ์จลาจลได้เกิดขึ้นไปทั่วกรุงเทพฯ มีการปะทะกันระหว่างกลุ่มคนเสื้อแดงกับคนในชุมชนที่ถูกคนเสื้อแดงสร้างความเดือดร้อนเสียหาย จากการพยายามก่อจลาจลของกลุ่มคนเสื้อแดง เช่น การเผารถเมย์ การยึดรถบรรทุกแก๊สแอลพีจีและพยายามเปิดวาล์วแก๊ส เพื่อสร้างความเสียหายและความรุนแรงให้มากยิ่งขึ้นซึ่งจากการปะทะทำให้ชาวบ้านในชุมชนนางเลิ้งถูกยิงเสียชีวิต 2 คน (เพ็ญอ้าง : 145)

การจลาจลเข้าขั้นวิกฤติ ในวันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2552 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้จัดตั้งกองอำนาจการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน (กอจ.) และประกาศบังคับใช้มาตรา 11 (6) ตามพระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ที่ห้ามมิให้มีการปิดเส้นทางคมนาคมโดยเด็ดขาด (เพ็ญอ้าง)

นอกจากนี้ก็ยังมีความเห็นเหตุการณ์บ้านเมืองที่เกิดขึ้น และเป็นข่าวสารตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจและติดตามของประชาชนหรือผู้รับข่าวสารในขณะนั้น อาทิ ข่าว ปรากฏการณ์ในอุ้งยังชีพของกระทรวงพัฒนาฯ (เซีย ไทยรัฐ 2553 : 35), มาร์ค แทรกแซง โผแต่งตั้งตำรวจ (เพ็ญอ้าง : 137), บิ๊กบังวาทะแห่งศตวรรษ “การปฏิวัติก็คือการ

รักษาประชาธิปไตย” (เพ็งอ้าง : 156), และ ประธาน กกต.อู๋มมาร์ค คดียุบพรรคประชาธิปัตย์ (เพ็งอ้าง : 165)

ในลำดับถัดไป เป็นภาพการ์ตูนการเมืองของเซีย ไทยรัฐ ในช่วง พ.ศ. 2552 ที่ผู้วิจัยนำมาเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.20 ภาพ “ประเทศไทยวันนี้ คือเขมรเมื่อวันวาน”

ที่มา: เซีย ไทยรัฐ (2553 : 74) (ภาพ วันที่ 25 เมษายน 2552)

ภาพของการแตกแยกของกลุ่มคน 3 ฝ่ายที่มีปัญหาของการทะเลาะเบาะแว้งกัน มีการใช้กำลังและใช้อาวุธ ในการต่อสู้กัน โดยมีนายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ขึ้นมองความหวั่นเกรง และไม่สามารถดำเนินการอะไร ต่อปัญหาข้างหน้า

ภาพการ์ตูนโดยมีหัวข้อบอกประเด็น “ประเทศไทยวันนี้ คือเขมรเมื่อวันวาน” โดยมีภาพกลุ่มคน 3 กลุ่มโดยมีธงคำว่า “เหลือง” “แดง” “น้ำเงิน” ชูเป็นหลักหน้า เช่นเดียวกับ ชงนำสำหรับกองกำลังหรือกองทหาร ในการเข้าทำศึก สู้รบ หรือสงคราม การเข้าใจภาพ ผู้อ่านหรือผู้รับสาร จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ หรือ ติดตามข่าวสารการเมือง ในขณะนั้นเป็นพื้นฐานบ้าง มีสนามประสบการณ์ร่วมกัน (Common Field of Experience) (ศักดิ์ดา วิมลจันทร์ 2551 : 88) จะทราบถึงสภาพการณ์ความแตกแยกของสังคมประเทศ กัมพูชา ในด้านความขัดแย้งของคนในสังคมไทย ที่เป็นความขัดแย้งในทางการเมือง โดย สีแต่ละสี ไม่ว่าจะเป็น สีเหลือง แดง น้ำเงิน เป็น การสร้าง

สัญลักษณ์ อุดมการณ์ หรือแนวร่วม ของแต่ละกลุ่ม และ แสดงความหมายเชิงสัญลักษณ์ ของกลุ่ม และ ภาษาคิต ที่เป็นการแสดงความรู้สึกต่าง ๆ (เพ็งอ้าง : 75 - 77)

โดยภาษาสีหน้าที่แสดงอารมณ์ (เพ็งอ้าง : 76) โกรธซึ่ง โมโห กับ ภาษาท่าทาง ที่แสดง การเตรียมต่อสู้ ใ้กำลังต่อกรรวมทั้งสิ่งถืออยู่ในมือลักษณะ ท่อนไม้ หรือกระบอง ที่จะทำให้ฝ่าย หนึ่งฝ่ายใด บาดเจ็บได้ โดยที่ชายที่ถูกโยงสายเหมือนหุ่นเชิด โดยมีป้ายด้อยค่านายกไทย 3 ฝ่าย สื่ อให้ทราบว่่า คือนายกรัฐมนตรีนั่นเอง ยืนมองอย่างวิตก ผู้ที่พอเข้าใจและทราบข้อมูล เกี่ยวกับ การเมือง กัมพูชา จะทราบว่า หัวข้อบอกประเด็น “ประเทศไทยวันนี้ คือเขมรเมื่อวันวาน” เป็นการ เสียดสี (Satire) (H.W. Fowler 1971 : 114 อ้างถึงใน ศักดา วิมลจันทร์ 2551 : 66 - 67) การเมืองและ สังคมไทยที่ถดถอย และตกต่ำ เหมือนการเมืองและสังคม ของกัมพูชา ที่มีความแตกแยกและมื ความรุนแรงจนบาดเจ็บ ล้มตายเป็นจำนวนมาก ระหว่างปี 2518-2522

(<http://atcloud.com/stories/11658>)

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้ เพื่อศึกษา ด้านความขัดแย้งในทางการเมือง ในช่วงของรัฐบาลนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่กล่าวว่า ได้อำนาจเป็นจากการสนับสนุนของ คณะรัฐประหาร

ภาพในหมวด ความขัดแย้งในทางการเมือง ในระดับ วิชาการ วิจัย รุนแรง โจมตี ในระดับลบ “ค”

เซีย ไทยรัฐ เขียนถึง ความรุนแรงจากความขัดแย้งทางการเมืองที่กำลังเกิดขึ้น จาก กลุ่มที่สนับสนุนรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อันประกอบด้วย กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อ หรือ กลุ่มคนเสื้อเหลือง และกลุ่มเสื้อสีน้ำเงิน ที่จัดตั้ง โดยนายเนวิน ชิดชอบ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจและ เป็นผู้อยู่เบื้องหลัง พรรคภูมิใจ ไทย กับกลุ่มที่ต่อต้านรัฐบาล ที่เรียกว่า กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตย ต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ หรือ กลุ่มคนเสื้อแดง

"ความขัดแย้ง" มีสาเหตุมาจากการแข่งขัน เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากร ความเข้ากัน ไม่ได้ อันมาจากเรื่องผลประโยชน์และอุดมการณ์ นอกจากความขัดแย้งยังมีความเกี่ยวข้องกันเรื่อง ของ “อำนาจ” (ฉันทนา บรรพศิริโชติ (2547) : 55 อ้างถึงใน

<http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=5829.0>)

เซีย ไทยรัฐ มองว่า รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ไม่ได้มีที่มาตามครรลองของ ประชาธิปไตยที่แท้จริง ที่มาของอำนาจ ตำแหน่ง จึงไม่ถูกต้องและขัดกับอุดมการณ์ ประชาธิปไตย ของกลุ่มคนในสังคมไทย การเรียกร้องเป็นสิทธิโดยธรรมชาติ และเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ และ กฎหมายและเป็นไปตามระบอบของการปกครองในแบบประชาธิปไตย (เซีย ไทยรัฐ (2554) เทป เสียง)

ซึ่งถ้า รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ไม่แก้ปัญหาค่าที่ดินเหตุนี้ เช่น การยุบสภา เพื่อเลือกตั้งใหม่ ปัญหาของความขัดแย้งนี้จะไม่ยุติ และบานปลายเป็นการใช้ความรุนแรง ของคนที่คิดต่างกันไป

สภาพการณ์ เหตุการณ์ และ บริบททางการเมือง พ.ศ. 2553

แกนนำ “กลุ่มคนเสื้อแดง” มีการระดมมวลชนเข้าร่วมการประชุมและจัดการชุมนุมต่อต้าน ประท้วงรัฐบาล อย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นการรวมตัวและเกิดการชุมนุมอย่างต่อเนื่อง และกำหนดนัดชุมนุมใหญ่ในวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2553 (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ 2553 : 146)

แต่ก่อนหน้าที่จะมีการชุมนุมใหญ่ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ได้มีคำพิพากษายึดทรัพย์ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ตามคำร้อง ของอัยการสูงสุดที่ร้องต่อศาล ให้มีคำสั่งยึดทรัพย์จากการร่ำรวยผิดปกติที่เป็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม จำนวน 76,621,603,061.05 บาท ซึ่งศาลมีคำพิพากษาว่า “ให้เงินที่ได้จากการขายหุ้นและเงินปันผลหุ้นของบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน 46,373,687,454.70 บาท พร้อมดอกผลเฉพาะดอกเบี้ยที่ได้รับจากบัญชีเงินฝาก นับตั้งแต่วันฝากเงินจนถึงวันที่ธนาคารส่งเงินจำนวนดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน” ด้วย (เพ็ญอ้าง : 147)

การประชุมของกลุ่มคนเสื้อแดงก็ยังคงมีลักษณะการจัดการชุมนุม เช่นเดียวกับปี พ.ศ. 2552 และ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ยังคงโฟนอินหรือวิดีโอลิงค์เข้ามาอย่างสม่ำเสมอ

รัฐบาลพยายามเจรจาเพื่อแก้ไขสถานการณ์ โดยมีการเจรจกันระหว่างรัฐบาลและแกนนำผู้ชุมนุมกลุ่มคนเสื้อแดง ในวันที่ 28-29 มีนาคม พ.ศ. 2553 แต่การเจรจาก็ไม่ประสบผลสำเร็จ

ยังคงมีการชุมนุมอย่างต่อเนื่องและต่อทวีความรุนแรงมากขึ้น วันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2553 รัฐบาลได้ใช้กำลังทหารสลายการชุมนุมที่สะพานผ่านฟ้าลีลาศแต่ไม่ประสบความสำเร็จ ช่วงค่ำ สถานการณ์ตึงเครียดที่บริเวณสี่แยกคอกวัว จุดนี้เองที่ปรากฏ กองกำลังไม่ทราบฝ่าย ซึ่งแต่งการด้วยชุดดำติดอาวุธครบมือ ปฏิบัติการอยู่แนวหลังคนเสื้อแดง รวมทั้งชุมนุมตามจุดยุทธศาสตร์ต่าง ๆ อาทิ ซอกตึก บนอาคาร และใช้อาวุธปืน รวมทั้งระเบิดแบบ M79 ระดมยิงเข้าใส่ทหารและบางส่วนก็ยิงใส่ผู้ชุมนุมกลุ่มคนเสื้อแดงทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บทั้งทหารและพลเรือนเป็นจำนวนมาก โดยมีผู้เสียชีวิต 25 ศพ และมีผู้บาดเจ็บ กว่า 800 ราย (เพ็ญอ้าง : 148) การชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดงยังคงดำเนินต่อไป โดยการยึดถนนใจกลางกรุงเทพฯ อย่าง ถนนสีลม

ถนนพระราม 4 ทำให้ประชาชนทั่วไปไม่สามารถสัญจรหรือใช้เส้นทางเพื่อให้การใช้ชีวิตประจำวันได้ตามปกติและได้รับความเดือดร้อนอย่างมากจากการกระทำดังกล่าว

วันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2553 แกนนำกลุ่มคนเสื้อแดง มีการนำกำลังที่เรียกว่า การ์ด นปช. ทำการบุกโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เพื่อตรวจค้น โดยอ้างว่ามีกองกำลังทหารเข้ามาซ่อนอยู่ (เพ็ญอ้าง : 149)

นอกจากนี้การยึดพื้นที่ย่านธุรกิจอย่าง สีลมและราชประสงค์ ก็ส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้บริสุทธิ์ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องหรือร่วมเรียกร้องทางการเมืองร่วมกับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นอย่างมาก ทั้งการประกอบอาชีพ การอยู่อาศัย ก็ได้รับผลกระทบอย่างมากและเป็นเวลาหลายวัน

วันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้เสนอแผนปรองดอง ที่เรียกว่า ไรด์แมป (Road Map) 5 ข้อ (เพ็ญอ้าง)

โดยเสนอว่าถ้าการชุมนุมยุติในวันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 จะทำการยุบสภาและจัดการเลือกตั้งใหม่ประมาณวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 (เพ็ญอ้าง) เบื้องต้นแกนนำกลุ่มคนเสื้อแดง มีท่าทียอมรับข้อเสนอ แต่ในที่สุดก็ไม่มีการยุติการชุมนุม

ต่อมารัฐบาลได้ตัดสินใจใช้กำลังเจ้าหน้าที่ทหาร เข้าสลายการชุมนุมที่บริเวณแยกราชประสงค์ ในระหว่างวันที่ 13-18 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 และมีการปะทะกับกองกำลังไม่ทราบฝ่ายด้วยอาวุธสงครามในหลายจุด จนทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก (เพ็ญอ้าง : 150)

ในที่สุดรัฐบาลก็ได้เข้าสลายการชุมนุมบริเวณราชประสงค์ได้อย่างเด็ดขาดในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 โดยแกนนำกลุ่มคนเสื้อแดงประกาศ ยุติการชุมนุมและเดินทางมอบตัวที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ท่ามกลางความไม่พอใจของผู้ชุมนุมจำนวนมาก

โดยหลังจากนั้นการจลาจลกลับรุนแรงมากขึ้น โดยได้มีกลุ่มบุคคล บุกเข้าปล้นชิงทำลายทรัพย์สินในสำนักงานอาคาร ร้านค้าต่าง ๆ วางเพลิง อาคารการค้า สำนักงาน ทั้งของรัฐและเอกชน รวมทั้งเผาศาลากลางจังหวัด ในจังหวัดอุดรธานี ขอนแก่น มุกดาหาร และอุบลราชธานี ซึ่งเป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นจนยากที่จะประเมินได้ (เพ็ญอ้าง)

หลังจากเหตุการณ์จลาจลสงบนิ่งลงแล้ว รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ยังคงบริหารประเทศต่อไป ในขณะที่ภาครัฐและเอกชน ต้องกลับมาฟื้นฟูอาคาร ทรัพย์สิน และความเสียหายทางธุรกิจที่เกิดขึ้น จากความรุนแรง และการเกิดจลาจล ในประเทศ รวมทั้ง ต้องเยียวยาและฟื้นฟูสภาพ ทั้งทางสิ่งแวดล้อม ทางความรู้สึก ทางจิตใจ จากความเสียหายที่เกิดขึ้นกับตัวเองและเกิดขึ้นกับประเทศชาติ

ในขณะที่ปัญหาของความไม่พอใจความขัดแย้ง ความบาดหมางของกลุ่มมวลชนเรียกร้องทางการเมืองกลุ่มหนึ่ง ยังไม่ได้ดับมอดสนิทลงไปแต่อย่างใด ความคุกรุ่น เพียงรอการเติม

การกระตุ้น เพื่อให้กลับมาเป็นปัญหา ที่รัฐบาลจะต้องเร่งรีบหาทางออก หาทางแก้ไขเพื่อให้ปัญหา เหล่านั้น ได้คลี่คลายลงไปอีก

นอกจากนี้ก็ยังมิ เหตุการณ์บ้านเมืองที่เกิดขึ้น และเป็นข่าวสารตามหน้าหนังสือพิมพ์ หรือช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่น่าสนใจและติดตามของประชาชนหรือผู้รับข่าวสารในขณะนั้น อาทิ ข่าว การถูกจับกุมตัวนายพนิช วิจิตเสรษฐ์ ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ ที่ชายแดนกัมพูชา (<http://th.wikipedia.org/wiki/พนิช>), เศรษฐกิจ ไทยในปี 2553 ขยายตัวถึงร้อยละ 10 มากที่สุดเป็น ประวัติศาสตร์ของประเทศ (เศรษฐกิจสมัยรัฐบาลอภิสิทธิ์ จาก

<http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=14-09-2010&group=3&gblog=29>), ปัญหาความไม่โปร่งใสของกระทรวงมหาดไทย กรณี การซื้อขายเก้าอี้ผู้ว่าฯ นายอำเภอ (เซีย ไทยรัฐ 2553 : 181), ปัญหาเรือเหาะของ ท.บ. ที่ใช้งานไม่ได้ (เพ็งอึ้ง : 186)

ในลำดับถัดไป เป็นภาพการ์ตูนการเมืองของเซีย ไทยรัฐ ในช่วง พ.ศ. 2553 ที่ ผู้วิจัย นำมาเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.21 ภาพ “วันสร้างประวัติศาสตร์”

ที่มา: เซีย ไทยรัฐ (2553 : 194) (ภาพ วันที่ 30 มีนาคม 2553)

ภาพของชาย 6 คน แบ่งเป็นฝ่ายละ 3 คน บน โต๊ะการเจรจา ซึ่งกลาง โต๊ะมีขดลวด ทนทานกันขวาง กลาง การเจรจาของกลุ่มคน 2 กลุ่มนี้

กลุ่มคน แบ่งแยกเป็น 2 กลุ่มนั่งคนละฝั่งของโต๊ะเพื่อเตรียมที่จะพูดคุย ตกลง เสรจจา และชายที่เป็นลักษณะผู้นำของแต่ละฝั่งนั่งอยู่ตรงกลาง ผู้นำในฝั่งด้านขวา มีภาพการถูกโยงสาย ในลักษณะ ของตัวละครหรือหุ่นเชิด ที่ต้องใช้คนควบคุมให้มีลักษณะ บทบาทท่าทาง เป็นไปในความต้องการหรือวัตถุประสงค์ ของผู้ควบคุม บน โต๊ะมีขลวดหนาม ด้วยคำว่า “กองทัพอุปถัมภ์” วาง ขวางอยู่ ในมือมือของผู้นำด้านหนึ่งถือรูปเท้า โดยมีภาษาถ้อยคำ ขุบสภา ส่วนผู้นำอีกด้านหนึ่ง ถือ รองเท้าบู๊ท โดยมีภาษาถ้อยคำ ไม่ขุบสภา ภาพในลักษณะการสื่อสารที่ไม่ใช้ภาษาถ้อยคำ ประเภท ภาษาวัตถุ (ศักดิ์ดา วิมลจันทร์ 2551 : 72) ภาพขลวดหนาม ซึ่งผู้เขียนการ์ตูน ไม่ได้หมายถึงขลวดหนามจริง แต่เป็นลักษณะความหมายแฝง (Connotation)

(<http://semeion.multiply.com/journal/item/5>) เอาปัจจัยทางวัฒนธรรมแบบทหารหรือกองทัพ ซึ่งสร้างขึ้นบนพื้นฐานของความหมายตรง ที่ขลวดหนามทหารที่ใช้ป้องกัน หรือกีดขวาง โดยสื่อความหมายอุปสรรค ปัญหาและความยากลำบาก โดยขยายสิ่งที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคโดยคำว่า “กองทัพอุปถัมภ์” นอกจากนี้รูปเท้า และคำว่าขุบสภา ของผู้นำฝ่ายหนึ่งกับ รองเท้าบู๊ท อันเป็นสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายอย่างหนึ่งของทหารหรือกองทัพ โดยคำว่า ไม่ขุบสภา ที่ถือโดยผู้นำอีกฝ่ายหนึ่ง เป็นลักษณะ ของแนวทาง ข้อกำหนด หรือที่เรียกในความหมายเทียบหรือความหมายแฝงว่า “ธง” ก็ไม่สอดคล้องหรือทิศทางที่จะทำให้ การตกลงเจรจານี้ บรรลุไปได้

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้ เพื่อศึกษา ด้านความขัดแย้งทางการเมือง ในช่วงของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่ปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงในทางการเมืองยังคงเป็นปัญหาสำคัญ และสร้างผลกระทบต่อการเมืองและสังคมอย่างมาก

ภาพในหมวด ความขัดแย้งในทางการเมือง ในระดับเสียดสี วิพากษ์ วิจารย์ ในระดับกลาง “ข”

เซีย ไทยรัฐ เขียนถึง การเจรจาทันทีเพื่อหาทางออกและยุติ ความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมืองที่สถาบันพระปกเกล้า ระหว่าง ตัวแทนรัฐบาลอันประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรณ์ศักดิ์ สภาวสุ และนายธานี ศักดิ์เศรษฐ์ กับ ตัวแทนของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติหรือ นปช. อันประกอบด้วย นายวีระ มุสิกพงศ์ นายแพทย์ เหวง โตจิราการ และ นายจตุพร พรหมพันธุ์ (<http://witternews.com/history-negotiation-thailand-red-shirt-result/>)

โดยฝ่าย นปช. เรียกร้อง ให้รัฐบาลขุบสภา เพื่อจัดการเลือกตั้งใหม่ เพื่อเป็นทางออกทางหนึ่งที่จะทำให้ความขัดแย้งและการใช้ความรุนแรงต่อกันของกลุ่มที่ต่อต้านและสนับสนุน รัฐบาล ยุติลงหรือคลี่คลายลงไปในระดับหนึ่ง

การมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารประเทศมีความสำคัญในการลดความรุนแรงทางการเมือง ผู้บริหารประเทศต้องรับฟังความคิดเห็น ความต้องการและข้อเสนอจากประชาชน รัฐบาลหรือฝ่ายบริหารต้องประสานสมานความขัดแย้งต่างๆ ให้ส่วนหรือภาคส่วนที่ขัดแย้งสามารถร่วมมือหาทางออกทางแก้ปัญหาที่มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง (เซีย ไทยรัฐ (2554) เทปเสียง) แต่การเจรจาไม่ประสบความสำเร็จเพราะ นายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ หรือบุคคลในพรรคประชาธิปัตย์ แกนนำรัฐบาล ที่กลุ่มทหารหรือกองทัพให้การสนับสนุน ไม่ยอมดำเนินการตามที่แกนนำ นปช. เรียกร้อง ความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมือง ทั้งที่เป็นทางออกที่ดี และมีความสำคัญ ในการยุติความขัดแย้งในขณะนี้

สภาพการณ์ เหตุการณ์ และ บริบททางการเมือง พ.ศ. 2554

การประชุมของ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ในปี พ.ศ. 2554 ได้เริ่มกลับมาชุมนุมอีกครั้ง บริเวณสะพานมัจฉานและหน้าทำเนียบรัฐบาล เริ่มตั้งแต่วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2554 จากกรณีความขัดแย้งไทย-กัมพูชา โดยเรียกร้องให้รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ทำตามมติของกลุ่มพันธมิตรฯ 3 ข้อ คือ

1. ยกเลิก บันทึกความเข้าใจระหว่างไทย-กัมพูชาว่าด้วยการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก ปี 2543 หรือที่เรียกกันว่า MOU43
2. ผลักดันชาวกัมพูชาที่อพยพและรุกล้ำเข้ามาอาศัยและสร้างสิ่งก่อสร้างในเขตแดนไทย และ
3. ให้ถอนตัวจากการเป็นสมาชิกคณะกรรมการมรดกโลก แต่ทว่ารัฐบาลก็มิได้มีท่าทีสนองตอบ และยังได้ออกพระราชบัญญัติรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร มาใช้รักษาความปลอดภัย การชุมนุมในครั้งนี้อีกด้วย

รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีท่าทีว่าจะยุบสภาภายในต้นเดือนพฤษภาคมนี้ และกำหนดให้มีการเลือกตั้งในปีเดียวกัน (http://th.wikipedia.org/wiki/วิกฤตการณ์การเมืองไทย_พ.ศ._2548-2554)

ในลำดับถัดไป เป็นภาพการ์ตูนการเมืองของเซีย ไทยรัฐ ในช่วง พ.ศ. 2554 ที่ผู้วิจัยนำมาเพื่อการศึกษาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.22 ภาพ “ระเบิดเวลาพวงใหญ่”

ที่มา: เซีย ไทยรัฐ (2554 : 3) (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ภาพ วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2554)

ภาพขมขื่นในแบบของชาวตะวันตก นั่งอยู่บนเก้าอี้ที่ด้านล่างเต็มไปด้วย ซากห่า
กะโหลกมนุษย์และกองเลือด โดยที่หลังของขมขื่น มีสิ่งที่กำลังประทุ และนาฬิกา ที่คล้ายกับระเบิด
เวลา อยู่ด้วย

ภาพความน่ากลัว นำประหวั่นพรึ่นพริ้ง ของ บุคลาธิษฐานของความตาย”

(Personification of Death) หรือมักจะเรียกกันว่า “กริม รีฟเพอร์” (Grim Reaper) เป็นผู้ที่เป็นสาเหตุ
ที่ทำให้เสียชีวิตได้ (<http://th.wikipedia.org/wiki/บุคลาธิษฐานของความตาย>) โดยมีงูเห่ากำกับด้วย
อักษร N แสดงถึง ความเป็นนายกรัฐมนตรีกิติสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ที่พลิก
เข้ามาจัดตั้งรัฐบาลแทนรัฐบาลนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ หัวหน้าพรรคพลังประชาชนที่ถูกศาล
รัฐธรรมนูญมีวินิจฉัยให้ยุบพรรค โดยนายเนวิน ชิดชอบ ผู้เคยทำงานใกล้ชิดกับพ.ต.ท. ทักษิณ ชิน
วัตร ได้ให้ความร่วมมือจน พรรคประชาธิปัตย์เป็นแกนนำและจัดตั้งรัฐบาลได้สำเร็จ และแม้ว่า
ด้านล่างของเก้าอี้ นายกรัฐมนตรี จะเต็มไปด้วยกะโหลก ศีรษะ ของผู้เสียชีวิต ที่ผู้เขียนการ์ตูนขยาย
ใช้ภาษาอังกฤษ ช่วยอธิบายว่า เป็นประชาชนที่ถูกสังหารปราม โดยรัฐบาล ที่ราชประสงค์ สีแยก
คอกวัว รางน้ำ และ บ่อนไก่ แต่นายกรัฐมนตรีกิติสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็ยังต้องเผชิญ กับปัญหาใหญ่ ที่
ใช้หัวข้อบอกระเด็นเหนือภาพว่า “ระเบิดเวลาพวงใหญ่” ซึ่งเป็นภาพวัตถุ ที่แสดงความหมายเชิง
สัญลักษณ์ (ศักดิ์ วิมลจันทร์ : 75) ถึงความเสียหายหรือความรุนแรงที่เกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้
โดยตัวของปัญหาที่จะทำให้เกิดความเสียหายหรือความรุนแรงจะมาจาก ปัญหาปากท้องของ
ประชาชน ค่าแรงถูก และสวาปาล์ม ที่ถูกเขียนขยายในภาพของวัตถุคล้ายขวดที่กำลังระอุปะทุอยู่
โดยคำว่า “สวาปาล์ม” เป็นคำเลียนเสียงของคำว่า “สวาปาม” ที่หมายความว่า

“ขยุ้มกินอย่างตะกละลูกนอนอย่างลิงกิน, กินอย่างตะกละ” (<http://rirs3.royin.go.th/new-search/word-search-all-x.asp>) ซึ่งผู้เขียนการ์ตูนใช้การเสียดสี (Satire) (H.W. Fowler (H.W. Fowler 1971 : 114 อ้างถึงใน ศักดา วิมลจันทร์ 2551 : 66 - 67) การแก้ปัญหาหาค่าน้ำมันปาล์มแพงในขณะนั้น ว่ารัฐบาลแก้ปัญหาอย่างไม่โปร่งใสและได้ผลประโยชน์ในทางมิชอบจากปัญหาดังกล่าวนี้ด้วย

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้ เพื่อศึกษา ความชอบธรรมทางการเมือง ในช่วงของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่ปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงในทางการเมืองยังคงเป็นปัญหาสำคัญ และสร้างผลกระทบต่อการเมืองและสังคมอย่างมาก

ภาพในหมวด ความชอบธรรมทางการเมือง ในระดับ วิพากษ์ วิจารณ์ รุนแรง โจมตี ในระดับลบ “ค”

เซีย ไทยรัฐ เขียนถึง นายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งได้สั่งให้เจ้าหน้าที่สลายการชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดง ที่ชุมนุมเรียกร้องทางการเมืองในพื้นที่ต่าง ๆ ในช่วงพ.ศ. 2552 และ พ.ศ. 2553 จนมีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก ด้านการบริหารประเทศยังไม่เห็นผลงานที่ชัดเจนและในทางที่ดีขึ้น และยังเสริมด้วยปัญหาทุจริต คอร์ปชั่น ของบุคคล ในรัฐบาลอีกด้วย

นายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จึงไม่เหมาะสม มีความสง่างาม และมีความชอบธรรม ในการดำรงในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี (เซีย ไทยรัฐ (2554) เทปเสียง) ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้คงจะมีผลต่อรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในไม่ช้า

อีกหนึ่งภาพที่ผู้วิจัยเพิ่มเข้ามาใน พ.ศ. 2554 โดยเห็นว่าเป็นภาพที่น่าศึกษา และทำให้ได้ข้อมูลในงานวิจัยนี้ได้คืออีกภาพ ดังลำดับต่อไปนี้

ภาพที่ 4.23 ภาพ “ยุคประชาธิปไตย...ขาลัน”

ที่มา: เซีย ไทยรัฐ (2554 : 3) (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ภาพ วันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2554)

ภาพประชาชนผู้ไปใช้สิทธิ ในการเลือกตั้ง อยู่ในอาคารวิตก หวาดกลัว ต่อเงาของทหารที่ถืออาวุธปืน คอยควบคุม

เงาค่าที่มีหมวกและการถืออาวุธปืน ซึ่งผู้รับสารหรือคุณภาพการ์ตูน ที่มีสนามประสบการณ์ ร่วมกับผู้ส่งสาร สามารถตีความ หรือเข้าใจได้ (Common Field of Experience) (ศักดิ์ วิมลจันทร์ 2551 : 88) ว่าคือภาพ ของทหารกองกำลังหรือกองทัพนั้นเอง โดยทำขึ้น ในลักษณะในควบคุม เชิงบังคับ โดยมีภาพของชายซึ่งถืออาวุธ ในการแสดงออกของการลงคะแนน ใช้สิทธิ ในการเลือกตั้ง ส.ส. ซึ่งเป็นคำศัพท์ทางการเมือง ย่อมาจาก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมีการใช้ลายเส้น โคนสั้น ๆ ให้เห็นภาพการสั่นไหวของร่างกาย ของการเกิดอาการหวาดกลัว สั่นเทา และลายเส้นที่สื่อเป็นหยด เสริมภาพให้เป็นอาการ ในลักษณะวิตก หวาดกลัว จนเหงื่อตก

ผู้วิจัยเลือกภาพนี้ เพื่อศึกษา การพัฒนาทางการเมือง ด้านการพัฒนาประชาธิปไตย ในช่วงของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่กำลังเตรียมการยุบสภาเพื่อคืนอำนาจให้ประชาชน จัดการเลือกตั้งใหม่

ภาพในหมวด ความขัดแย้งในทางการเมือง ในระดับ วิพากษ์ วิวิจารณ์ รุนแรง โจมตี ในระดับลบ “ค”

เซีย ไทยรัฐ เขียนถึง การเลือกตั้งที่กำลังจะเกิดขึ้นใน พ.ศ. 2554 นี้ จากแนวโน้มการเตรียมยุบสภาของรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ การเมืองของประเทศไทยกับยังคงไม่พัฒนาการในด้านความเป็นประชาธิปไตย (เซีย ไทยรัฐ (2554) เทปเสียง)

แต่การเลือกตั้งที่กำลังจะเกิดขึ้น จะถูกกลุ่มที่มีอำนาจอย่างกองทัพ หรือ ซึ่งมี ความสัมพันธ์กับคณะรัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ. 2549 และกีดกันการมีอำนาจทางการเมือง ของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จะต้องทำทุกวิถีทางที่จะทำให้ ชิกฝ่าย ของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นฝ่าย แพ้การเลือกตั้ง โดยการเลือกตั้งจะไม่บริสุทธิ์ ยุติธรรมและเป็นการฝืนบังคับ ขัดกับการใช้สิทธิ เสรีภาพ และอำนาจของประชาชน ตามแนวคิด “The sovereignty of the people” หรือ “อำนาจ อธิปไตยของปวงชน” แนวคิดว่าด้วยอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนนี้ จะถือว่าประชาชนเป็น เจ้าของอำนาจอธิปไตย (<http://e-learning.mfu.ac.th/mflu/1604101/chapter1/Lesson5.htm>บทที่ 5)

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดทางการเมืองของเซี่ย ไทยรัฐ ผ่านงานเขียนการ์ตูนการเมือง ระหว่างปี พ.ศ. 2536 - 2554

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาความคิดทางการเมืองของเซี่ย ไทยรัฐ ที่สะท้อนผ่านงานเขียนการ์ตูน ในช่วง พ.ศ. 2536 – 2554

1.1.2 เพื่อศึกษาบริบททางการเมืองไทยที่เกี่ยวข้อง ในช่วง พ.ศ. 2536 – 2554

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเซี่ย ไทยรัฐ คอลัมนิสต์ นักเขียนการ์ตูนการเมือง หนังสือพิมพ์รายวันไทยรัฐ โดยกำหนดขอบเขตสัมภาษณ์ เกี่ยวกับ ความคิดทางการเมืองไทย ในด้าน การพัฒนาทางการเมือง ความชอบธรรมในทางการเมือง ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ และความขัดแย้งในทางการเมือง ในช่วง พ.ศ. 2536 – 2554

1.2.2 ศึกษาจากข้อมูลเอกสาร ภาพการ์ตูนการเมือง เซี่ยไทยรัฐ โดยเลือกภาพดังนี้ ภาพเพื่อศึกษาวิเคราะห์ การพัฒนาทางการเมือง ในช่วงพ.ศ. 2536, 2537, 2544, 2549, 2550 และ 2554 ซึ่งมีบริบท เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาทางการเมืองที่น่าสนใจ ใน พ.ศ. 2536, 2549 และ 2550 ในช่วงหลังรัฐประหาร พ.ศ.2535, ในขณะที่รัฐประหารและหลังรัฐประหาร พ.ศ. 2549 ตามลำดับ รวมถึง บริบทการพัฒนาทางการเมือง ในพ.ศ. 2537, 2544 และ 2554 ในแต่ละรัฐบาล ซึ่งมีความแตกต่างกัน

ภาพเพื่อศึกษาวิเคราะห์ ความชอบธรรมทางการเมือง ในช่วงพ.ศ. 2538, 2539, 2541, 2546, 2547, 2548, และ 2554 ต่อผู้นำหรือนายกรัฐมนตรี ที่มีช่วงการบริหารหรือการดำรงตำแหน่ง ในขณะที่เหตุการณ์และบริบททางการเมืองและสังคมที่มีความแตกต่างกัน

ภาพเพื่อศึกษาวิเคราะห์ กฎหมาย รัฐธรรมนูญ ในช่วงพ.ศ. 2540, 2542, 2543, 2545, 2550 และ 2551 ต่อความคิดเห็น องค์กรหน่วยงาน การบังคับใช้ และผลที่เกิดขึ้น จากกฎหมายและรัฐธรรมนูญ ฉบับต่าง ๆ

ภาพเพื่อศึกษาวิเคราะห์ ความขัดแย้งในทางการเมือง ในช่วงพ.ศ. 2552 และ 2553 ต่อเหตุการณ์และบริบทของความขัดแย้งทางการเมืองและสังคม ที่อ่อนข้างรุนแรงและส่งผลกระทบเป็นปัญหาใหญ่ ในช่วงเวลาดังกล่าว

โดยการตีความในเชิงสัญวิทยาและทฤษฎีการตีความหมาย

1.3 ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ จัดประเภทของภาพให้มีน้ำหนักที่แสดงออกได้ถึง ทศนคติ อารมณ์ ความคิดเห็น ในการเขียนการ์ตูนการเมืองของเซีย ไทยรัฐ โดยใช้อักษรดังนี้

ก หมายถึง การสนับสนุน เห็นชอบ และชื่นชม เป็นลักษณะ ในเชิงบวก

ข หมายถึง การเสียดสี วิจารณ์ ในลักษณะ ตีตง โดยอาจมีการเสนอทางออก ข้อชี้แนะ เป็นลักษณะ ในเชิงระดับกลาง ๆ

ค หมายถึง การวิพากษ์ วิจารณ์ ในลักษณะ รุนแรง โจมตี ต้องสื่อให้เห็นถึง ความผิด ความเลวร้าย เสียหาย มีลักษณะ การกล่าวโทษ ประณาม เป็นเชิงในด้านลบ

ผลการศึกษาจากภาพการ์ตูน เซีย ไทยรัฐ ในช่วงพ.ศ. 2536 – 2554

1.3.1 ภาพในด้าน การพัฒนาทางการเมือง ในช่วงพ.ศ. 2536, 2537, 2544, 2549, 2550 และ 2554

พ.ศ. 2536 ภาพนี้เป็นหมวด “การพัฒนาทางการเมือง” ในเรื่องมาตรฐานแนวคิด ต่อการผลักดันดำเนินนโยบายพัฒนาประเทศโดยรัฐ โดยเป็นภาพ ระดับเสียดสี สื่อเลียนในระดับกลาง “จ”

พ.ศ. 2537 ภาพนี้เป็นหมวด “การพัฒนาทางการเมือง” ในเรื่องมาตรฐานแนวคิด ต่อการผลักดันดำเนินนโยบายพัฒนาประเทศโดยรัฐ โดยเป็นภาพ ระดับเสียดสี สื่อเลียนในระดับกลาง “จ”

พ.ศ. 2544 ภาพในหมวด การพัฒนาทางการเมือง ด้านแนวทางการพัฒนาระบบบริหารและกฎหมาย โดยเป็นภาพ ระดับสนับสนุน เห็นชอบ ในระดับบวก “ก”

พ.ศ. 2549 ภาพในหมวด การพัฒนาทางการเมือง ด้านการพัฒนาประชาธิปไตย โดยเป็นภาพ ระดับ วิพากษ์ วิจารณ์ รุนแรง โจมตี ในระดับลบ “ค”

พ.ศ. 2550 ภาพในหมวด การพัฒนาทางการเมือง ด้านการพัฒนาประชาธิปไตย แนวคิด “อำนาจอธิปไตยของปวงชน” โดยเป็นภาพ ระดับ วิพากษ์ วิจารณ์ รุนแรง โจมตี ในระดับลบ “ค”

พ.ศ. 2554 ภาพในหมวด การพัฒนาทางการเมือง ด้านการพัฒนา ประชาธิปไตย แนวคิด “อำนาจอธิปไตยของปวงชน” โดยเป็นภาพ ระดับ วิพากษ์ วิจารณ์ รุนแรง โจมตี ในระดับลบ “ค”

1.3.2 ภาพในด้าน ความชอบธรรมทางการเมือง ในช่วงพ.ศ. 2538, 2539, 2541, 2546, 2547, 2548, และ 2554

พ.ศ. 2538 ภาพในหมวด นายกรัฐมนตรี ด้านความชอบธรรมทางการเมือง แนวคิดรัฐบาลที่มีธรรมาภิบาล โดยเป็นภาพระดับ ระดับเสียดสี ล้อเลียน โดยเป็นภาพ ระดับกลาง “จ”

พ.ศ. 2539 ภาพในหมวด นายกรัฐมนตรี ด้านความชอบธรรมทางการเมือง แนวคิดการใช้อำนาจอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ในระดับเสียดสี ล้อเลียน โดยเป็นภาพ ระดับกลาง “จ”

พ.ศ. 2541 ภาพในหมวด นายกรัฐมนตรี ด้านความชอบธรรมทางการเมือง แนวคิดการใช้อำนาจอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยเป็นภาพระดับ ระดับเสียดสี ล้อเลียน โดยเป็นภาพ ระดับกลาง “จ”

พ.ศ. 2546 ภาพในหมวด นายกรัฐมนตรี ด้านความชอบธรรมทางการเมือง แนวคิดใช้กำลังเพื่อจัดระเบียบสังคมให้เกิดเสถียรภาพ โดยเป็นภาพระดับ ระดับสนับสนุน เห็นชอบ ในระดับบวก “ก”

พ.ศ. 2547 ภาพในหมวด นายกรัฐมนตรี ด้านความชอบธรรมทางการเมือง แนวคิดรัฐปฏิบัติลงไปแม้ว่าจะมีความสูญเสียเกิดขึ้นกับประชาชนก็ถือเป็นเรื่องของการทำหน้าที่ เพื่อรักษาเสถียรภาพ ของสังคมประเทศ โดยเป็นภาพ ระดับเสียดสี วิพากษ์ วิจารณ์ ในระดับกลาง “จ”

พ.ศ. 2554 ภาพในหมวด ความชอบธรรมทางการเมือง แนวคิดรัฐบาลที่มีธรรมาภิบาล และใช้อำนาจอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยเป็นภาพระดับ วิพากษ์ วิจารณ์ รุนแรง โจมตี ในระดับลบ “ค”

1.3.3 ภาพในด้าน กฎหมาย รัฐธรรมนูญ ในช่วงพ.ศ. 2540, 2542, 2543, 2545, 2550 และ 2551

พ.ศ. 2540 ภาพในหมวด กฎหมาย รัฐธรรมนูญ แนวคิด การรับรองสิทธิเสรีภาพให้กับประชาชน การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และการเสริมสร้างเสถียรภาพและประสิทธิภาพให้กับรัฐบาล โดยเป็นภาพ ระดับบวก “ก”

พ.ศ. 2542 ภาพในหมวด กฎหมาย รัฐธรรมนูญ แนวคิดการสร้างควม
ถูกต้องตามกระบวนการกฎหมาย รัฐธรรมนูญ ในระดับเสียดสี ล้อเลียน โดยเป็นภาพ ระดับกลาง
“จ”

พ.ศ. 2543 ภาพในหมวด กฎหมาย รัฐธรรมนูญ แนวคิดการสร้างควม
ถูกต้องตามกระบวนการกฎหมาย รัฐธรรมนูญ โดยเป็นภาพระดับเสียดสี ล้อเลียนในระดับกลาง
“จ”

พ.ศ. 2545 ภาพในหมวด กฎหมาย รัฐธรรมนูญ แนวคิด การตรวจสอบการ
ใช้อำนาจรัฐ และการเสริมสร้างเสถียรภาพและประสิทธิภาพให้กับรัฐบาลในระดับเสียดสี วิพากษ์
วิจารณ์ โดยเป็นภาพระดับกลาง “ข”

พ.ศ. 2550 ภาพในหมวดกฎหมาย รัฐธรรมนูญ แนวคิดการสร้างควม
ถูกต้องตามกระบวนการกฎหมาย รัฐธรรมนูญ โดยเป็นภาพ ระดับ วิพากษ์ วิจารณ์ รุนแรง โจมตี
ในระดับลบ “ค”

พ.ศ. 2551 ภาพในหมวด กฎหมาย รัฐธรรมนูญ แนวคิดการสร้างควม
ถูกต้องตามกระบวนการกฎหมาย รัฐธรรมนูญ โดยเป็นภาพระดับเสียดสี ล้อเลียนในระดับกลาง
“จ”

พ.ศ. 2551 ภาพในหมวดกฎหมาย รัฐธรรมนูญ แนวคิดการสร้างควม
ถูกต้องตามกระบวนการกฎหมาย รัฐธรรมนูญ โดยเป็นภาพ ระดับ วิพากษ์ วิจารณ์ รุนแรง โจมตี
ในระดับลบ “ค”

1.3.4 ภาพในด้าน ความขัดแย้งในทางการเมือง ในช่วงพ.ศ. 2552 และ 2553

พ.ศ. 2552 ภาพในหมวด ความขัดแย้งในทางการเมือง แนวคิดที่มาของ
อำนาจผู้นำ กับ อุดมการณ์ประชาธิปไตย ในระดับเสียดสี วิพากษ์ วิจารณ์ ในระดับลบ “ค”

พ.ศ. 2553 ภาพในหมวด ความขัดแย้งในทางการเมือง แนวคิด การประสาน
สมานความขัดแย้ง โดยรัฐ ในระดับเสียดสี วิพากษ์ วิจารณ์ ในระดับกลาง “ข”

ผลสัมฤทธิ์เจาะลึกเชิง ไทยรัฐ ในแนวคิดทางการเมือง

ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสัมฤทธิ์ เจาะลึก เชิง ไทยรัฐ เมื่อวันที่ 17 กันยายน พ.ศ.
2554 ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ ทั้งในด้าน การพัฒนาทางการเมืองไทย
ความชอบธรรมทางการเมืองของผู้นำทางการเมือง ความขัดแย้งและการใช้ความรุนแรง
ในทางการเมือง รวมถึงกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายสำคัญในการปกครองประเทศ โดยผล
สัมฤทธิ์มีข้อมูลและรายละเอียดที่น่าสนใจดังต่อไปนี้ (เชิง ไทยรัฐ (2554) เทปเสียง)

1.3.5 เชีย ไทยรัฐ ให้สัมภาษณ์ในด้าน การพัฒนาทางการเมืองของไทยไว้ดังนี้ “การเมืองของประเทศไทยต้องเป็นไปในแนวทางประชาธิปไตย โดยประชาชนและเพื่อประชาชน ใช้การเลือกตั้ง โดยเสียงข้างมากเป็นจุดยืน เพื่อใช้เป็นหลักในการพัฒนาทางการเมือง”

1.3.6 เชีย ไทยรัฐ ให้สัมภาษณ์ในด้าน ความชอบธรรมทางการเมืองของผู้นำรัฐบาลหรือนายกรัฐมนตรี ที่มีหน้าที่ต้องปกครองบริหารประเทศ ไว้ดังนี้ “ผู้นำต้องมีธรรมาภิบาล คือปกครอง บริหารประเทศด้วยความเป็นธรรม สุจริต ให้ความเท่าเทียมเสมอภาคต่อประชาชน โดยต้องมีความเข้าใจ มีความสามารถในด้านการบริหารประเทศ ที่ดีพอสมควร ต้องมีความสนใจ และเข้าใจปัญหาของประชาชน และมีความเข้าถึงประชาชน เพื่อพยายามแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น” ซึ่งเชีย ไทยรัฐ ได้กล่าวเสริมต่ออีกว่า

“การปฏิบัติ การทำรัฐประหาร ล้มรัฐบาล ที่มาจากการเลือกตั้ง โดยประชาชน ตามระบอบประชาธิปไตย จะทำให้ประเทศมีการถดถอยทางการพัฒนา และไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชน แม้จะมีอำนาจรัฐก็ตาม”

1.3.7 เชีย ไทยรัฐ ให้สัมภาษณ์ในด้าน ความขัดแย้งในทางการเมือง โดยกล่าวว่า “การเรียกร้องเป็นสิทธิโดยธรรมชาติ และเป็นไปตามกฎหมาย รัฐธรรมนูญ รวมถึงเป็นไปตามระบอบของการปกครองในแบบประชาธิปไตย อันเกิดจากความขาดแคลนของการมีส่วนร่วมของประชาชน” โดยเสริมว่า “การชุมนุม ก็ต้องอยู่ในขอบเขตที่สามารถกระทำได้ตามสิทธิและในกรอบของกฎหมาย การใช้ความรุนแรงในการเรียกร้องทางการเมืองเป็นเรื่องไม่พึงประสงค์ และไม่เห็นพ้องด้วยกับการใช้ความรุนแรงในการชุมนุมเรียกร้องทางการเมือง”

“การทำงาน การบริหารงาน ของรัฐบาลที่ทุจริต คอร์รัปชัน รวมถึงการเป็นนักการเมืองที่มีอำนาจทางการเมืองบนความเสียหายของประชาชนและชาติบ้านเมือง เป็นสาเหตุของการชุมนุมเรียกร้องทางการเมืองและยังอาจนำสู่การเกิดความรุนแรงทางการเมือง”

1.3.8 เชีย ไทยรัฐ ให้สัมภาษณ์ในด้าน กฎหมาย รัฐธรรมนูญ ไว้ดังนี้ “รัฐบาลในแต่ละรัฐบาลมักพยายามแก้รัฐธรรมนูญเพื่อให้ตนเองได้รับประโยชน์มากที่สุด”

“โดยรัฐธรรมนูญควรสามารถแก้ไขได้ ที่ผ่านมาพรรคไทยรักไทย แก้รัฐธรรมนูญเพื่อให้การบริหารประเทศมีความสะดวกในการบริหารมากขึ้น” เชีย ไทยรัฐ ยังกล่าวเสริมว่า

“ผู้บริหารหรือรัฐบาลไม่ควรใช้สถานการณ์หรือในบางภาวะวิกฤติ เป็นเครื่องมือ เป็นข้ออ้างในการแก้รัฐธรรมนูญ โดยการแก้รัฐธรรมนูญควรมาจากประชาชน โดยมีส่วนร่วมสร้างกติกาในการแก้รัฐธรรมนูญ โดยใช้หลักการของเสียงส่วนใหญ่ และรับฟังความคิดเห็น รวมถึงเคารพเสียงส่วนน้อย”

บริบททางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วง พ.ศ. 2536 – พ.ศ. 2554

ผู้วิจัยได้ทำการจัดแบ่ง เหตุการณ์ สภาพการณ์ และบริบททางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วง พ.ศ. 2536 – พ.ศ. 2554 ไว้ 3 ช่วง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ช่วง พ.ศ. 2536 – พ.ศ. 2543

สมัยรัฐบาลชวน หลีกภัย ในช่วง พ.ศ. 2536 จนถึง พ.ศ. 2538 เป็นรัฐบาลผสม ที่ไม่มีความเข้มแข็ง การบริหารงานของรัฐบาล มีเรื่องของผลประโยชน์ การต่อรอง และความไม่โปร่งใสของการทำงาน ทั้งจากพรรคร่วมรัฐบาลและกลุ่มคนใกล้ชิด รัฐบาลไม่มีเสถียรภาพและความมั่นคงจนอยู่ครบวาระได้

สมัยรัฐบาลบรรหาร ศิลปอาชา ในช่วง พ.ศ. 2539 จนถึง พ.ศ. 2540 เป็นรัฐบาลผสม ที่ไม่มีความเข้มแข็ง มีการต่อรองทางการเมืองสูง ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันและปัญหาเศรษฐกิจ เป็นตัวเร่งให้รัฐบาล ไม่ชอบธรรมพอที่จะดำรงตำแหน่งต่อไปได้จนต้องยุบสภาในที่สุด

สมัยรัฐบาลพล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ ในช่วง พ.ศ. 2540 เป็นรัฐบาลผสม ที่ไม่มีความเข้มแข็ง มีการต่อรองทางการเมืองสูง ปัญหาเศรษฐกิจที่เรียกกันว่า วิกฤตต้มยำกุ้ง เป็นปัญหาใหญ่ จนพล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ ต้องลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

(<http://th.wikipedia.org/wiki/พรรคความหวังใหม่>)

อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ที่กล่าวถึงการเป็นรัฐธรรมนูญที่ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นอย่างมากและเป็นรัฐธรรมนูญที่มีเจตนารมณ์ ในการแก้ปัญหาทางการเมือง ให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยเริ่มมีการผลักดันตั้งแต่สมัยรัฐบาลบรรหาร ศิลปอาชา ก็ได้ถูกประกาศใช้เป็นกฎหมายหลักของประเทศในรัฐบาลนี้

สมัยรัฐบาลชวน หลีกภัย สมัยที่สอง ในช่วง พ.ศ. 2541 จนถึง พ.ศ. 2543 เป็นรัฐบาลผสม ที่มีหลายพรรคการเมืองมาร่วมจัดตั้งรัฐบาลเช่นเดิม ปัญหาคอร์รัปชันในภาครัฐ และปัญหาประทุพติศิติดุจจริต ในการเลือกตั้ง ถูกกฎหมายและหน่วยงานจากรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 ตรวจสอบ ชี้มูล และลงโทษ ให้เห็นเป็นที่ชัดเจนมากขึ้น ด้านปัญหาเศรษฐกิจยังไม่ดีขึ้น นักและส่งผลไปสู่ปัญหาทางสังคมทั้งยาเสพติด อาชญากรรม ท้ายที่สุดรัฐบาลก็ต้องยุบสภา โดยไม่สามารถอยู่ครบวาระได้

ช่วง พ.ศ. 2544 – พ.ศ. 2548

สมัยรัฐบาลพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ในช่วง พ.ศ. 2544 จนถึง พ.ศ. 2548 แม้พรรคไทยรักไทยของพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จะชนะการเลือกตั้งเหนือคู่แข่งทางการเมืองอย่างพรรคประชาธิปัตย์ อยู่มาก แต่ก็ยังคงจัดตั้งรัฐบาลผสม บริหารประเทศ แต่ก็มีความเข้มแข็งในระบบรัฐสภาพอควรจากเสียงสนับสนุนที่มาก และจากรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 มีเจตนารมณ์ที่

พยายามให้รัฐบาลมีความมั่นคงและเข้มแข็งมากขึ้น ด้านนโยบายปฏิรูประบบราชการเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ การกำหนดนโยบายในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและปัญหาสังคมเพิ่มมากขึ้นและมีผลงานที่ชัดเจน แต่ปัญหาด้านความสุจริต โปร่งใส ของนายกรัฐมนตรีและรัฐบาลก็มีปรากฏเป็นข่าวสาร โดยตลอด และเริ่มถูกโจมตีต่อต้านจากกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย แต่ก็สามารถอยู่เป็นรัฐบาลจนครบวาระได้ จนมีการจัดการเลือกตั้งใหม่ และก็ยังสามารถ ชนะการเลือกตั้งด้วยคะแนนที่สูงกลับมาจัดตั้งรัฐบาลอีกครั้ง

ช่วง พ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2554

หลังการกลับมาเป็นรัฐบาลของพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ใน พ.ศ. 2548 การบริหารงานในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยมีกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ต่อต้านการทำหน้าที่และการดำรงตำแหน่งอยู่อย่างต่อเนื่อง จนวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ได้ทำรัฐประหารยึดอำนาจจากรัฐบาลพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร โดยอ้างถึงการทุจริตของรัฐบาลและการเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ พร้อมกับได้จัดตั้งให้พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และทำการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน อดีตรัฐบาลพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร

(http://th.wikipedia.org/wiki/รัฐประหารในประเทศไทย_พ.ศ._/2549)

สมัยรัฐบาลพล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ในช่วง พ.ศ. 2548 – 2550 เป็นการบริหารประเทศโดยกลุ่มคณะบุคคลที่แต่งตั้งและสรรหาโดยคณะรัฐประหาร ยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 และใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2549 (ฉบับชั่วคราว) ในการบริหารประเทศ ซึ่งรัฐบาลจากรัฐประหารได้รับผลกระทบจากชาติประชาธิปไตยอื่น ๆ เช่นกัน จากความถูกต้อง ความชอบธรรม ในการเข้ามามีอำนาจรัฐ กลุ่มบุคคลจากคณะรัฐประหารที่แต่งตั้งเข้าดำรงตำแหน่งในหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ กลับมี ข่าวของการทุจริตหาผลประโยชน์ รวมทั้ง พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ในเรื่องการครอบครองเขายายเที่ยง และ โบกี้รถไฟ

(http://th.wikipedia.org/wiki/สุรยุทธ์_จุลานนท์)

อย่างไรก็ตามรัฐบาลก็ได้มีการจัดตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญหรือ สสร. ทำการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 และให้ประชาชนลงมติ จากนั้นได้ประกาศใช้ และจัดการเลือกตั้งเพื่อจัดหารัฐบาลใหม่บริหารประเทศ

สมัยรัฐบาลสมัคร สุนทรเวช ในช่วง พ.ศ. 2550 – 2551 นายสมัคร สุนทรเวช หัวหน้าพรรคพลังประชาชน ที่ตั้งขึ้นมาแทนพรรคไทยรักไทยที่ถูกคำสั่งศาลยุบพรรค ได้รับชัยชนะการเลือกตั้งและเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลผสม โดยบริหารประเทศในสภาวะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดีนักจากปัญหาเศรษฐกิจโลก จนรัฐบาลต้องใช้นโยบายช่วยเหลือประชาชนในด้าน

ค่าใช้จ่าย ค่าครองชีพ ในขณะที่ปัญหาทางการเมืองก็ไม่ได้อยู่ในสภาวะนิ่งหรือสงบแต่อย่างใด จาก การต่อต้านรัฐบาลที่พยายามเสนอขอแก้รัฐธรรมนูญ ในที่สุดวันที่ 9 กันยายน ปีพ.ศ. 2551 นายกรัฐมนตรีสมัคร สุนทรเวช ก็ต้องพ้นจากตำแหน่งโดยการถูกถอดถอน จากการกระทำผิดในคดี ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง (http://th.wikipedia.org/wiki/คดียุบพรรคการเมือง_พ.ศ._2551)

สมัยรัฐบาลสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ในช่วง พ.ศ. 2551 นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในระบบบัญชีรายชื่อพรรคพลังประชาชน ผู้เป็นน้องเขยของพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ได้เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแทนนายสมัคร สุนทรเวช แต่ก็ถูกกลุ่มมวลชนที่ ต่อต้านพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร หรือที่เรียกว่า กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) ต่อต้านอย่างรุนแรงและละเมิดต่อกฎหมายบ้านเมือง เช่น การยึดทำเนียบรัฐบาล จนรัฐบาลนาย สมชาย วงศ์สวัสดิ์ ต้องสั่งการเจ้าหน้าที่ปราบปราม สลายการชุมนุม จนมีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) ได้ต่อต้านอย่างรุนแรงมากขึ้นจนถึงขั้นยึดและ ปิดสนามบินสุวรรณภูมิ จากนั้นไม่นาน ในวันที่ 2 ธันวาคม ปีพ.ศ. 2551 รัฐบาล นายสมชาย วงศ์ สวัสดิ์ และพรรคพลังประชาชน ก็ต้องยุติบทบาทในการเป็นรัฐบาลลง เมื่อพรรคพลังประชาชนถูก คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ตัดสิน ยุบพรรค รวมทั้งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งต่อ กรรมการบริหารพรรคมีกำหนด 5 ปี ซึ่งพรรคชาติไทยและพรรคมหาชนเพื่อประชาธิปไตย ก็ถูกคำวินิจฉัย เช่นเดียวกันในเวลานั้นด้วย (http://th.wikipedia.org/wiki/คดียุบพรรคการเมือง_พ.ศ._2551)

สมัยรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในช่วง พ.ศ. 2551 - 2554 นายอภิสิทธิ์ เวช ชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์และผู้นำฝ่ายค้านในขณะนั้น ได้พลิกขั้วมาจัดตั้งรัฐบาลผสม และ บริหารประเทศต่อจากรัฐบาลนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ในวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2551 (http://th.wikipedia.org/wiki/อภิสิทธิ์_เวชชาชีวะ) ท่ามกลาง กลุ่มมวลชนคนเสื้อแดง (กลุ่ม นปช.) ที่สนับสนุนพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ทำการต่อต้าน โดยอ้างว่าเป็นรัฐบาลที่มาโดยไม่มี ความชอบธรรม ในช่วง พ.ศ. 2552 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจ คล้ายกับรัฐบาลนาย สมัคร สุนทรเวช ในขณะเดียวกันก็มีนโยบายติดตามตัว พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร มารับโทษใน เมืองไทยจากคดีทุจริต แต่รัฐบาลเองก็กลับปรากฏเป็นข่าวเกี่ยวกับการทุจริต เช่นกัน ในส่วนความ ขัดแย้งทางการเมือง ก็มีการใช้ความรุนแรงและใช้กำลังต่อกันจนมีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต ในช่วง พ.ศ. 2553 การชุมนุมทางการเมืองโดยกลุ่มคนเสื้อแดงที่สนับสนุน พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ได้ ขยายตัวมากขึ้นและส่อเค้าของการเกิดความรุนแรงทางการเมือง ในการประชุม หาช้อตกลง ของ รัฐบาลและแกนนำของกลุ่มคนเสื้อแดง ก็ไม่สามารถหาทางออกที่จะยุติการชุมนุมที่อาจนำไปสู่การ เกิดความรุนแรงของกลุ่มคนเสื้อแดงได้ การชุมนุมยังคงดำเนินต่อไปมีการขยายตัวและ

สร้างผลกระทบออกไปในวงกว้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้ายึดพื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจของ กรุงเทพฯ อย่างสีลมและราชประสงค์ ในที่สุจริตรัฐบาลได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่สลายการชุมนุม จนมี ผู้บาดเจ็บ และเสียชีวิต เป็นจำนวนมาก ในช่วงปี พ.ศ. 2554 รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ยังคง บริหารประเทศท่ามกลางความขัดแย้งและการไม่ยอมรับความเป็นรัฐบาล ของกลุ่มคนเสื้อแดง การ ชุมนุมเพื่อเรียกร้องทางการเมืองต่อรัฐบาลยังคงมีอยู่ต่อเนื่อง รัฐบาลเริ่มมีแนวโน้มและสัญญาณ ของการเตรียมยุบสภาเพื่อการจัดการเลือกตั้งใหม่ในปี นี้ โดยในกลุ่มสมาชิกพรรคไทยรักไทยหรือ พรรคพลังประชาชน เดิม ที่ถูกยุบพรรค ได้จัดตั้ง “พรรคเพื่อไทย” ขึ้นมาใหม่ (<http://th.wikipedia.org/wiki/พรรคเพื่อไทย>) เพื่อเตรียมลงรับสมัครเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งที่กำลัง จะเกิดขึ้น

2. อภิปรายผล

2.1 ผลการศึกษาด้านการพัฒนาทางการเมือง ในพ.ศ. 2536, 2537, 2544, 2549, 2550 และ 2554 พบว่า

ระดับความคิดเห็นและแสดงออกของ เชื้อ ไทยรัฐ ในลักษณะระดับกลาง เป็นการ วิพากษ์วิจารณ์ ตัดติง ท้า ๆ ไป ใน พ.ศ. 2536, 2537 สมัยรัฐบาล ชวน หลีกภัย

มีเพียงในพ.ศ. 2544 สมัยรัฐบาลพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จากภาพ “ท่านใหญ่ท่าน โต” วันที่ 27 กันยายน 2544 ในเรื่องของการพยายามปฏิรูประบบราชการ ที่เป็นการเขียนลักษณะ การสนับสนุน ในระดับบวก ต่อการพัฒนาทางการเมือง ด้านแนวทางการพัฒนาระบบบริหารและ กฎหมาย ตามแนวคิดด้านการพัฒนาทางการเมือง ของ Lucien W. Pye (Lucien W. Pye (1966) จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/การพัฒนาการเมือง>) ที่อธิบายว่า การพัฒนาการเมือง หมายถึงเรื่องราว ของการพัฒนาระบบบริหารและกฎหมาย แนวความคิดต่อเนื่องมาจากความเห็นดีว่าการพัฒนา การเมืองเป็นเรื่องการสร้างชาติ

โดยใน พ.ศ. 2549, 2550 และ 2554 ซึ่งเป็นช่วงปีรัฐประหาร 19 กันยายน 2549, การบริหารประเทศโดยรัฐบาลที่มาจากการแต่งตั้งโดยคณะรัฐประหารในพ.ศ. 2550 รัฐบาลพล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ และการบริหารประเทศโดยรัฐบาลที่เข้าบริหารประเทศแทนพรรครัฐบาลที่ถูกยุบ พรรค รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ การเขียนงาน เป็นลักษณะระดับลบ ที่เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ รุนแรง

2.2 ผลการศึกษาด้านความชอบธรรมทางการเมืองในพ.ศ. 2538, 2539, 2541, 2546, 2547, 2548, และ 2554 พบว่า

ระดับความคิดเห็นและแสดงออกของ เชีย ไทยรัฐ ในลักษณะระดับกลาง เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ตีติง ทัว ๆ ไป ใน พ.ศ. 2538, 2539, 2541 สมัยรัฐบาล ชวน หลีกภัย 1 สมัยรัฐบาล บรรหาร ศิลปะอาชา สมัยรัฐบาล ชวน หลีกภัย 2 และ สมัยรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ตามลำดับ

ระดับความคิดเห็นและแสดงออกของ เชีย ไทยรัฐ ในลักษณะระดับบวก เป็นการสนับสนุน เห็นชอบ จะเป็นในพ.ศ. 2546 และ พ.ศ. 2547 โดยในพ.ศ. 2546 สมัยรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จากภาพ “แคมเปญ 3 เดือน” วันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 เป็นเรื่องของการใช้ความเด็ดขาดจัดการเรื่องยาเสพติด สอดคล้องกับแนวคิดของ Alagappa, M. (Ed) (1995), จาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/449380>) ที่การใช้กำลังเพื่อจัดระเบียบสังคมให้เกิดเสถียรภาพ เป็นความถูกต้องชอบธรรมที่รัฐบาลจะกระทำ และในพ.ศ. 2547 สมัยรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เช่นกัน จากภาพ “เจ้ากันไป...อย่าอาฆาตจองเวรต่อกันเลย” วันที่ 08 เมษายน พ.ศ. 2547 ในเรื่องของนโยบายและการแก้ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนใต้ โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ (Alagappa, M. (Ed) (1995), จาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/449380>) ที่กล่าวถึง รัฐมีหน้าที่ในการควบคุมและรักษาความสงบเรียบร้อย ดังนั้นสิ่งที่รัฐปฏิบัติลงไปแม้ว่าจะมีความสูญเสียเกิดขึ้นกับประชาชนก็ถือเป็นเรื่องของการทำหน้าที่ เพื่อรักษาเสถียรภาพ ของสังคมประเทศ

ระดับความคิดเห็นและแสดงออกของ เชีย ไทยรัฐ ในลักษณะระดับลบ ที่เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ รุนแรงในสมัยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ชื่อภาพ “ระเบิดเวลาพวงใหญ่” วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2554 ในเรื่องการเมืองการเป็นรัฐบาลที่ใช้กำลังกับผู้ชุมนุมทางการเมืองจนมีผู้เสียชีวิต ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ Alagappa, M. (Ed) (1995), จาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/449380>) ที่การใช้กำลังเพื่อจัดระเบียบสังคมให้เกิดเสถียรภาพ เป็นความถูกต้องชอบธรรมที่รัฐบาลจะกระทำ และ รัฐมีหน้าที่ในการควบคุมและรักษาความสงบเรียบร้อย ดังนั้นสิ่งที่รัฐปฏิบัติลงไปแม้ว่าจะมีความสูญเสียเกิดขึ้นกับประชาชนก็ถือเป็นเรื่องของการทำหน้าที่ เพื่อรักษาเสถียรภาพ ของสังคมประเทศ นอกจากนี้รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ยังมีปัญหาด้านประสิทธิภาพของรัฐบาล ปัญหาทุจริต คอรัปชั่น ความไม่โปร่งใสในการทำงานของรัฐบาล

2.3 ผลการศึกษาด้านกฎหมาย รัฐธรรมนูญ ในพ.ศ. 2540, 2542, 2543, 2545, และ 2551พบว่า

ระดับความคิดเห็นและแสดงออกของ เชีย ไทยรัฐ ในลักษณะระดับกลาง เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ตีติง ทั่ว ๆ ไป ในพ.ศ. 2542, 2543, 2545 สมัยรัฐบาลชวน หลีกภัย 2 และ สมัยรัฐบาลพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร

ระดับความคิดเห็นและแสดงออกของ เชีย ไทยรัฐ ในลักษณะระดับบวก เป็นการสนับสนุน เห็นชอบ จะเป็นในพ.ศ. 2540 สมัยรัฐบาล พล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ จากภาพ “เพื่อเพื่อน... หรือเพื่อชาติ” วันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2540 ในเรื่องของ รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 อันสอดคล้องกับ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2538) จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย>) ที่กล่าวถึง หลักการสำคัญสามประการของ รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540

ระดับความคิดเห็นและแสดงออกของ เชีย ไทยรัฐ ในลักษณะระดับลบ ที่เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ รุนแรง ในพ.ศ. 2551 สมัยรัฐบาล พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ชื่อภาพ “ชีวิตนี้ มีผู้ลิขิต” วันที่ 14 สิงหาคม 2550 ในเรื่องของการลงประชามติรับ ไม่รับ ร่างรัฐธรรมนูญฉบับปีพ.ศ. 2550 ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิด “The sovereignty of the people” หรือ “อำนาจอธิปไตยของปวงชน” (<http://e-learning.mfu.ac.th/mflu/1604101/chapter1/Lesson5.htm>บทที่ 5)

2.4 ความขัดแย้งในทางการเมือง ในช่วงพ.ศ. 2552 และ 2553

ระดับความคิดเห็นและแสดงออกของ เชีย ไทยรัฐ ในลักษณะระดับกลาง เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ตีติง ทั่ว ๆ ไป ใน พ.ศ. 2553 สมัยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

ส่วนระดับความคิดเห็นและแสดงออกของ เชีย ไทยรัฐ ในลักษณะระดับลบ ที่เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ รุนแรง ในพ.ศ. 2552 ในสมัยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จากภาพ “ประเทศไทยวันนี้ คือเขมรเมื่อวันวาน (25 เมษายน 2552) ในเรื่องความขัดแย้งทางการเมืองของคนในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ เชีย ไทยรัฐ (เซีย ไทยรัฐ (2554) เทปเสียง) ที่กล่าวว่า “อุดมการณ์ประชาธิปไตย ของกลุ่มคนในสังคม และการเรียกร้องเป็นสิทธิโดยธรรมชาติ และเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ และกฎหมายและเป็นไปตามระบอบของการปกครองในแบบประชาธิปไตย และรัฐบาลต้องให้ความสำคัญ และหาทางประสานความร่วมมือ แก่ใจ”

จากข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาวิจัย พบว่าภาพการ์ตูนการเมืองของเซีย ไทยรัฐ เป็นการถ่ายทอด ในความคิดเห็นที่สนใจ ในทางการเมืองในด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับแนวคิดในด้านการพัฒนาทางการเมือง ความชอบธรรมทางการเมือง ด้านกฎหมาย รัฐธรรมนูญ และในด้าน

ความขัดแย้งในทางการเมืองที่เซีย ไทยรัฐ ได้ให้สัมภาษณ์ ไว้ในการวิจัยครั้งนี้ รวมถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในแต่ละบริบทและแนวคิดที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบงานวิจัย ของเซีย ไทยรัฐ กับงานวิจัยที่มีลักษณะใกล้เคียง เพื่อสร้างข้อสรุปเพิ่มเติม โดยนางงานวิจัย ของ ชาตรี พนเจริญสวัสดิ์ (ชาตรี พนเจริญสวัสดิ์ (2529) ที่ทำการศึกษางานการ์ตูนของชัย ราชวัตร ชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน ช่วงปี พ.ศ. 2521 -2523 ที่มุ่งศึกษาวิเคราะห์ทางด้านกลวิธีนำเสนอผลงานของชัย ราชวัตร อันประกอบด้วย โครงเรื่อง ตัวละคร การใช้ภาษา การใช้ภาพแสดงเหตุการณ์ โดยการศึกษา พบว่ามีลักษณะทั้งดิ่ง ต่าหนี ตีเตียน รัฐบาล เจ้าหน้าที่รัฐ และนักการเมืองที่ขาดความรับผิดชอบต่อตำแหน่งหน้าที่การงานอันเป็นผลให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน และรวมถึงเรื่องภัยทางสังคม และทางด้านเศรษฐกิจ

ส่วนงานวิจัยของ เจียมศักดิ์ กอวัฒนสกุล (เจียมศักดิ์ กอวัฒนสกุล(2535) ที่ทำการศึกษาถึงภาพการ์ตูนการเมืองของ ประยูร จรรย์วามย์ ในเรื่องการเมืองมีส่วนสร้างมติมหาชน ในช่วงเวลาระหว่างวันที่ 23 กุมภาพันธ์ ถึง 9 ธันวาคม 2534 ซึ่งเป็นภาพการ์ตูนในยุครัฐบาลเผด็จการคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ โดยพบว่าประยูร จรรย์วามย์ ได้แสดงความคิดเห็นวิพากษ์ วิจารณ์ โจมตีผู้มีอำนาจทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้มีอำนาจในคณะ รสช. และรัฐบาลที่แต่งตั้งโดยคณะ รสช. ได้อย่างอิสระและหนักหน่วง โดยไม่หวั่นเกรงต่ออำนาจหรืออิทธิพลใด ๆ

ซึ่งพอเห็นได้ว่าการทำงานในด้านเขียนภาพการ์ตูนการเมือง ของ เซีย ไทยรัฐ และของนักเขียนการ์ตูนการเมืองท่านอื่น ๆ จะมีแนวทางและลักษณะในการนำเสนองานที่ไม่ต่างกันมากนัก โดยรวมไปถึง แนวคิด ความคิด ในทางการเมืองของนักเขียนแต่ละท่าน ที่จะคอยวิพากษ์ วิจารณ์ หรือท้วงติง ต่อสิ่งที่เห็นว่า สิ่งที่เกิดขึ้นในทางบริบท ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม เป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง โปร่งใส หรืออยู่ในกรอบของกฎหมายหรือสังคม

นอกจากนี้ในแนวคิดของเซีย ไทยรัฐ ยังยึดโยงในเรื่องของประชาธิปไตย และกฎเกณฑ์ ทางสังคม เป็นสิ่งสำคัญด้วย ซึ่งบางทฤษฎีหรือแนวคิด ที่ยังขาดหรือขัดกับเรื่องของประชาธิปไตย หรือกฎเกณฑ์ทางสังคม ก็จะถูกปฏิเสธและไม่ให้การยอมรับ ในความคิด พิศนคติ และความรู้สึกของเซีย ไทยรัฐ ต่อบริบทหรือสิ่งเหล่านั้น

2.5 ผลการศึกษาด้านบริบททางการเมือง ในช่วง พ.ศ.2536 - พ.ศ.2554 ผู้วิจัยได้แบ่งบริบททางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว เป็น 3 ช่วง ดังนี้

ช่วง พ.ศ. 2536 – พ.ศ. 2543 พบว่า

รัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศเป็นรัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย แต่เป็นรัฐบาลที่ไม่มีเสถียรภาพและความมั่นคงจากการเข้าร่วมจัดตั้งรัฐบาลผสมของพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่ไม่มีอุดมการณ์ในทางการเมืองที่ชัดเจนและมีการพัฒนา การมีอำนาจรัฐและอำนาจในทางการเมือง เพื่อการเข้ามามีผลประโยชน์ เกิดการทุจริต คอร์รัปชัน โดยการตรวจสอบ ลงโทษ ยังไม่มีประสิทธิภาพ การประกาศใช้ รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 ในช่วงพ.ศ. 2540 ทำให้กระบวนการตรวจสอบ ควบคุมและถ่วงดุล ระบบการเมืองที่ไม่มีประสิทธิภาพ และขาดการพัฒนาสู่การเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่พัฒนาแล้ว มีการพัฒนามากขึ้น แต่จากปัญหาด้านการหาผลประโยชน์ การทุจริต คอร์รัปชัน ซึ่งเป็นปัญหาในทุกรัฐบาล ผนวกเข้ากับ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ที่ส่งผลกระทบไปในด้านสังคม ก็ส่งผลให้ไม่มีรัฐบาลใดมีเสถียรภาพ ดำรงอยู่จนครบวาระ หรือสามารถเข้ามาเป็นรัฐบาลติดต่อกันเป็นสมัยที่สองได้

ช่วง พ.ศ. 2544 – พ.ศ. 2548 พบว่า

เริ่มมีการแบ่งขั้วการเมืองเป็น 2 ขั้วชัดเจนมากขึ้น ระหว่างพรรคไทยรักไทย กับ พรรคประชาธิปัตย์ และปรากฏการณ์ภูมิภาคนิยม เริ่มเด่นชัดขึ้น แม้พรรคไทยรักไทย จะตั้งรัฐบาลผสม บริหารประเทศ แต่ก็มีความเข้มแข็งในระบบรัฐสภามาก นโยบายและการบริหารเป็นที่พอใจของประชาชน จนสามารถ อยู่เป็นรัฐบาลจนครบวาระได้ และกลับมาชนะการเลือกตั้งได้อีก แต่การเป็นรัฐบาลที่มีปัญหาด้านผลประโยชน์ การทุจริต คอร์รัปชัน ยังเป็นปัญหาสำคัญเหมือนทุกรัฐบาล และก็ถูกกลุ่มมวลชนเรียกร้องทางการเมือง ที่เรียกว่า กลุ่มพันธมิตรฯ โจมตีและต่อต้านรัฐบาล และขยายวงออกไปกว้างขึ้นเรื่อย ๆ

ช่วง พ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2554 พบว่า

รัฐบาลที่มีปัญหาในเรื่องทุจริต คอร์รัปชัน ยังคงเป็นข้ออ้างหรือสาเหตุให้กองทัพหรือทหาร ทำการรัฐประหารได้ โดยวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 รัฐบาลพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ที่ชนะการเลือกตั้งเข้ามาเป็นรัฐบาลสมัยที่สองติดต่อกัน ก็ถูกทำรัฐประหาร จากนั้นคณะรัฐประหารได้ยกเลิก รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 และใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2549 (ฉบับชั่วคราว) แทน แต่รัฐบาลที่ถูกแต่งตั้งจากคณะรัฐประหาร ก็ยังมีกระแสข่าวของการทุจริตคอร์รัปชัน ไม่แพ้รัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้ง และเมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับพ.ศ. 2550 ในช่วงพ.ศ. 2550 ซึ่งมีกลุ่มประชาชนส่วนหนึ่งไม่ให้การยอมรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่ยังให้การสนับสนุน พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อดีต นายกรัฐมนตรี ที่กล่าวว่า เป็นรัฐธรรมนูญ ที่มาจาก

คณะรัฐประหาร อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้ง ก็ยังคงมีขึ้น โดยในช่วงต้น พ.ศ. 2551 รัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวช หัวหน้าพรรคพลังประชาชนที่ถูกตั้งขึ้นมาแทนพรรคไทยรักไทยที่ถูกศาลตัดสินยุบพรรค คณะกรรมการเลือกตั้งและจัดตั้งรัฐบาลผสมบริหารประเทศ ท่ามกลางการต่อต้านของกลุ่มพันธมิตรฯ และปัญหาของการกระทำผิดรัฐธรรมนูญ จนต้องพ้นจากหน้าที่ จากนั้นนาย สมชาย วงศ์สวัสดิ์ จากพรรคพลังประชาชน เช่นเดียวกัน ได้เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแทน ท่ามกลางการต่อต้านของกลุ่มพันธมิตรฯ จนเกิดการปะทะกับเจ้าหน้าที่รัฐ โดยมีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต นอกจากนี้ยังต้องเผชิญกับ ปัญหาของการกระทำผิดรัฐธรรมนูญของพรรค และในที่สุดต้องพ้นจากหน้าที่ เช่นเดียวกับนายสมัคร หลังจากนั้น ในช่วงปลายพ.ศ. 2551 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์และผู้นำฝ่ายค้าน ได้พลิกขั้วมาจัดตั้งรัฐบาลผสม และบริหารประเทศต่อจากรัฐบาลนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ และเช่นเดียวกับรัฐบาลพรรคผสมที่ชนะการเลือกตั้งด้วยเสียงไม่มาก ต้องให้ความสำคัญกับพรรคร่วมจนเป็นรัฐบาลที่อ่อนแอ และมีปัญหาด้านทุจริต คอร์รัปชัน เป็นปัญหาของรัฐบาลโดยตลอด ในขณะที่ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองที่ส่วนหนึ่งจากการไม่ยอมรับต่อรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2550 ได้ขยายและสร้าง ความรุนแรงจนเกิดการสูญเสียชีวิต ในสังคมชาติเดียวกันมาหลายครั้ง แม้ว่าบางช่วงจะสงบนิ่ง แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าปัญหาความขัดแย้งจะยุติลงไปแล้ว トラบาคที่สาเหตุของปัญหาที่แท้จริง ยังไม่ได้ถูกนำมาร่วมกันแก้ไขอย่างจริงจัง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาในด้านความคิดทางการเมืองของเซี่ย ไทยรัฐ นักเขียนการ์ตูนการเมือง เพื่อศึกษาในงานความคิดของผู้เขียนการ์ตูนการเมืองกับสิ่งที่เกิดขึ้นหรือบริบททางการเมืองการปกครองไทย ในช่วงปีพ.ศ. 2536 จนถึง ปีพ.ศ. 2554 ในปัจจุบัน ซึ่งผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นถึงบริบททางการเมืองในด้าน การพัฒนาทางการเมือง ความชอบธรรมทางการเมือง กฎหมาย รัฐธรรมนูญ ความขัดแย้งในทางการเมือง ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ได้ดังนี้

3.1.1 ศึกษาคู่ขนานเพื่อเปรียบเทียบในแนวคิดของผู้ที่จะนำไปประยุกต์ หรือแนวคิดของผู้ที่สนใจอื่น ๆ เพื่อวิเคราะห์ถึงผลศึกษาที่เกิดขึ้นทั้งด้านความสอดคล้องหรือความแตกต่าง ในผลที่สรุปได้จากแนวคิดในงานวิจัยนี้

3.1.2 องค์กรหรือหน่วยงาน ด้านการส่งเสริม การพัฒนาทางการเมือง สามารถใช้ ข้อมูลวิจัย ที่เป็นประโยชน์ด้านให้ความรู้และการรณรงค์ เพื่อการสร้างความเจริญและการพัฒนา ในทางการเมือง

3.1.3 นำข้อมูลจากการวิจัยนี้ เพื่อศึกษา บริบททางการเมืองในด้านอื่น ๆ

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ทำการศึกษาเปรียบเทียบนักเขียนการ์ตูนการเมือง เพื่อศึกษาถึงความคิด ทักษะคติ ทางการเมือง ของแต่ละท่าน ในด้านความสอดคล้อง หรือความแตกต่าง และศึกษาใน สาเหตุหรือปัจจัย ถึง ความสอดคล้อง หรือความแตกต่าง ในความคิด ทักษะคติ ทางการเมือง ของ นักเขียนการ์ตูน เหล่านั้น

3.2.2 ศึกษาถึงผลหรือปฏิกิริยาในด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้สึก เชื่อถือ คล้อยตาม หรือ ความรู้สึกปฏิเสธต่อต้าน หรือระดับการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเท็จจริง ของผู้รับหรือผู้อ่านการ์ตูน การเมือง ที่มีต่อผู้เขียนการ์ตูนหรือเนื้อหาข่าวสารในการ์ตูนการเมือง

3.2.3 ศึกษาถึงความแม่นยำ ความน่าเชื่อถือ ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ในงาน เขียนการ์ตูนการเมือง ของนักเขียนการ์ตูน กับความจริง หรือข้อมูล ข้อเท็จจริง ที่สามารถ ตรวจสอบ อธิบาย หรือสร้างความเข้าใจได้

3.2.4 ศึกษาถึงความสัมพันธ์ ความเป็นอิสระในการทำงาน ระหว่าง นักเขียน การ์ตูนกับสำนักพิมพ์ รวมทั้งความสัมพันธ์ ความเกี่ยวข้องระหว่างสำนักพิมพ์ กับกลุ่มการเมือง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การเมืองปี 46 คั่นคืนวันที่ 14 มิถุนายน 2555 จาก <http://www.thainews.com/old/analized/domestic/2546/0146/dpolitic.htm>
- การเลือกตั้งทั่วไปปีพ.ศ. 2538 คั่นคืนวันที่ 27 กรกฎาคม 2555 จาก <http://arinwan.info/index.php?topic=2100.0>
- กิริติ เกียรติยากร (บรรณาธิการ) (2550) 2543-2549 *ทักษิณ ชินวัตร ทำชาติวิฤต ปทุมธานี*
โรงพิมพ์ วิ.ซี.กราฟฟิค แอนด์ พริ้นติ้ง ดีไซน์ จำกัด
- โกวิท วงศ์สุรวัฒน์ (2553) *การเมืองการปกครองไทย : หลายมิติ พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร*
โรงพิมพ์ตะวันออก
- ข่าวเด่นปี 2536 คั่นคืนวันที่ 12 กรกฎาคม 2555 จาก <http://www.jobsiam.com/linkout/o.php?out=http://webboard.yenta4.com/topic/35766>
- ข่าวเด่น ปี 2537 คั่นคืนวันที่ 12 กรกฎาคม 2555 จาก <http://www.jobsiam.com/linkout/o.php?out=http://webboard.yenta4.com/topic/35766>
- ข่าวเด่นปี 2538 คั่นคืนวันที่ 12 กรกฎาคม 2555 จาก <http://www.jobsiam.com/linkout/o.php?out=http://webboard.yenta4.com/topic/35766>
- ข่าวเด่นปี 2539 คั่นคืนวันที่ 7 มิถุนายน 2555 จาก <http://www.jobsiam.com/linkout/o.php?out=http://webboard.yenta4.com/topic/35766>
- ข่าวดังประจำปี 2541 คั่นคืนวันที่ 12 กรกฎาคม 2555 จาก <http://webboard.yenta4.com/topic/35767>
- ข่าวดังประจำปี 2540- 2549 คั่นคืนวันที่ 12 กรกฎาคม 2555 จาก <http://webboard.yenta4.com/topic/35767>
- เขมรเผาสถานทูตไทยในพนมเปญ คั่นคืนวันที่ 14 มิถุนายน 2555 จาก <http://board.dserver.org/p/phdmd/00000065.html>
- จิรวัดน์ รจนารวรรณ (2547) *ยอดนักการเมือง กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์วรรณสาส์น*
- เจียมศักดิ์ กอวัฒนสกุล (2535) *การ์ตูนการเมืองไทยในยุครัฐบาลเผด็จการ : ศึกษาเฉพาะการ์ตูนการเมือง ช่วงระหว่าง 23 กุมภาพันธ์ – 9 ธันวาคม 2534 การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*
- ฉันทนา บรรพศิริโชติ (2547) คั่นคืนวันที่ 12 กรกฎาคม 2555 จาก <http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=5829.0>

- ชาตรี พนเจริญสวัสดิ์ (2529) วิเคราะห์การรื้อถอนของชัย ราชวัตร ชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน
ช่วงปี พ.ศ. 2521-2523 ปรินญาณิพนธ์ ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- เชษฐา ทรัพย์เย็น *นัยแห่งความรุนแรง* คืบคืบวันที่ 8 กรกฎาคม 2555 จาก <http://writer.dek-d.com/sakulsueb/story/viewlongc.php?id=185704&chapter=2> การรื้อถอนการเมือง
ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร (2551) *ภาษากับการเมือง/ความเป็นการเมือง*
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
- เซีย ไทยรัฐ (2547) *หนังสือพิมพ์รายวันไทยรัฐ* ฉบับ วันที่ 08 เมษายน พ.ศ. 2547 หน้า 3)
_____ (2548) *หนังสือพิมพ์รายวันไทยรัฐ* ฉบับ วันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2548 หน้า 3)
_____ (2551) *บันทึกการเมืองด้วยลายเส้นการ์ตูน 2* กรุงเทพมหานคร บริษัท ออฟเซ็ท
_____ (2553) *บันทึกการเมืองด้วยลายเส้นการ์ตูน 3* กรุงเทพมหานคร บริษัท ออฟเซ็ท
_____ (2554) *หนังสือพิมพ์รายวันไทยรัฐ* ฉบับ วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2554 หน้า 3)
_____ (2554) *หนังสือพิมพ์รายวันไทยรัฐ* ฉบับ วันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2554 หน้า 3)
_____ (2554, 17 กันยายน) นักเขียนการ์ตูนการเมืองในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ สัมภาษณ์โดย
อนุวัต ใจเอิบอิม บ้านเลขที่ 139/19 ถ. เทอดไท แขวงปากคลองภาษีเจริญ
เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
- ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีสมัยที่สอง คืบคืบวันที่ 14 มิถุนายน 2555 จาก
<http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=24-08-2010&group=3&gblog=24>
- นฤมล เรืองณรงค์ (2533) *การรื้อถอนการเมืองในช่วง 14 ตุลาคม 2516 ถึง 6 ตุลาคม 2519* วิทยานิพนธ์
ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นโยบายรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร คืบคืบวันที่ 14 มิถุนายน 2555 จาก
<http://www.nidambe11.net/ekonomiz/2006q1/2006march30p7.htm>
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2538) *กฎหมายมหาชน เล่ม 3 ที่มาและนิติวิธี* พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์นิติธรรม คืบคืบวันที่ 12 กรกฎาคม 2555 จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย>
- ฝ่า 5 ปีเศรษฐกิจยุคทักษิณ รับผลพวงรัฐบาลเก่า คืบคืบวันที่ 14 มิถุนายน 2555 จาก
<http://www.nidambe11.net/ekonomiz/2006q1/2006march30p7.htm>

- มนิษา บุญชิต (2542) การสื่อสารทางการเมืองด้วยภาพการ์ตูน : ศึกษาเฉพาะกรณีหนังสือพิมพ์
ภาษาไทยรายวัน สมัยรัฐบาล พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ วิทยานิพนธ์ ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ยูรี, วิลเลียม (2547) กลยุทธ์การสมานไมตรีเพื่อบรรลุสันติร่วมคน: ที่บ้าน ที่โรงเรียน ที่ทำงานและ
ทุกแห่งในโลก (เบญจรัตน์ แซ่ฉั่ว, ผู้แปล) กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สวนเงินมีมา
ค้นคืนวันที่ 12 กรกฎาคม 2555 จาก [http://www.idis.ru.ac.th/report/
index.php?topic=5829.0](http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=5829.0)
- รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ เศรษฐกิจ การเมือง ยุครัฐบาล ชวน หลีกภัย ค้นคืนวันที่ 12 กรกฎาคม 2555
จาก [http://econ.tu.ac.th/archan/rangsun/หนังสือรวมบทความจากหนังสือพิมพ์/สังคม
การเมืองไทย/เศรษฐกิจการเมืองยุครัฐบาลชวน หลีกภัย/The Political Economy of
the Chuan Government.pdf](http://econ.tu.ac.th/archan/rangsun/หนังสือรวมบทความจากหนังสือพิมพ์/สังคม
การเมืองไทย/เศรษฐกิจการเมืองยุครัฐบาลชวน หลีกภัย/The Political Economy of
the Chuan Government.pdf)
- รัฐบาล ชวน2 ค้นคืนวันที่ 7 มิถุนายน 2555 จาก [http://oldforum.serithai.net/
index.php?topic=19334.0](http://oldforum.serithai.net/
index.php?topic=19334.0)
- รัฐบาลทักษิณ ชินวัตร ค้นคืนวันที่ 14 มิถุนายน 2555 จาก [http://www.the-
thainews.com/old/analyzed/domestic/2545/0145/dpolitic.htm](http://www.the-
thainews.com/old/analyzed/domestic/2545/0145/dpolitic.htm)
- รัฐบาลทักษิณ ชินวัตร ค้นคืนวันที่ 14 มิถุนายน 2555 จาก
[http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=24-08-
2010&group=3&gblog=24](http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=24-08-
2010&group=3&gblog=24))
- รัฐบาล หลงฐู ค้นคืนวันที่ 7 มิถุนายน 2555 จาก <http://arinwan.info/index.php?topic=2100.0>
- รัฐประหาร19 กันยายนพ.ศ.2549 ค้นคืนวันที่ 14 มิถุนายน 2555 จาก
[http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=24-08-
2010&group=3&gblog=24](http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=24-08-
2010&group=3&gblog=24))
- รายงานสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย มิถุนายน 2547 ค้นคืนวันที่ 12 กรกฎาคม 2555 จาก
<http://www.nidambe11.net/ekonomiz/2004q3/article2004july20p1.htm>)
- วงศา คงดี และสุวิทย์ เลาสีริวงศ์ (2539 : 365) (วงศา คงดี และสุวิทย์ เลาสีริวงศ์ ค้นคืนวันที่ 11
กรกฎาคม 2555 จาก <http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=5829.0>)
- วันชัย วัฒนศัพท์ (2547) ความขัดแย้ง: หลักการและเครื่องมือแก้ปัญหา พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี
สถาบันพระปกเกล้า ค้นคืนวันที่ 12 กรกฎาคม 2555 จาก
<http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=5829.0>

- วีรพร จันทร์ทอง (2541) *ความคิดทางการเมืองของ อรรถพ กิติชัยวรรณ* วิทยานิพนธ์
ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ภาควิชาการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วัลลภ ลำพาย (2551) “แนวคิดและกระบวนการสื่อสารทางการเมือง” ใน *เอกสารการสอนชุด
วิชาการสื่อสารทางการเมือง* หน่วยที่ 3 หน้า (3-1) – (1-) นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขา วิชารัฐศาสตร์
- วิลเบอร์ ชเรมปี (ไม่พบบรรณานุกรมอ้างอิง) อ้างถึงใน ศักดา วิมลจันทร์ (2551) *อ่านการ์ตูนใบ้*
หน้า 88 บริษัท ก.พล (1996) จำกัด กรุงเทพมหานคร
- วีระ เลิศสมพร *ไทยกับความชอบธรรมทางการเมือง (Thai Government with Political Legitimacy)*
ค้นคืนวันที่ 12 กรกฎาคม 2555 จาก [http://thaipoliticsgovernment.org/wiki/รัฐบาล
ไทยกับความชอบธรรมทางการเมือง](http://thaipoliticsgovernment.org/wiki/รัฐบาลไทยกับความชอบธรรมทางการเมือง)
- เศรษฐกิจสมัยรัฐบาลอภิสิทธิ์ ค้นคืนวันที่ 7 มิถุนายน 2555 จาก [http://www.bloggang.com/
viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=14-09-2010&group=3&gblog=29](http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=14-09-2010&group=3&gblog=29)
- ศักดา วิมลจันทร์ (2551) *อ่านการ์ตูนใบ้* บริษัท ก.พล (1996) จำกัด กรุงเทพมหานคร
- ศุกเกียรติ เหล่าธีรศิริ (2548) *การ์ตูนการเมืองภาพสะท้อนทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีรัฐบาล
นายชวน หลีกภัย เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2540 ถึง เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2543*
วิทยานิพนธ์ ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สถานการณ์การเมืองในรอบปี 2545 และแนวโน้มปี 2546 ค้นคืนวันที่ 14 มิถุนายน 2555 จาก
<http://www.the-thainews.com/old/analyzed/domestic/2546/0146/dpolitic.htm>
- สอ เสถบุตร (2539) *New Model English – Thai Dictionary* หน้า 263 บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิช จำกัด
- สุमित สัมชุกร (ไม่พบบรรณานุกรมอ้างอิง) อ้างถึงใน วัลลภ ลำพาย (2551) “แนวคิดและ
กระบวนการสื่อสารทางการเมือง” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการสื่อสาร
ทางการเมือง* หน่วยที่ 3 หน้า (3) - 5) นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขา วิชา รัฐศาสตร์
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2534) *ความขัดแย้ง การบริหารเพื่อสร้างสรรค์ กรุงเทพมหานคร*
สำนักพิมพ์ตะเกียง ค้นคืนวันที่ 12 กรกฎาคม 2555 จาก
<http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=5829.0>
- อริน *พายเรือในอ่าง* ค้นคืนวันที่ 7 มิถุนายน 2555 จาก
http://www.dailyworldtoday.com/newsblank.php?news_id=7351

อิศรภรณ์ รัตนไชยสง คั่นคืนวันที่ 12 กรกฎาคม 2555 จาก www.edu.tsu.ac.th/.../เชิงคุณภาพใหม่/...

Alagappa, M. (Ed.). (1995). *Political Legitimacy in Southeast Asia. The Quest for Moral Authority*. California. Stanford. Retrieved July 12, 2012, from <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/449380> and <http://thaipoliticsgovernment.org/wiki/รัฐบาลไทยกับความชอบธรรมทางการเมือง>

Barthes , Roland. (1972/1990). *Mythologies*. Selected and translated from the French by Annette Laver. pp. 11. New York. The Noonday Press. อ้างถึง ใน ไชยรัตน์ เจริญสิน โอฟาร (2551) *ภาษากับการเมือง/ความเป็นการเมือง* หน้า 127 โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

Charles Sanders Peirce (1977). *Semiotics and Significs*. Ed Charles Hardwick. Bloomington I.N. Indiana University Press. Retrieved July 12, 2012, from <http://semeion.multiply.com/journal/item/5>

Coffey, Cook, and Hunsaker (1994) : 112 (Coffey, Cook, and Hunsaker คั่นคืนวันที่ 11 กรกฎาคม 2555 จาก <http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=5829.0>

Ferdinand de Saussure, Retrieved July 12, 2012, from <http://semeion.multiply.com/journal/item/5>

Foilett and Schmidt (as cited in Graham (1995) : 145) and Morris (2004) : 20-21 คั่นคืนวันที่ 11 กรกฎาคม 2555 จาก <http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=5829.0>

H.W. Fowler. (1971) *Satire : Modern Essays in Criticism*. Prentice-Hall, Inc. pp. 114. อ้างถึงใน ศักดา วิมลจันทร์ (2551) *อ่านการ์ตูนไป* หน้า 66-67 บริษัท ก.พล (1996) จำกัด กรุงเทพมหานคร

Johan (Johan as cited in Tjosvold (1991) : 379 คั่นคืนวันที่ 11 กรกฎาคม 2555 จาก <http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=5829.0>)

John Morgan & Peter Welton (1986) *See What I Mean?* (Edward Arnold, 1986). pp.10. อ้างถึงใน ศักดา วิมลจันทร์ (2551) *อ่านการ์ตูนไป* หน้า 90 บริษัท ก.พล (1996) จำกัด กรุงเทพมหานคร

Kamarulzaman, A. (2001). *Management and resolution of Inter-State conflict in Southeast Asia*. Penang, Malaysia: Southeast Asian Conflict Studies Network. p p. 42. Retrieved July 12, 2012, from <http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=5829.0>

Larry L. Barker & Deborah A. Guat, 1996 : 33 อ้างถึงใน ศักดา วิมลจันทร์ 2551 : 84

- Lucien W. Pye. (1966). Aspects of Political Development. An Analytic Study. pp. 33-48. Boston. Little Brown and Company. ค้นคืนวันที่ 12 กรกฎาคม 2555 จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/การพัฒนาการเมือง>
- mou ปี พ.ศ. 2543 ค้นคืนวันที่ 7 มิถุนายน 2555 จาก <http://hilight.kapook.com/view/50959>)
- Roland Barthes (ไม่พบบรรณานุกรม) ค้นคืนวันที่ 15 กรกฎาคม 2555 จาก <http://semeion.multiply.com/journal/item/5>)
- Sternberger, D. (1968). Legitimacy. In D.L. Sills (Ed.). International Encyclopedia of the Social Sciences. (9) pp. 244. New York. Macmillan. Retrieved July 12, 2012, from <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/449380> and <http://thaipoliticsgovernment.org/wiki/รัฐบาลไทยกับความชอบธรรมทางการเมือง>
- Weber, M. (1958). The three types of legitimate rule. (Hans Gerth Trans.). Berkeley Publications In Society and Institutions. 4 (1) pp. 1-11. Retrieved July 12, 2012, from <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/449380> and <http://thaipoliticsgovernment.org/wiki/รัฐบาลไทยกับความชอบธรรมทางการเมือง>
- <http://atcloud.com/stories/11658>, Retrieved August 14, 2012
- <http://banhantoon.blogspot.com/>, Retrieved August 8, 2012
- <http://board.palungjit.com/f11/รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย-ฉบับชั่วคราว-พุทธศักราช-2549-a-53018.html>, Retrieved July 5, 2012
- <http://chawalityong.blogspot.com/>, Retrieved August 8, 2012
- <http://chuanleekpai.blogspot.com/>, Retrieved August 8, 2012
- <http://chuanleekpai1.blogspot.com/>, Retrieved August 8, 2012
- http://e-book.ram.edu/e-book/m/mc111/mc111_03_04.html, Retrieved August 14, 2012
- <http://e-learning.mfu.ac.th/mflu/1604101/chapter1/Lesson5.htm>บทที่ 5, Retrieved July 5, 2012
- <http://generalsurayut.blogspot.com/> , Retrieved August 8, 2012
- <http://rirs3.royin.go.th/new-search/word-search-all-x.asp>, Retrieved August 10, 2012
- <http://samaksunthornwet.blogspot.com/>, Retrieved August 8, 2012
- <http://semeion.multiply.com/journal/item/5>, Retrieved July 5, 2012
- <http://siatoon.blogspot.com/>, Retrieved August 8, 2012
- <http://somchaiwong.blogspot.com/>, Retrieved August 8, 2012
- [http://th.wikipedia.org/wiki/คณะกรรมการการเลือกตั้ง_\(ประเทศไทย\)](http://th.wikipedia.org/wiki/คณะกรรมการการเลือกตั้ง_(ประเทศไทย)) , Retrieved July 23, 2012

<http://th.wikipedia.org/wiki/คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ>,

Retrieved July 23, 2012

<http://th.wikipedia.org/wiki/คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ>, Retrieved July 16, 2012

http://th.wikipedia.org/wiki/คดียุบพรรคการเมือง_พ.ศ._2551, Retrieved July 16, 2012

<http://th.wikipedia.org/wiki/บุคลิกวิทยฐานของความตาย>, Retrieved August 10, 2012

<http://th.wikipedia.org/wiki/แบทแมน>, Retrieved July 16, 2012

<http://th.wikipedia.org/wiki/พนิช>, Retrieved July 16, 2012

<http://th.wikipedia.org/wiki/พรรคความหวังใหม่>, Retrieved August 14, 2012

<http://th.wikipedia.org/wiki/พรรคชาติไทย>, Retrieved August 14, 2012

<http://th.wikipedia.org/wiki/พรรคเพื่อไทย>, Retrieved August 14, 2012

<http://th.wikipedia.org/wiki/รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย>, Retrieved July 23, 2012

http://th.wikipedia.org/wiki/รัฐประหารในประเทศไทย_พ.ศ._/2549, Retrieved July 16, 2012

http://th.wikipedia.org/wiki/วิกฤตการณ์การเมืองไทย_พ.ศ._2548-2554, Retrieved July 16, 2012

http://th.wikipedia.org/wiki/สุรยุทธ์_จุลานนท์, Retrieved August 14, 2012

http://th.wikipedia.org/wiki/อดอล์ฟ_ฮิตเลอร์, Retrieved August 10, 2012

http://th.wikipedia.org/wiki/อนงค์วรรณ_เทพสุทิน, Retrieved August 14, 2012

http://th.wikipedia.org/wiki/อภิสิทธิ์_เวชชาชีวะ, Retrieved August 14, 2012

<http://th.wikipedia.org/wiki/อรรถปวิวรรตศาสตร์>, Retrieved August 10, 2012

<http://toontaksin1.blogspot.com/>, Retrieved August 14, 2012

<http://witternews.com/history-negotiation-thailand-red-shirt-result/>, Retrieved August 10, 2012

[http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=25-08-](http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=25-08-2010&group=3&gblog=25)

[2010&group=3&gblog=25](http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=25-08-2010&group=3&gblog=25), Retrieved July 5, 2012

[http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=03-09-](http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=03-09-2010&group=3&gblog=26)

[2010&group=3&gblog=26](http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=encyclopediaonline&date=03-09-2010&group=3&gblog=26), Retrieved July 5, 2012

http://www.nacc.go.th/ewt_news.php?nid=1235&filename=index, Retrieved July 5, 2012

<http://www.naewna.com/politic/4295>, Retrieved July 23, 2012

<http://www.oknation.net/blog/hrd/2009/09/18/entry-2>, Retrieved August 10, 2012

<http://www.oknation.net/blog/print.php?id=5404>, Retrieved August 10, 2012

<http://www.panyathai.or.th/wiki/index.php/งูกินหาง>, Retrieved August 14, 2012

images.bas007.multiply.multiplycontent.com/.../ทฤษฎีการสื่อสาร, Retrieved July 16, 2012

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางจัดเก็บข้อมูลภาพการ์ตูนการเมือง

ภาคผนวก ก

ตารางจัดเก็บข้อมูลภาพการ์ตูนการเมือง

เพื่อให้มีลักษณะแนวโน้มของการวิเคราะห์ ตีความที่จะสอดคล้องและใกล้เคียง กับสิ่งที่ เชีย ไทยรัฐนำเสนอและถ่ายทอด ผู้วิจัยได้ จัดประเภทของภาพให้มีน้ำหนักที่แสดงออกได้ถึงทัศนคติ อารมณ์ ความคิดเห็น ในการเขียนการ์ตูนการเมืองของเซีย ไทยรัฐ โดยการกำหนดให้แต่ละภาพมีน้ำหนักของการแสดงออก ถึง ทัศนคติ อารมณ์ ความคิดเห็น ในภาพการ์ตูนการเมือง ซึ่งใช้องค์ประกอบต่าง ๆ ที่อยู่ในภาพการ์ตูนการเมืองเหล่านั้น เช่น อารมณ์ของตัวแสดงในภาพการ์ตูน การแสดงออกทางสีหน้าท่าทาง การแต่งกาย ภาษาและเนื้อหา ที่ปรากฏ ในภาพการ์ตูน บริบทที่เกิดขึ้นในภาพการ์ตูน รวมถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่สามารถนำมาใช้เพื่อสร้างความเข้าใจถึงระดับการแสดงออก ทัศนคติ อารมณ์ และความคิดเห็น ของเซีย ไทยรัฐ ซึ่งผู้วิจัย ได้ใช้รูปแบบ ในการวัดระดับและทำความเข้าใจเกี่ยวกับระดับของภาพต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก หมายถึง การสนับสนุน เห็นชอบ และชื่นชม เป็นลักษณะ ในเชิงบวก

ข หมายถึง การเสียดสี วิจารณ์ ในลักษณะ ตีตึง โดยอาจมีการเสนอ ทางออก ข้อชี้แนะ เป็นลักษณะ ในเชิงระดับกลาง ๆ

ค หมายถึง การวิพากษ์ วิจารณ์ ในลักษณะ รุนแรง โจมตี โดยสื่อให้เห็นถึงความผิด ความเลวร้าย เสียหาย มีลักษณะ การกล่าวโทษ ประณาม เป็นเชิงในด้านลบ

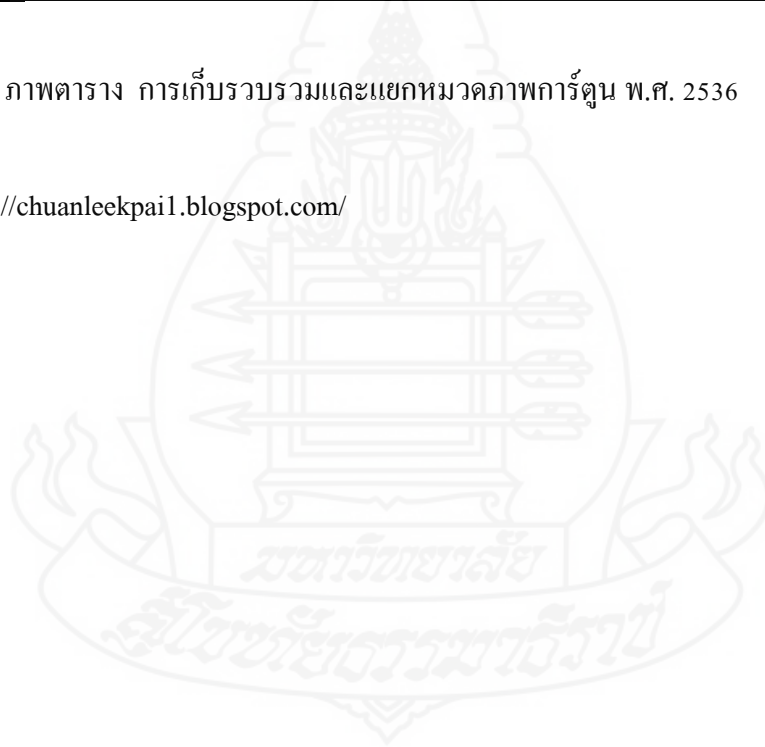
ผู้วิจัยได้จัดทำตารางที่รวบรวมภาพการ์ตูนของแต่ละปีตั้งแต่ พ.ศ. 2536 – 2554 โดยใช้ชื่อภาพตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 25__ จากนั้นได้นำภาพการ์ตูนเฉพาะหมวดการเมืองที่มีอยู่ใน ตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 25__ มาจัดเป็นตารางเฉพาะหมวดการเมืองอีก 1 ตารางโดยใช้ชื่อ ภาพตาราง ภาพการ์ตูนแยกหัวข้อในหมวดการเมือง พ.ศ. 25__ มาเพื่อแยกย่อยความชัดเจนและสะดวกในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ครั้งนี้ได้ดียิ่งขึ้น

โดยแต่ละตารางมีรายละเอียดและข้อมูลในแต่ละปีตามลำดับดังนี้

ช่วงเวลา	นายกฯ			การเมือง			เศรษฐกิจ			สังคม			อื่น ๆ	รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค		
ม.ค. - มี.ค.	2	2	-	4	8	-	-	1	-	-	1	1	2	21
เม.ย. - มิ.ย.	2	8	-	2	11	-	-	1	-	-	2	-	1	27
ก.ค. - ก.ย.	1	7	-	1	13	-	-	-	-	-	-	1	3	26
ต.ค. - ธ.ค.	-	2	-	-	8	-	-	-	-	-	2	1	-	13
พ.ศ.2536	5	19	-	7	40	-	-	2	-	-	5	3	6	87

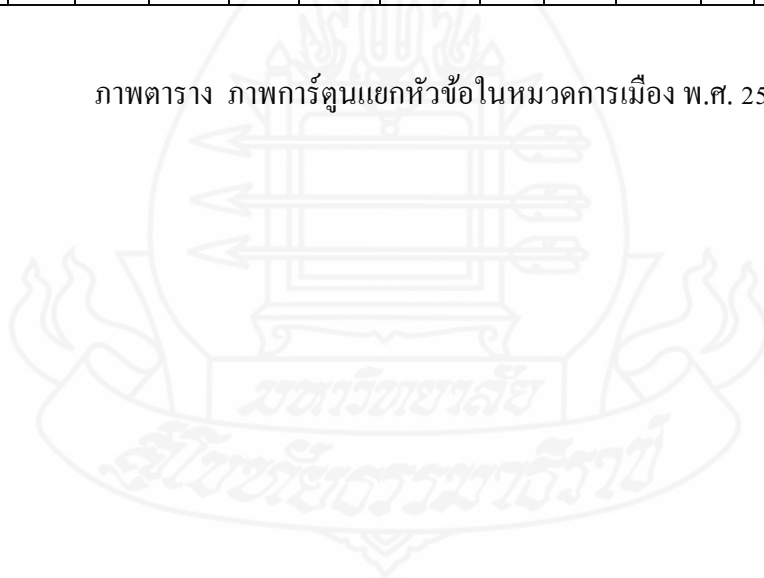
ภาพตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 2536

ที่มา: <http://chuanleekpai1.blogspot.com/>

การเมือง													
ช่วงเวลา	กฎหมาย/ รัฐธรรมนูญ			การพัฒนาทาง การเมือง			ความขัดแย้งทาง การเมือง			การเมืองด้าน อื่นๆ			รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	
ม.ค.-มี.ค.	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	8	-	12
เม.ย.-มิ.ย.	-	-	-	1	3	-	-	-	-	1	8	-	13
ก.ค.-ก.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	13	-	14
ต.ค.-ธ.ค.	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	4	-	8
พ.ศ.2536	-	1	-	2	6	-	-	-	-	5	33	-	47

ภาพตาราง ภาพการ์ตูนแยกหัวข้อในหมวดการเมือง พ.ศ. 2536

ช่วงเวลา	นายกฯ			การเมือง			เศรษฐกิจ			สังคม			อื่น ๆ	รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค		
ม.ค. - มี.ค.	-	2	-	-	5	-	-	2	-	-	1	-	1	11
เม.ย. - มิ.ย.	-	2	-	-	5	1	-	-	-	-	1	-	2	11
ก.ค. - ก.ย.	-	2	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	1	10
ต.ค. - ธ.ค.	-	1	-	1	3	1	-	-	-	-	-	-	1	7
พ.ศ.2537	-	7	-	1	20	2	-	2	-	-	2	-	5	39

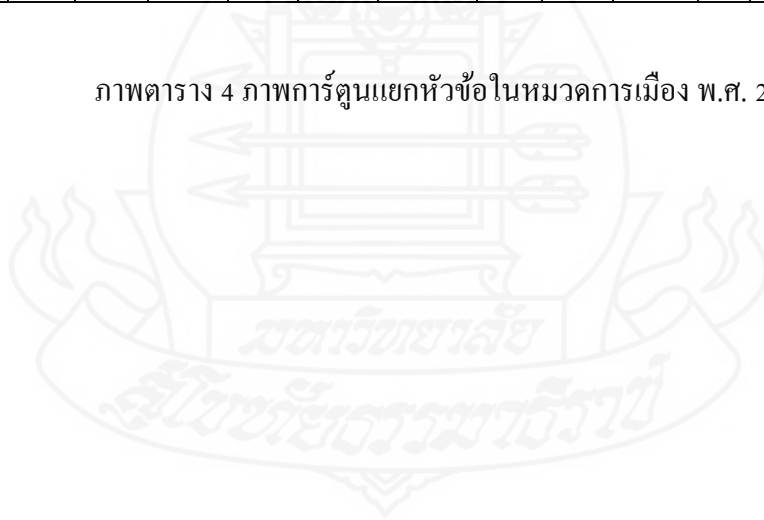
ภาพตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 2537

ที่มา: <http://chuanleekpai1.blogspot.com/>

การเมือง													
ช่วงเวลา	กฎหมาย/ รัฐธรรมนูญ			การพัฒนาทาง การเมือง			ความขัดแย้งทาง การเมือง			การเมืองด้าน อื่นๆ			รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	
ม.ค.-มี.ค.	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	5
เม.ย.-มิ.ย.	-	1	-	-	1	-	-	3	-	-	-	1	6
ก.ค.-ก.ย.	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	6	-	7
ต.ค.-ธ.ค.	-	1	-	-	2	-	-	-	-	1	1	1	5
พ.ศ.2537	-	3	-	-	4	-	-	3	-	1	11	2	23

ภาพตาราง 4 ภาพการ์ตูนแยกหัวข้อในหมวดการเมือง พ.ศ. 2537

ช่วงเวลา	นายกฯ			การเมือง			เศรษฐกิจ			สังคม			อื่น ๆ	รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค		
ม.ค. - มี.ค.	-	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	3	9
เม.ย. - มิ.ย.	-	5	-	-	9	3	-	-	-	-	-	-	-	17
ก.ค. - ก.ย.	-	7	1	1	10	6	-	-	-	-	2	1	2	30
ต.ค. - ธ.ค.	-	1	-	-	6	5	-	-	-	-	-	-	3	15
พ.ศ.2538	-	15	1	1	29	14	-	-	-	-	2	1	8	71

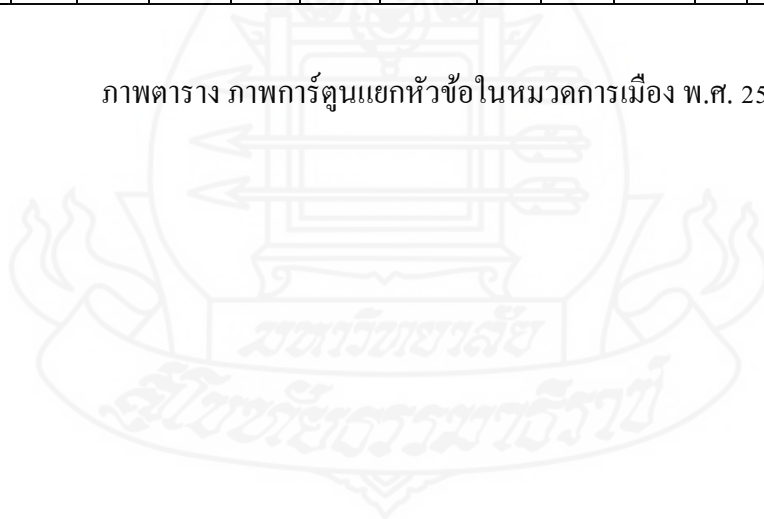
ภาพตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 2538

ที่มา: <http://chuanleekpail.blogspot.com/>, <http://banhantoon.blogspot.com/>

การเมือง													
ช่วงเวลา	กฎหมาย/ รัฐธรรมนูญ			การพัฒนาทาง การเมือง			ความขัดแย้งทาง การเมือง			การเมืองด้าน อื่นๆ			รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	
ม.ค.-มี.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4
เม.ย.-มิ.ย.	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	7	3	12
ก.ค.-ก.ย.	-	-	-	-	3	2	-	-	-	1	7	4	17
ต.ค.-ธ.ค.	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	4	4	11
พ.ศ.2538	-	-	-	-	7	3	-	-	-	1	22	11	44

ภาพตาราง ภาพการ์ตูนแยกหัวข้อในหมวดการเมือง พ.ศ. 2538

ช่วงเวลา	นายกฯ			การเมือง			เศรษฐกิจ			สังคม			อื่น ๆ	รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค		
ม.ค. - มี.ค.	-	3	-	-	4	-	-	-	-	-	-	2	1	10
เม.ย. - มิ.ย.	-	1	-	1	4	-	-	-	-	-	1	1	-	8
ก.ค. - ก.ย.	-	4	-	-	6	-	-	-	-	-	1	1	2	14
ต.ค. - ธ.ค.	-	4	-	2	5	6	-	-	-	-	-	-	1	18
พ.ศ.2539	-	12	-	3	19	6	-	-	-	-	2	4	4	50

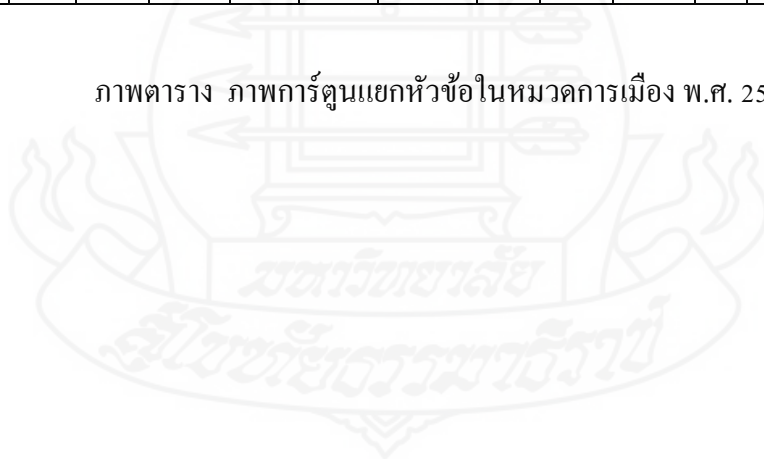
ภาพตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 2539

ที่มา: <http://chuanleekpai1.blogspot.com/>, <http://banhantoon.blogspot.com/>,
<http://chawalityong.blogspot.com/>

การเมือง													
ช่วงเวลา	กฎหมาย/ รัฐธรรมนูญ			การพัฒนาทาง การเมือง			ความขัดแย้งทาง การเมือง			การเมืองด้าน อื่นๆ			รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	
ม.ค.-มี.ค.	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	-	4
เม.ย.-มิ.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	-	5
ก.ค.-ก.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	6
ต.ค.-ธ.ค.	-	-	-	-	2	1	-	-	-	2	3	5	13
พ.ศ.2539	-	-	-	-	3	1	-	-	-	3	16	5	28

ภาพตาราง ภาพการ์ตูนแยกหัวข้อในหมวดการเมือง พ.ศ. 2539

ช่วงเวลา	นายกฯ			การเมือง			เศรษฐกิจ			สังคม			อื่น ๆ	รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค		
ม.ค. - มี.ค.	-	6	-	1	4	2	-	-	-	-	-	2	-	15
เม.ย. - มิ.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ก.ค. - ก.ย.	-	6	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	9
ต.ค. - ธ.ค.	2	10	-	3	16	4	-	-	6	-	-	-	-	41
พ.ศ.2540	2	22	-	5	23	6	-	-	6	-	-	2	-	65

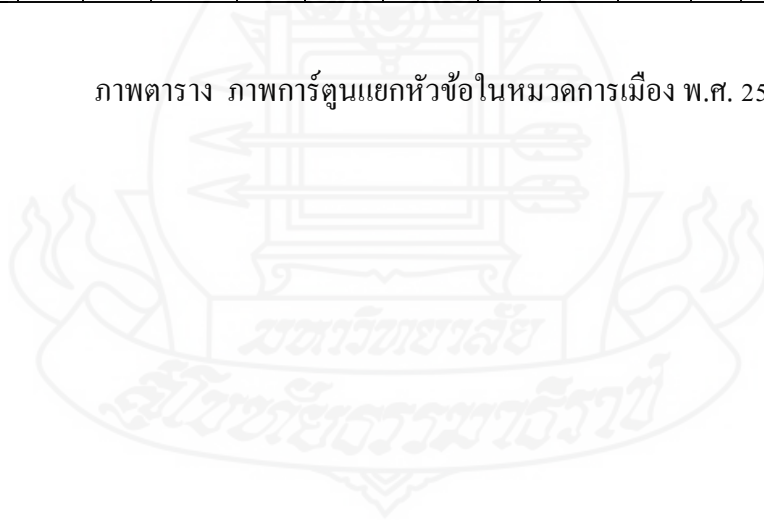
ภาพตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 2540

ที่มา: <http://chawalityong.blogspot.com/>, <http://chuanleekpai.blogspot.com/>

การเมือง													
ช่วงเวลา	กฎหมาย/ รัฐธรรมนูญ			การพัฒนาทาง การเมือง			ความขัดแย้ง ทางการเมือง			การเมืองด้าน อื่นๆ			รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	
ม.ค.-มี.ค.	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	7
เม.ย.-มิ.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ก.ค.-ก.ย.	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
ต.ค.-ธ.ค.	-	-	-	-	2	-	-	-	-	3	15	4	24
พ.ศ.2540	2	3	-	-	2	-	-	-	-	3	18	6	34

ภาพตาราง ภาพการ์ตูนแยกหัวข้อในหมวดการเมือง พ.ศ. 2540

ช่วงเวลา	นายกฯ			การเมือง			เศรษฐกิจ			สังคม			อื่นๆ	รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค		
ม.ค. - มี.ค.	3	13	1	1	19	8	-	7	2	-	1	3	3	61
เม.ย. - มิ.ย.	-	23	-	-	29	1	-	4	3	-	1	1	5	67
ก.ค. - ก.ย.	-	24	-	-	26	5	-	5	-	-	-	-	3	63
ต.ค. - ธ.ค.	-	18	-	-	29	4	-	-	3	-	-	-	6	60
พ.ศ.2541	3	78	1	1	103	18	-	16	8	-	2	4	17	251

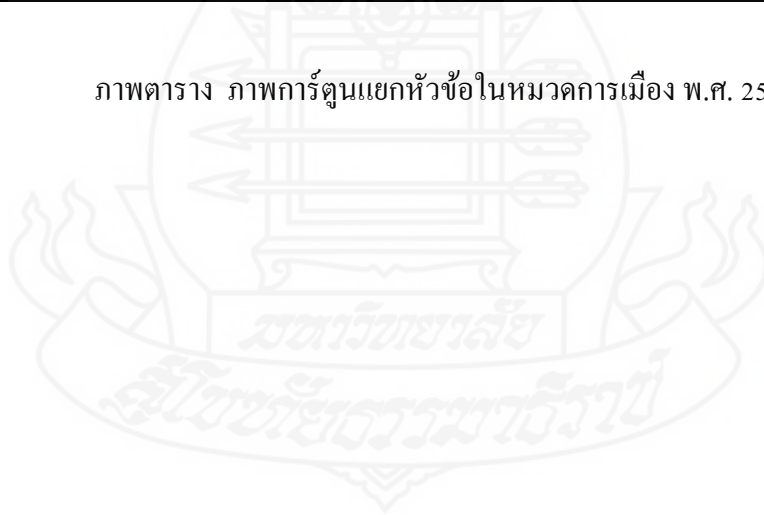
ภาพตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 2541

ที่มา: <http://chuanleekpai.blogspot.com/>

การเมือง													
ช่วงเวลา	กฎหมาย/ รัฐธรรมนูญ			การพัฒนาทาง การเมือง			ความขัดแย้งทาง การเมือง			การเมืองด้าน อื่นๆ			รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	
ม.ค.-มี.ค.	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	18	8	28
เม.ย.-มิ.ย.	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	28	1	30
ก.ค.-ก.ย.	-	-	-	-	8	2	-	-	-	-	18	3	31
ต.ค.-ธ.ค.	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	25	4	33
พ.ศ.2541	-	-	-	-	14	2	-	-	-	1	89	16	122

ภาพตาราง ภาพการ์ตูนแยกหัวข้อในหมวดการเมือง พ.ศ. 2541

ช่วงเวลา	นายกฯ			การเมือง			เศรษฐกิจ			สังคม			อื่น ๆ	รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค		
ม.ค. - มี.ค.	-	19	1	1	38	4	-	-	3	-	2	1	-	69
เม.ย. - มิ.ย.	-	17	-	-	28	-	-	-	-	-	5	2	5	57
ก.ค. - ก.ย.	-	16	-	-	38	1	-	-	-	-	2	1	1	59
ต.ค. - ธ.ค.	-	12	3	-	38	5	-	2	-	-	-	3	1	64
พ.ศ.2542	-	64	4	1	142	10	-	2	3	-	9	7	7	249

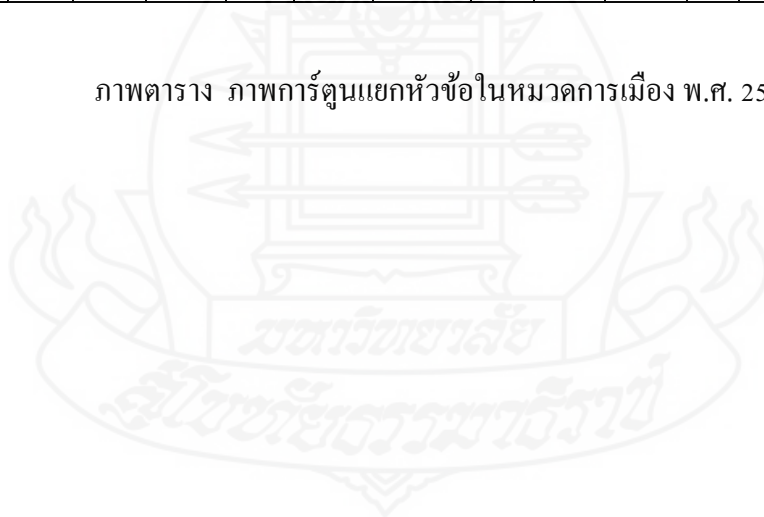
ภาพตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 2542

ที่มา: <http://chuanleekpai.blogspot.com/>, <http://siatoon.blogspot.com/>

การเมือง													
ช่วงเวลา	กฎหมาย/ รัฐธรรมนูญ			การพัฒนาทาง การเมือง			ความขัดแย้งทาง การเมือง			การเมืองด้าน อื่นๆ			รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	
ม.ค.-มี.ค.	-	-	-	-	5	1	-	-	-	1	33	3	43
เม.ย.-มิ.ย.	-	-	-	-	8	-	-	1	-	-	19	-	28
ก.ค.-ก.ย.	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	31	1	39
ต.ค.-ธ.ค.	-	1	-	-	10	2	-	-	-	-	28	2	43
พ.ศ.2542	-	1	-	-	30	3	-	1	-	1	111	6	153

ภาพตาราง ภาพการ์ตูนแยกหัวข้อในหมวดการเมือง พ.ศ. 2542

ช่วงเวลา	นายกฯ			การเมือง			เศรษฐกิจ			สังคม			อื่น ๆ	รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค		
ม.ค. - มี.ค.	-	14	-	2	38	3	-	1	-	-	-	-	1	59
เม.ย. - มิ.ย.	-	16	-	1	42	3	-	1	-	-	-	-	4	67
ก.ค. - ก.ย.	-	21	2	1	28	10	-	1	-	-	1	-	-	64
ต.ค. - ธ.ค.	-	-	-	7	37	12	-	-	1	-	-	1	2	60
พ.ศ.2543	-	51	2	11	145	28	-	3	1	-	1	1	7	250

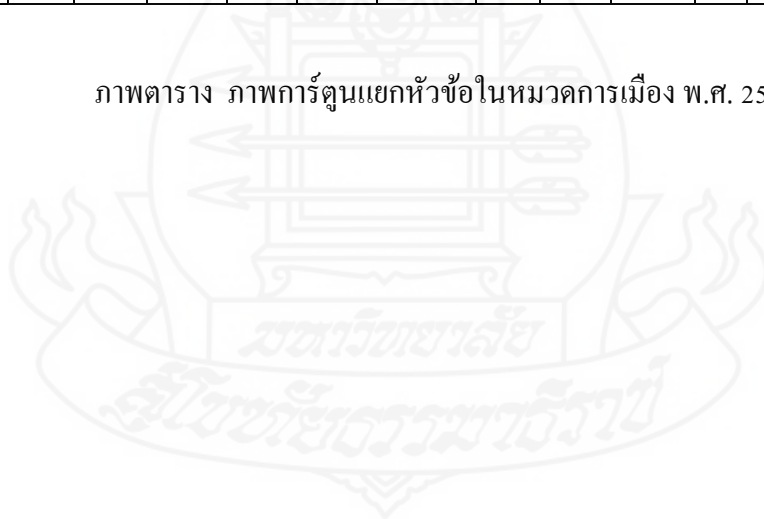
ภาพตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 2543

ที่มา: <http://chuanleekpai.blogspot.com/>, <http://siatoon.blogspot.com/>

การเมือง													
ช่วงเวลา	กฎหมาย/ รัฐธรรมนูญ			การพัฒนาทาง การเมือง			ความขัดแย้งทาง การเมือง			การเมืองด้าน อื่นๆ			รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	
ม.ค.-มี.ค.	1	6	1	-	8	-	-	-	-	1	24	2	43
เม.ย.-มิ.ย.	1	3	-	-	13	-	-	-	-	-	26	3	46
ก.ค.-ก.ย.	-	4	-	1	-	2	-	1	-	-	23	8	39
ต.ค.-ธ.ค.	4	7	-	1	20	5	-	-	-	2	10	7	56
พ.ศ.2543	6	20	1	2	41	8	-	1	-	3	83	20	184

ภาพตาราง ภาพการ์ตูนแยกหัวข้อในหมวดการเมือง พ.ศ. 2543

ช่วงเวลา	นายกฯ			การเมือง			เศรษฐกิจ			สังคม			อื่น ๆ	รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค		
ม.ค. - มี.ค.	15	4	-	4	17	5	-	-	-	-	-	-	1	46
เม.ย. - มิ.ย.	16	5	-	4	17	1	-	1	-	1	4	1	-	50
ก.ค. - ก.ย.	17	6	-	6	23	1	-	2	-	-	2	1	9	67
ต.ค. - ธ.ค.	-	6	-	4	33	3	-	-	-	-	-	4	5	55
พ.ศ.2544	48	21	-	18	90	10	-	3	-	1	6	6	15	218

ภาพตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 2544

ที่มา: <http://chuanleekpai.blogspot.com/>, <http://siatoon.blogspot.com/>

การเมือง													
ช่วงเวลา	กฎหมาย/ รัฐธรรมนูญ			การพัฒนาทาง การเมือง			ความขัดแย้งทาง การเมือง			การเมืองด้าน อื่นๆ			รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	
ม.ค.-มี.ค.	-	1	-	4	9	-	-	-	-	-	7	5	26
เม.ย.-มิ.ย.	2	1	-	2	11	-	-	-	-	-	5	1	22
ก.ค.-ก.ย.	2	-	-	4	9	-	-	-	-	-	14	1	30
ต.ค.-ธ.ค.	2	-	-	2	13	1	-	-	-	-	20	2	40
พ.ศ.2544	6	2	-	12	42	1	-	-	-	-	46	9	118

ภาพตาราง ภาพการ์ตูนแยกหัวข้อในหมวดการเมือง พ.ศ. 2544

ช่วงเวลา	นายกฯ			การเมือง			เศรษฐกิจ			สังคม			อื่น ๆ	รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค		
ม.ค. - มี.ค.	4	14	-	3	27	6	-	-	-	-	1	1	-	56
เม.ย. - มิ.ย.	3	14	-	1	35	3	-	2	-	-	6	-	5	69
ก.ค. - ก.ย.	3	2	-	1	20	1	-	-	-	-	2	-	3	32
ต.ค. - ธ.ค.	1	-	-	1	5	-	-	-	-	1	-	-	-	8
พ.ศ.2545	11	30	-	6	87	10	-	2	-	1	9	1	8	165

ภาพตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 2545

ที่มา: <http://toontaksin1.blogspot.com/>, <http://siatoon.blogspot.com/>

การเมือง													
ช่วงเวลา	กฎหมาย/ รัฐธรรมนูญ			การพัฒนาทาง การเมือง			ความขัดแย้งทาง การเมือง			การเมืองด้าน อื่นๆ			รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	
ม.ค.-มี.ค.	-	1	-	3	10	1	-	-	-	-	16	5	36
เม.ย.-มิ.ย.	1	-	-	-	22	1	-	-	-	-	13	2	39
ก.ค.-ก.ย.	-	-	-	1	9	-	-	-	-	-	11	1	22
ต.ค.-ธ.ค.	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	3	-	6
พ.ศ.2545	2	1	-	4	43	2	-	-	-	-	43	8	103

ภาพตาราง ภาพการ์ตูนแยกหัวข้อในหมวดการเมือง พ.ศ. 2545

ช่วงเวลา	นายกฯ			การเมือง			เศรษฐกิจ			สังคม			อื่น ๆ	รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค		
ม.ค. - มี.ค.	8	3	-	3	12	-	-	-	-	-	2	2	5	35
เม.ย. - มิ.ย.	-	1	-	1	9	-	-	-	-	-	1	-	1	13
ก.ค. - ก.ย.	6	1	-	3	15	-	-	-	-	-	1	-	2	28
ต.ค. - ธ.ค.	2	1	-	1	10	1	-	1	-	1	2	1	1	21
พ.ศ.2546	16	6	-	8	46	1	-	1	-	1	6	3	9	97

ภาพตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 2546

ที่มา: <http://toontaksin1.blogspot.com/>

การเมือง													
ช่วงเวลา	กฎหมาย/ รัฐธรรมนูญ			การพัฒนาทาง การเมือง			ความขัดแย้งทาง การเมือง			การเมืองด้าน อื่นๆ			รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	
ม.ค.-มี.ค.	-	1	-	1	5	-	-	-	-	2	6	-	15
เม.ย.-มิ.ย.	-	-	-	1	4	-	-	-	-	-	5	-	10
ก.ค.-ก.ย.	-	-	-	2	8	-	-	-	-	1	7	-	18
ต.ค.-ธ.ค.	-	-	-	1	5	-	-	-	-		5	1	12
พ.ศ.2546	-	1	-	5	22	-	-	-	-	3	23	1	55

ภาพตาราง ภาพการ์ตูนแยกหัวข้อในหมวดการเมือง พ.ศ. 2546

ช่วงเวลา	นายกฯ			การเมือง			เศรษฐกิจ			สังคม			อื่น ๆ	รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค		
ม.ค. - มี.ค.	4	9	-	-	8	1	-	-	-	-	-	-	-	22
เม.ย. - มิ.ย.	8	3	1	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	19
ก.ค. - ก.ย.	6	6	2	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	25
ต.ค. - ธ.ค.	8	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	20
พ.ศ.2547	25	23	3	-	34	1	-	-	-	-	-	-	-	86

ภาพตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 2547

ที่มา: <http://toontaksin1.blogspot.com/>, หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พ.ศ.2547

การเมือง													
ช่วงเวลา	กฎหมาย/ รัฐธรรมนูญ			การพัฒนาทาง การเมือง			ความขัดแย้งทาง การเมือง			การเมืองด้าน อื่นๆ			รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	
ม.ค.-มี.ค.	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	4	1	9
เม.ย.-มิ.ย.	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	5	-	7
ก.ค.-ก.ย.	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	8	-	11
ต.ค.-ธ.ค.	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	6	-	8
พ.ศ.2547	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	23	1	35

ภาพตาราง ภาพการ์ตูนแยกหัวข้อในหมวดการเมือง พ.ศ. 2547

ช่วงเวลา	นายกฯ			การเมือง			เศรษฐกิจ			สังคม			อื่น ๆ	รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค		
ม.ค. - มี.ค.	1	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	4
เม.ย. - มิ.ย.	-	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	4
ก.ค. - ก.ย.	1	6	2	1	15	4	-	-	-	-	1	-	1	31
ต.ค. - ธ.ค.	7	18	6	4	49	8	-	-	-	-	1	7	3	103
พ.ศ.2548	9	26	8	6	67	13	-	-	-	-	2	7	4	142

ภาพตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 2548

ที่มา: หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พ.ศ.2548

การเมือง													
ช่วงเวลา	กฎหมาย/ รัฐธรรมนูญ			การพัฒนาทาง การเมือง			ความขัดแย้งทาง การเมือง			การเมืองด้าน อื่นๆ			รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	
ม.ค.-มี.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
เม.ย.-มิ.ย.	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	3
ก.ค.-ก.ย.	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	12	4	20
ต.ค.-ธ.ค.	-	-	-	3	15	-	-	1	-	1	33	8	61
พ.ศ.2548	-	-	-	5	19	-	-	1	-	1	47	13	86

ภาพตาราง ภาพการ์ตูนแยกหัวข้อในหมวดการเมือง พ.ศ. 2548

ช่วงเวลา	นายกฯ			การเมือง			เศรษฐกิจ			สังคม			อื่น ๆ	รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค		
ม.ค. - มี.ค.	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
เม.ย. - มิ.ย.	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
ก.ค. - ก.ย.	-	1	-	5	7	6	-	-	-	-	-	-	-	19
ต.ค. - ธ.ค.	1	20	-	-	57	3	-	-	-	-	-	-	3	84
พ.ศ.2549	1	23	-	7	64	9	-	-	-	-	-	-	3	107

ภาพตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 2549

ที่มา: <http://generalsurayut.blogspot.com/>, เชียง ไทยรัฐ (2551)

การเมือง													
ช่วงเวลา	กฎหมาย/ รัฐธรรมนูญ			การพัฒนาทาง การเมือง			ความขัดแย้งทาง การเมือง			การเมืองด้าน อื่นๆ			รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	
ม.ค.-มี.ค.	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
เม.ย.-มิ.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
ก.ค.-ก.ย.	-	-	-	1	2	4	-	-	-	4	5	2	18
ต.ค.-ธ.ค.	-	6	1	-	-	2	-	3	-	-	48	-	60
พ.ศ.2549	-	6	1	2	2	6	-	3	-	5	53	2	80

ภาพตาราง ภาพการ์ตูนแยกหัวข้อในหมวดการเมือง พ.ศ. 2549

ช่วงเวลา	นายกฯ			การเมือง			เศรษฐกิจ			สังคม			อื่น ๆ	รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค		
ม.ค. - มี.ค.	-	8	-	1	26	10	-	-	-	-	-	-	2	47
เม.ย. - มิ.ย.	-	8	-	-	35	14	-	-	-	-	-	1	-	58
ก.ค. - ก.ย.	-	3	-	-	39	11	-	-	-	-	-	1	2	56
ต.ค. - ธ.ค.	-	3	-	1	32	12	-	-	-	-	-	-	-	48
พ.ศ.2550	-	22	-	2	132	47	-	-	-	-	-	2	4	209

ภาพตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 2550

ที่มา: <http://generalsurayut.blogspot.com/>, เชื้อ ไทยรัฐ (2551)

การเมือง													
ช่วงเวลา	กฎหมาย/ รัฐธรรมนูญ			การพัฒนาทาง การเมือง			ความขัดแย้งทาง การเมือง			การเมืองด้าน อื่นๆ			รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	
ม.ค.-มี.ค.	-	2	2	-	14	5	-	3	-	1	7	3	37
เม.ย.-มิ.ย.	-	7	2	-	3	6	-	-	-	-	25	6	49
ก.ค.-ก.ย.	-	5	1	-	6	8	-	4	-	-	24	2	50
ต.ค.-ธ.ค.	-	7	6	1	9	6	-	1	-	-	15	-	45
พ.ศ.2550	-	21	11	1	32	25	-	8	-	1	71	11	181

ภาพตาราง ภาพการ์ตูนแยกหัวข้อในหมวดการเมือง พ.ศ. 2550

ช่วงเวลา	นายกฯ			การเมือง			เศรษฐกิจ			สังคม			อื่นๆ	รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค		
ม.ค. - มี.ค.	5	1	-	4	29	13	-	2	-	-	1	1	1	57
เม.ย. - มิ.ย.	-	2	-	-	22	6	-	-	1	-	1	-	2	34
ก.ค. - ก.ย.	1	4	-	-	40	10	-	-	-	-	-	-	2	57
ต.ค. - ธ.ค.	6	1	4	-	31	17	-	-	-	-	-	-	1	60
พ.ศ.2551	12	8	4	4	122	46	-	2	1	-	2	1	6	208

ภาพตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 2551

ที่มา: <http://samaksunthornwet.blogspot.com/>, <http://somchaiwong.blogspot.com/>, เชีย ไทยรัฐ (2551), เชีย ไทยรัฐ (2553)

การเมือง													
ช่วงเวลา	กฎหมาย/ รัฐธรรมนูญ			การพัฒนาทาง การเมือง			ความขัดแย้งทาง การเมือง			การเมืองด้าน อื่นๆ			รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	
ม.ค.-มี.ค.	-	5	6	1	3	7	-	1	-	3	20	-	46
เม.ย.-มิ.ย.	-	3	4	-	1	2	-	2	-	-	16	-	28
ก.ค.-ก.ย.	-	4	5	-	-	3	-	7	2	-	29	-	50
ต.ค.-ธ.ค.	-	3	3	-	2	3	-	17	5	-	9	6	48
พ.ศ.2551	-	15	18	1	6	15	-	27	7	3	74	6	172

ภาพตาราง ภาพการ์ตูนแยกหัวข้อในหมวดการเมือง พ.ศ. 2551

ช่วงเวลา	นายกฯ			การเมือง			เศรษฐกิจ			สังคม			อื่น ๆ	รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค		
ม.ค. - มี.ค.	-	3	8	-	9	17	-	-	-	-	-	-	2	39
เม.ย. - มิ.ย.	-	6	-	-	16	13	-	-	-	-	2	-	3	40
ก.ค. - ก.ย.	-	12	6	-	9	5	-	-	-	-	-	-	-	32
ต.ค. - ธ.ค.	-	6	3	-	7	14	-	-	-	-	-	-	1	31
พ.ศ.2552	-	27	17	-	41	49	-	-	-	-	2	-	6	142

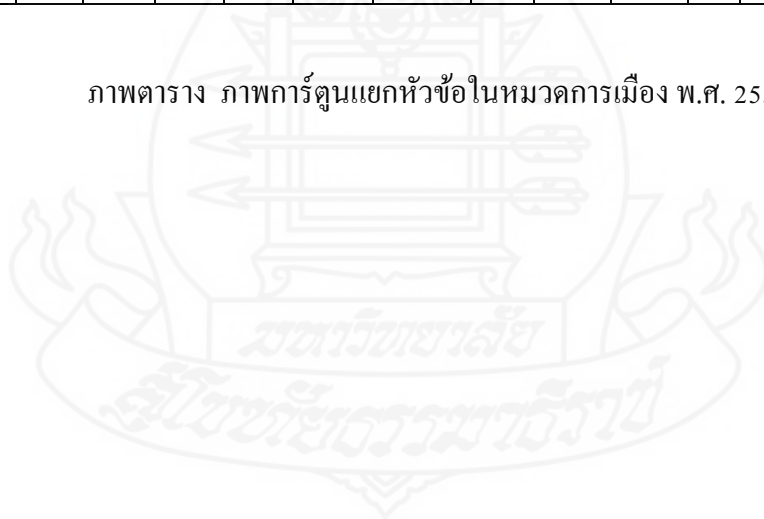
ภาพตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 2552

ที่มา: เซีย ไทยรัฐ (2553)

การเมือง													
ช่วงเวลา	กฎหมาย/ รัฐธรรมนูญ			การพัฒนาทาง การเมือง			ความขัดแย้งทาง การเมือง			การเมืองด้าน อื่นๆ			รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	
ม.ค.-มี.ค.	-	2	1	-	1	3	-	3	-	3	13	-	26
เม.ย.-มิ.ย.	-	-	1	-	1	5	-	5	3	-	10	4	29
ก.ค.-ก.ย.	-	1	1	-	-	2	-	2	-	-	6	2	14
ต.ค.-ธ.ค.	-	2	3	-	-	4	-	-	-	-	5	7	21
พ.ศ.2552	-	5	6	-	2	14	-	10	3	3	34	13	90

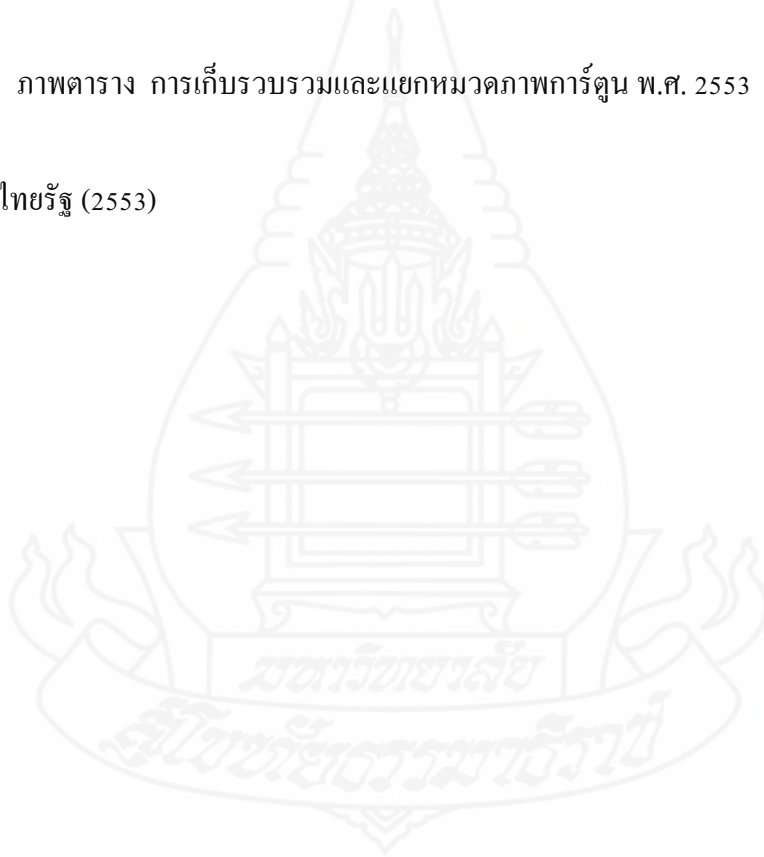
ภาพตาราง ภาพการ์ตูนแยกหัวข้อในหมวดการเมือง พ.ศ. 2552

ช่วงเวลา	นายกฯ			การเมือง			เศรษฐกิจ			สังคม			อื่น ๆ	รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค		
ม.ค. - มี.ค.	-	7	5	-	8	9	-	-	-	-	-	-	-	29
เม.ย. - มิ.ย.	-	1	21	-	4	23	-	-	-	-	-	-	-	49
ก.ค. - ก.ย.	-	-	3	-	2	13	-	-	-	-	-	-	-	18
ต.ค. - ธ.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
พ.ศ.2553	-	8	29	-	14	45	-	-	-	-	-	-	-	96

ภาพตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 2553

ที่มา: เซี่ย ไทยรัฐ (2553)

การเมือง													
ช่วงเวลา	กฎหมาย/ รัฐธรรมนูญ			การพัฒนาทาง การเมือง			ความขัดแย้งทาง การเมือง			การเมืองด้าน อื่นๆ			รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	
ม.ค.-มี.ค.	-	2	4	-	1	1	-	2	-	-	3	4	17
เม.ย.-มิ.ย.	-	2	6	-	-	3	-	1	8	-	1	6	27
ก.ค.-ก.ย.	-	-	3	-	1	2	-	-	-	-	1	8	15
ต.ค.-ธ.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
พ.ศ.2553	-	4	13	-	2	6	-	3	8	-	5	18	59

ภาพตาราง ภาพการ์ตูนแยกหัวข้อในหมวดการเมือง พ.ศ. 2553

ช่วงเวลา	นายกฯ			การเมือง			เศรษฐกิจ			สังคม			อื่น ๆ	รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค		
ม.ค. - มี.ค.	-	9	8	1	13	19	-	-	-	-	-	-	4	54
เม.ย. - มิ.ย.	-	2	3	-	15	6	-	-	-	-	-	-	-	26
ก.ค. - ก.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ต.ค. - ธ.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
พ.ศ.2554	-	11	11	1	28	25	-	-	-	-	-	-	4	80

ภาพตาราง การเก็บรวบรวมและแยกหมวดภาพการ์ตูน พ.ศ. 2554

ที่มา: หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พ.ศ.2554

การเมือง													
ช่วงเวลา	กฎหมาย/ รัฐธรรมนูญ			การพัฒนาทาง การเมือง			ความขัดแย้งทาง การเมือง			การเมืองด้าน อื่นๆ			รวม
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	
ม.ค.-มี.ค.	-	2	5	-	3	3	-	7	-	1	1	11	33
เม.ย.-มิ.ย.	-	1	2	-	3	4	-	-	-	-	11	-	21
ก.ค.-ก.ย.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ต.ค.-ธ.ค.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
พ.ศ.2554	-	3	7	-	6	7	-	7	-	1	12	11	54

ภาพตาราง ภาพการ์ตูนแยกหัวข้อในหมวดการเมือง พ.ศ. 2554

ภาคผนวก ข
แบบตอบสัมภาษณ์เชิงลึก ไทยรัฐ

ภาคผนวก ข

แบบตอบสัมภาษณ์เจาะลึกเชิง ไทยรัฐ

บทสัมภาษณ์เชิง ไทยรัฐ ที่ผู้วิจัย สัมภาษณ์ เชิง ไทยรัฐ ในวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2554 ในด้านแนวความคิด ทศนคติ เกี่ยวกับการเมืองการปกครองของไทย รวมถึง การนำ แนวคิด และทศนคติเหล่านั้น ผ่านการนำเสนอถ่ายทอดสู่สาธารณะ หรือประชาชนในภาพการ์ตูนการเมือง ในหนังสือพิมพ์รายวันไทยรัฐ

ซึ่งได้แสดงแนวความคิด ทศนคติ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในด้านการเมืองการปกครองของไทยไว้เป็นที่น่าสนใจดังนี้

1. อะไรคือแรงบันดาลใจในการทำงานเป็นนักเขียนการ์ตูนการเมืองครับ ?

เชิง ไทยรัฐ : เกิดจากรักงานด้านการเขียนการ์ตูน ในช่วงกำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้รับทราบข่าวสารการปฏิวัติตัวเองของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร และมองว่าเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยและเป็นเรื่องแปลกประหลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิวัติตนเองเพื่อกลับเข้ามาใช้อำนาจบริหารประเทศอีกครั้งของรัฐบาลที่มาจากทหาร

ในช่วงกำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นช่วงเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ได้รับรู้เหตุการณ์ข่าวสารบ้านเมืองมากขึ้น และบริเวณบ้านที่อยู่อาศัย ก็อยู่ในบริเวณพื้นที่ ที่ไม่ห่างไกลจากเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 มากนัก ได้สัมผัสกับประสบการณ์ตรงอย่างการลำเลียงกลุ่มประชาชนหรือนักศึกษาที่บาดเจ็บส่งไปรักษาตามสถานที่ต่าง ๆ ผ่านไปมา โดยมีความรู้สึกว่าการใช้อำนาจและใช้ความรุนแรงต่อผู้เรียกร้องประชาธิปไตยเป็นความไม่ยุติธรรม และเป็นการใช้อำนาจที่เกินขอบเขตของผู้ปกครองประเทศ

เมื่อเข้ามาศึกษาในคณะครุศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ ก็มีความรู้สึกสัมผัส และเรียนรู้แนวทางและความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น

ช่องทางของการแสดงออกแสดงความคิดเห็น ในสมัยนั้น ยังมีจำกัดและค่อนข้างน้อย จึงตั้งเป้าจะเป็นนักหนังสือพิมพ์ นักสื่อสารมวลชน เพื่อใช้หนังสือพิมพ์ เป็นช่องทางในการแสดงออก แสดงความคิดเห็น ในด้านประชาธิปไตย การเมือง การปกครอง ผ่านช่องทางดังกล่าวไปยังสาธารณะ

2. วิธีการติดตามข่าวสาร วิธีการเก็บข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในงานเขียนการ์ตูนการเมือง เป็นอย่างไรครับ ?

เซีย ไทยรัฐ : โดยติดตามข่าวสารจากช่องทางข่าวสาร จากทีวี หนังสือพิมพ์ จากบริบทของเหตุการณ์ที่รับทราบโดยตรงหรือผู้ให้ข้อมูล โดยให้ความสำคัญไปที่เนื้อหาสาระของเหตุการณ์ แง่มุมที่เกิดขึ้น และความเป็นปัจจุบันของเหตุการณ์ เป็นที่สนใจ ติดตาม โดยทั่วไปของประชาชน นำเสนอโดยใช้ศิลปะและจริยธรรม มาใช้ในงานด้วย

3. วิธีการศึกษาและตีความ บริบทและสภาพการณ์ ที่เกิดขึ้น ในทางการเมือง เพื่อนำมาสื่อสารผ่านงานการ์ตูนการเมือง

เซีย ไทยรัฐ : โดยศึกษาในด้านความเป็นประชาธิปไตย การเมืองด้านที่ส่งผลกระทบในทางลบหรือในด้านเสียหายต่อประชาชน ต่อส่วนรวมของประเทศชาติ รวมถึงการทำหน้าที่ที่ ส่อในด้านการทุจริต การไม่โปร่งใส ของฝ่ายบริหารบ้านเมือง

4. รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ หรือกฎหมาย ในช่วงตั้งแต่ปีพ.ศ. 2536 – 2554 มีฉบับใดบ้าง ที่ค่อนข้างให้ ความเป็นอิสระ เสรี ในด้าน งานพิมพ์ เขียน โฆษณา และฉบับใดที่จำกัดในความเป็นอิสระ เสรี

เซีย ไทยรัฐ : ที่มีปัญหาและกระทบกับการทำงานจะเป็นกฎหมาย ปร. 42 โดยสมัยของคณะปฏิวัติ พล.ร.อ. สงัด ชลออยู่ ซึ่งเป็นกฎหมายประกาศก่อนปี 2535 ช่วงที่ทำงานเขียนให้กับหนังสือพิมพ์สยามรัฐ

ส่วนรัฐธรรมนูญฉบับปีพ.ศ. 2540 มีการให้สิทธิเสรีภาพในการทำงานที่ดี ในการทำงานเขียน โฆษณา หรือสิ่งพิมพ์

ซึ่งโดยภาพรวมตั้งแต่สมัยรัฐบาลชวน หลีกภัย เป็นรัฐบาลปีพ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบัน การทำงานเขียนการ์ตูนล้อการเมือง ก็ไม่มีปัญหาอะไรมาก ในด้านถูกควบคุม สั่งห้าม กดดัน หรือใช้อำนาจในการกำหนดการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร

5. ผลสะท้อนกลับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเขียนการ์ตูน วิพากษ์ วิจารณ์ รัฐบาลในเชิงลบ ได้รับแรงกดดัน หรือการตอบโต้ อย่างไรบ้าง และในช่วงรัฐบาลใด

เซีย ไทยรัฐ : ที่ผ่านมาก็ไม่มีปัญหาอะไร การได้รับการตอบโต้จากฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลเล็กน้อยในสมัย รัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เกี่ยวกับงานเขียนถึงนาย วันนอร์ มุหะหมัด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในเรื่องการแก้ปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนใต้ที่เขาเรื่องหมู (สุกร) เข้ามาเกี่ยวข้องกับงานการ์ตูน แต่ก็ทำความเข้าใจและชี้แจง จนเป็นที่เข้าใจ

6. งานการรณรงค์การเมือง ที่สื่อไปยังผู้อ่านหรือประชาชนที่รับข่าวสาร เกิดผลอย่างไรบ้าง และค่อนข้างเป็นไปตามเป้าหมาย ของการนำเสนอหรือไม่

เชีย ไทยรัฐ : ก็มีที่พอใจและไม่พอใจ อยู่ในผลของการตอบรับต่องานเขียนการรณรงค์ คือก็ขึ้นกับกลุ่มที่สนับสนุนขั้วการเมืองแต่ละฝ่ายด้วย และรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาเพื่อ วิเคราะห์ ปรับปรุง แก้ไข

7. การรณรงค์การเมือง ควรจะมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง ในการตรวจสอบ ท้วงติง หรือ วิพากษ์วิจารณ์ ผ่านผลงาน ให้เกิดเป็นประโยชน์สูงสุดต่อผู้อ่าน ผู้สนใจ และสังคมโดยรวม ได้มากยิ่งขึ้น

เชีย ไทยรัฐ : หากความรู้ให้กว้างขวางในทางการเมือง คิดหา และสร้างงานในมุมมองของประชาชนแบบประชาชน และทิศทางที่สามารถเป็นและสร้างประโยชน์ให้กับประเทศชาติ

ศึกษา ค้นคว้าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศ การศึกษาค้นคว้าบทความบทวิเคราะห์ การสะท้อนเหตุการณ์ ตัวตน ทางการเมือง สังคม การสื่อสารโดยการบรรยายภาพ ควรนำเสนอในเรื่องหรือเหตุการณ์ที่น่าสนใจ สะดุดตา ชวนติดตาม มีสาระ ติดตามสนใจข่าวสารการเมือง การเคลื่อนไหวทางสังคม ของประเทศ และของโลก และ ต้องไม่ทำลาย ขอบเขต ศีลธรรม รวมถึงความมั่นคงของสังคมและของประเทศ

ต้องทำหน้าที่ตัวแทนความต้องการของประชาชน ส่งผ่านสู่สื่อสาธารณะ เพื่อให้ข่าวสารแพร่หลายและเข้าไปถึงผู้ที่รับผิดชอบต่อการจัดการหรือดำเนินการ

ต้องไม่หยุดนิ่งต่อการติดตาม ศึกษา ค้นคว้า ค้นหา ข้อมูล หรือสิ่งใหม่ และจากสิ่งรอบตัวหรือบุคคลรอบข้าง

ต้องคิดค้น นวัตกรรม หรือสิ่งใหม่ ๆ ตลอดเวลาในงาน ในการนำเสนอ การปรับเปลี่ยนความคิด มุมมอง เพื่อรองรับสิ่งแปลกใหม่

8. รัฐบาลในรูปแบบหรือในลักษณะใด ที่จะทำให้การบริหารประเทศเป็นไปได้อย่างราบรื่น มั่นคง และสามารถนำพาสู่ความเจริญ รวมถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน

เชีย ไทยรัฐ : ต้องเป็นรัฐบาลที่มีธรรมาภิบาล คือปกครอง บริหารประเทศด้วยความเป็นธรรมสุจริต ให้ความเท่าเทียมเสมอภาคต่อประชาชน โดยมีความเข้าใจ มีความสามารถในด้านการบริหารประเทศ ได้ดีพอสมควร

รัฐบาลทักษิณ ชินวัตร มีความสนใจและเข้าใจปัญหาของประชาชน และมีความเข้าใจประชาชน เพื่อพยายามแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น หรือมีการพัฒนาในภาพรวมให้มากขึ้น และการปฏิบัติ การทำรัฐประหาร ล้มรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง

โดยประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย จะทำให้ประเทศมีการถดถอยทางการพัฒนา ทั้งทาง การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ทำให้ประเทศไม่เจริญก้าวหน้า

9. บทบาทและหน้าที่ของประชาชน ที่จะต้องปรับปรุง ปรับเปลี่ยน ในการทำหน้าที่ ควบคุม ตรวจสอบ การทำงานของรัฐบาลให้เป็น ไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

เชีย ไทยรัฐ : ประชาชนต้องเคารพในรัฐธรรมนูญของประเทศ กฎ กติกา ของ บ้านเมือง

องค์กรอิสระต้องมีความเป็นอิสระ เสรีอย่างแท้จริง และทำหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ ของประชาชนส่วนรวม และของประเทศเป็นหลัก

ประชาชนต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในสิทธิ หน้าที่พลเมือง เข้าใจในการเมือง การ เป็นประชาธิปไตย เข้าใจในความเปลี่ยนแปลงและความเป็นไปในด้านต่าง ๆ ของโลก เช่น ความรู้ เทคโนโลยี มีศีลธรรม มีหลักจรรยาบรรณความเป็นประชาชนของประเทศที่ยึดประโยชน์ของชาติ บ้านเมืองเป็นสิ่งสำคัญ มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการพัฒนาประเทศ มีความรู้ความเข้าใจในด้านกำ หมาย รัฐธรรมนูญของประเทศ ใช้สิทธิหน้าที่ของความเป็นพลเมืองเป็นประชาชน ของประเทศ เพื่อให้มีส่วนร่วมต่อการกำหนดรัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวมและ ประเทศชาติ

10. ข้อคิดเห็น เกี่ยวกับการชุมนุมเรียกร้องทางการเมือง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา และการใช้ความรุนแรง ที่เกิดขึ้น ในช่วงการชุมนุมเรียกร้องทางการเมือง

เชีย ไทยรัฐ : การเรียกร้องเป็นสิทธิโดยธรรมชาติ และเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ และ กฎหมายและเป็นไปตามระบอบของการปกครองในแบบประชาธิปไตย และเกิดจากความขาด แคลนของการมีส่วนร่วมของประชาชนแต่การชุมนุมต้องอยู่ในขอบเขตที่สามารถกระทำได้ตาม สิทธิและในกรอบของกฎหมาย

การใช้ความรุนแรงในการเรียกร้องทางการเมืองเป็นเรื่องไม่พึงประสงค์ และไม่เห็น ด้วยกับการใช้ความรุนแรงในการชุมนุมเรียกร้องทางการเมือง

การทำงาน การบริหารของรัฐบาลที่ทุจริต คอร์รัปชั่น การเป็นนักการเมืองไม่ดีที่มี อำนาจทางการเมืองบนความเสียหายของประชาชนและชาติบ้านเมือง เป็นสาเหตุของการชุมนุม เรียกร้องทางการเมืองและการนำสู่ความรุนแรงทางการเมือง

การมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารประเทศมีความสำคัญในการลดความรุนแรงทาง การเมือง ผู้บริหารประเทศต้องรับฟังความคิดเห็น ความต้องการและข้อเสนอจากประชาชน ในการ นำสิ่งที่เป็นไปได้ที่เหมาะสมเป็นประโยชน์มาเป็นแนวทางนโยบายหรือการทำงานให้กับประชาชน อย่าใช้แนวคิดหรือนโยบายจากการกำหนดจากส่วนกลางหรือจากฝ่ายบริหารนำลงไปให้กับ

ประชาชนในลักษณะกำหนดให้ คิดให้ รัฐบาลหรือฝ่ายบริหารต้องประสานสมานความขัดแย้ง ต่างๆ ให้ส่วนหรือภาคส่วนที่ขัดแย้งสามารถร่วมมือหาทางออกหาทางแก้ปัญหาที่มีส่วนร่วมในการ แก้ปัญหาความขัดแย้ง

11. ข้อคิดเห็น ในความพยายามแก้ไขรัฐธรรมนูญของรัฐบาล ในแต่ละช่วง ของรัฐบาล ต่าง ๆ

เชีย ไทยรัฐ : รัฐบาลในแต่ละรัฐบาลมักพยายามแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อให้ตนเองได้รับ ประโยชน์มากที่สุด

โดยรัฐธรรมนูญควรสามารถแก้ไขได้ ที่ผ่านมาพรรคไทยรักไทย แก้รัฐธรรมนูญ เพื่อให้การบริหารประเทศมีความสะดวกในการบริหารมากขึ้น

และผู้บริหารหรือรัฐบาลอย่าใช้สถานการณ์หรือในบางภาวะวิกฤติเป็นเครื่องมือ เป็นข้ออ้างในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

การแก้ไขรัฐธรรมนูญควรมาจากประชาชน โดยมีส่วนร่วมสร้างกติกากในการแก้ไข รัฐธรรมนูญ โดยใช้หลักการเสียงส่วนใหญ่และรับฟังความคิดเห็นและเคารพเสียงส่วนน้อย

12. ข้อคิดเห็น ต่อการพัฒนาในทางการเมืองในช่วงตั้งแต่ปีพ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบัน รวมถึง ทิศทางและแนวทาง ในการปฏิรูป การพัฒนา ในทางการเมืองของประเทศ ที่จะดำเนินใน ลำดับถัดไป

เชีย ไทยรัฐ : ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2536 จนถึงในปัจจุบัน ในภาพรวมกว้าง ๆ ทางการพัฒนา ทางการเมืองถือว่าดีขึ้นเล็กน้อย

โดยทิศทางและแนวทางของการพัฒนา ยึดแนวทางประชาธิปไตย โดยประชาชน และประชาชนใช้การเลือกตั้งเป็นจุดยืน

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 กลุ่มนักธุรกิจเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้นทั้ง สนับสนุนเบื้องหลังและดำรงตำแหน่งทางการเมืองเอง ซึ่งพยายามทำให้กฎ ระเบียบ กฎหมายหลัก ของประเทศอย่างรัฐธรรมนูญ เอื้อประโยชน์ ให้กับตนเองมากที่สุด

13. มองประชาธิปไตยและการเมืองไทยอย่างไรครับ

เชีย ไทยรัฐ : ความเป็นประชาธิปไตยมีความก้าวหน้าพอสมควรแต่ประชาชนยังไม่ รับ เข้าใจและมีความรู้ สำนึกในประชาธิปไตยอย่างแท้จริง การเมืองยังไม่มีพัฒนาเท่าที่ควรจะเป็น ระบบตรวจสอบการเมืองที่เป็นการถ่วงดุลทางการเมืองมีทิศทางที่ดีขึ้น นโยบายพรรคการเมือง การหาเสียง การให้คำมั่นสัญญา กับประชาชน ต้องทำได้จริงหนังสือพิมพ์ สื่อมวลชนด้านต่าง ๆ ให้ ข้อมูลและการเข้าถึงข่าวสารของประชาชนมากขึ้น

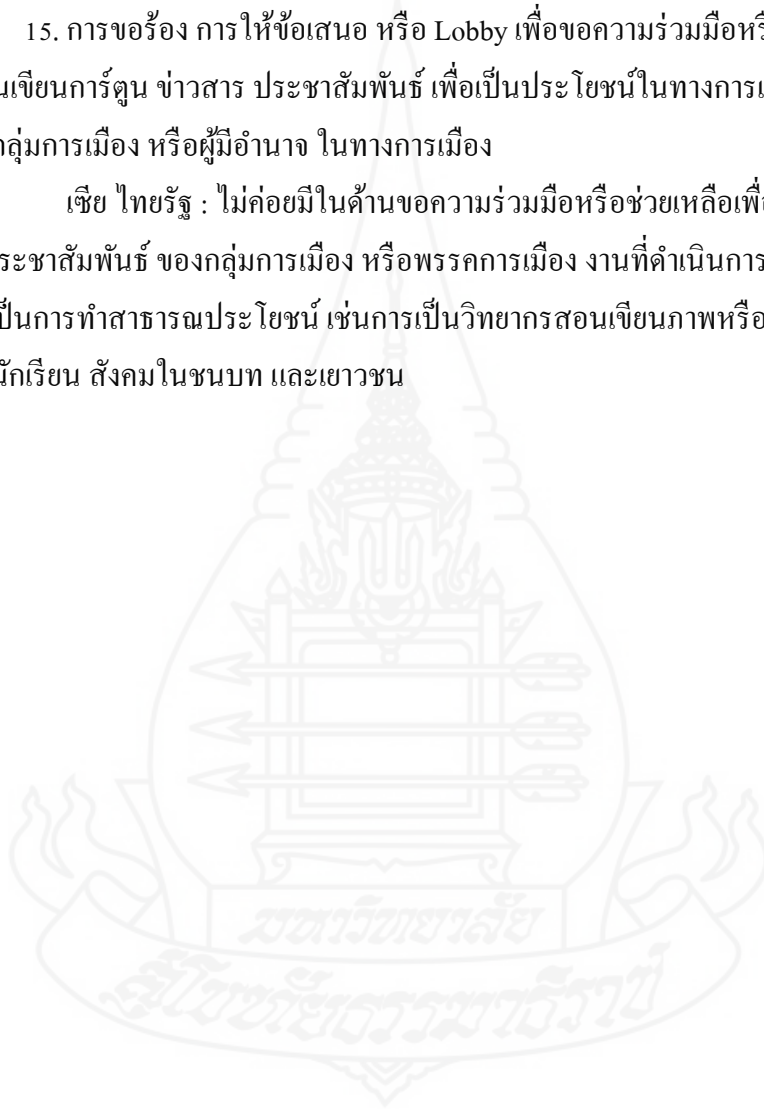

14. มีการเข้าร่วมในทางการเมือง ช่วง 14 ต.ค. 2516, 6 ต.ค. 2519, เหตุการณ์ พฤษภาคม 2535 หรือ เหตุการณ์ที่ราชประสงค์ 2553 บ้างหรือเปล่าครับ ?

เซีย ไทยรัฐ : มีเข้าไปอยู่ในพื้นที่เหตุการณ์ ที่ราชประสงค์ และที่ราชดำเนิน เพื่อสังเกตการณ์ สัมผัสบรรยากาศ หาข้อมูล และค้นคว้างานเอกสารจากเหตุการณ์ทางการเมืองในอดีต อย่าง พฤษภาทมิฬ 2535

15. การขอร้อง การให้ข้อเสนอ หรือ Lobby เพื่อขอความร่วมมือหรือความช่วยเหลือ ในด้านงานเขียนการ์ตูน ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นประโยชน์ในทางการเมือง ของพรรคการเมือง กลุ่มการเมือง หรือผู้มีอำนาจ ในทางการเมือง

เซีย ไทยรัฐ : ไม่ค่อยมีในด้านขอความร่วมมือหรือช่วยเหลือเพื่องานด้านให้ข้อมูล หรือการประชาสัมพันธ์ ของกลุ่มการเมือง หรือพรรคการเมือง งานที่ดำเนินการและเกี่ยวข้องกับงานเขียนเป็นการทำสาธารณประโยชน์ เช่นการเป็นวิทยากรสอนเขียนภาพหรือการ์ตูนให้กับโรงเรียน นักเรียน สังกมในชนบท และเยาวชน

ภาคผนวก ค
ประวัติเชีย ไทยรัฐ

ภาคผนวก ก
ประวัติเชียวไทยรัฐ

เชียวไทยรัฐ

ชื่อ ศักดา แซ่เอียว

เกิด 15 พฤศจิกายน 2497 ในกรุงเทพมหานคร

การศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดนวลนรดิศ (รุ่น 80)

ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ (ศิลปศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เส้นทางสู่อาชีพ

2521 - ทำงานที่ นสพ.อาทิตย์รายวัน ตำแหน่งบรรณาธิการและฝ่ายศิลป์

2522 - เริ่มเขียนการ์ตูนการเมืองจริงจังใน หนังสือสยามนิกรรายสัปดาห์ และ เขียนการ์ตูนใน นสพ. พิมพ์ไทยรายวัน

2524 - ทำงานและเขียนการ์ตูนที่ นสพ.มาตุภูมิรายวัน

2530 - ทำงานและเขียนการ์ตูนที่ นสพ.สยามรัฐรายสัปดาห์, นสพ.สยามรัฐรายวัน

2533 - ได้รับเชิญจากยูนิซิสไปสหรัฐอเมริกา เพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

- เป็นอาจารย์บรรยายพิเศษวิชาวาดภาพการ์ตูน และภาพล้อที่คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2534 - เขียนการ์ตูนใน นสพ.บ้านเมือง

2535 - เขียนการ์ตูนใน นสพ.ไทยไฟแนนเชียล และ นสพ.สถานการณ์

2536 - เขียนการ์ตูนใน นสพ.ไทยรัฐ

2539 - ร่วมงาน "นิทรรศการการ์ตูนเอเชีย ครั้งที่ 2" ที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

2541 - เป็นอุปนายกสมาคมการ์ตูนไทย

2544 - ร่วมประชุม " Workshop on the Development of ASEAN Cartoon Characters for the Promotion of ASEAN" ที่กรุงจาการ์ต้า ประเทศอินโดนีเซีย

2546 - รับรางวัล "บุคคลตัวอย่างแห่งปี" ประจำปี 2546 สาขาสื่อมวลชนเพื่อเยาวชน จากมูลนิธิเพื่อสังคมไทย

- 2551 - ร่วมงาน "THAILAND FESTIVAL 2008" ที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น
 - รับรางวัล "นักบริหารการศึกษาดีเด่น ปี 2551" จากมูลนิธิเพื่อสังคมไทย

กิจกรรม

ร่วมกับภาครัฐและเอกชนจัดอบรมการวาดการ์ตูนแก่ครู เยาวชน และผู้สนใจ อาทิ

- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม
  - ค่ายศิลปะ Art for All
  - โรงไฟฟ้าราชบุรี
  - บมจ. ซี.พี.ออลส์
  - สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
  - สำนักงานมัย กรุงเทพมหานคร
  - สมอ. กระทรวงอุตสาหกรรม
  - ศูนย์การค้า MBK เซ็นเตอร์
- ฯลฯ

เป็นกรรมการตัดสิน

การประกวดหนังสือการ์ตูน การวาดการ์ตูนและระบายสี ซึ่งจัดโดยภาครัฐและเอกชน อาทิ

- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม
  - 7 Book Awards
  - ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
  - บริษัท นานมี จำกัด
  - บริษัท รักลูก จำกัด
  - บริษัท UIP จำกัด
  - บริษัท เซลล์ (ประเทศไทย) จำกัด
  - กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข
  - TAM กระทรวง ICT
  - สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงยุติธรรม
  - สวทช. กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ
- ฯลฯ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายอนุวัต ใจเอิบอ้อม
วัน เดือน ปี	16 ตุลาคม 2506
สถานที่เกิด	อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
ประวัติการศึกษา	รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สถานที่ทำงาน	บริษัท เดอะ 99 เทิร์นคีย์สเปร์เซียลลิสต์
ตำแหน่ง	ผู้จัดการฝ่ายก่อสร้าง

